

Нашриёти «Адиб»

70

A decorative graphic element consisting of a green laurel wreath with several leaves and small berries, positioned at the bottom right of the number '70'.

Лоик

Д Е В О Н
И
З А М О Н

Душанбе
«Адиб»
2011

ББК 84 Тоҷик 7-5
Ш-52

Мураттибон
Фарҳоди Карим ва Гурез Сафар

Мухаррири масъул *Абдунабӣ Сатторзода*

Мухаррири нашриёт *Зиё Абдулло*

Ш-52 Лоиқ Шералӣ. Девони замон. (Гулчини ашъор).
– Душанбе, «Адиб», 2011, 400 саҳ.

Дар ин китоб бехтарин шеърӯ ғазал, рубоиву дубайтӣ ва сурӯду таронаҳои яке аз симоҳои барҷастаи адабиёти муосири тоҷик, Шоири халқи Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ устод Лоиқ Шералӣ гирд омадаанд.

«Девони замон» тӯҳфаи бебаҳоест барои ҳаводорони шеърӣ ноби тоҷикӣ ба муносибати 70-солагии зодрӯзи шоир.

ISBN 978-99947-2-057-6

© Лоиқ Шералӣ, 2011

АЗ МАН УМРИ ДУБОРА ХОҲАД МОНД

Оре, ин мисраи устоди шодравон Лоиқ ишораест ба мероси ӯ, ки мунтахаберо аз он мову шумо, хонандаи азиз, дар даст дорем.

Хуб, Лоиқ барои шеъри мо, васеътар бигирем, барои адабиёти мо ва агар боз ҳам густурдатар биандешем, барои фарҳанг ва ниҳоят, барои ҷомеаи сӣ соли охири қарни 20-ум ва баъд чӣ корхоеро анҷом дод, ки худ бо эътимоди қавӣ «Ман намемирам, ман нахоҳам мурд!» ва «Аз ман умри дубора хоҳад монд» мегӯяд? Кадом сабабҳою омилҳои ҳастанд, ки имрӯз баъди 11 соли ҷавташ, низ ӯ аз хонотарин ва маҳбубтарини шоирони қарни 20-уми тоҷик аст ва дар маҳфили маҷлисҳои адабӣ аз хислатҳои инсонӣ ва шахсиятҳои чеҳраи адабӣ, фарҳангӣ ва граждании вай пайваста ёд мекунад?

Шурӯъ мекунем аз он ки Лоиқ ба ҷаҳони шеъри мо чӣ гуна омаду чӣ овард. Олимони маъруф Атахон Сайфуллоев, Абдунабӣ Сатторзода, Юсуф Акбарзода, Усмонҷон Ғаффоров, Шоири халқии Тоҷикистон Гулназар ва чанд тани дигар дар ин мавзӯ мақолаву рисолаҳои ҷолиб ба табъ расонидаанд. Биноан, дар хусуси он ки Лоиқ бо шеъри «Ном» ба арсаи адабиёт ворид шуд, тавассути шеъри «Ба модарам» ба узвияти Иттифоқи нависандагон пазируфта шуд ва дар як муддати кӯтоҳ шеъри тоҷикиро ба маҷрои нав ҳидоят кард, ин ҷо зиёд таваққуф намекунем.

Лоиқ ба ҷодаи шеър на аз рӯи ҳавову ҳавас, балки бо истеъдоди худододу азми қавӣ, бо дилу вучуди саршор аз гуфтаниҳо, аз пайроҳаи худ бо диди худ ва бо ҳадафу мароми равшану бузург қадам ниҳода буд. Азмаш ин буд, ки шеъре бигӯяд аз рӯзгори мардум барои мардум, аз дунёи инсон барои хушбахтии инсон, аз арзишҳои азалии маънавӣ ба хотири ғанӣ гардонидани ҷаҳони маънавии ҳамзамонон, аз зебоиҳои Ватан барои ободии

Ватан, аз ишқи пок ба хоџири покии ишқ, аз муҳаббату садоқат барои пайдории аҳду вафо, аз таърихи гузашта ба хоџири имрӯзу оянда, аз шахсиятҳои бузургу барҷаста барои маърифати миллат ва ғайра. Ва ин корро ӯ шурӯъ кард аз васфи модар-оғозбахши зиндагӣ. То устод Лоиқ бисёр шоирони гузаштаи мо, шоирони қарни 20-и Эрон (Эраҷ Мирзо, Маликушшуаро Баҳор), рус (Блок, С.Есенин, М. Цветаева, А.Ахматова ва дигарон) ва Шарқу Ғарб дар васфи модар шеърҳо гуфтаанд. Маъруфтарини онҳо ашъори Эраҷ Мирзо («Гӯянд, маро чу зод модар» ва «Дод маъшуқа ба ошиқ пайғом») ва силсилаи шеърҳои С. Есенин («Нома ба модар», «Номаи модар» ва ғайра) буданд. Шеърҳои Эраҷ Мирзо мазмуну ҳадафи панду ахлоқӣ доштанд, Сергей Есенин чеҳраи модари деҳотии русро хеле воқеъбинона ва барҷаста тасвир кардааст. Агарчи дар шеъри «Ба модарам» ва дигар шеърҳои силсилаи «Модарнома»-и устод Лоиқ таъсире аз онҳо ба дида меояд (худӣ шоир инро эътироф кардааст), Лоиқ бори аввал дар шеъри тоҷикӣ симои воқеъ ва ҷаҳони ботиниву сиришти модари деҳотии тоҷики кӯҳистониро тавассути ҷузъиёти хеле гӯё (кунҷи сандалӣ, ҷомадӯзӣ, хобдиданҳо, орзуҳои модар дар шеъри «Ба модарам», дарду аламҳои модари фарзанд-гумкарда дар шеъри «Нону насиб», симои модар дар «Муноҷот ба модар», фалсафаву ҳикматҳои ҳастии модар дар «Насиҳати модар», «Ҷавҳари ҳастӣ», «Дар қиёси гӯри мардон пештар», «Ҳаққи модарӣ», «Модарам, эй модари дунёнадида» ва ғайра) тасвир кард, муҷасссамаи воқеиву ормонии модари тоҷикро офарид. Баъдан шоирони дигари тоҷик, аз Мирзо Турсунзода то ҷавоншоирон, дар васфу ситоиши модар ва офаридани чеҳраи модар аз модарномаҳои Лоиқ таъсиру баҳра бардоштанд.

Лоиқ аз аввалин шеърҳояш майл ба тасвир дошт ва баъдан ин услубу силк дар эҷодиёти вай мавқеи хос пайдо кард. Аз шеъри «Лаҳзаи падруд» (1962) ба баъд дар ҷаҳорпораҳо, ғазалиёт, шеърҳои озод, рубоиву дубайтиҳо ва мухаммасу мусалласҳои Лоиқ тасвиргарой

тасаллутӣ комил касб мекунад ва ба як равиҷи услубӣ табдил меёбад.

Яке аз дастовардҳои бузурги устод Лоиқ барои адабиёти муосири тоҷик дар сатҳу сифати нав эҳё кардани шаклу жанрҳои классикӣ дар шеърӣ навини мост. Албатта, ғазалу рубоиву дубайтӣ то Лоиқ низ дар эҷодиёти шоирони даврони шӯравии тоҷик роиҷ буданд ва шоирони бузургамон кӯшидаанд, ки ба онҳо мавзӯ ва тобишҳои мазмунии нав ворид бикунанд. Масалан, устод Лоҳутӣ ғазалро бо мавзӯҳои инқилобиву сиёсӣ ғанӣ гардонид, устод Турсунзода, ки замоне алайҳи корбасти ғазал дар даврони нав садо баланд карда буд, дар авоҳири умр дар мавзӯҳои анъанавии ин жанр ғазалҳои хубу марғуб навишт. Устод Лоиқ ҳадду ҳудуди доираи мавзӯҳои ғазалро куллан аз байн бардошта, дар мавзӯҳои сиёсӣ иҷтимоӣ, ошиқонаву маишӣ, ҳасбиҳоливу рӯзмарра ғазалҳои баландпоя гуфт. Маҳз ба шарофати ғазалиёти Лоиқ ин жанр дар сатҳу сифати дигар эҳё гардида, дар эҷодиёти шоирони охири қарни 20-ум ба маъмултарин шакли шеърӣ табдил ёфт. Лоиқ бо ғазалиёти худ, хусусан бо ғазалҳои китоби «Фарёди бефарёдрас», ба таври равшану возеҳ ва қотеъона исбот намуд, ки дар замони мо низ дар тамоми мавзӯҳо метавон ғазали ноб гуфт ва барои ин танҳо ҳунари асили шоирӣ лозим аст. На танҳо ғазал, инчунин жанрҳои рубоиву дубайтиро низ Лоиқ умри дубора ато кард ва онҳо имрӯз дар эҷодиёти аксари шоирони мо маъмул гардиданд. Маҳз зери таъсири «Ҷоми Хайём» ва «Резаборон»-и устод Лоиқ ҳамнаслони ӯ ва ҷавоншоирони охири асри 20-ум ба рубоиву дубайтӣ бо қиддиат рӯ оварданд. Лоиқ бо эҷодиёти худ ба субут расонд, ки агар ҳунари шоирӣ ҳаст, дар кадом шаклу жанре бошад, метавон сухани ноб гуфт ва жанрҳои анъанавии адабиёти мо ҳамеша қобили истифода ҳастанд.

Мероси устод Лоиқ беандоза фарогир аст ва тақрибан тамоми ҷиҳатҳо, лаҳзаҳо, пастиву баландиҳо, печутобу динамикаи зиндагии ҷомеа ва дар алоҳидагӣ ҳар фарди ин ҷомеаро дар бар кардааст. Ғаму шодӣ,

ҳаяҷону изтироб, дарду алам, марому орзу, оمولу ормони мову шумо аз гаҳвораву пистони модар то гӯру лаҳад дар ашъори Лоиқ акс андохтаанд. Дар рӯзҳои шодмонӣ, дар чашнҳои арӯсӣ, дар маҳфилу маҷлисҳои дӯстона Лоиқ бо шеъраш ҳамнишину ҳамсоғару ҳамсӯҳбати мову шумост, дар лаҳзаҳои ғаму мотам, дилшикастагиву лоилоҷӣ ашъори ӯ бароямон тасаллиятбахшу умедзо аст. Дар изҳори ишқ, ибрази рози муҳаббат шеърӯ ғазали Лоиқ беҳтарин василаест барои дилдодагон. Лоиқ бо шеъраш дар дили мардумон ҷой гирифт, ҳамнафасу ҳамдам ва ғамшарику шодишарики ҳар фарди дилогоҳ шуд, шоири ормонҳои миллат гардид.

Кӯшишу заҳматҳои устод Лоиқ дар роҳи поксозӣ ва ғанигардонии забони тоҷикӣ, мақому манзалати шоиста гирифтани он дар ҷомеаи Тоҷикистон, зиндаву маъмул ниғаҳ доштани лафзи тоҷикӣ дар маҳалҳои тоҷикнишини ҷумҳуриҳои дигар (ҳоса шеъри «Дар Бухорою Самарқанд») аз касе пӯшида нест. Хусусан дар 10-15 соли охири умраш устод дар масъалаҳои ҳастии миллат ва забон ҳам дар шеър ва ҳам дар мақолаҳои мусоҳибаҳои ҷонсӯзона ибрази назар мекард. Забони шеъри ӯ, агар аз дидгоҳи таҳқиқ бингарем, худ як марҳилаи сифатан тозаест дар татаввурӯ такомули забони адабии тоҷикӣ. Омӯзиши пайвасти ӯ аз забони адабиёти гузашта, аз лаҳҷаву гӯишҳои мардум, аз луғатномаву фарҳангҳо аз як тараф ва дар заминаи дониши амиқ, завқи баланд ва ҳисси нозук сохтани таркибу таъбирҳо, аз ҷониби дигар, забони ашъори Лоиқро хеле ғанӣ ва ҷаззоб, хоно ва гӯё гардониданд. Ин як шоҳи хизмати Лоиқ дар соҳаи забон бошад, шоҳи дигари пайкори ӯ дар кори ҷамъиятиву фарҳангии ҳамарӯза дар тӯли тамоми фаъолияти эҷодӣ эҷодиёташ зоҳир мешуд. Тақрибан дар ҳар маҳфилу маҷлис, нишастҳои дӯстона ва мувоҳисаву мунозараҳои устод аз ғализу олуда шудани забони адабӣ, гуфтугӯи мардум, аз бепарвоии зимомдорони соҳа нисбат ба тақдири забон бо дарду алам ва гоҳ хеле тунду шӯрида сухан мегуфт (намӯнааш дуои ӯ дар шеъри «Забонгумкарда» аст: Заҳр бодо шири модар бар

касе, к-ӯ забони модарӣ гум кардааст). Охири солҳои 80-и асри гузашта, вақте ки маъракаи умумимардумӣ барои мақоми давлатӣ гирифтани забони тоҷикӣ авҷ гирифт ва хусусан зиёиёни миллӣ дар ин ҷабҳа хеле фаъол шуданд, устод Лоиқро рӯҳу тавони нав дамид. Соли 1989, баробари қабули Қонуни РСС Тоҷикистон «Дар бораи забон» ва таъсиси Бунёди забони тоҷикӣ, устод аз сармуҳарририи маҷаллаи «Садои Шарқ» даст кашида, сарвари ин Бунёдро пазируфт ва бо дили гарму нақшаҳои бузург оид ба амали забони тоҷикӣ ба фаъолият камар баст. Мутаассифона, воқеаҳои маълуми ибтидои солҳои 90 имкон надоданд, ки устод дар ин самт пурсамар фаъолият дошта бошад. Бо вучуди ин ҷаҳду талошҳои Лоиқ ва ҳамсафону шогирдонаш барои тозагӣ ва ғанигардонии забони тоҷикӣ ва мақому мартабаи хос пайдо кардани он дар ҷомеаи Тоҷикистон самараҳои хуб доданд, дар ду-се даҳсолаи охир забони шеъри мо сифатан беҳтар шуд, масъулияти мардум барои забон боло рафт, ки дар ин кор саҳми шеъри Лоиқ ва намунаи шахсияти адабиву фарҳангии вай хеле бузург аст.

Устод Лоиқ дар шеъри тоҷикии охири қарни 20-ум ҷунон таъсир гузошт, ки аксари шоирони аз солҳои 70 ин ҷониб, доништа ё ғайриихтиёр, аз ӯ пайравӣ кардаанд: дар истифода аз унсурҳои шаклии шеър, дар мазмуну маъниофарӣ, дар корбурди таркибу таъбирҳо ва ҳоказо. Ба ин маънӣ ӯ соҳибмақтаб ва инондори солимтарин ҷараёни татавтури шеъри тоҷикии охири садаи 20-ум маҳсуб меёбад ва ин мактабу ҷараён имрӯз низ раванқ дорад.

Ниҳоят, устод Лоиқ аз ибтидо то интиҳои фаъолияти эҷодиаш парчамбардори бузургтарин ғояҳои миллӣ буд. Лоиқ ҳам бо сухан ва ҳам бо чеҳраи адабиву фарҳангии худ, пеш ва беш аз ҳама, ба адибон, умуман ба зиёиёни тоҷик ҷуръат ва шуҷоати миллӣ, адабӣ ва гражданиро талқин намуд. Шуҷоати адабие, ки Лоиқ дошт, як падидаи воқеан камназирест, ки шояд худи устод хизматашро дар ин ҷода то охир эҳсос накарда бошад. Вақте ки ӯ дар мавзӯи миллат, ғуруру ифтихори миллӣ сухан мегуфт ё

шеър мехонд, гӯё оташе, ки дар дил дошт, ба забонаш меомад, сухану шеъраш ба дилҳо гармиву ба ақлҳо равшанӣ эҳдо мекард. Фуруру ифтихори миллӣ, омодагӣ ба сарсупорӣ дар роҳи саодати миллат аз оғоз то анҷоми эҷодиёти шоир чун хати сурх равшану пурҷило мегузарад. Хизмати устод Лоикро дар бедориву худогоҳии миллӣ ва васеътар аз ин Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар суханрониаш дар яке аз мулоқотҳо бо зиёиёни кишвар 20 март соли 2001 ба таври зайл ифода карда буд: «Аз нимаи солҳои шастум адабиёти моро ҷустуҷӯҳои нави эстетикӣ, рӯҳияи худогоҳӣ, талқини ҳофизаи таърихӣ халқ, хусусан арзишҳои маънавӣ сар то по фаро гирифт. Ба адабиёт рӯҳи нав дамид. Дар ин миён лозим медонам хизматҳои пурарзиши шодравон Лоиқ Шералиро дар талқини шуҷоати адабӣ, рӯҳи миллӣ ва ватандорӣ, ситоиши модар ва забони модарӣ, эҳёи бисёр суннатҳои шеъри оламгири мо бо сипосу эҳтироми хоса ёдовар шавам».

Мо дар ин пешгуфтор аз таҳлили шеърҳои ҷудогона, аз овардани иқтибосу мисолҳо қасдан худдорӣ кардем, то хонанда худ шеърҳоро бихонаду ба завқ ояд, лаззат барад ва дурустӣ ё нодурустии нуқтаҳои баёнкардаи моро низ ба қазовати хонанда ҳавола мекунем.

Абдураҳмони Абдуманнон

ШЕЪРХО

БА МОДАРАМ

Ба кунчи сандалӣ биншаста шабҳо, модари пирам,
Ту шояд чомаи домодӣ медӯзӣ ба сад нийят,
Ки рӯзи тӯй дида бар қади ман, бишканӣ армон,
Бубинӣ то ба ранги нав, ба ҳусни нав ҷавоният,
Ба он дастони ларзони шарафмандат бимирам ман!

Наёбад ҷашми камбинат ба ҷустан ҷашми сӯзанро,
Биларзад дасти пурэъҷози ту дар қабзаи пирӣ,
Валекин боз медӯзӣ ту дастархони гулдӯзӣ,
Ки рӯзи маърака дар байни мардум обрӯ гирӣ,
Чи дунёест дунёи умеди ту,
Аё модар, аё модар!

Ниҳону пардагӣ бигзашт даврони ҷавоният,
Ҳаётат дар гуселу пешвози зиндагӣ тай шуд.
Бикун бо гӯшаи қарси сафедат пок ашкатро,
Ба дунё одамӣ як бор меояд ба пой худ...
Ба оҳи тобнокат аз кучо акси садо ҷӯӣ,
Аё модар, аё модар!

Бурун аз деҳа норафта, надидӣ рӯи дунёро,
Ба гирди хеш гӯё чарх гаштӣ, зиндагӣ кардӣ.
Ба гирди русто домони гардун гӯӣ часпида
Туро барбаст роҳи нийяту азми ҷаҳонгардӣ.
Чӣ дорад олами дар худ ниҳони ту,
Аё модар, аё модар!

Худо гуфтию оят хондию таъбирҳо ҷустӣ,
Ту доим «Ҳафтяк» мондӣ ба зери болиши кӯдак,
Ки шояд тифл бебоку далеру қаҳрамон гардад.
Дили пайғамбарон гунҷад даруни синаи кӯчак...

Даруни кулбаи пасти назарногири пур аз дуд,
 Ба ҳукми қарзи инсонӣ чаҳонеро бигунчондӣ,
 Шабонгах мижжа таҳ нокарда, пухтӣ кулчаи ширӣ,
 Сахар фарзандҳоятро ба майдонҳо гуселондӣ,
 Шараф андӯхтӣ аз ҷонфишониҳои фарзандон,
 Аё модар, аё модар!

Бубинӣ хоб шаб фарзандҳои мурдаи худро,
 Биёбӣ сахнаи дидорбиниҳои рӯхонӣ.
 Ба назди остонат дом монад сояи маргат,
 Ту ро хонад ба сӯи олами торику зулмонӣ.
 Матарс аз марг, охир безаволӣ ту,
 Аё модар, аё модар!

Ҳазорон маргро, андӯху ғамро пушти сар кардӣ,
 Нахурдиву напӯшидиву бо сад ранҷ парвардӣ
 Маро бигрифта зери пар.
 Барои он ки дар ман зиндаю ҳозир бубинӣ боз
 Ҳамон сайёдҳои сайдгашта – рафтагонатро,
 Шудӣ хуни чигар, модар.

Кунун имрӯз фарзандат – чигарбандат хунар омӯхт.
 Ки ёбад нони беминнат.
 Ба номат дафтаре бикшод,
 Дуои хайр гӯ, модар,
 Ки ӯ бо номи ту дар роҳи раҳҷӯӣ қадам бинҳод.
 Варо ту мағфират кун, раҳнамой кун,
 Аё модар, аё модар!

Зи лабҳои фурӯрафта, зи ожанги пурасрорат,
 Агар дурам, агар наздик, хонам панди ногуфта:
 Чӣ суд аз он гуле, ки зеби як кокул шуду афтод?
 Сано бодо ба он гул, ки барои даҳр бишкуфта.
 Ту охир ибтидои ибтидоҳой,
 Аё модар, аё модар!

Ту холо дар дами пирӣ нафасҳои ғаниматро
Ба нақши гул, ба рӯи сӯзаниҳо сабт месозӣ.
Дурахши охиринаи чашми худро дар дили шабҳо
Барои субҳи фардо ҳада месозию менозӣ.
Гулу нуру шарофат ёдгор аз ту,
Аё модар, аё модар!

Суруди хузнангези қадими ро махон, модар!
Дилатро бо суруди аввалини ман даме афрӯз!
Агар дасторхону чомаи нав дӯзӣ бо уммед,
На танҳо баҳри ман,
Баҳри ҳама фардоиён ҳам дӯз!
Ғанимат дон насиби вопасинатро, саломат бош,
Аё модар, аё модар!

6.12.1964

* * *

Ту монанди замин танҳой, модар,
Ту монанди замин яктой, модар.

Заминро ҳар қадар чун моли меросӣ
Миёни ҳам басо тақсим карданд.
Заминро қитъа-қитъа ҳар қадар фарзандгони ту
Барои ҳамдигар тақдим карданд,
Вале як рӯз донистанд –
Замин қисмат нахоҳад шуд.

Замину осмон,
Хуршеду маҳ
Мисли дили ту,
Мисли меҳри ту
Миёни кӯдакон қисмат нахоҳад шуд.

Ҳама хуршеду маҳ доранд,
Ҳама бо худ замину осмон доранд,
Вале аслан маҳу хуршед,
Вале аслан замину осмон
Монанди ту яктою танҳоянд.

Чунон ки ҳар касеро зодгоҳе ҳаст,
Раҳе, сарманзиле меодгоҳе ҳаст,
Вале баҳри ҳама Модар-Ватан яктоист,
Ту ҳам аз баҳри мо мисли Ватан яктой, эй модар.

Ту яктоиву дар ҳар чо,
Ту танҳоиву ту бо мо.
Туй обастани шодӣ,
Туй обастани ғамҳо.
Туй обастани имрӯз,
Туй обастани фардо.

Замину осмон,
Хуршеду маҳ,
Модар-Ватан
Аз он азизастанд,
Ки беҳамтову яктоянд.

Ҳар он чӣ беш аз якто бувад,
Чандон муқаддас нест.

Ту монанди замин танҳой, модар!
Ту монанди замин яктой, модар!

10.5.1966

Н Ҷ Ш Б О Д

Ба дастам чоми хайёмӣ,
Лаболаб чоми гулфоме.
Дар ӯ ёди ниёгон аст, ҳам ашки бузургон аст,
Дар ӯ шахди замини шуълаи хуршеди тобон аст.
Дар ӯ ҳам ахтари афтода аз гардун,
Дар ӯ ҳам ахтари хомӯши ёрон аст.
Дар ӯ ҳам гиряҳои хандаолуд аст,
Дар ӯ ҳам хандаҳои гиряолуд аст.
Дар ӯ ҳам гармии оташ,
Дар ӯ ҳам талхии дуд аст...

Ман аз рӯзе, ки ашки талху шӯрамро
Зи чоми чашмҳои хеш нӯшидам,
Ман аз рӯзе, ки мисли рӯдҳо аз модарони кӯх
Қудо гардидаму доғи чудоиро ба чони хеш санчидам, –
Паёпай бода менӯшам.

Ва донидам, ки дар талхии май ширинии дунест,
Ва донидам, ки дарди ишқ подоши чудоихост,
Ва донидам, ки холигоҳи мобайни замини осмон бар мо
Барои сарфарозихост;
Ва донидам, ки паҳнои замин дар зиндагии кӯтаҳи одам
Барои бениёзихост, –
Паёпай бода менӯшам.

Ва инак нӯшбоди ман:
Барои умри бигашта, ки боли чап бувад бар мо,
Барои умри оянда, ки боли рост хоҳад буд,
Барои он, ки мо ҳастем дар дунё
Миёни соҳили дирӯзу фардо мисли дарёе,
Хурӯшоне, ситезоне, ба манзил роҳпаймое,
Туро то катраҳои охири менӯшам, эй бода!

То нагирам бо қалам пеши дами шамшерро,
То набинвисам зи нав ман номаи тақдирро,
Ман намемирам,
Ман нахоҳам мурд!

То насозам ҳайкале бар ёдгори модарам,
То нагардам ҳамсари Боми Чаҳони кишварам,
То нагардад матлаи умри абад бому дарам,
Нашканад то ташнагии ташнаро шеъри тарам,
Ман намемирам,
Ман нахоҳам мурд!

То даме, ки офтоб аз Шарқ бинмояд тулӯъ,
То даме, ки рӯдҳо аз кӯҳсор ояд фурӯ,
То даме, ки зиндагӣ бошад ба роҳи орзу,
То даме, ки шеъри Ҳофиз бошад ҷому сабӯ,
Ман намемирам,
Ман нахоҳам мурд!

То надонам, ки пас аз ман хонда шеърамро касе
Хоб мебинад маро, мепурсад ин овоз кист?
То надонам зиндагиро баъди ман раҳ то кучост,
То надонам соҳиби дунё пас аз ман боз кист,
Ман намемирам,
Ман нахоҳам мурд!

Бо ду чашми нурполо,
Бо ду дасти ризкпаймо,
Бо дили дардошною бо сари пуршӯру савдо,
То қаламро пул насозам дар миёни
соҳили имрӯзу фардо,
Ман нахоҳам мурд очиз,
Ман нахоҳам мурд ҳаргиз!

* * *

Ишқи аввал – ғӯраи сармозада,
 Норасида мефитад аз шохсор.
 Реша гар дар об дорад нахли умр,
 Боз орад бор дар дигар баҳор,
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Ман сафар кардам ба мулки шоирӣ,
 Кӯлворам ғайри ту чизе надошт.
 Аз тамоми ганҷҳои кӯҳсор
 Ғайри ту санги шарархезе надошт.
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Мекунӣ дар синаам гаҳ кӯрдуд,
 Гоҳ оташ мезанӣ бар пайкарам.
 Бохта худро ба бозиҳои ишқ,
 Мекунӣ бозӣ ту гоҳе бо сарам,
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Аз биёбони пушаймонӣ гаҳе
 Сӯи ёри рафта ово мекунӣ,
 Гоҳ бо ҳар чӣ насибат шуд зи умр,
 Шукр мегӯӣ, муросо мекунӣ.
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Зиндагӣ маҷмӯъаи бешу камист,
 Ҳар шабе дар осмон маҳтоб нест.
 Хусн бошад, дӯст медорад касе,
 Сар амон бошад, кулаҳ ноёб нест,
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Тунд шав дар ин сипехри тундрав,
 Шоирию ошиқӣ – девонагист.
 Ҳар кӣ бикшояд дари бикшодаро
 Кори ӯ парвози мурғи хонагист.
 Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Боз мо нӯшем бояд чомҳо,
Боз афрӯзем бояд шомҳо.
Бар ҳазорон кӯдаки навзодае
Боз бигзорем бояд номҳо.
Эй дили шӯридаам, шӯрида бош!

Шӯрида бош!

1970

* * *

Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз,
Чаҳон аз баҳри ӯ Шероз буда.
Канори оби Рукнобод умре
Варо чои ниёзу ноз буда.

Басо аз тангии Аллоҳу Акбар
Накӯтар дид паҳнои чаҳонро.
Чу сайёҳе чаҳонро дарнавашт ӯ
Фақат аз тарфи гулгашти Мусалло.

Басо дар оби Рукнобод рӯ шуст,
Ки ёбад обрӯи човидона,
Ки бошад шеър чун ойинаи об,
Чу дарё лаб занад шеъру тарона.

Басо биншаст ӯ андар лаби чӯ,
Ки нахли шеър бошад реша дар об,
Ки шеъраш доимо тар бошаду сабз
Ба мисли сабзаҳои тарру шодоб.

Басо биншаст бо ёре лаби кишт,
Ки пошад дар чаҳон тухми суханро.
Кунад ёде зи кишту ҳосили умр
Дар ин дунё, дар ин дунёи зебо.

Лаби кишту лаби обу дами хуш,
Лаби чому лаби ёри гуландом –
Ҳамин будаст нақди зиндагонӣ
Варо аз ин чаҳони бесаранҷом.

Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз,
Вале олам ба Шероз ояд имрӯз.
Тавофи хоки поки Ҳофизи ринд
Ҳама одам ба Шероз ояд имрӯз.

1970

* * *

Рӯзҳо мегузаранд,
Рӯзҳо аз сари мо,
Аз дили мо мегузаранд,
Хабари лаҳзаи дидору чудой бар лаб,
Аз раҳи манзили мо мегузаранд.

Ба назар
Мо ҳама бояст, ки ҳар рӯз зи умр
Сабақе бардорем.
Бояд аз рӯз ба рӯз
Асаре бигзорем.
Бояд аз рӯз ба рӯз
Боз ҳам бихраду солор шавем.
Бояд аз рӯзи наве
Боз гирем ба дил сози наву сӯзи наве,
На чу дирӯза ба як қоида такрор шавем.

Лек тадбир кучост?
Гарчи дирӯз ба сад саҳву хатое бигузашт,
Рӯзи дигар ба дигар саҳву хато мегузарад.
Чун батаҳқиқ ту бар хилқати одам нигарӣ,
Ростӣ, ин ҳама аз кӯтаҳии ақли расо мегузарад.

Ачабо,
Вактро мегузаронем, ки барчо бошем,
Вактро мегузаронем, ки аз вақт бурун
Беҳалал аз ҳама савдо бошем.
То надонем, ки бо вақт ба ҳам мегузарем.

Ачаб аст, ин ачаб аст!
Гоҳ мо бо ҳама донодилию доноӣ
Рӯзро кӯр кунем,
То надонем, ки ин оқибати кӯрдилест,
Худфиребист ва ё ҳеч кам аз худкушӣ нест!

Хоҳам имрӯз ба парвозгаҳи вақту фазо
Муддате бол кушоем, ки парвоз кунем.
Ҳар дари боз бубинем, ба кас бинмоем,
Ҳар дари баста бубинем, ба кас боз кунем.

Хоҳам, имрӯз, ки бояд донист,
Вақти бекорӣ чӣ мебояд кард?
Вақти бекорӣ бипурсем зи худ, то чӣ касем.
Гар расидем ба хуршеду ба маҳтоб, чӣ хуш,
Вақти он аст, ки бо худ бирасем!

Вақти он аст, ки эй аҳли назар,
Вақти худро биситонем аз вақт.
Вақти он аст, ки эй аҳли ҳунар,
Қадри худро гузаронем аз вақт...

... Рӯзхо мегузаранд,
Рӯзхо аз сари мо,
Аз дили мо мегузаранд.
Гар натонем ҳақи хеш ситондан аз вақт,
Рӯзхо ҳар яке чун қотили мо мегузаранд.

5.9.1972

ҚАДРИ ШОИР

Рӯзе, ки ошиқон аз ҳам ҷудо шаванд,
 Рӯзе, ки зӯрҳо бемуттақо шаванд,
 Рӯзе, ки одамон беошно шаванд,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Шома, ки ахтаре сӯзад дар осмон,
 Рӯзе, ки дар замин сӯзад дили ҷавон,
 Ҳар гаҳ, ки одамӣ ҷӯяд зи худ нишон,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Гирам, шикориён оянд бебарор,
 Дар китфашон камон сарзер аз шикор,
 Дар рӯи сахрае биншаста хоксор,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Рӯзе, ки роҳиён дар дашти регпӯш
 Бесозу барги раҳ монанд лабхамӯш
 Бархонда қитъае, оянд бар хурӯш,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте ки базми дил бечӯш мешавад,
 Зебой ҳар гаҳе мағшуш мешавад,
 Дунёи некуй фаромӯш мешавад,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте ки ҷумлаи даъвогарони зӯр
 Миранд бо ҳама ҳангомаю ғурур,
 Хешон катибае ҷӯянд лавҳи гӯр,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Рӯзе, ки одамӣ дарёфт қадри худ,
 Ҷуст аз ҷаҳон мақом аз баҳри фарди худ,
 Дарёфт аз суҳан ташреҳи дарди худ,
 Бар қадри шоирон он вақт мерасанд...

МАРСИЯИ ХУРШЕД

.....
.....
*На он тақлид ин тақлид,
На он хуршед ин хуршед.*

Зи баъди чанд милён сол мемирӣ ту, эй Хуршед!
Чавоби он қадар дарвозаҳои субҳро бикшоданат
аз одаму олам
мукофоте намегирӣ ту, эй Хуршед!

Замин гаҳвораи фарзанди одам буд,
Ту чун гаҳвораҷунбоне суруди алла мехондӣ.
Ҳама шаб ахтаронро рӯи он гаҳвора чун зоча
Барои кӯдакони хокзода медурахшондӣ.

Ду чашми кӯдаки навзод аз рӯзи бинои умр
Пас аз модар туро медид.
Ду чашми қахрамон дар корзорон лаҳзаи мурдан
Туро медиду модарро надида чашм мепӯшид.
Ва дар зикри нигоҳи вопасинаш чун нишони умр
Зи ту як поре бар хоки тар мебурд.
Даруни гӯр,
Андар синаи хомӯшу сарди ӯ
Чу ёри чонбачонаш пораи нури ту ҳам мемурд.
Туро ҳар бандаи миранда бо худ мебарад бар гӯр,
Ту бо ҳар бандаи мирандае мемирӣ, эй Хуршед!

Ту бо ҳар ахтаре, к-аз базми анҷум дур мегардад,
Ту бо ҳар чашми биное, ки аз ғам кӯр мегардад,
Ту бо ҳар қатраи хуне, ки афтода ба гил, мағшуш мегардад,
Ту бо ҳар қатраи обе,
Ки дур афтода аз чӯши тарокумҳову тӯфонҳо,
Ба зери шуълаат хомӯш мегардад,

Чу умри одамӣ кам мешавӣ ҳар рӯзу ҳар соат,
Зи рӯз аз рӯз ҷонат хастаю ранчур хоҳад шуд.
Ва рӯзе бо ҷаҳон аз сактаи дил мекунӣ падруд,
Ҷаҳон бе чашми ту чун пирмарди кӯр хоҳад шуд.

Дареғо! Ҳасрато! Ҳайфо!
Барои зиндагӣ чун модарон мемирӣ, эй Хуршед!
Дилатро коста аз баҳри тифлон,
ногаҳон мемирӣ, эй Хуршед!

... Вале то он даме, ки чашмҳоям сӯи ту боз аст,
Ба сӯят бо ҳазор уммед сар афрозам, эй Хуршед!
Агарчи зарраам, рӯзе
Ба пеши чашми ту худро аён месозам, эй Хуршед!

.....
Сипас бидруд, эй Хуршед!
Сипас бидруд, эй Хуршед, эй Хуршед!

1973

А Й Н Ё

Зи лавҳи гӯрҳо, аз мрамари сарди мазористон,
Зи хоки мурдагони зиндатар аз зиндадаргӯрон,
Зи нақши ҳар катиба, нақши нохун дар тани зиндон,
Зи соҳилҳои бедарё, зи дарёҳои бечарён
Ту моро кофтӣ, устод,
Ту моро ёфтӣ, устод!

Зи аъмоқи фаромушхонаҳои тираи таърих,
Зи ҳоке, ки шуда омочгоҳи тири бадҳоҳон,
Чу абёти парешоне, ки монд аз Рӯдакӣ мерос,
Ту моро чамъ овардӣ зи ҳар маҷмӯаву девон,
Ту моро зинда гардондӣ,
Ба мо моро шиносондӣ.

Зи исёнхову шӯришҳо, зи кулли буду нобудаш,
Зи фарёди таболудаш, зи Фирдавсию Маҳмудаш,
Зи хунҳое ки баҳри хунбаҳои ҳамгинонаш рехт,
Зи андӯҳи тараболуду шодии ғамолудаш
Ту ҷустӣ сарнавишти халқ,
Оғози сиришти халқ.

Чу айвони валангоре, ки на бому на девораш,
Чу девори ҳисоре, ки на синҷеву на болораш,
Ту таърихи хароби халқро тармимҳо кардӣ,
Шиносондӣ ба бунёдаш, ба фарҳангаш, ба осораш,
Ки мо ҳам одамем охир,
Ва аз ин оламем охир!

Чу гумҷӯе, ки мечӯяд паи гумгаштагонашро,
Чу танҳое, ки мечӯяд зи дунё дӯстонашро,
Нишони мардумон ҷустӣ ту аз шаш соҳати таърих,
Барои ҳоҷати имрӯз ганҷи бостонашро,
Ки бе дирӯз ҳоло нест,
Ки бе имрӯз фардо нест...

Зи юмни Инқилобе, к-устодат буд (худ гуфтӣ)
Бурун овардӣ як-як мурдаҳоро ту зи ғӯристон,
Ва андар тоҷгоҳи ҳар кадоме тоҷ бинҳодӣ,
Ҳидоят кардӣ ононро барои хидмати даврон,
Ба онҳо ҷон ато кардӣ.
Сари минбар баровардӣ.

Зи маснадҳову манзарҳо,
Зи чанги роҳи кишварҳо,
Зи авроқи баёзу ҳарфи ноҳонои дафтарҳо,
Зи сарҳое, ки рӯи дорҳо ҳам буда сарафроз,
Зи ҳар доре, ки бишкаста зи бори фитрати сарҳо,
Ту ҷустӣ номи тоҷикон,
Муроду коми тоҷикон.

Туро чун ҳимматеву фитрати олампамоҳе буд,
Ба чашмандози ту пайдо ҷаҳони мурғу моҳӣ буд,
Ҳама печухами таърихро бо сар гузаштӣ ту,
Ки аз мардонагии халқ осораш гувоҳе буд,
Шудӣ худ ҳайкале дигар,
Ба мардум машъале дигар.

Чу аз зиндон раҳо гаштӣ,
Хаёлам, нуру фазлу шеър аз зиндон раҳо гардид.
Ба дунё омадӣ чилсола шогирде, к-аз устодиш
Забони мо ба даъватҳои даврон ҳамсадо гардид.
Садояшро ҷаҳон бишнид,
Ҷаҳони бекарон бишнид.

Ту худ як инқилобе дар шуури мардумон будӣ,
Ту худ як изтиробе дар ниҳоди ину он будӣ,
Ба рағми он ҳама кӯрони таърихи начиби мо
Ту чун мушти гиреҳбаста, чу тири дар камон будӣ.
Ту аз мо сохтӣ моро,
Зи мо бишнохтӣ моро.

Бас аз хокистари хомӯш оташҳо фурӯзондӣ,
Шарарҳое басо аз сангҳои сард рӯендӣ,
Сари гӯри ниёгон машъала афрӯхтӣ аз меҳр,
Аз ин рӯ ҳамчу машъал дар сари дасти замон мондӣ!

... Чунин андар ҷаҳони гирдгардон,
Чунин андар ҷаҳони рӯҳи озодон
Бузургонро бузургон зинда медоранд,
Бузургонро бузургони дигар поянда медоранд...

16.11.1973

ТАЪРИХ ГУВОҶ АСТ...

Барои академик Бобоҷон Гафуров

Таърих гувоҳ аст, ки дар ҳеҷ замоне
 Тоҷик ба хоки дигаре аз сари кина
 Бо ҳамҳамаю дамдама лашкар накашидаст.
 Таърих гувоҳ аст, ки дар арсаи таърих
 Тоҷик зи роҳи ҳасаду чаҳлу таассуб
 Бар фарқи саре найзаю ханҷар накашидаст.

Тоҷик ҳама умр ба ҳар бозии қисмат
 Бардошт¹ биёмухта зи кӯҳи ватанаш буд.
 Ҳар теша, ки бар синаи ҳар санг фурӯ рафт,
 Доғи дили бекинаю захми баданаш буд,
 Ҳар ҷавшани олудаи хуне, ки ба бар дошт,
 Ҳам ҷавшани ҷони ватану ҳам кафанаш буд.

Таърих басо дида, ки андар раҳи паймон
 Тоҷик даме пеши адӯ сар нафикандаст.
 Ҷон канда басо, лек
 3-ояндаи пирӯзи худ уммед нақандаст.

Мурданд басо маслаку ойину худоён,
 Маҳкум бимурданд басо ҳукмравоён,
 Мурданд забонбаста басо уқдакушоён,
 Бар рағми ҳама ҳилаю тазвиру тааддӣ
 Аз оташи суғдон
 Як шуъла фақат монд фурӯзон,
 Як шуъла, ки дар чашму дили халқ ҳамесӯхт,
 Як шуъла, ки бар халқ чи сон сӯхтан омӯхт.

1. Бардошт – сабр, таҳаммул.

Ҷар наъл, ки бархурд ба ҳар санги куҳистон,
Ҷар наъл, ки бар санг заду шуъла бирӯёнд,
Ҷар шуъла, ки аз теғи бароҳехта мечаст
Дар партави хуршед сари дасти далерон,
Омӯхт ба мардум ҳунари шуълавариро,
Бо хасм ситезидану пирузгариро...

Ҷар шуълаи сӯзандаи уммеди дили халқ –
Он шуъла, ки дар ҳар маҳали тираи таърих
Гаҳ-гоҳ ҳамесӯхт;
Он шуъла, ки андар дили ҳар санг ниҳон буд,
Он шуъла, ки дар дидаи ҳар фард аён буд,
Дар чашми Хирад чамъ шуду тоза барафрӯхт.

Гӯё ки ҳама шуълаи сӯзони парешон
Аз қаъри замонҳо
Дар чашми Хирад чамъ шуду гашт фурӯзон.
Дар чашми Хирад оташи исёни ҳама халқ,
Ошӯби дили шуълавару хашми хурӯшон
Чамъ омаду гардид чунон машъали тобон,
К-аз партави он чор суи тираи таърих
Равшан шуду чашми дигаре ёфт ҳама халқ,
Бар хеш назар кардаву бишнохт худаширо,
Феҳристи ҳама бешу каму неку бадаширо.
Бингашт ба ойинаи қасду талаби худ,
Бар чехраи худ, зоти худ, аслу насаби худ...

Бо чашми Хирад бингарӣ аз қуллаи имрӯз
Ҷар гоҳ ба печухами таърихи ниёгон
Бинӣ ба чӣ эъҷоз
Тоҷик ба мулки дигарон роҳ кушодаст,
Чи дур, чи наздик
Сад раҳ ба дили мардуми огоҳ кушодаст.

Алҳақ ҳама медонаду таърих гувоҳ аст
 Точик ҳама умр
 Дар Мағрибу Машрик
 Кардаст мусаххар чи бас иқлиму мамолик...
 Аммо на ба шамшеру камону сафи лашкар!
 Бо санъату бо фитрату бо ақли мунаввар,
 Бо ҳиммату бо ҳикмату бо шеърӯ тарона,
 Бо рӯҳи чавононаю пирӯзгарона...

24.11.1973

БАЪД АЗ ҲАЗОР СОЛ...

*Ҷавоб ба ҳасудони Рӯдакӣ, хосса ба шоири ҳасуд
 Абӯзироа, ки дар мазаммати устод фармудааст:
 Агар ба давлат бо Рӯдакӣ на ҳамсонам,
 Аҷаб макун, суҳан аз Рӯдакӣ на кам донам.
 Агар ба кӯриш чашиш ӯ биёфт гетиро,
 Зи баҳри гетӣ ман кӯр буд натвонам.
 Ҳазорак з-он, к- ӯ ёфт аз атои мулук,
 Ба ман диҳӣ, суҳан ояд ҳазор чандонам.*

Шумо, эй худбаҳоёни муғамбир,
 Шумо, савдогарони шеърӯ оҳанг,
 Шумо, эй нотавонбинони качдил,
 Шумо, ханнотҳои илму фарҳанг.

Шумо вомондагони роҳи эҷод,
 Ҳама гандумнамои чавфурӯшед.
 Чунон дар ҳарфбофӣ гашта устод,
 Ки ҳарфи кӯхнаро чун нав фурӯшед.

Зи минбар аз сари чаҳли мураккаб
 Миси худро ҳама зар мешуморед.
 Ҳама хокистари хомӯши худро
 Миёни дош чун оташ гузоред.

Ҳама он тухмату бухтону кина,
Ҳама он айбҷӯитон зи кӯрист.
Далерии шумо аз тарси ҷон аст,
Ҷасурии шумо бад аз хасурист.

Шумо дар хонаи худ марди майдон,
Шумо дар маҷлиси май ҳақпарастед.
Вале гоҳе, ки бар минбар бароед,
Ҳақиру очизу тарсую пастед!

Агар шоир бувад чашми замона,
Шумо кӯред, кӯри беасоед!
Агар шоир бувад фарзанди айём,
Шумо ё нохалаф, ё носазоед!

Агар шоир бувад ойинаи давр,
Шумо ойинаи садпора ҳастед!
Агар шоир бувад сарбози миллат,
Шумо бекораю бечора ҳастед!

Шумо аз ними ҷону ними нони хеш метарсед,
Шумо аз зиндагию аз ҳақиқат беш метарсед.
Шумо на қобили разме, шумо на лоиқи базмед.
Шумо савдоии шеъред? Қаҳ! Қа-а-аҳ!
Шумо савдогари назмед!!!

1.12.1973

ДАР БАЧЧАГӢ

Дар замони беҳудию бесарӣ
Чун камонвар аз фалахмон
Сангҳо афкандаам бар шишаҳои хонаҳо,
Эй басо бо шавқу шодон.

Бо фиғону мочаро
 Пирзанҳо аз қафоям медавиданд.
 Ман тихипо медавидам,
 Пирзанҳо кай ба гардам мерасиданд?...

Даргузашт он фасли зебо,
 Ҳамчу шабнам аз рухи гулҳо парид.
 Пирзанҳо рахт барбастанд аз дунё,
 Зиндагӣ моро ба некӣ парварид.

Ин замон бо изтироб
 Ҳар шабе тарсида мехезам зи хоб,
 Гӯиё он сангҳо,
 К-афкандаам бар шишаҳои хонаҳо,
 Мезанад бар шишаҳои хонаи ман,
 Мезанад бар шишаҳои айнаку бар шонаи ман...

2.12.1973

КИТОБҲОИ ШАҲИД

Шуморо ҳам чу осӣ зинда гӯронданд,
 Шуморо чун Бруно зинда сӯзонданд.
 Шуморо ҳам хафа карданд, афшурданд, озурданд,
 Шуморо ҳам ба зери дорҳо бурданд.
 Шуморо ҳам чу як қонуншикан куштанд.
 Шуморо ҳам чу балвогар, чу яғмогар,
 Чу исёнгар, чу вайронгар
 Басо бераҳм парронданд.

Шумо дар чоҳҳо,
 Дар ғорҳо,
 Дар гӯрҳои кӯҳна мадфунед.
 Шумо ҳам ғарқи дарёҳо,
 Шумо ҳам ғаркаи хунед.

Шумо дар хоку хун ғалтон,
Шуморо сӯхт Искандар,
Қутайба кард хокистар,
Шуморо кушт Чингизхон.

Шуморо котибон, то дасташон аз ғул раҳо бошад,
Ба дасти хештан куштанд.
Шуморо соҳибон, то зиндагишон бебало бошад,
Ба дасти хештан куштанд.
Шуморо ҳамчу хиште
Аз тани девори қасру маъбади фарҳанг
Зи тоқи ошғени илму дониш чоҳилон канданд.
Ба дунёи фаромӯшӣ шуморо дур афканданд.
Валекин модари он шоирони ғайбдон зиндаст,
Валекин модари он бихрадони човидон зиндаст.
Ки то дунё бувад, обастани имрӯзу ояндаст.
Валекин чашмаҳои фикрату фитрат
Зи пистони сафеди модари тоҷик нахушкидаст.
Валекин халқ бо афкори нуронӣ
Ба зери осмон
Бо гардиши чархи замон зиндаст.

Кунун донишписандоне чу гумчӯён
Шуморо аз ҳама кунҷу канори даҳр мечӯянд.
Кунун саррофҳо – гавҳаршиносони сухан ҳар дам
Шуморо аз хазону аз баҳори даҳр мечӯянд.
Дареғо!
Шумо чун соҳибони хеш
Ҳама будед яктое...
Ҳама будед танҳое...

Шумо ҳам аскаре будед, бас размоварӣ кардед.
Шумо ҳам сафдаре будед, алҳақ сафдарӣ кардед.
Шумо бо ақлҳои тира чангидед,
Шумо бо мағзҳои хира чангидед,

Шумо бо зуъми кӯрони замони хеш,
 Шумо бо буғзу ноинсофии хонандагони хеш
 Чи чанги беамон кардед,
 К-охир қахрамон мурдед.
 Кунун ман аз замону
 Аз ҳақиқат як талаб дорам,
 Ки аз баҳри шумо ҳам ҳайкале созанд
 Ба сони ҳайкале бар ёдгори аскарари гумном,
 Ва тарҳи ӯ чунин бошад:
 Китоби даргирифта дар сари дасте,
 Зи ҳар сафҳа шароре барчаҳад ҷовид,
 Шароре барчаҳад то хонаи хуршед...
 Шумо ҳам баски машғал будаед андар замони хеш,
 Ки бо нури шумо мечуст инсоне чаҳони хеш...

1974

* * *

Баччагиам бекасу танҳо гузашт,
 Бо дарав, бо хӯшачиниҳо гузашт,
 Доманаш аз хӯша пур аз домани сахро гузашт.

Дар сари санге ҳама рӯз интизор
 Мешумурдам турнаҳоро ҳар баҳор,
 Баччагиам бо қатори турнаҳо як ҷо гузашт.

Шаст меандохтам бар рӯди маст,
 То биафтад моҳии тилло ба шаст,
 Баччагиам бо умеди моҳии тилло гузашт.

Ханда мекардам ба сӯи шаршара,
 Ханда меомад зи ҳар санги дара,
 Баччагиам ханда бар лаб лаб-лаби дарё гузашт.

Номаҳо бинвишта будам беҳисоб
 Лек аз он сӯ намеомад чавоб...
 Баччагӣ чун номае бар ёри бепарво гузашт.

Баччагӣ чун шохборон рехт, рехт,
 Баччагӣ чун обшорон рехт, рехт.
 Ё мисоли шохнам аз дашти бопахно гузашт.

Баччагӣ гӯё буду гӯё набуд,
 Баччагӣ аз мо буду аз мо набуд,
 Беҳабар мондем, то дидем, фарсахҳо гузашт.

Баччагӣ – гулгуни зарринёли ман,
 Баччагӣ – гулгуни зарринболи ман –
 Ёлу болаш ғарки гул аз роҳи умри мо гузашт...

20.6.1974

* * *

Боз як рӯзи ғаму шодӣ гузашт
 Дар талоши қисмату номусу ном.
 Боз як хуршед моро тарк гуфт,
 Моҳи нав пайдо шуд андар бурчи шом.
 Шаб ба хайр, эй ҳамнишинон, шаб ба хайр!

Боз як рӯзе гузашту даррабуд
 Сафҳаеро аз китоби зиндагӣ.
 Эй хуш он кас, ки дар ин радду бадал
 Ҷӯяду ёбад ҳисоби зиндагӣ.
 Шаб ба хайр, эй дӯстдорон, шаб ба хайр!

Боз торикиву бар ёдам расид
 Чашмҳои хирабини модарам.
 Дурам аз ӯ то, кӣ бошад дастёр
 Дар нафасҳои пасини модарам.
 Шаб ба хайр, эй модари чон, шаб ба хайр!

Фориғи парвозҳо аз баҳри ризк
 Мурғакон дар шоҳаҳо чамъ омаданд.
 Ҷазбаи зотист, ки парвонаҳо
 Аз паи худсӯзӣ то шамъ омаданд.
 Шаб ба хайр, эй худгудозон, шаб ба хайр!

Марзбон бедор андар посгах
 Пой монад қад-қади симхорҳо,
 То бувад рӯи замин бедоғтар,
 То наёбад пушти ӯ озорҳо.
 Шаб ба хайр, эй ҳамзаминон, шаб ба хайр!

Талху ширинист андар чоми шаб,
 Ин хурад май, он хурад хуни чигар.
 То чӣ гӯяд субҳ андар гӯши мо,
 То кӣ бошад зинда то субҳи дигар.
 Шаб ба хайр, эй комгорон, шаб ба хайр!

Мо ҳама фарзанди айёми худем,
 Шодмонем андар оғӯши замон.
 Ончунон хушном бояд зистан,
 То мабодо кас фаромӯши замон.
 Шаб ба хайр, эй ҳамзамонон, шаб ба хайр!

20.6.1974

ҶАВОНИИ ПАДАРОН

Бо қаҳқаҳи мастонаю бо шеърӯ тарона,
 Бо рӯҳияи ғолибу ошӯбгарона,
 Бо тантанайи ақл қарон то ба қарона,
 Чун рӯд ба сад ғулғула бигзашт ҷавонӣ,
 Чун раъд ба сад валвала бигзашт ҷавонӣ.

Раҳ сохт, раҳ омӯхт, хато кард, хато сӯхт,
Дил бурд, дил овард, дил омӯхт, дил афрӯхт,
Аз рафтаву аз омада бас тачриба андӯхт,
Мушkil зи ҳама мушкила бигзашт ҷавонӣ,
Масъули ҳама масъала бигзашт ҷавонӣ.

Саршори таманнову тақозову тараддуд,
Маъмури ҷаҳонсозию тармиму тачаддуд,
Пурбори ҳавасҳову нафасҳои таболуд,
Пурдил зи ҳама фосила бигзашт ҷавонӣ,
Сарқофилаи қофила бигзашт ҷавонӣ.

Дар ҷашм уфукҳо ба ҳама ҷозибаю ранг,
Дар дил тапиши гарми замон бо ҳама оҳанг,
Дар чехра нишони ҳама ганчинаи фарҳанг,
Дар сар гули сад машғала бигзашт ҷавонӣ,
Дар по гули сад обила бигзашт ҷавонӣ.

Чун ходими даври худу арбоби замонӣ,
Бо дарди замину замону дарди ҷаҳоне,
Бигзашт ҷавонию ба ҷо монд ҷавонӣ...
Беҳила зи сад марҳала бигзашт ҷавонӣ,
Пуршӯру қавиҳавсала бигзашт ҷавонӣ.

Конунгари даврони пур аз шӯру шарар буд,
Дар даст калиди ҳама бобу ҳама дар буд,
Омода ба ҳар амри Ватан – марди сафар буд,
Раҳшанда ба каф машғала бигзашт ҷавонӣ,
Аз роҳи замон бегила бигзашт ҷавонӣ...

3.9.1974

* * *

*«Дар оғӯши ту мемирам»**Нодирпур*

Ту, эй гахвораю тобути ишқи ман!
 Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест,
 Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам.

Дар оғӯше, ки холӣ аз ман асту пур зи армонҳо,
 Дар оғӯше, ки холӣ аз ман асту пур зи ҳирмонҳо,
 Дар оғӯше, ки атри шеъри тар дорад,
 Дар оғӯше, ки дидори саҳар дорад.

Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,
 Дар оғӯше, ки дар навмедиям уммедҳое ҳаст.
 Дар оғӯше, ки андар рӯзҳои тираи умрам
 Бароям нав ба нав хуршедҳое ҳаст.

Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,
 Дар оғӯше, ки мебошад ҳаволатгоҳи рӯҳи ман.
 Дар оғӯше, ки маҳрумам,
 Дар оғӯше, ки мебошад ҳаловатгоҳи рӯҳи ман.

Ту, эй гахвораю тобути шеъри ман,
 Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест,
 Дар оғӯши ту мехоҳам бимирам,

Дар оғӯше, ки қадрашро надонистам,
 Дар оғӯше, ки меҳрашро наварзидам,
 Дар оғӯше, ки боре ҳам наарзидам...

7.9.1974

ДАР ВАРЗОБ

Ҳар ду нишастаем
Дар рӯи тахтасанг,
Чорист рӯди маст
Пуршӯру бедиранг.

Ҳар ду нишастаем
Бечурму бегуноҳ,
Дилҳои ташнаком,
Лабҳои бўсаҳоҳ.

Ин дам насиби мост
Як умри носабур
Як шоҳа оби рӯд,
Як пора абри дур.

Як пора офтоб,
Як пора осмон,
Як гӯшаи замин
З-офоқи бекарон.

Мо хомсӯхта
Дар оташи ҳавас.
Мо дилгудохта
Дар гармии нафас.

Лутфи суҳан хуш аст,
Хушгӯй мекунем.
Эҳсоси мурдари
Гумчӯй мекунем.

Ин оброҳа низ
Монанди роҳи ишқ
Огоҳ будааст
Аз иштибоҳи ишқ.

Монанди мову ту
 Бисёр будаанд,
 Бо ёр будаанд,
 Бе ёр будаанд...

Ҳар ду нишастаем
 Ҳам дур, ҳам қариб,
 Ё ишк, ё умед,
 Ё бахт, ё насиб!..

1975

* * *

Барфу борон рехт дарҳам ҳамчу дарди ошиқӣ,
 Мурғакони бемакон дар хештан печидаанд.
 Шохсорон сархаму хомӯш зери бори барф,
 Гӯиё аз рӯзгори хештан ранчидаанд.

Ман зи пушти шиша мебинам, ки аҳли рӯзгор
 Аз пай кореву ёре медавад болою паст.
 Гар ғубори барф биншаста ба мижғони яке,
 Дар рухи дигар ғубори зиндагӣ биншастааст.

Мезанад минқор андар симҳои мавҷгир
 Мурғаке то пай барад аз розҳои осмон,
 Мурғаки дигар панаҳ бурдаст зери пардабом,
 Аз баландӣ бингарад дар чунбучӯли одамон.

Ин бинои рӯ ба рӯ чун махзани пӯшида аст,
 Сар бурун н-орад касе аз шишаи балкони ӯ.
 Барф меборад башиддат то дами шом аз сахар,
 Чун зимистон аст, инак – навбати даврони ӯ.

Хонаам аз дуди танбоку чу берун тира аст,
Бар машомам лек доим мерасад бӯи баҳор.
Ман баҳоре дораму шеърар аз ӯ гул мекунад,
То ки орад ошиқонро шеъри ман бӯи баҳор...

1975

* * *

Падарам, эй падари деҳқонам,
Ту ҳамехостӣ деҳқон бошам.
Наравам як қадам аз деҳ берун,
Бандаи мазҳабу имон бошам.

Ту ҳамехостӣ Қуръон хонам,
Ки аз ӯ маърифате боло нест.
Ту ҳамехостӣ мулло бошам,
Баски дар деҳқада як мулло нест.

Ту ҳамехостӣ, ки ҳамраҳи ту
Тухм пошам ба заминҳои куҳан.
Даравам гандуму хирман кӯбам,
Давр гардам чу ту гирди хирман.

Гоҳ додӣ ту ба дастам омоч,
Гоҳ додӣ ту ба ман гаврона,
То ки ин мазраъаи бобой
Нашавад киштгаҳи бегона...

Ту маро сохтӣ аз меҳнату дард,
Офаридӣ ту маро аз гили худ.
Парваридӣ ба тасаллою умед,
Додиям об зи хуни дили худ.

Лек афсӯс! Бубахшо бар ман,
К-аз тақозои ту берун рафтам.
Ошиқӣ бурд маро бо раҳи худ,
Гӯиё аз паи Маҷнун рафтам.

Ишқ дар ман чи ҳунарҳо парвард,
Шеваи шоирӣ омӯхт маро.
Бурду овард ба сад шебу фароз,
Сӯхта, сохта, афрӯхт маро.

Пас чу ту қадри замин дониستم,
Пас чу ту шахсару бебок шудам.
Ёфтам роҳ зи ҳар бераҳа,
Аз ҳама айбу гунаҳ пок шудам.

Падарам! Боз бубахшо бар ман,
Гар на монанди ту ман деҳқонам.
Нусхаи поки туям дар дунё,
Ман саропой туро мемонам.

Гар зи деҳқонию аз барзгарӣ
Тухмпошӣ ба замин аст мурод,
Шоирӣ ҳам ба масал деҳқонист,
Ки кунад мазраи дилҳо обод.

Шоирӣ ҳам ба масал деҳқонист,
Шеър бунёди ҳама маснадҳост.
Шеър тухмест, ки сабзад дар дил,
Шеър меҳроби ҳама миллатҳост.

ХОКИ ВАТАН

Тоҷикистон – мазҳари ман,
Сарзамини камзамин,
Ту саросар кӯхсорӣ,
Ту саросар сангзорӣ,
Чунки фарзандони ту дар роҳи таърихи дароз
Ҳар кучо рафтанд, муште хок бо худ бурдаанд.
Чунки фарзандони ту дар ҷустуҷӯи бахти худ
Дар биёбонҳои тасфон дур аз ту мурдаанд.

Ҳар кучо рафтанд маҳҷуру ғариб
Аз фиरोкат ҷуфти онҳо нолаю андӯх шуд.
Ҷумла дар кӯи ғарибӣ хок гаштанд, эй дарег,
Орзухошон дар ин ҷо санг басту кӯх шуд.

Ҳар кучо рафтанд онон
Ё ба Макка ё Мадина,
Ё ба ғурбат, ё тичорат,
Ё гуреза аз ҳама тазвиру кина,
Мушти хокатро ба киса ёдгорӣ бурдаанд.
То агар рӯзе бимиранд аз қазо,
Дар ғарибӣ бекасу беошно,
Хоки ту бошад нишони охирин...
Тоҷикистон! –
Сарзамини камзамин,
Хоки ту ин сон парешон гаштааст,
Бо ҳама хоки ҷаҳон ин гуна ҳамсон гаштааст.
Хоки ту
Бо сари пуршӯри Деваштич то Бағдод рафт,
Он сари аз тан ҷудо,
Аз ту ҷудо
Бо дод аз бедод рафт.
Хоки ту
Бо сари Рахшона то Юнон расид,
Бо ҳазорон нолаю афғон расид.

Монд дар Табрез бо наъши Камол,
Бо Замин омехт, то шуд безавол.

Хоки Ҳиндустон зи Бедил дил гирифт,
Наъши ӯ то ҷовидон манзил гирифт.
Бурд Сино то Ҳамадон хоки ту,
Монд он ҷо мушти хоки поки ту.

Он қадар тоҷик ҷуста булҷачаб
Хонаи Аллах ба саҳрои араб,
Мурдаву хоки туро бо хеш бурд,
Колбадро то бад-он саҳро супурд.

Хоки ту ин гуна кам шуд, кишварам,
Инчунин аз ашк нам шуд, кишварам.
Ҳар қадар ки хоки ту барбод шуд,
Хоки дигар он қадар обод шуд...

Ин чӣ густохӣ? Маро маъзур дор.
Хоки ту кам шуд магар?
Хоки ту кам шуд ба миқдору
фарохотар ба арзу тӯл шуд,

Гарчи номат
Ҳамчу мулки кӯҳсорон дар ҷаҳон машҳур шуд.
Лек боке нест!
Баҳри он сангат зиёду кӯҳхот,
То бисозӣ пайкара бар ёдгори он ҳама
Мардони пурҳасрат,
Ки хокатро парешон кардаанд.
Баҳри он мардон,
Ки номатро ба олам Тоҷикистон кардаанд.
Пайкара чандон тарошӣ, месазад
Баҳри он мардон, ки хокатро кунун зар кардаанд,
Кӯҳхоятро барои арзи меҳру дӯстӣ
Ин замон озод минбар кардаанд...

МУБОРАКБОДИ ИШҚ

Дар тобу табат бинам, беҳоби шабат бинам,
Ҳар лаҳзаву ҳар соат ҳоли ачабат бинам,
Доро шудай, эй дил, ғамхот муборак бод!

Аз санг шарар хоҳӣ, аз ёр назар хоҳӣ,
Аз мӯй мадад чӯй, аз ишқ асар хоҳӣ,
Бино шудай, эй дил, пайдот муборак бод!

Лабрези ҳавасхой, саршори таманной,
Дар сина намегунҷӣ аз шавқи дилорое,
Эҳё шудай, эй дил, эҳёт муборак бод!

Паҳнои чаҳон гардӣ, пайдову ниҳон гардӣ,
Гаҳ сабзасифат рақсӣ, гаҳ барги хазон гардӣ,
«Ошиқ шудай, эй дил, савдот муборак бод!»¹

Тугёни дигар дорӣ, чавлони дигар дорӣ,
Сар мезанӣ дар сина, тӯфони дигар дорӣ,
Дарё шудай, эй дил, дарёт муборак бод!

Гаҳ ҳоли ман омӯзӣ, гаҳ дар ғами худ сӯзӣ,
Гаҳ шуъла занӣ печон, то ҳастиям афрӯзӣ,
Зебо шудай, эй дил, дунёт муборак бод!

1976

* * *

Мезанад борон ба шиша
Тора-тора, ришта-ришта.
Шеърҳоям нимкора,
Саргузаштам наонавишта.

1. Моли Шамси Табрэзӣ.

Мезанад борон ба шиша
 Ҳамчу ангушти фаришта.
 Хотиротам мисли борон
 Бигзарад аз кӯху пушта.

Мезанад борон ба шиша
 Қарзхоҳона думушта.
 Ҷомҳоям нимахурда,
 Зиндагиям бесаришта.

Ними умрам монда ё на,
 Нимаи хубаш гузашта.
 Дафтарам холист, холӣ
 Чун заминҳои нақишта.

Бигзарам ман ҳам чу борон
 Як замон з-ин кӯху пушта.
 Ман биҳишта оламеро
 Ё маро олам биҳишта...

Ёбадам як рӯз борон
 Аз сари олам гузашта,
 Ё нақанда қарзи дилро,
 Ё васият наонавишта...

18.3.1977

ДАР ҚАТОРИ ҚУЛЛАҲОИ ТОҶИКИСТОН

Дар қатори қуллаҳои Тоҷикистон,
 Дар қатори қуллаҳои сангу хок
 Қуллаи дигар ба гардун сар кашид –
 Қуллаи шеърӣ баланду рӯҳӣ пок.
 Қуллае андар қатори сад ҳазорон қуллаҳо –
 Қуллаи шеърӣ баланду сода аст,
 Қуллаи Мирзои Турсунзода аст.

Баъд аз ин, эй дӯстон,
Эй хама даъвогарони тахти шеъру достон,
Дар баландӣ ошён мондан кам аст,
Шеъри худ бар ёри худ хондан кам аст...
Гар шумо ачдоди ўед,
Гар шумо авлоди ўед,
Гар шумо аз шеъри ў рӯи чаҳонро дидаед,
Ҳамчу набзи хештан набзи замон санчидаед,
Гар шумо дидед, чун як фард олам мешавад,
Оламеро мезанад бар олам, Одам мешавад;

Гар шумо дар чашни дафни ў сиришк афшондаед,
Мисрае бар ёди ў аз достонаш хондаед;
Беш аз ин,
Гар шумо аз кӯҳсоред;
Беш аз ин,
Гар шумо аз ин диёри номдоред;
Беш аз ин,
Гар шумо номуси миллӣ дар вучуду зоти худ доред,
Дар баландихоӣ куҳҳо ошён мондан кам аст,
Ошёне
Дар баландии мақоми ў гузоред!

29.9.1977

ИФТИХОР

Дар миёни кӯҳсорон саҳтҷонам зодаанд,
Дар раҳи куҳсор баҳри имтиҳонам зодаанд,
Волидайнӣ бенишонам чун нишонам зодаанд,
Дар диёри камзамине бекаронам зодаанд.

Гарчи мегуфтанд аз қисмат бувад фардои ман,
Гарчи мегуфтанд серӯзӣ бувад дунёи ман,
Гарчи дар гаҳвора мебастанд дасту пойи ман,
Дар замин баҳри талоши осмонам зодаанд.

Дар миёни чор девори баланди кӯҳҳо,
 Ки гаронӣ мекунад бар кӯҳҳо андӯҳҳо,
 Дар радифи қуллаҳои посбони рӯҳҳо
 Бо дили бедору бо рӯҳи чавонам зодаанд.

Бо дуои мӯсафедони худотарсу баор,
 Бесавод, аммо саводомӯзи сад омӯзгор,
 Бо шарофатҳои кампирҳои нимчон чоннисор
 Баҳри ҳоло, баҳри фардои замонам зодаанд.

Ман аз ин сон бесаводон сӯхтан омӯхтам,
 Аз сафои сураи Қуръон сухан омӯхтам,
 Аз китоби зери болинам Ватан омӯхтам –
 Дар диёри байту шеърӯ дostonам зодаанд.

Гарчи дар базми бузургон кӯдаки гаҳвораам,
 Бо ҳама камзарфии худ чузви ин сайёраам,
 Шоирам ё ошиқам, майхора ё ғамхораам,
 Ҳар кӣ ҳам бошам, ба қасди душманонам зодаанд...

Дар миёни кӯҳсорон кӯҳсонам зодаанд,
 Бо ғурури қуллаҳо ҳамошонам зодаанд.
 Дар канори чашмае баҳри дамонам зодаанд,
 Дар деҳи хурде барои сад чаҳонам зодаанд!

1977

Х О К Р Ё Б

Дар кӯчаҳои шаҳр
 Ҳар субҳдам нигар –
 Пири хамидае,
 Меҳнаткашидае
 Ҷорӯб мезанад.

Дар мижжаҳои ӯ
Хобида гардҳост.
Дар кӯзапушти ӯ
Зардоби дардҳост.

Мурдасту зинда аст
Чанде дар ин ҷаҳон.
Умраш ҳазон шуда,
Рӯбад зи раҳ ҳазон.

З-ин раҳ ҷавонияш
Кайҳо гузаштааст.
З-ин раҳ зи дӯши ӯ
Дунё гузаштааст.

Рӯзаш шудааст шом,
Ҷ субҳҷӯ ҳанӯз.
Хезад ҳама сахар
Бар пешвози рӯз.

Хаш-хаш дами сахар
Дар кӯчаҳои шаҳр
Ҷорӯб мезанад,
Аз баҳри Офтоб
Раҳ тоза мекунад...

4.4.1978

* * *

Дидаам дилрезаҳое, ки радифи дил нашуд,
Соҳибунвоне басте дидам, яке фозил нашуд.
Зиндагӣ! Гар устои мо туй, бепарда гӯй,
Аз чӣ шогирдони як мактаб ҳама оқил нашуд?!

Ошике андар сари паймон зи дунё бигзарад,
Шоири бедордил бо ҷони шайдо бигзарад.

Зиндагӣ! Гар раҳбари мӯй, чаро тардомане
 Пой тар нокарда аз гирдоби дарё бигзарад?!

Чоплусе, ночавонмарде қасамҳо бишканад,
 Нашканад тарфи кулаҳ, аммо чаҳон барҳам занад.
 Зиндагӣ! Гар довари якрӯй бошӣ, пас чаро
 Аблаҳе аз бом афтад, гардани мо бишканад?!

1979

* * *

Аввали ишқ – осмони баланд,
 Охири ишқ – хоки домангир.
 Аввали ишқ – орзуҳо гарм,
 Охири ишқ – орзуҳо пир.

Аввали ишқ – даст бар гардан,
 Охири ишқ – дастудилшӯй.
 Аввали ишқ – рӯ ба рӯи ёр,
 Охири ишқ – рӯ ба берӯй.

Аввали ишқ – гул ба кокулҳо,
 Охири ишқ – мушти хору хас.
 Аввали ишқ – соҳиби дунё,
 Охири ишқ – мурдаи бекас.

Аввали ишқ – лофи мардона,
 Охири ишқ – тухмати номард.
 Аввали ишқ – синаи пуршӯр,
 Охири ишқ – синаи пурдард.

Аввали ишқ – бўсаи ширин,
 Охири ишқ – талху шӯриҳо.
 Аввали ишқ – нашъаи дидор,
 Охири ишқ – заҳри дуриҳо.

Аввали ишқ – гулфишони баҳор,
Охири ишқ – баргрезиҳост.
Аввали ишқ – аввали дунё,
Охири ишқ – охири дунёст!

2.1.1980

БОРИСОН

Ояд аз шеърӯ сухан бӯи Ватан,
Бинам аз рӯи сухан рӯи Ватан.
Ҳар кӣ нирӯманд бошад дар хунард
Тақя дорад гар ба нирӯи Ватан.
Шоирӣ аслан ватандорӣ бувад,
На суханбофӣ ба ҳар кӯи Ватан.
Шоирӣ он аст, ки бо савқи шеър
Беватанро оварад сӯи Ватан.

Шеър аз меҳри Ватан сар мезанад,
Дар фазои ҷовидон пар мезанад.
Бо фалакпаймо ба кайҳон мепарад,
Сикка бар моҳу ба ахтар мезанад.
Мисли Айнӣ баҳри мардум хешро
Гаҳ ба зиндон, гаҳ ба минбар мезанад.
Мисли Турсунзода бо пайғоми сулҳ
Қитъа-қитъа ҳалқа бар дар мезанад.

Қасди шоир аз сухан одамгарист,
Беҳудиҳояш ҳама шӯроварист.
Гетиро хуршед агар равшан кунад,
Синаҳоро – кори шеърӯ шоирист.
Дар ғами дунё дили худ меҳурад,
Дар ҷаҳон то ҷабру зулми барбарист,
Алғараз, бо як сари шӯридааш
Бо тамоми халқи олам ҳамсарист.

Кист мегӯяд, ки мо як бегаем?
Мо дар ин дунё фидои одаем,
Хуни инсон ҳар кучо дарё шавад,
Мо чу дарёи баҳорон медаем.
Шоирони хуб андар зери хок,
Мурдаю зинда агарчи мо каем,
То бувад олам ба роҳи Инқилоб,
Аскарони Инқилоби олаем!

Мо ҳам аз мардони меҳнатзодаем,
Сина бар амри Ватан бикшодаем.
Баҳри чуброни ҳама қарзи замон
Чумла дар поси замон истодаем.
Гар ҳама дороии мо як дил аст,
Дил ба рӯи дасти даврон додаем.
Ҳам ба азму ҳам ба назму ҳам ба разм
Пайрави Айниву Турсунзодаем!

12.1.1980

ТАҚЛИДИ МАВЛАВӢ

Ман ошиқи дарёстам,
Пуршӯру пурсавдостама.
То навбати дунё марост,
Дунёстам, дунёстам.

Ман лоиқи номи худам,
Фарзанди айёми худам.
Бо ҳусни оғозе, ки буд,
Ман ҳусни анчоми худам.

То он даме, ки ман манам,
Милён сарам, милён танам.
Ман сад ҳазорон ҷону дил
Дар ҷилди як пиरोҳанам.

Гаҳ таъна бар дунё занам,
Гаҳ рахна бар дилҳо занам.
Гаҳ ҳар чӣ ояд пеши рӯ,
Бефарқ пушти по занам.

Гоҳе сияҳмастӣ кунам,
То шукри ин ҳастӣ кунам.
Дар қуллаи табъи баланд
Эй вой, агар пастӣ кунам.

Гаҳ худшикан, гаҳ бутшикан,
Гаҳ худ ба худ, гаҳ анчуман.
Гаҳ дар замин, гаҳ дар фалак
Фориғ зи баҳси мову ман –

Ман шоири дилдодаам.
Дар кӯи дил афтодаам.
Гаҳ чун замон печидакор,
Гоҳе чу байти содаам.

Эй, ки намедонӣ маро,
Бо ман макун чуну чаро,
Бе шоиру ошик, бидон,
Дунё шавад мотамсаро.

Шоир ба савдояш хуш аст,
Бо ҷони шайдояш хуш аст.
Ҳатто ба наздики худо
Бо бехудихояш хуш аст.

Шеърар ниёзи ишқ буд,
Сӯзу гудози ишқ буд.
Шебу фарози байтҳом
Шебу фарози ишқ буд.

Дил дода, дилбар ёфтам,
Сар дода, сарвар ёфтам.
Гул чида, пажмурдам чу гул,
Ғам хӯрда, соғар ёфтам.

Гоҳе зи худ ғофил шудам,
Дарёи бесоҳил шудам.
Гаҳ дар диёри хештан
Муҳточи як манзил шудам.

Гоҳе чу гул пурхандаам,
Гоҳе зи худ шармандаам.
Ман ҳар киям, ман ҳар чиям
То он даме, ки зиндаам,

Ман ифтихори ҳастиям,
Ман эътибори ҳастиям.
Бо чумла бори меҳнаташ
Миннатгузори ҳастиям.

Ман як қалам туғёнгарам,
Исёнгарам, исёнгарам.
Бо чумла иллатҳои худ
Инсонгарам, инсонгарам!

14.4.1980

Ф А Х Р И Я

Асли ман шеърӯ ғазалҳои мананд,
На ҳамин шӯру мағалҳои мананд.

Ман агар риндиву мастӣ кардаам,
Хотири инсонпарастӣ кардаам...

Ман агар девонагиҳо доштам,
Яъне бори дарди дунё доштам.

Дар ҷаҳон бо ҷумла бурду бохтам
Ман ҷаҳони хешро ҳам сохтам.

Баҳри тамйизи баду неки ҷаҳон
Бохтам ҷону дилу умри ҷавон.

Аз лаби дарё нарафтам хушклуб,
Беадаб будам ба мизони адаб.

Дида эй бас гарму сарди ошиқӣ,
Шеърҳо гуфтам зи дарди ошиқӣ.

Он ҳама шеъре, ки аз дил гуфтаам,
Баҳри он шириншамоилад гуфтаам.

Ишқи ӯ тӯфонзамирам карду рафт,
Бо ҷавониҳош пирам карду рафт.

Пеши ҷонон ҷунки ҷон афшондаам,
Қолаби берӯху бечон мондаам.

Гарчи рӯзе аз диёрам мебаранд,
Аз Мазорам¹ бар мазорам мебаранд.

Боз ҳам аз ишқ сӯзад гӯри ман
Чун дили ман, чун дили пуршӯри ман.

То ғамам бар ёди ҷонон мерасад,
Сӯзи ҷонам кай ба поён мерасад?

Баъди мурдан ҳам дилам бебарг нест,
Интиҳои ман ҳамин як марг нест.

1. Мазор – Мазори Шариф, зодгоҳи гӯянда.

Марг агар қатъи равони ман бувад,
То кучо қатъи чаҳони ман бувад?!

Ибтидои ман – деҳи хурди Мазор,
Интиҳои ман – чаҳони беканор!..

21.10.1980

ДАРЁ

Дарё! Дарё!
 Беҳуд равонӣ, дарё!
Пирӣ чу дунё,
 Чун ман чавонӣ, дарё!

Ҳар гаҳ нагунҷӣ дар соҳили худ,
Ман ҳам нагунҷам дар манзили худ.
Ҳар гаҳ бишӯри, хоҳам бирезам
Андар дили ту шӯри дили худ.

Дарё! Дарё!
 Беҳуд равонӣ, дарё!
Пирӣ чу дунё,
 Чун ман чавонӣ, дарё!

Ой сарозер аз кӯҳсорон
То киштзорон, то хушксорон.
Ман ҳам равонам бо шӯру мастӣ
Аз рӯзгоре то рӯзгорон...

Дарё! Дарё!
 Беҳуд равонӣ, дарё!
Пирӣ чу дунё,
 Чун ман чавонӣ, дарё!

1981

ЗИНДАГӢ ДАРЁСТ...

Зиндагӣ дарёст, дарё бигзарад.
Ошиқӣ савдост, савдо бигзарад.
Чун тамошои ҷаҳон як навбат аст,
Навбати мову тамошо бигзарад.
 Рӯд мехонад тарона.
 Бод мегӯяд фасона.
 Мову ту ҳастем ё на,
 Ишқ бошад ҷовидона.

Чашм бикшо, чашми зеборо бубин,
Ларзаи дилҳои шайдоро бубин.
Ҳар чӣ мебинӣ, намебинӣ дигар,
Чашми дил бикшову дунёро бубин.
 Рӯд мехонад тарона.
 Бод мегӯяд фасона.
 Мову ту ҳастем ё на,
 Ишқ бошад ҷовидона.

7.6.1981

ИШҚИ СИНАСӢЗ

Бе ту набуд ранге
Дар гулшани баҳорам.
Бе ту набуд барге
Дар боғи рӯзгорам.

Хуш омадӣ ба сина,
Эй ишқи синасӯзам.
Сӯзат зиёдатар бод
Эй ишқи дилфурӯзам.

Бе ту надошт шӯре
Дарёи зиндагонӣ.
Бе ту ҷавон набудам
Дар қисмати ҷавонӣ.

Хуш омадӣ ба сина,
Эй ишқи синасӯзам.
Сӯзат зиёдатар бод
Эй ишқи дилфурӯзам.

Бе ту ба ҳар мақоме
Ҳарчанд сохтам ман,
Чун сӯхтӣ диламро,
Дилро шинохтам ман.

17.10.1981

ГУЛМАҲТОБ

Гулрезӣ баҳоре буд,
Ишқеву хуморе буд.
Андар лаби дарёе
Лаб бар лаби ёре буд.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

Дар қолии гулмаҳтоб
Бо ноз қадам мемонд.
Мерафту маро дар дил
Сад доғу алам мемонд.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

Шуд сард дили гармам
Бе сӯзу гудози ӯ.
Кӯтаҳ шуда умри ман
Бе зулфи дарози ӯ.
 Ў бахти ҷавонам буд,
 Гӯё ки ҷаҳонам буд.

1982

ПАНДИ КЎҶНА

Ёрон! Ба каф пиёлаву дар дил ғубор чист?
Имрӯз ҳам гузашт, ғами рӯзгор чист?
Охир дигар чӣ ҳоҷати панду насиҳат аст?
Ҷар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Баҳори ошиқӣ бо гулфишон гузашт,
Дарёи дил зи соҳили суду зиён гузашт,
Ин дил, ки ранҷ мекашад, то кай саломат аст?
Ҷар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Ба орзуи дил бояд расида рафт.
Нозе зи ёр гар расад, бояд кашида рафт.
Ёре, ки ноз мекунад, то кай баҳиммат аст?
Ҷар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст.

Ёрон! Сари азиз фидои саре кунед.
Дар ҳар даре тараннуми шеърӣ дарӣ кунед.
Шеърӯ суруд шуълаи дарди муҳаббат аст,
Ҷар дам ғанимат аст,
Одам ғанимат аст...

1982

КИШВАРИ МАН
– МОДАРИ МАН

Чашмаҳоят – чашмаи шеърӯ суруд,
Қуллаҳоят – садри пайғому дуруд,
Хоки покат – соҳати буду набуд –
Тоҷикистон, кишвари ман,
Модари ман, модари чонпарвари ман.

Ояд аз ҳар санг гулбонги рубоб,
 Дар сари ҳар кӯҳ хандад офтоб,
 Бишнавам аз ҳар гулат бӯи шабоб,
 Тоҷикистон, кишвари ман,
 Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

Бишнавам аз ҳар даре шеъри дарӣ,
 Аз ҷаҳонориву одамгарӣ,
 Аз тамоми қуллаҳо болотарӣ,
 Тоҷикистон, кишвари ман,
 Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

Ҷони ман қурбони ғамҳои ту бод!
 Шеъри ман ҳамдасту ҳампойи ту бод!
 Рӯҳи ман ҳамроҳи фардои ту бод!
 Тоҷикистон, кишвари ман,
 Модари ман, модари ҷонпарвари ман.

12.9.1982

БАХТИ САФЕД

Шеъри ман бӯи ту дорад,
 Атри гесӯи ту дорад.
 Мисраи пайвастаи ман
 Ёди абрӯи ту дорад.

Ошиқи чашми туям, эй ҷони ҷони ҷони ман,
 Беҳтарин, шевотарин, зеботарин армони ман.

Бе ту бахти ман ҷавон нест,
 Шеърҳои ман равон нест.
 Бе ҷаҳони ишқи покат
 Ин ҷаҳон бар ман ҷаҳон нест.

Ошиқи чашми туям, эй қони қони қони ман,
Бехтарин, рангинтарин, ширинтарин армони ман.

Аз ту ин рӯзи саидам,
Хандаи бахти сафедам.
Рӯи ту – рӯи саодат,
Чашми ту – чашми умедам.

Ошиқи чашми туям, эй қони қони қони ман,
Бехтарин, олитарин, волотарин армони ман!

20.1.1983

СУРУДИ НЕКӢ

Дунёи савдо бигзарад,
Андӯҳи дилҳо бигзарад,
Ҳам навбати мо бигзарад,
Аммо ба зери осмон
Ҳамчун замини бекарон
НекӢ бимонад ҷовидон.

Сад баҳр хушқад дар назар,
Сад боғ гардад бесамар,
Сад роҳ монад беасар,
Аммо ба сад рамзу нишон
Чун офтоби дурфишон
НекӢ бимонад ҷовидон...

Чандин макон дигар шавад,
Чандин замон дигар шавад,
Чандин ҷаҳон дигар шавад,
Аммо ба ёди одамон
Чун қуллаи Боми Ҷаҳон
НекӢ бимонад ҷовидон.

* * *

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
 Ишқи сӯзон, чони шайдо доштам,
 Меҳри афзун, ёри якто доштам,
 Розӣ пинҳон, доғи пайдо доштам,
 Як дили ҳамшӯри дарё доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
 Як кафи бозе чу паҳно доштам,
 Як тани танҳои танҳо доштам,
 Як дили бо ҷумла дилҳо доштам,
 Дар дили имрӯз фардо доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
 Як сари қурбони сарҳо доштам,
 Гӯшае бо ҳамназарҳо доштам,
 Тӯшае бо ҳамсафарҳо доштам,
 Яъне девони ғазалҳо доштам.

Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?
 На тавалло, на тазарро доштам,
 На муросо, на мудоро доштам,
 Ҷоннисорон, ман шуморо доштам,
 Ҳақгузорон, ман шуморо доштам!

12.1.1984

ЗАБОНГУМКАРДА

Ҳар кӣ дорад дар ҷаҳон гумкардае,
 Дар заминро дар замон гумкардае.
 Ин нишон гумкардаеву дигаре
 Хештанро бенишон гумкардае.

Ин яке бахти чавон гум кардааст,
Дигаре ганчи равон гум кардааст.
Ин яке гар ними нон гум кардааст,
Дигаре ними чаҳон гум кардааст.

Ин яке чону чигар гум кардааст,
Он яке шӯру шарар гум кардааст.
Ин яке гум карда гар моли падар,
Дигаре панди падар гум кардааст.

Гар яке бому даре гум кардааст,
Дигаре ному фаре гум кардааст.
Он забони ҳамдилӣ гум кардааст,
Ин забони модарӣ гум кардааст.

Аз тамоми ину он гумкардагон
Зиштрӯтар нест дар рӯи чаҳон
З-он ки гум карда забони модарӣ,
Ҳарф гӯяд бо ту бо чандин забон.

Бок не, гар доварӣ гум кардааст
Ё умеди сарварӣ гум кардааст.
Заҳр бодо шири модар бар касе,
К-ӯ забони модарӣ гум кардааст.

Он яке қадри сухангумкардае,
Дигаре боғу чамангумкардае.
Аз забонимодаригумкарда лек
Мерасад рӯзе ватангумкардае...

4.5.1986

* * *

Гар намебудӣ ту яктои дилам,
 Кай чунин маҳбуби мардум мешудам?
 Гар намебудӣ ту пайдои дилам,
 Бе ту ман дар зиндагӣ гум мешудам.

Гар набошӣ, хона дорад бӯи ғам,
 Гар ту бошӣ, хона дорад бӯи мушк.
 Гар ту бошӣ, хок гирам, зар шавад,
 Гар набошӣ, зар бигирам, хоки хушк...

Гар Зарафшон аст як рӯдеву бас,
 Ту яке не, сад Зарафшони манӣ.
 Гар Зарафшон хушк гардад то Бухор,
 Ту намехушкӣ, ту дар чони манӣ.

Ту гули боғи чавонии манӣ,
 Чони ман бо чони ту омехтаст.
 Ту мадори зиндагонии манӣ,
 Дасти ман бар гарданат овехтаст.

Кӯдакони покзоду хандарӯ
 Шукри иллаҳ, ҳамқади мову туанд.
 Гар набошад сарватемон дар бисот,
 Кӯдакомон сарвати мову туанд.

Дӯстон гӯянд гаҳ бо ҳазлу чид
 Ҳамсари ту шоири олій шуда.
 Худ ба худ мегӯй шояд зери лаб –
 Хона пур аз шишаи холи шуда.

Ғайри кафшу мӯзаҳои кандагӣ,
 Ғайри чомашӯиву дӯзандагӣ,
 Ғайри мастии ману дӯғу даранг
 Ту чӣ дидӣ аз ҳаёту зиндагӣ?

Баъди он шабгардию рӯи туруш
Мастии пайдарпаю шармандагӣ,
Шишаи пур гар гузорӣ рӯи миз,
Зиндагӣ пур мешавад аз зиндагӣ.

Ҳар якеро бо ҳазорон ранчу таб
Парваридӣ ту зи тору пуди чон.
Дар ҷавониҳои фарзандони хеш
Ман туро ҳар лаҳза мебинам ҷавон.

Ғайри бори риштаҳои зиндагӣ
Шаддаи марчон надорад гарданат.
Ман чӣ овардам, ки бахтат шод шуд,
Ҷои он миқдор бахт оварданат?

Андар ин дунёи бемаъниву пуч
Ту чӣ дидӣ ғайри мастихои ман?
Эй сарат аз санг бодо, ки бапост
Зиндагии бесару бепои ман.

Кошкӣ аз ҷумла гулҳои ҳаёт
Аз гули рӯят маро гулдаста бод.
Як сари мӯ то рамак бошад маро,
Зиндагониям ба мӯят баста бод!

Кошкӣ то лаҳзаҳои вопасин
Зиндагиям пур зи дидори ту бод.
Гар зи ту андар ҷаҳони марғбор
Пештар мирам, худо ёри ту бод!

23.12.1993

МАНУ ТУ

*Ҳеч донӣ, ки чӣ кардем ба модар ману ту?
 Ё чӣ кардем ба ҳам, ҷони бародар, ману ту?
 Саъй кардем ба вайрони кишвар ману ту,
 Рав, ки уф бар туву ман бошаду туф бар ману ту.*

*Ҳардумон мояи нангем, амон аз ману ту!
 Ману ту ҳар ду ҷафангем, амон аз ману ту!
 Маликушиуаро Баҳор*

Ману ту ё туву ман? Хуб, чӣ коре кардем?
 Бо дили халқ чӣ сон гуфтугузоре кардем?
 Чӣ навӣ дар бари ин кӯҳнадиёре кардем?
 Ҳеч! Гулзори Ватанро чу мазоре кардем.

Баски фарҳанг надорем, амон аз ману ту!
 Фарраву нанг надорем, амон аз ману ту!

Ману ту ҳавсалатангем, амон аз ману ту!
 Ману ту даббаву дангем, амон аз ману ту!
 Ману ту гичу гарангем, амон аз ману ту!
 Пур дурӯему дурангем, амон аз ману ту!

Ману ту масту малангем, амон аз ману ту!
 Бандаи нашъаву бангем, амон аз ману ту!

Ту аз ин сӯ, ман аз он сӯй чу сангар кардем,
 Мулки ғоратзадаро ғорати дигар кардем.
 Сарварӣ хоставу сарбуриё сар кардем,
 Хари худро биситудему паямбар кардем.

Баски мо худ хари лангем, амон аз ману ту!
Чумлагӣ вақфи дирангем, амон аз ману ту!

Ту аз ин сӯ, ман аз он сӯй туфанг овардем,
Баҳри саркӯбии ҳам оҳану санг овардем,
Халқи ғафлатзадаро сахт ба танг овардем,
Аз сари роҳ варо бар сари чанг овардем.

Чун ба ҳукми дигаронем, амон аз ману ту!
Душману дӯст надонем, амон аз ману ту!

Сухане ҳеч на аз фарри каёнӣ гуфтем,
Ту бадахшонӣ, хучандӣ, хуталонӣ гуфтем,
Ту самарқандӣ, зарафшонӣ, вахонӣ гуфтем,
Ту бухорӣ, ту ҳисорӣ, ту фулонӣ гуфтем.

Баски бегонапарастем, амон аз ману ту!
Сусту бемояву пастем, амон аз ману ту!

Дод, сад дод аз ин хидмати фарзандии мо,
Оҳ, сад оҳ аз ин хешиву пайвандии мо,
Ёфт чун раҳна ба девори маҳалбандии мо,
Беҳирад тохт ба авранги «хирадмандӣ»-и мо.

Баски авранг надорем, амон аз ману ту,
Фаҳми аржанг надорем, амон аз ману ту!

Бонгамон буд ба номи Ватану суди Ватан,
Бонгамон буд ту гӯй ҳама фармуди Ватан,
3-оташи даъвати мо – даъвии беҳбуди Ватан
Сӯхт он сон, ки баромад ба фалак дуди Ватан.

Чунки бечилваю рангем, амон аз ману ту,
Мисли як пукафишангем, амон аз ману ту!

Аввал аз баҳри димукросӣ талоше кардем,
Баҳри фардои Ватан ҷодатарошӣ кардем,
Мӯканӣ, рӯйканӣ, синахарошӣ кардем,
Оқибат мардуми худро муталошӣ кардем.

Баски якпора набудем, амон аз ману ту,
Ба як ангора набудем, амон аз ману ту!

Нест қонуне, вале хидмати қонун кардем,
Халқро кӯфта, аз зиндагӣ бурун кардем,
Хуни ӯ рехта, сарсонун алохун кардем,
Алғараз домани таърих пур аз хун кардем,

Баски додор надорем, амон аз ману ту,
Баски солор надорем, амон аз ману ту!

Ману ту? Оҳ зи дасти шару шӯри ману ту!
Оҳ аз дасти дилу дидаи кӯри ману ту!
Оҳ аз кӯтаҳии ақлу шуури ману ту!
Ҳар ду кандем ба ҳампанчагӣ гӯри ману ту!

Ҳар ду бадҳоҳи худастем, амон аз ману ту,
Ки чунин хор шудастем, амон аз ману ту!

Инак, аз беҳунарӣ бод ба каф мардуми мост,
Аз паи пораи ноне зада саф мардуми мост,
Монда ҳайронун парешон ду тараф мардуми мост,
Байни обу алави бими талаф мардуми мост.

Хирмани сӯхта дорем, амон аз ману ту!
Ду лаби дӯхта дорем, амон аз ману ту!

Вой бар мо, ки киён тоҷи каёнро куштанд,
Хешу бегона ҳама тоҷикамонро куштанд,
Пеши ман, гӯ, на фақат пиру чавонро куштанд,
Пеши ман гӯй ҳама кавну маконро куштанд.

Чунки мо душмани хешем, амон аз ману ту,
Оташи хирмани хешем, амон аз ману ту!

Баъд аз ин фочиа чун боз сарафроз шавем?
Боз чун қобили шаҳкориву эъҷоз шавем?
Боз чун ҳамрамақу ҳамдилу ҳамроз шавем,
Ки дар ин зиндагӣ аз мурдагӣ оғоз шавем?

Чунки мо боз ҳамонем, амон аз ману ту!
Баҳри ҳам гӯрканонем, амон аз ману ту!

Ҳол бо шавкати дерина таҳи по шудаем,
Точдорони нагунбахти тихипо шудаем,
Дур аз асли худ афтодаву дарво шудаем,
Аҳлият нест, ки вомондаи дунё шудаем.

Лоиқи қаҳри худоем, амон аз ману ту!
Ки чунин зиндачудоем, амон аз ману ту!

Пас, биё, даст ба ҳам додаву паймон созем,
Дар баду нек ба ҳам будаву даврон созем.
Дар ҳарими диламон маъбади имон созем,
На шимолӣ, на чанубӣ, яке Инсон созем!

То дигар бор нагӯем: амон аз ману ту!
То ба такрор нагӯем: амон аз ману ту!

5.2.1994

Кош мардум акси ўро низ
Андар мардуми чашмони худ поянда доранд.
Гарчи ман аз мардуми мо интизори ин
шаҳоматро надорам,
Боз ҳам уммедворам...

7.3.1996

ОРЗУИ ХОМ

Дар ғами номуси миллат
Камтарин тоҷик агар чун ман бисӯзад,
Аз фурӯғи рӯзи миллат
Бемуҳобо хонаи душман бисӯзад!

Баҳри истиқлоли миллат
Камтарин тоҷик агар чун ман бисӯзад,
Аз тулӯғи фоли миллат
Решаи манҳуси Аҳриман бисӯзад!

Дар раҳи фардои миллат
Камтарин тоҷик агар сидқан бисӯзад,
Бо сару савдои миллат
Кошкӣ, эй кошкӣ чун ман бисӯзад!

10.3.1996

ИЛҲОМ АЗ «ШОҲНОМА»

ПИСАРИ ҲАЖДАҲУМИ КОВА

Одамизод ҳанӯз озурдаст
 Аз ҳама ҷангу ҷадалҳои қадим.
 Одамизод ҳанӯз ошuftааст
 Аз ҳама шӯришу балвои қадим.

То абад одамай хундор бувад
 Аз ҳама душмани аҷдодонаш.
 Кини меросии ӯ хоҳад монд
 Дар сиришти ҳама авлодонаш.

Гарчи Заҳҳок бувад баста ба кӯҳ,
 Гарчи ақл аст кунун гетифурӯз,
 Анқариб аст шавад туъмаи мор
 Писари ҳаждаҳуми Кова ҳанӯз.

Коваи досгару чаккушсоз
 Оҳанеро паи қатле нағудохт,
 Лек то ҳаст ниҳеби Заҳҳок,
 Ханҷару гурзи гарон хоҳад сохт!

Кова зиндасту нахоҳад мурдан,
 Ҷони худро зи қазо бирҳонад,
 То зи Заҳҳоки ҳама давру замон
 Кини ҳабдаҳ писараш насонад.

Кини ӯ нест фақат дар дили ӯ,
 Кини ӯ дар дили ҳар инсон аст.
 Кова як Коваи Фирдавсий нест,
 Кова исёнғари ҳар даврон аст.

Хоса имрӯз, ки як он кофист,
То шавад зеру забар кулли ҷаҳон;
Хоса имрӯз, ки имое бас,
То шавад қасри тамаддун вайрон –

Кова хушёртару зиндатар аст,
Муштҳо гурзаи пуробтаранд.
Алҳазар, холигарони Заҳҳок
Писари ҳаждаҳумашро набаранд.

Гурз месозаду омодаи кин
Кова дар рӯи ҷаҳон бедор аст.
Доғи ҳабдаҳ писараш чизе нест,
Доғи абнои башар бисёр аст...

Монда дар таҳлукаи биму бало
Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр,
Мезанад бар даҳани ҳар Заҳҳок,
Мекашад кини ҳама мардуми даҳр.

Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр,
То ҳама сулҳу сафочӯ бошанд.
Ҳама абнои башар, пиндорӣ,
Писари ҳаждаҳуми ӯ бошанд...

1976

Р Ҷ И Р А Х Ш

Аз фазои мулки Эрон то фазои мулки Тӯрон –
Аз Сиистон то Кухистон,
Аз Хуросон то Бадахшон,
Аз фазои лочварди мулки Ховар
То фазои нилфоми Бохтар

Ѐлҳояш ғарқи нури субҳгоҳӣ
 Чашмҳояш чашмаи нури илоҳӣ
 Мепарад рӯхе дурахшон
 Ҳамчу рӯҳи поки Эрон.

Ғарқои нури камони Рустам аст,
 Ѐлафшон мепарад дар осмонҳо.
 Шиҳааш бар гӯш ояд
 Аз фарози Каҳкашонҳо.
 Шиҳааш дорад танини ҷовидон
 Дар замонҳо, дар маконҳо,
 Рӯҳи ӯ рӯҳи бузургист –
 Зинда бошад бо заминҳо, бо замонҳо.

Рӯзгоре бори Рустамро бибардошт,
 Олам аз нирӯи яздонии Рустам боҳабар шуд.
 Рустам акнун рафта бар хоби абад,
 Рӯзгори Ковусу Кай ҳам ба сар шуд.
 ӯ ҳам акнун рӯҳи исёнӣ ором аст,
 ӯ ҳам акнун рӯҳи озодии айём аст.

Чанд дашти корзораш пушти сар шуд,
 То ҷаҳон аз зиндагонию амонӣ баҳравар шуд.
 Ин замон баргустувонро пора карда,
 Мепарад ӯ, мепарад то ҷовидон
 Ҳамчу рӯҳи поки Эрон
 Дар фазои дури кайҳон...

Гӯри ӯ паҳлӯи гӯри Рустам аст,
 Гӯри ӯ тимсоли ӯст –
 Яъне болои сари Рустам ба по истодааст.
 Ҳамчу он Раҳши сабуқбол,
 Ҳамчу он Раҳши накӯфол
 Бар набарди навбатӣ омода аст.

Ё мисоли посбони рӯҳи инсон
Гӯшхоро бар садоҳои замину осмон бикшодааст –

Аз кучое гар расад бар гӯши ӯ табли хатар,
Мекунад бедор Рустамро зи хоби ҷовидон
Баҳри ҳифзи ҷони инсон!

1976

ҒУРУРИ РУСТАМ

Ман гардани адовати шайтон шикастаам,
Ман муҳраи сиёсати шоҳон шикастаам.
Бо гурзи тобдори худ фирӯз будаам,
Бо мушти обдори худ сандон шикастаам.

Бо рӯҳи бешикасти худ дар дашти разму кин
Ковусро зи чанги асорат раҳондаам.
Ӯ худ касе набуд, ки бошад сазои тахт,
Аммо манаш ба маснади Эрон нишондаам.

Парвози ӯ ба осмон чун мурғи хонагӣ
Кӯтоҳ буду дар сараш боди ғурур буд.
Медид ӯ зи шонаи ман дуртар, вале
Бе чашми ман ду дидаи бинош кӯр буд.

Ман дар мурури қисмати пирӯзманди хеш
Бар ҳар балову ҳар қазо пирӯз будаам.
Аммо даме, ки эҳтиёҷ аз доманам гирифт,
Арзи ниёз бар дари Ковус бурдаам.

Як бор дар иродати худ хурдаам шикаст.
Дар рӯи дастҳои ман Сухробӣ нозанин
Меканд ҷону аз падар шафқат умед дошт,
Мемонд доғи хуни ӯ бар домани замин...

Як қатра нӯшдору зи Ковус хостам,
Ў дар ҷавоб хашми буранда зи теғ дошт.
Сухроб то бимираду ман ҳам ба доғи ў,
Як қатра нӯшдоруяш аз ман дарег дошт.

Он рӯз буд аввалин рӯзи шикасти ман.
Дарёфтам, ки мардумӣ осон набудааст.
Бардоштам ғирев ба Ковус аз чигар:
«Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст?!

Ман баҳри ту зи ҷони худ кардам базе гузар,
Ман баҳри ту зи оташи сӯзон гузаштаам.
Аз баҳри тоҷу тахти ту, к-арзандаи ман аст,
Аз коми шеру ханчари буррон гузаштаам.

На молу чоҳ ҷустаам, на маснади баланд,
З-инҳо баланд будаам ман бо ғурури хеш.
Хоки Ватан набуд агар пушту паноҳи ман,
Кай ифтихор кардаме танҳо ба зӯри хеш?!

Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Дар давлатат тараххуме арзон набудааст.
Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст...

Ин аввалин шикасти ман дар корзорҳо
Аз дасти туст, аз дили бемуддаои туст.
Пирӯзӣ аз ман асту зи Эрони зиндадил,
Нафрини ман ба ҳастии бемуттақои туст!»

Бо ин ҳама диловарӣ донистам, эй дарег:
Дарде намекушад маро, бедардӣ мекушад.
Мардонагист ҳар кучо, фирӯз мешавам,
Мардӣ намекушад маро, номардӣ мекушад...

ПУШТИБОНӢ

Дар хама Эрону Тӯрон
Ҳамнабарди Рустами дастон касе нест.
Ҳамбару ҳамбози ӯ дар рӯи дунё
Аз тамоми зодаи инсон касе нест.

Хомаи Фирдавсӣ то бошад мададгор,
Пуштбонӣ то кунад бо сеҳри нерӯи сухан
Ҳеч кас бар Рустами дастони ӯ
Ҳеч гаҳ пирӯз натвонад шудан!

Ҳеч зӯре, ҳеч ҳукме, ҳеч қонуне
Азми Рустамро намеёрад шикастан.
Ҳеч теғе, ҳеч марге, ҳеч яздоне
Риштаи умраш намеёрад гусастан.

Аз хама гурзи гарону теғу ханчар,
Аз хама дори баланди ваҳшатангез
Бар сари Рустам гаронтар, ҷонситонтар
Ғайри ҳукми хомаи Фирдавсӣ нест!

Алғараз, ҷуз рӯҳи исёнии шоир
Ҳамсару ҳамшӯри Рустам нест, нест!
Ғайри Фирдавсию рӯҳи ҷовидонаш
Ҳеч кас ҳамзӯри Рустам нест, нест!

Шоирон дар ҳар замоне, ҳар маконе
Пуштбони қаҳрамонон будаанд,
Гарчи худ буданд бепушту паноҳе
Пуштбони навъи инсон будаанд.
Зиндаю мурда – ба ҳар ҳоле, ки бошанд,
Сарпарастии бепаноҳон будаанд.

Пуштбони ҳар касе гар шоире ҳаст,
 Ҷовидон бар тораки ӯ афсаре ҳаст.
 Пуштбони шоире гар дар ҳама афлок нест,
 Эй бузургон, бок нест!..

1976

ГИРЯИ КОВА БА ҲАБДАҲ ПИСАРАШ

Даруни синаи сардам дили садпора мегиряд,
 Миёни хонаи бекӯдакам гаҳвора мегиряд.

Зи базми гарми шоҳон хандаи мастона меояд,
 Ба чашми ман вале ҳар хишти бурҷу бора мегиряд.

Замин – бечора, медонам, фалак бечоратар аз ӯ,
 Ду бечора ба аҳволи мани бечора мегиряд.

Замину осмон танҳо, ба гардун ахтарон танҳо,
 Хаёлам, бо мани танҳо ҳама сайёра мегиряд.

... ..

1976

НАВҲАИ ТАҲМИНА БАР СУҲРОБ

Таҳминаам, Таҳминаам,
 Аз дарду ғам ду нимаам.
 Дар ҳасрати Суҳробӣ ял
 Дурчи ғамон шуд синаам.

Суҳробӣ ман – меҳробӣ ман,
 Хуршеди ман, маҳтобӣ ман,
 Дар ин чаҳони бекасӣ
 Яктоӣ ман, ноёбӣ ман,

Дар дашти кин саргашта шуд,
Дар хоку хун оғушта шуд,
Аз мехри Рустам зода шуд
В-аз қаҳри Рустам кушта шуд.

Афтод аз болои зин
Чун ахтар аз чархи барин,
Шири сафедам аз танаш
Дарёи хун шуд бар замин.

Гуфтам, ки меёбад асар
Аз Рустами олиназар,
Бо он нишоне аз падар
Шуд бенишон аз баҳру бар.

Гулчини давронам гузашт,
Гулрези бустонам гузашт.
Теғе, ки Рустам зад бар ӯ,
Аз чавшани чонам гузашт.

Акнун чӣ дорад буди ман,
Фардои бемаксуди ман?
Дасти кӣ гирад рӯзи марг
Аз пояи тобути ман?

Фарёд аз бахти бадو!
Аз Рустамо аз қисматو!
Дунё тихӣ шуд чун дилам,
Воҳасрато, вовайлато!

ОХИРИН ҶАНГИ РУСТАМ

Гурз тобон дар офтоби сахар,
Зери рон Рахши барқчавлон аст.
Мешиносед? Рустами дастон
Бар набарди раво шитобон аст.

Рӯҳи номурдани Фирдавсӣ
Аз кучое ҳамедихад овоз,
Боз Рустам ба шӯр меояд,
Мекунад сӯи дашти кин парвоз.

Дар кучое шавад адолат хор,
Дар кучое адовату кин аст.
Дар кучое гар одамизода
Мубталои ҷазои сангин аст;

Дар кучое, ки рӯҳи озодон
Мешавад пойкӯби шайтонҳо.
Дар кучое, ки мешавад саркӯб
Худшиносиву шӯру исёнҳо,

Мезанад бонг рӯҳи Фирдавсӣ:
Боз бояд ба душманон овехт!
Боз ҳам рӯзи гурзу майдон аст,
Боз хуни ҳалол бояд рехт!

Мепарад Рахш ҷониби майдон
Ҳамчу рӯҳи шикастнодида.
Рустами ял ба хонаи зинаш –
Рӯҳи мардонагии санҷида.

Ҳамчунон бо ғурури мардона
Рӯй пурбим, чашм барқафшон

Дар ҳама чангҳои дунёй
Пешчанг аст Рустами Дастон.

Дар ҳама чангҳост ӯ фирӯз,
Аз ҳама чанг қаҳрамон ояд.
Гарчи дар «Шоҳнома» ӯ мурдаст,
Гарчи номаш зи бостон ояд;

Гарчи ӯ буд нозиши Эрон,
Ифтихору шукӯҳи дерин буд,
Охири чанги Рустами Дастон
Гӯй дар остони Берлин буд...

1976

АРВОҶИ ДОМАНГИР

Мепарад рӯҳи Рустами Дастон
Ҷониби мулки умри ҷовидон.
Рӯҳи Таҳмина – рӯҳи домангир
Мепарад аз қафош бо таъхир.

Аз миёни ғубори умри абад
Акси Сухроби ял ба гавҳари чашм
Бингарад сӯи рӯҳи Таҳмина
Рӯҳи Рустам ба узр аз дари чашм:

Васли мо гӯй фасли мо будааст,
Эй дареғи муҳаббати инсон!
Васли як дам – фироқи якумрӣ,
Ишқи як шаб – азоби ҷовидон...

Ғарқа дар хоку хун тани Сухроб
Хира тобад даруни чашмонаш.
Норизо аз ҳаёти ҷовидон –
Бинӣ аз зӯри худ пушаймонаш.

Дар лабонаш ҳазору як нафрин
 Бар набарду кашокаши шоҳон.
 Мепарад гарчи сӯи умри абад
 Бар замин бингарад ба сад армон.

Рӯҳи Сухроб – рӯҳи норозӣ
 Мекашад низ аз гиребонаш.
 Рӯҳи Таҳмина – рӯҳи домангир...
 Мекашад бар замин зи домонаш...

1976

Ф И Р Д А В С Ё В А Т Е М У Р (Ривоят)

Масти хун бо савлату боди бурут
 Чун суи Эронзамин лашкар кашид,
 Ланг-лангон Темури бедодгар
 Бар мазори поки Фирдавсӣ расид.

Бар сари хоки гиромӣ по фишурд,
 Мушти хокеро гирифтӯ бод кард.
 Баъд байти зеро бо захрханд
 Гӯиё аз номи худ бунёд кард:
 «Сар аз хок бардору Эрон бубин,
 Ба чанги далерони Тӯрон бубин!»

Ногаҳон Фирдавсӣ берун шуд зи гӯр,
 Устухонҳо ларз-ларзон аз ғазаб.
 Байти зеринро бихонду ғайб зад
 Ҳамчу нақши зузанаб дар коми шаб:
 «Дар Эрон намондаст шеру паланг,
 Чаҳонро гирифтаст рӯбоҳи ланг...»

Лол шуд Темур чу санги рӯи гӯр,
Мушкилашро кард осон аскаре:
«Мурдагонаш гар чунин зӯроваранд,
Зиндагонашро чӣ сон зӯр оварӣ!»

Пирмарде гуфт: «Гоҳо, хазратам,
Мурдаҳо аз зиндаҳо афзалтаранд.
Фатҳи кӯҳ аз фатҳи рӯҳ осонтар аст,
Мурдаҳо аз зиндаҳо пурдилтаранд...»

1976

ВАСИЯТИ ФИРДАВСӢ

Кашф нанмояд ситора дар фалак
Ҳеч як ахтаршинос андар ҷаҳон
Бо умеди он, ки тобад аз само
Бар сари ӯ бештар аз дигарон.

Шоирӣ ҳам чун расадҷӯӣ бувад –
Доимо ҷӯяд ситора дар Ватан.
То шиносад ахтари иқболи халқ,
Баҳри нафъи худ намегӯяд суҳан.

Ҳеч деҳқон тухм н-афшонад ба хок
Бо умеди он, ки дар рӯи Замин
Ғайри кишти ӯ нарӯяд майсае,
Нангарад ҷуз ӯ касе сӯи Замин.

Шоирӣ ҳам бар масал деҳқонӣ аст.
Бо умеди корад ӯ тухми суҳан
То бисабзад, гул кунад, бор оварад
Чун дарахтон дар заминҳои Ватан.

Ҳеч меъморе насозад хонае
 Бо умеди он ки дар он одамӣ
 Рӯзи хуш нодида пурғам бигзарад,
 Дар ҷаҳон чун бенасиб аз оламе.

Шоирӣ ҳам бар масал меъмори аст,
 Зиндагиро ҳар нафас дигар кунад.
 Аҳли ҷонро дӯсттар бо аҳли ҷон,
 Ошиқонро боз ошиқтар кунад.

Ҳеч як кишваркушо андар замин
 Кишвареро баҳри худ накшодааст.
 Пой андар кишвари накшодае
 Аз барои суди худ нанҳодааст.

Шоири дафтаркушо – кишваркушост.
 Қасдаш он бошад зи шеъру шоирӣ,
 К-одамӣ ҳар лаҳза одамтар шавад,
 То кунад ҷашми ҳақиқат доварӣ.

Эй, ки суди хеш ҷӯёнӣ зи шеър,
 Хешро беҳуда саргардон макун!
 Ман, ки пур кардам ҷаҳонро аз сухан,
 Дасти холи рафтаму дил пур зи хун...

Панди ман бипзиру ёде кун зи ман,
 Дар ҷаҳони шоирӣ шодӣ маҷӯ.
 Табъи оли гар атоят кардаанд,
 Дар сухан дигар мукофоте маҷӯ!

1976

КОРЕЗИ ФИРДАВСӢ

Орзуе дошт ФирдавсӢ ба дил,
Ранчи чандинсола гар судаш диҳад,
Баҳри подоши суханҳои баланд
Силае гар шоҳ Маҳмудаш диҳад,

Дар деҳи Бож аз барои ҳамдеҳон
Аз барои хайр корезе канад.
Об орад бар замини хушклуб,
Ташнагиҳои заминро бишканад.

Лек на Маҳмуд инъомаш бидод,
На замини ҳамдеҳонаш об хурд.
Шоир андар орзуи ҷӯи об
Ҳамчу оби ҷӯй печутоб хурд.

Орзуи шоир андар дил бимурд,
Об н-омад ҳеч андар ҷӯи ӯ,
Лек корезе, ки андар назм канд,
Пур бувад ҷовид з-оби рӯи ӯ.

Оре, корезе, ки андар назм канд,
Ҷовидон ҷорист бар нафъи башар.
Лек дар ӯ об не, хуни дил аст,
Лек дар ӯ об не, хуни чигар...

**АЗ
ДАФТАРИ
ҒАЗАЛ**

* * *

Мо баҳри дилшиносон шеърӯ тарона ҳастем,
 Баҳри навошиносон чангу чағона ҳастем.
 Гуянд шоири хуб фарзанди даври хеш аст,
 Баҳри замоншиносон мо худ замона ҳастем.
 Мо кӯхзода, аммо дилҳои нарм дорем,
 Дар тангнои кӯҳӣ дил бекарона ҳастем.
 Гар рӯдаки деҳи мо бар баҳрҳо нарезад,
 Дарёи дил хурӯшон, мо худ равона ҳастем.
 Он кадр ҳам чадиду он кадр ҳам қадимем,
 Гоҳе ҳақиқати кул, гоҳе фасона ҳастем.
 Аз мост сарбаландӣ, аз мост низ пастӣ,
 Гаҳ осмона ҳастем, гаҳ остона ҳастем.
 Он ҳафт марди шоир чун Ҳафтдодаронанд¹,
 З-онҳо чу осмони ҳафтшӯна ҳастем.

1970

* * *

Чонам чӣ хоҳад аз рӯзгорон?
 Навбатгузорӣ бо ҳақгузорон.
 Бо сӯзи пинҳон ёд оварам ман
 Аз ишқи ёрон дар рӯзи борон.
 Бо худ ситезам, беҳуд ситезам,
 Коре надорам бо кинадорон.
 Чун тангчашмон дунё начӯям,
 Қисмат кунам дил бо дилфигорон.
 Дар сини ман чӯшад ҳамеша
 Сад корзоре бе корзорон.
 Одам ғанимат, ҳар дам ғанимат,
 Эӣ ҳамнасибон, эӣ ҳамчаворон!

1970

1. Ишора ба ҳафт шоире, ки Гёте эътироф кардааст: Фирдавсий Анварӣ, Румӣ, Низомӣ, Саъдӣ, Ҳофиз ва Ҷомӣ.

* * *

Боз ошиқ шаваму зиндагӣ аз сар гирам,
 Роҳи дерин бигузoram, раҳи дигар гирам.
 Ҳамарo тарк кунам шомгаҳон чун хуршед,
 Домани субҳ кашам, домани дилбар гирам.
 Боз як бори дигар тозаҷавонӣ бикунам,
 Баҳри чонон зи фалак лолаи ахтар гирам.
 Нашавам дастхуши васвасаи кӯрдилӣ,
 Ҷуфти дилхоҳ чу як ҷуфти кабӯтар гирам.
 Сӯзи афзунам аз он аст, ки рӯзе чу чароғ
 Сари гӯри падару модари худ даргирам.
 Кӯрпистон бувадо модари дунё, эй дил,
 Биравам маслиҳати умр зи модар гирам.

1971

* * *

Мо солхурда ҳастем ё сол хурда моро?
 Мо умр бурда бар сар ё умр бурда моро?
 Мо чонсупор будем дар ҳоҷати замона,
 Ё азми чонсупорӣ осон супурда моро?
 Бо ёри норпистон хуфтем, ғофил аз он
 Ҳамчун анори ширин дасте фишурда моро.
 Роҳи дароз тай шуд дар умри кӯтаҳи мо,
 Роҳе фасурда кардем ё раҳ фасурда моро?
 Дар пеши чашми хуршед арчанд кам набудем,
 Кам дида чашми камбин, камтар шумурда моро.
 Гумкардаҳои моро ҳар зиндадил биёбад,
 Дилмурдагон валекин хонанд мурда моро!

1971

* * *

Аз байни ҳама бурду бало мегузарад дил,
Аз бодияҳо обилапо мегузарад дил.
Гаҳ сӯхта, гаҳ сохта дар кӯраи айём,
Аз баҳри ҳама қоидаҳо мегузарад дил.
Дастур чию қолаби қонуни навишта?
Якроҳаю берӯю риё мегузарад дил.
Қонунгари хеш аст, ки ворунгари хеш аст,
Дар ҷангу ҷидоли ману мо мегузарад дил.
Он рӯз, ки миранд ҳавасҳош, бимирад,
Қурбони хатохост, хато мегузарад дил.

1972

* * *

Аз кӯҳ санге чун фитад, сад сангро бечо кунад,
Марде чу номардӣ кунад, сад мардро расво кунад.
Нодон чу доной кунад, аҳсан бигӯемаш ҳама,
Аммо чӣ битвон кард агар нодоние доно кунад?
Шавке агар саркӯб шуд, нохуб шуд, нохуб шуд,
Аз кӯрзавке дод, агар истеза бо бино кунад!
Ҷар кас тавонад рӯдро бо ҷӯйҳо созад ҷудо,
Он кист, к-аз дарёдилӣ як қатраро дарё кунад?
Ҷар кас тавонад мурдаро бар хок биспорад, вале,
Он кист, хоки мурдаро тоҷи сари дунё кунад?
Ман бо касе ҳамдостон, эй дӯстон, эй ростон,
К-имрӯзи худро зинае то қуллаи фардо кунад.

1973

* * *

Омадам дар ин чаҳон, то хешро пайдо кунам,
 Чанд рӯзе хешро бо зиндагӣ ҳампо кунам.
 Гар натонам мурдаеро зинда созам баъди марг,
 Қарз бошад, ёдгори мурдари эҳё кунам.
 Бар даре гар по ниҳодам, қасди ман он дар набуд,
 Қасди ман он буд, то шояд дари дил во кунам.
 Ҳар киро бино бубинам, аз паяш роҳӣ шавам,
 Ҳар кӣ кӯри нотавонбин аст агар, бино кунам.
 Рӯзҳое, ки наёварданд дар дил дарди ишк,
 Аз ҳисоби рӯзҳои умр истисно кунам.
 Бигзарам бедарду хасрат, чун бигирам дасти дӯст,
 Чун сари душман ба даст афтод, зери по кунам.
 Омадам, то ҳеч бепарво набошам дар чаҳон,
 Ҳар дам аз суду зиёни зиндагӣ парво кунам.

1973

* * *

Дастҳое, ки фишурдам, ёд бод!
 Ҳар лабе, ки бӯса кардам, ёд бод!
 То ба кӯи ёр бо сад ранчу бим
 Роҳҳое, ки сипардам, ёд бод!
 Лаҳзае, ки ҷои рӯзу моҳи умр
 Кокули ёре шумурдам, ёд бод!
 Лоуболу дилфароҳу сарфароз
 Соате, ки бода хурдам, ёд бод!
 Дар чаҳони маргафзои махуф
 Рӯзҳое, ки намурдам, ёд бод!

1975

* * *

Як замон дар дили ман ёр иқомат мекард,
Як замон дар дили ман ишқ қиёмат мекард.
Як баҳор оташи эҳсоси ман афрӯхта буд,
Ки саропои ман оҳанги муҳаббат мекард.
Як сахар аз дили ман буд тулӯи хуршед,
Ишқи хуршедваше хайру саховат мекард,
Ҳар гаҳе хандазанон чониби ман меомад,
Аз раҳи омаданаш бахти ман омад мекард.
Сари зонуи сафедаш сари ман меосуд,
Дили ман бо дили ӯ назми назокат мекард.
Дили шаб буду дили ӯву дили ташнаи ман
Дар зиёратгаҳи дидор зиёрат мекард.
Як замон кай ба ғами зиндагӣ оғушта будам,
Як замон кай дилам аз умр шикоят мекард.

1975

* * *

Як зумра касон пир таваллудшудагонанд,
Эҳсоси чавонони дилошуфта чӣ донанд.
Инҳо на сағиру на кабиранд, дарего,
Оташ, ки наяндр, об дар оташ нафишонанд.
Сурат ҳама солор, вале сифр ба сират,
Ду соҳили хушкидаи беоби равонанд.
Оҳиста зи чо хоста, оҳиста нишинанд,
Ҷуз хеш набинанд, вале чашми замонанд.
Аз оташи эҳсос битарсанду ғами ишқ,
Пиндор, ки худ зодаи на ину на онанд.
Дар қолаби одоб бигунчида чи некӯ,
Ин гуна ба қолаб ҳамаи умр бимонанд.
Бинанд ба чашми ҳасад эъҷоби чавонон,
Хоҳанд чавон будану аммо натавонанд...

1976

* * *

Баҳор мерасад, аз хештан фирор кунед!
 Қарор дар шафати ёри беқарор кунед!
 Ба майли худ бишукуфед чун гули худрӯй,
 Ситеза то гули гулдони зарнигор кунед!
 Ғаме зи гесуи ёре агар ба дил доред,
 Ҳавола бар хама гесуи обшор кунед!
 Дихед бо хама уммед шаҳпари парвоз,
 Хаёли ошиқӣ бо турнаҳо қатор кунед!
 Чу мавҷ аз лаби соҳил ситонд бўсаи сард,
 Умеди бўсаи гарм аз лабони ёр кунед!
 Чунон шавед ба саҳрои ошиқӣ ташна,
 Ки рафъи ташнагӣ аз шеъри обдор кунед!
 Чу умри одамӣ ҳам як баҳори даргузар аст,
 Баҳор мерасад, эй дӯстон, баҳор кунед!

1976

* * *

Чавонему хушиҳои чавониро намедонем,
 Ба ёди зиндагонӣ зиндагониро намедонем.
 Ба сад дил ташнагони меҳрубониву навозишҳо,
 Вале худ дилбариву меҳрубониро намедонем.
 Ба сад чон дар танӯри ишқ хомоҳом месӯзем,
 Лаби дарёи дил оташнишониро намедонем.
 Дили мо мешавад саркӯби шавқу шӯри бемаҷро,
 Ки пеши пой чонон чоңфишониро намедонем.
 Аз он рӯзе бигӯяд тарк чони мо тани моро,
 Ки қадри хубии ёрони чоноиро намедонем...

1976

* * *

Бо дили дарё нишинам, то дилам дарё шавад,
Бо ғами дунё бисӯзам, то дилам дунё шавад.
Дурии гардун бичӯям, то шавам наздики дил,
Вусъати саҳро бихоҳам, сафҳаам саҳро шавад.
Ҳеч кас монанди деҳқон нест ҳамдарди замин,
Ин заминпаймо ҳам охир чун фалакпаймо шавад.
Халқро яксар савод омӯхтему чашми хат,
Бояд акнун босаводаш оқилу доно шавад.
Аз дили кӯҳам, бихоҳам, к-аз дили пурганчи ӯ
Ногаҳон чун кони тилло шоире пайдо шавад.

1977

* * *

Ишқ дар дил шуълаи субҳи саодат будааст,
Ошиқӣ эҳсоси бахшишҳои қисмат будааст.
Дар чавонӣ ишқ буду давлати дунё набуд,
Он ҳама бедавлатиҳо хуб давлат будааст.
Баски аз пой равон мондем, ҳасрат мекунем
Аз паи хубон давидан ҳам ғанимат будааст.
Дар фалак чустан ситора санъат асту дар замин
Хештанро гум накардан низ санъат будааст.
Одамӣ баъд аз заволи умр мефаҳмад, ки умр
Як назар бар осмон бо чашми ҳайрат будааст.
Беҳтарин ганче, ки одам ёфт, гар симу зар аст,
Беҳтарин ганче, ки гум кард ӯ, муҳаббат будааст.

1977

* * *

То ман зи ту, эй чархи фалак, ком нагирам,
Аз сӯхтану сохтан ором нагирам.
Бас бо дили равшан бифурӯзам дили шабҳо,
То домани субҳе зи паи шом нагирам.

Гўянд ба навъе гузарад умри дурӯза,
 Умре, ки ба навъе гузарад, ном нагирам.
 Аз шохи ту, эй боғи пур аз меваи даврон,
 То пухта наафтад ба замин, хом нагирам.
 Бо дарди ту бар хоки сияҳ меравам, эй шеър,
 Гар хоки сиёҳе зи ту инъом нагирам.

1977

* * *

То даме дил доштем, эй дӯст, дилбар доштем,
 То даме сар доштем, эй дӯст, хамсар доштем.
 То даме, ки шохи мо нашкаста буд аз санги вақт,
 Чун дарахтон ҳам гулу ҳам баргу ҳам бар доштем.
 То даме, ки дасти мо гирову дил бечирм буд,
 Дил ба рӯи оташу дар даст соғар доштем.
 Эй дареғи солҳо чун болҳои рехта,
 Ҳайфи он умре, ки мо бар умр бовар доштем.
 Эй дареғи навчавониву ғурури худсарӣ,
 Гӯиё манзумаи хуршед дар сар доштем.
 Эй дареғи кӯдакии лоуболу бевубол,
 Дар бисоти сабзаҳо беғам паропар доштем.
 Эй дареғи вассаю болори айвони падар,
 Зери болиш ноз бар кайвони ахзар доштем.
 Чор бурчи сандалӣ чун чор бурчи зиндагӣ,
 Кулбаи тангеvu дар он шӯри маҳшар доштем.
 Дар куҳистон зиндагӣ пур рангу бӯе гар надошт,
 Хона пур аз бӯи модар, бӯи хоҳар доштем.
 Баччагиро бурд боди хушнасиме ё чунон
 Бодбодакҳо, ки бар боли кабутар доштем.
 Бар саре, ки ин замон дасти надомат мезанем,
 Ёд бодо, як замоне дасти модар доштем.

1977

* * *

Нам-нами борон чу ёдат кард, ёдат мекунам,
Барги гул чун бӯи ту овард, ёдат мекунам.
Дарди ишқат мард буду қисматам номард буд,
Ман ба қасди қисмати номард ёдат мекунам.
Ишқи ту дар сурати ашъори дардолуди ман
Мисрае гар дар диле парвард, ёдат мекунам.
Ман агар нозукписандам, аз назокатҳои туст,
Бар сари гул чун нишинад гард, ёдат мекунам.
Гармию сардии дунёро зи ишқат дидаам,
Зери ин гардуни гарму сард ёдат мекунам.
Ҳар кучое ҳам ки бошӣ, дур аз ман нестӣ,
Бо алам, бо доғи дил, бо дард ёдат мекунам.

1977

* * *

Ман аз ту ғофил нестам, худро зи ман ғофил магир,
Ман ғарқа дар дарёи дил, худро ту дар соҳил магир.
Ман бо ту ҳам дил доштам, ҳам роҳу манзил доштам,
Бераҳ машав аз кӯи дил, бе ман раҳи манзил магир.
Ман кӯдакам дар ишқи ту – нодони дастомӯхта,
Ту оқилӣ, бо кӯдаке худро чунон оқил магир.
Ишқ аз ғурури давлаташ сар сӯи гардун мекашад,
Ҳам боз моро мекушад, домони ин қотил магир.
Аз ошиқи ошуфтадил, аз Лоиқи шӯридачон
Гар талху шӯрие гузашт, эй чони ман, бар дил магир!

1977

* * *

Ҳар замон аз зиндагонӣ бишнавам панди дигар,
 Ки дарахти умр дорад решапайванди дигар.
 Гар хирадманде пурармон рафт аз рӯи замин,
 Боз дар рӯи замин рӯяд хирадманди дигар.
 Халқ бе фарзанди оламгир оламгир нест,
 Боз ёбад модари тоҷик фарзанди дигар.
 Баски коми тоҷиконро бо сухан бардоштан,
 Боз ояд шоиру шеър пасованди дигар.
 Дар замоне, ки заминро осмон ҳам беҳудост,
 Дар сухан бояд паямбар ё худованди дигар.

1977

* * *

Замини саҳти кӯҳистон дили нармам ато кардаст,
 Дуруштам ҳар кӣ мехонад, хато андар хато кардаст.
 Ба мисли кӯҳ якрӯям, ба сони чашма ҳақгӯям,
 Чунин будам, чунин бошам, ки ин сонам худо кардаст.
 Миёни кӯҳҳо бигрехтам аз дасти ҷабру зулм,
 Ба ман таърихи сангиндил ҷафо рӯи ҷафо кардаст.
 Ҷудо будам зи ҳамхунон, ки бепул буд дарёҳо,
 Сари кӯҳу сари чашма дилам аз ғам наво кардаст.
 Умеду орзуям сӯхт монанди ҳинои санг,
 Дубайтиву рубой нолаамро бефано кардаст.
 Яке гуфтӣ, ту эронӣ, дигар гуфтӣ ту тоҷикӣ,
 Ҷудо аз асли худ мирад, касе моро ҷудо кардаст.
 Ҷаҳон як рӯз метаркад зи охи пуршарори мо,
 Ки бар тарки Ватан моро паёпай мубтало кардаст.

1977

* * *

Хоҳӣ, ки беғам бигзарӣ, боре маро масрур кун,
Ё бар чаҳони худ бикаш, ё аз чаҳонам дур кун.
Дарё ба туғён меравад, чамъу парешон меравад,
Хоҳӣ маро чамъ оварӣ, андар чаҳон машхур кун.
Хоҳӣ зи гардун раҳмате, дастобагардан бўса дех,
Хоҳӣ қирони ахтарон, дилро ба дил манзур кун.
Бисёр рӯзони худо, рӯзи ману ту даршумор,
Рӯзе зи рӯзони худо ёд аз мани мағрур кун.
Гар тобиши чашмони ту андар суруди ман кам аст,
Бикшо китоби шеъри ман, ҳар мисраашро кӯр кун.
Гар ошиқи ту нестам, гар лоиқи ту нестам,
Ёди маро, ишқи маро андар дили худ гӯр кун!

1977

* * *

Ҳангоми сутӯҳ омад, бигзашт сурури ман,
Хам гашт миёни ман, бишкаст ғурури ман.
Мемираму хурсандам, к-андар талаби навбат
Сад зинда биёсояд дар сояи гӯри ман.
Пайроҳае бикшодам аз худ ба чаҳони ҳусн,
Сад роҳ шавад наздик аз ин раҳи дури ман.
Гар то дили садпора як порайи шеърам рафт –
Ин аст давоми ман, дар гӯр зуҳури ман.
Дар шеър чароғи дил афрӯхтаам бар халқ,
Дар рӯи ҳама тобад як порайи нури ман.

1977

* * *

То ту ба додам мерасӣ, оҳам ба кайвон мерасад,
 То ту ба қадром мерасӣ, умрам ба поён мерасад.
 То ёри роҳам мешавӣ, аз роҳ берун мешавам,
 То мушкил осон мекунӣ, сад марги осон мерасад.
 То ёд меорӣ зи ман, беёд меафтам зи дард,
 То теғи абрӯ мекашӣ, теғи табибон мерасад.
 То аҳду паймон мекунӣ, паймонаам пур мешавад,
 То ваъдаи гул медиҳӣ, фасли зимистон мерасад.
 То даст бар дил мениҳӣ, аз даст хоҳад рафт дил,
 То ту ғами мо мехурӣ, моро ғами чон мерасад.

1977

* * *

Зи ту болотар, эй болонишин, болонишине ҳаст,
 Ту ро гар чини абрӯе, маро чини чабине ҳаст.
 Ту ро гар оташи хашму ғзаб ҳар лаҳза даргирад,
 Маро аз кӯраи айём шеъри оташине ҳаст.
 Ба рӯи ту ғубори кин қабат андар қабат пайдост,
 Зи раҳҳои замон дар рӯи ман гарди заминине ҳаст.
 Баландии ту то минбар, валекин ғофилӣ аз он,
 Ки шеъру шоири болотар аз чархи баринине ҳаст.
 Ба худ дармондаӣ, зеро ки метарсӣ зи имое,
 Ман аз худ рафтаам, зеро ки ишқи нозанинине ҳаст.
 Чу дехқонзодаам дар аслу ҳам андар сухан, шодам,
 Ки аз дунболи ҳар марди даравгар хӯшачинине ҳаст!

1977

* * *

Набуд гар хонаи чашми ту, ман бехона мемурдам,
Агар бегонадил мебудӣ, ман бегона мемурдам.
Агар ишқат намеомӯхт расми дардмандиям,
Яқин бедарду доғи ишқ бедардона мемурдам.
Агар ишқат намеварзид рӯхи родмардиям,
Ба користони мардафкан чи номардона мемурдам.
Агар дар гарданам занчири гесӯят намебастӣ,
Кӣ медонад, кучое пой дар завлона мемурдам.
Агар афсонаи ишқат намепарвард ҳаққӯй,
Дар ин дунёи пурафсона беафсона мемурдам.
Агар байти ду абрӯят набуд, байте намегуфтам,
Агар девони асрорат набуд, девона мемурдам.

1977

* * *

На зи ранчу азоб метарсам,
На зи ҳоли хароб метарсам.
Бими тӯфони мавҷҳоям нест,
Аз хаси рӯи об метарсам.
Бо замона ҳисоби ман пок аст,
Аз ду-се қачҳисоб метарсам.
Аз сиёсат набошадам боке,
Аз сиёсатмаоб метарсам.
Дӯш гар бошитоб мерафтам,
Ин замон аз шитоб метарсам.
Дӯш аз ман шароб метарсид,
Ман кунун аз шароб метарсам.

1977

* * *

Маро чустӣ, вале пайдо накардӣ,
 Ба бозор омадӣ, савдо накардӣ.
 Шунидӣ қиссаи ғаркидагонро,
 Гузоре бар лаби дарё накардӣ.
 Зи гулсозон гули коғаз харидӣ,
 Талоши лолаи сахро накардӣ.
 Ғами худ хурдиву дилрезаи худ,
 Ғами дилро ғами дунё накардӣ.
 Дар имрӯзат ғами фардо начустӣ,
 Ки имрӯзи маро фардо накардӣ.
 Ту ҳам танҳо бимонӣ охири кор,
 Ки ёде аз мани танҳо накардӣ.

1977

* * *

Гарчи ман кӯтоҳдастам, кӯтаҳармон нестам,
 Гарчи ман кӯтоҳумрам, кӯтаҳимон нестам.
 Ҳар чӣ аз дасти ман ояд, нотамомаш бишмарам,
 То зи худ норозиям, аз худ пушаймон нестам.
 Мадду қазри ҳодисот аз синаи ман бигзарад,
 Дар лаби дарёи ҳастӣ санги бечон нестам.
 Пои ман бо сангкӯб аз хурдӣ одат кардааст,
 Гар зи санги роҳ тарсам, аз куҳистон нестам!
 Давлати ман реги заррини Зарафшон бас бувад,
 Заррае гар зар бичӯям, аз Зарафшон нестам!
 Гар зи шеъри ман наояд бӯи меҳру эътиқод,
 Зодаи дарёву кӯҳи Тоҷикистон нестам!

1978

* * *

Марав аз ман, ки бо ту меравад дунёи рангинам,
Марав аз ман, ки бо ту меравад ғамҳои ширинам.
Агар бо ман гули рӯят набошад, хор хоҳам шуд,
Марав аз ман, ки бо ту меравад айёми гулчинам.
Агар аз ман гузаштӣ, бигзарад умрам ба нокомӣ,
Марав аз ман, ки бо ту меравад меҳроби оинам.
Чӣ оромист оромии оби мурдаи соҳил?
Марав аз ман, ки бо ту меравад орому таскинам.
Ту бо ман то ғаме аз ишқ дорӣ, ғам махур аз ишқ,
Марав аз ман, ки бо ту меравад тӯмори зарринам.
Ту, эй дилхоҳи деринам, ту, эй тадбиру тамкинам,
Марав аз ман, ки бо ту меравад табрику таҳсинам.
Ту бо ман то ҷавонастӣ, ҷавонӣ кун, ҷавонӣ кун,
Марав аз ман, ки бо ту меравад ишқи нахустинам.

1978

* * *

Бо ҷаҳон андар ситез, аз ҳештан бегонаам,
Тафтадил ё рафтадил, ё ошиқи девонаам.
Чун ту андар хонаи ман нестӣ ҳамдарди ман,
Бе ту андар хонаи худ чун худо бехонаам.
Дар сари зулфи диловезат дилам овехтаст,
Бозии марг аст дар ин бозии тифлонаам.
Ман ба ҳар як тори мӯят бастаам афсонае,
То сарат ғофил набошад як дам аз афсонаам.
Бо ту рӯзе уқдаи асрори ман хоҳад кушод
Хилқати риндонаам ё наъраи мастонаам...

1978

* * *

Сабукборему бори оламе бар дӯш мегардем,
 Дар оғӯши чаҳон дар ҳасрати оғӯш мегардем.
 Агар исён кунем, офоқ метаркад ба рӯи мо,
 Даруни сина тӯфонхову худ хомӯш мегардем.
 Надоништа басе рашки сару сомони мо доранд,
 Даруни дил хазонрез асту худ гулпӯш мегардем.
 Гаҳе беҳушу гоҳе бесарупо будаем, аммо
 Зи сар то нохуни по чашму гӯшу ҳуш мегардем.
 Ба чашми оқилон – оқил, ба чашми чоҳилон – чоҳил,
 Ба чашми хеш ҳамчун чашмаи пурчӯш мегардем.

1978

* * *

Чунонат ёд меорам, ки раҳгумкарда манзилро,
 Чунонат дӯст медорам, ки дарёбурда соҳилро.
 Чунонат рағбате дорам, ки хушкистон ба бороне,
 Чунонат рӯзу шаб чӯям, ки Сино ҳалли мушкилро.
 Чунон роҳи ту мепоям, ки роҳи бахт мепоянд,
 Чунон хайри ту мехоҳам, ки деҳқон кишту ҳосилро.
 Чунон васли ту мехоҳам, ки пире навҷавониро,
 Чунонат орзумандам, ки ҳар кас бахти комилро.
 Чи талхихо чашидам ман зи чоми рӯзгори хеш,
 Бубинам то ба коми дил туи шириншамоилро.
 Диламро бесадо бурдӣ, намедонам кучо бурдӣ,
 Туро пайдо кунам, эй кош, то пайдо кунам дилро!

1978

* * *

Як замон андар дили ман ишқи ту шӯрида буд,
Гӯй кӯхи пайкарам аз зилзила ларзида буд.
Он қадар будам гирифтори чамоли равшанат,
К-аз хурӯчи ишқи ту чашми дилам тарсида буд.
Дар фазои хогири ту шеъри ман парвоз дошт,
Дар фазои умри ман овози ту печида буд.
Ранги ишқам гар кунун коҳид, худ айбам магир,
Дар ҷаҳони ошиқӣ ранги ҷаҳон коҳида буд.
Лек Лоик бо ҳама нопадориҳои ишқ
Як тасалло дошт, к-аз чашмони ту бўсида буд.

1978

* * *

Дар рӯи ҷаҳонему надонем ҷаҳон чист,
Фарзанди замонему надонем замон чист.
То пир нагардем, начӯем ҷавонӣ,
То хок нагардем, надонем нишон чист.
То ташна намонем, начӯем раҳи об,
То гушна намонем, надонем, ки нон чист...
То боре насӯзем, надонем, ки хомем,
То барг нарезем, надонем хазон чист.
Ношукрии мо бар намаки умр зиёд аст,
То чон набарорем, надонем, ки чон чист...

1978

* * *

Агар тирам ба сар борад, ту ро ман дӯст медорам,
 Агар чархам биозорад, ту ро ман дӯст медорам.
 Ту яктои манӣ, эй гул, тасаллои манӣ, эй гул,
 Агар чо нам рамақ дорад, ту ро ман дӯст медорам.
 Туй худ орзуи ман, камоли чувтуҷӯи ман,
 Агар ишқам ба марг орад, ту ро ман дӯст медорам.
 Агар арзи ниёзи ман, ҳама сӯзу гудози ман
 Ба гӯши ту намефорад, ту ро ман дӯст медорам.
 Агар гардуни дун як дам набигзорад, ки хуш бошам,
 Гузорад ё набигзорад, ту ро ман дӯст медорам.
 Қасам бар холи абрӯят, қасам бар шуълаи рӯят,
 Қасам бар чашми хумморат, ту ро ман дӯст медорам.

1978

* * *

Бепару болам, вале парвозҳое кардаам,
 Бо камоли очизӣ эъҷозҳое кардаам.
 Гар садои ман зи кӯтоҳӣ ба гардун барнахӯрд,
 Сӯи гардун гоҳ-гоҳ овозҳое кардаам.
 Паст будам пеши қадраш, лек бо шеъри баланд
 Пеши пои ёр пойандозҳое кардаам.
 Ёр бо ман шоирӣ омӯхт, худ ғофил аз ин,
 Нозҳое кард агар ӯ, розҳое кардаам.
 Гар чамолаш нест андар зиндагии якнавохт,
 Хусни ӯро дар сухан пардозҳое кардаам.
 Ошиқию шоирӣ ду боли як паррандаанд,
 Сӯзҳое кардаам, то созҳое кардаам.

1978

* * *

Рӯдборонем гар чун мавҷ пайвастем мо,
Ҳушёронем гар дар базми дил мастем мо.
Пеш аз мо будаанду баъди мо бошанд низ,
Лек ҳоло соҳиби кавну макон ҳастем мо.
То фалак озод дар ишқу умеду орзу,
Дар замин чун кӯҳҳои пир побастем мо.
Гар баландем, осмон ҳам мешавад бо мо баланд,
Паст бинмояд замин, ҳар ҷо агар пастем мо.
Фарқ нагзорем агар мобайни ҳам бар ину он,
Дар амал чун панҷ ангуштони як дастем мо.

1978

* * *

Гар оташам, гар оташин, ёд аз мани ошиқ кунед,
Гар шодмонам, гар ғамин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Гаҳ дар заминам осмон, дар осмонам гаҳ замин,
Буду набуди ман ҳамин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Ман ҳам баҳорам, ҳам ҳазон, ман ҳам ғуборам, ҳам нишон,
Ҳам баргар аз чархи барин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Гаҳ пири барҷомондаам, гаҳ кӯдаки нохондаам,
Гоҳе чунонам, гаҳ чунин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Гаҳ масти аз худ рафтаам, гаҳ қиссаи ногуфтаам,
Гаҳ бо шумоям ҳамнишин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Кайҳони боло дигару кайҳони дилҳо дигар аст,
Кайҳоннавардам дар замин, ёд аз мани ошиқ кунед.
Аммо дар ин рӯи замин будам чу ҳар мирандае
На аввалин, на охири, ёд аз мани ошиқ кунед.

1978

* * *

Зиндагӣ боқист, ёрон мераванд,
 Дар шумори бешуморон мераванд.
 Номдоре то бипояд дертар,
 Аз ҷаҳон бас номдорон мераванд.
 То гуле хандад ба рӯи ошиқе
 3-ин гулистон гулузорон мераванд.
 Орзумандон ба ёри рӯзи нек
 Рӯзи барфу рӯзи борон мераванд.
 Ташнагон андар талоши қатрае
 Аз канори чашмасорон мераванд.
 Ошиқону шоироне мисли ман
 Дар радифи сад ҳазорон мераванд.

1978

* * *

Барои санги мазори Маҳмуди Воҳид

Дӯстон, вақти гули хор маро ёд кунед,
 Чун гули санг зи куҳсор маро ёд кунед.
 Гар бихоҳед, ки ман хуфта набошам дар хок,
 Бо дилу дидаи бедор маро ёд кунед.
 Ҳар гаҳе ҷом ба каф масту гаронҷон хонед
 Шеъри Хайём ба такрор, маро ёд кунед.
 Ман ҳамонам, ки шумо дидаву каф кӯфтаед,
 Бо ҳамон нангу ҳамон ор маро ёд кунед.
 Ғаму шодии ҷаҳон дар дили ман хок шудааст,
 Сари ҳар шодию тимор маро ёд кунед.
 Ҷоми умри мани пуршӯр агар нима шикаст,
 Сари ҳар мастию саршор маро ёд кунед.

1978

* * *

Ту гар чашмисаре дорй, маро чашми диле боз аст,
Ту зери лаб сухан гӯй, маро то арш овоз аст.
Чу мурғи хонагӣ аз бом то боме кушой бол,
Ту андар худ фурӯмонда, маро шаҳболи шаҳбоз аст.
Ту бо тарсуй мегӯй каломи нӯкирӯмоӣ,
Туро сад нафси норозӣ, маро як хома дамсоз аст.
Туро бошад ғами фарде, маро бошад ғами фардо,
Туро ҳар рӯз анҷоме, маро ҳар лаҳза оғоз аст.
Ту дунёро намедонӣ, дили моро намехонӣ,
Намедонӣ, ки шӯҳрат ҳам чу ёрони ғалатбоз аст.
Чу аз минбар фурӯ афти, пару болат фурӯ резад,
Маро ҳамболу ҳампарвоз халқи соҳибэъҷоз аст.

1978

* * *

Шавқи ман паҳлу ба ахтар мезанад,
Рӯҳи ман дар кӯи ту пар мезанад.
Шеъри ман ҳар субҳ пеш аз офтоб
Бо хаёлат ҳалқа бар дар мезанад.
Нимпайғоме зи ту гар бишнавам,
Ишқи ман лофи паямбар мезанад.
Бинамат ҳар гаҳ миёни хонумон,
Хонумонам хок бар сар мезанад.
Зери борон бигзарӣ, наззораам
Бӯсаҳо бар кокули тар мезанад.
Интизори чашми мастат рӯзу шаб
Лоқи ту ҷому соғар мезанад.

1978

* * *

Тирамоҳи ман, баҳори ман кучост?
 Бебарорам ман, барори ман кучост?
 Хушкдасту хушклаб мондам, дарег,
 Бӯсаҳои гарми ёри ман кучост?
 Дар кафам монда кафи хокистаре,
 Он ҳама барқу шарори ман кучост?
 Дилбарони дилфигорам гӯшагир,
 Мавсими пурбаргубори ман кучост?
 Дар дили шабҳо дилам сих мезанад
 Он дили шабзиндадори ман кучост?
 Эй фалак, хуршеди ту чонам бисӯхт,
 Офтоби рӯзгори ман кучост?

1978

* * *

Замингиру фалаксоӣ, дили ман,
 Намедонам чӣ дунёӣ, дили ман.
 Зи ақсои ту сад дунё гузар кард,
 Чӣ паҳной, чӣ паҳной, дили ман.
 Гаҳе орому гоҳе масти тугён,
 Чӣ дарёӣ, чӣ дарёӣ, дили ман.
 Каноратро надонистам чӣ ҳаддаст,
 Чӣ саҳрой, чӣ саҳрой, дили ман.
 Зи буда дилзада, розӣ ба нася,
 Зи худ як дам наосой, дили ман.
 Зи кулли дидаат нодидаат беҳ,
 Чӣ кӯриву чӣ биной, дили ман...

1978

* * *

Чун шумо кай даъвии унвони боло мекунам,
Чанд рӯзе санъати дилро тамошо мекунам.
Дар дили ман чор фасли рӯзгори олам аст,
Саҳни дилро рафта-рафта саҳни дунё мекунам.
Рӯзии худро на танҳо аз сарири хомаам,
Аз дами шеру дами шамшер пайдо мекунам.
Зардрӯй мекашам аз сахтрӯйҳои хеш,
Дар замин бо осмон худро шиносо мекунам.
Ҳаққи худ имрӯз настам агар дар зиндагӣ,
То абад дар зери хоки сард даъво мекунам.
Зиндагӣ! Бо рафти дарёят нахоҳам бел зад,
Гар муросо мекунӣ бо ман, муросо мекунам!

1978

* * *

Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавоӣ доштӣ,
Дар дили худ нашъаи кайҳонкушоӣ доштӣ.
Медавидӣ ҳамраҳи ман байни гулҳо гул ба даст,
Пеши рӯи навбахоре худнамоӣ доштӣ.
Гул ба кокул мезадӣ, чаҳ-чаҳ чу булбул мезадӣ,
Дар чаҳони фонӣ як дам бефаноӣ доштӣ.
Беҳудо будиву беҳуд аз ҷунуни ошиқӣ,
Бар дили мачнуни ман ҳукми худой доштӣ.
Кокулафшон мешудӣ, ман ҷонфишонат мешудам,
Ҳам ту бо ман ҳар замоне ҷонфидой доштӣ.
Лоиқи васли ту будам, ин замон нолюиқам,
Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавоӣ доштӣ.

1978

* * *

Заминат осмон шуд, ишқ омад.
 Раҳат чун Қаҳқашон шуд, ишқ омад.
 Ту бо пирӣ агар тан дода будӣ,
 Дили пират чавон шуд, ишқ омад.
 Набудат аз баҳори нав умеде,
 Хазонат гулфишон шуд, ишқ омад.
 Лаби хушкат лаби дарё бибӯсид,
 Ғамат баҳри дамрон шуд, ишқ омад.
 Дигар фикри сару сомон чӣ дорӣ,
 Сарат беҳонумон шуд, ишқ омад!

1978

* * *

Дарёдиливу соҳили дарё ғанимат аст,
 Ҳам обшори шавқу таманно ғанимат аст.
 Варзобро чӣ варзише, гар ишқварзӣ нест,
 Дар пой кӯҳ қомати боло ғанимат аст.
 Сарро ба санг мезанад амвоҷи гушнамаст,
 Сар рӯи сақфи синаи зебо ғанимат аст.
 Ин обро бубин, камари кӯҳ меканад,
 Гар то камар расидаӣ, ҳаққо ғанимат аст...
 Маҳтоб рӯи мавҷҳо зарҳал давонду рафт,
 Ин шабравию хилвати шабҳо ғанимат аст.
 Эӣ ҳеҷ кас, ки дар ғами мансаб нахуфтаӣ,
 Бемансабии ошиқи шайдо ғанимат аст.

1978

* * *

Онҳо ки ташнаанд, бари об мераванд,
Дилташнагон ба соҳили Варзоб мераванд.
Як зумра аз барои таносоиву тараб,
Як зумра аз барои табутоб мераванд.
Чанде барои чустанӣ гумкардаҳои хеш,
Чанде барои нашъаи ноёб мераванд.
Бархе ба ёди манзари шабҳои моҳтоб,
Бархе ба ёди чехраи маҳтоб мераванд.
Баъзе ба хоб мераванд андар канори рӯд,
Баъзе канори дилбари беҳоб мераванд.
Лабташнагон ба қатраи обе хушанд, лек
Дилташнагони ишқ ба Варзоб мераванд...

1978

* * *

Аз ситеғи қуллаҳо зардӣ парид,
Соя ҳам аз пуштаҳо доман кашид.
Офтоб аз кӯчаи кӯҳҳо гузашт,
Аз фарози салтанат поин хамид.
Моҳи нав хамёза кард аз бурчи кӯҳ,
Рӯди кӯҳӣ як қадар боло дамид.
Қуллаи кӯҳҳо ба дарё сарнагун,
Нолаи дарё ба гардунҳо расид.
Ахтаре бо ахтаре наздик шуд,
Дидаи худбин чунин манзар надид.
Қаҳқашон раҳро мунаввар карду гуфт:
Шабравони зиндагӣ, роҳи сафед!

1978

* * *

Шаби маҳтобу дарё масту ман ҳам масти саршорам,
 Намедонам чӣ мехоҳам, намедонам чӣ ғам дорам.
 Сарам мечарҳад аз мастӣ, дилам меларзад аз сустӣ,
 Гаҳе аз хеш безорам, гаҳе чун чарх пуркорам.
 Ба дарё роз мегӯям, ба сад овоз мегӯям,
 Наменолад зи аҳволам, намеболад зи ашъорам.
 Дарахтеро ба оғуш мекашам чун ёри дерина,
 Намегунҷад дар оғушам чу он ёри гунаҳкорам.
 Ба пой кӯҳ меафтам чу як фарзанди сарсахташ,
 Ки худ як санги соҳибдил ва ё як пора куҳсорам.
 Чӣ аз тахти баланде суд, гар бахти баланде нест,
 Гаронборам зи бори дил, ки аз чоме сабукборам.

1978

* * *

Сад баҳрро гузаштаму дар соҳилам ҳанӯз,
 Сад боғ мева чидаму бехосилам ҳанӯз.
 Сад бандро кушодаму растам зи сад бало,
 Накшодааст укдаи банди дилам ҳанӯз.
 Сад марг пушти сар шуду сад дард зери по,
 Дар ҳифзи хеш он қадар ноқобилам ҳанӯз.
 Бишнида асрҳои аср андарзи шоирон,
 Касби камол кардаву нокомилам ҳанӯз.
 Як умр роҳ ҷуставу як чо ситодаам,
 То осмон паридаву по дар гилам ҳанӯз.

1978

* * *

Аз нигоҳам шарора хоҳад монд,
Аз бисотам ситора хоҳад монд.
Дар канори замини аҷдодон
Қалби ман беканора хоҳад монд.
Дар шумори тамоми дарди башар
Дарди ман бешумора хоҳад монд.
Пеши чашми замона неку бадам
Дар сухан ошкора хоҳад монд.
Аз касе як хасе намомонад,
Аз ман умри дубора хоҳад монд.
Пораҳои дили шикастаи ман –
Шеъри ман пора-пора хоҳад монд.

1978

* * *

Чаҳони ишқи ниҳоне чаҳоншиносам кард,
Фиғони оби равоне равоншиносам кард.
Нигоҳи масти ҷавонӣ бикард агар пирам,
Нигоҳи хастаи пирӣ ҷавоншиносам кард.
Чи баргҳо, ки зи нахли умедҳоям рехт,
Чи сабзаҳо, ки баҳорон хазоншиносам кард.
Басо рисола зи вазъи замона хондам, лек
Замонасозии чанде замоншиносам кард.
Беҳ аз ҳазор «Ғиёс»-у беҳ аз дусад «Фарҳанг»
Забондарозии чанде забоншиносам кард.
Зи пастфитратии чанд бекароре шукур,
Ки дар замини хунар осмоншиносам кард...

1978

* * *

Дигар дар чомаи душман сари ёрӣ макун бо ман,
 Чигардорӣ намедонӣ, чигархорӣ макун бо ман.
 Манам он шишае, ки сангро дуд аз димор орад,
 Дили афсурдае дорӣ, дилозорӣ макун бо ман.
 Ман он коҳам, ки кӯхеро зи беҳу бун барандозад,
 Най чун ҳамтарозуям, сабуксорӣ макун бо ман.
 Чи суд аз он суханбофӣ, ки бадтар аз кафанбофист,
 Нишин дар гӯшаи дуккону солорӣ макун бо ман.
 Зи чӯи кандаи ман об хурдӣ солҳои сол,
 Агар безори худ гардидӣ, безорӣ макун бо ман.
 Ало, эй дӯсти душманнасақ, боре фаросат кун,
 Мададгорӣ наметонӣ, халалгорӣ макун бо ман.

1978

* * *

Хазонам гул кунад рӯзе, ки хандӣ, эй баҳори ман,
 Нагунҷам дар ҳама олам, чу гунҷӣ дар канори ман.
 Вале афсӯсу вовайло, ки аз васли ту маҳрумам,
 Чу тиллои Зарафшон нестӣ дар ихтиёри ман.
 Зи дастам барнамеояд, ки дастат гираму гӯям:
 Гули оташпарастӣ ман, зи сар то по шарори ман,
 Маро аз сӯхтан боке набошад, лек метарсам,
 Ки оташбозии ишқат бисӯзад ёдгори ман.
 Туй оташ, манам оташ, кунад оташ зи оташ гул,
 Ки баъди мо гули оташ бирӯяд аз мазори ман...

1978

* * *

Медавам дар кӯчаҳои зиндагӣ
Рӯзу шабҳо аз қафои зиндагӣ.
Ҳар чӣ меёбам ба сад ранҷу алам,
Мефишонам пеши пои зиндагӣ.
Меҳурам ғамҳои қисматкардааш,
Мекашам дарду балои зиндагӣ.
Офтобам, лек чашмам сӯи хок,
То бияфзояд сафои зиндагӣ.
Осмонам, лек ҳамранги замин
Баҳри фардои бақои зиндагӣ.
То намирад зиндагӣ рӯзе чу ман,
Як замон мирам барои зиндагӣ!

1978

* * *

Аз замон панди падар мешунавам,
Аз замин рози башар мешунавам.
Ахтари наҳс фузун аз саъд аст,
З-осмон бӯи хатар мешунавам.
Оламе пур шуда аз одами хушк, –
Ин фиғон аз гули тар мешунавам.
Одами бегунаҳе нест, ки нест,
Бӯи дуда зи шарар мешунавам.
Ҷои бӯи чигар аз шеърӯ сухан,
Эй бадо, бӯи дигар мешунавам.
Камдилу нимадил афзун шудааст, –
Аз чапу рост хабар мешунавам.
Ин чӣ дунёст, ки ҳар ҷо биравам,
Шикваи аҳли хунар мешунавам?!

1978

* * *

Тирамаҳ омад, азизон, аз алам шеван занем,
 Дар ғами гулшан май андар шуълаи гулхан занем.
 Осмон паст омада, гӯй ки бар сар мезанад,
 Соғаре бемансабу бе баҳси мову ман занем.
 Баргҳо чун қадри одам зери по афтодаанд,
 Қадри ҳам чӯему сар дар кӯчаю барзан занем.
 Офтоби тирамаҳ чун чашми пирон хира аст,
 Хирагӣ то чанд? Боре бодаи равшан занем.
 Оташи ишқе, ки мо афрӯхтем, обаш заданд,
 Оби оташ дех, бар ин оташ зи нав доман занем.
 Мо, ки суғдизодаем, оташпарастӣ кеши мост,
 Хез, то аз оташи дил шуъла дар хирман занем!

1978

* * *

Бевафоии ҳаёт аз бевафоии ман аст,
 Норасоихои бахт аз норасоии ман аст.
 Гар ба мақсад мерасидам, роҳи ман кӯтоҳ буд,
 Ин қадар раҳҳо дароз аз роҳпоии ман аст.
 Гар заминку осмон аз ҳам ҷудо афтодаанд,
 Сурати як лаҳза аз ёрон ҷудоии ман аст.
 Толеи ноошноям гар ба ман ёрӣ накард,
 Айби нодилёбию ноошноии ман аст.
 То нахурдам пешпо, бар роҳ нанмудам назар,
 Шеърҳоям гар дуруст аст, аз хатоии ман аст.
 Дар сари ҳар мисрае гар ҷону дил кардам фидо,
 Бар замону зиндагӣ ин ҷонфидоии ман аст.

1979

* * *

Чархи гарданда, ки гирди сари мо мегардад,
Душмани мост, вале дӯстнамо мегардад.
Дилсафедон ҳама ҷо рӯзи сиёҳе доранд,
Дар паси абр рухи моҳ сиё мегардад.
Барраи чингила то хушк шавад дар хуршед,
Ғарқа дар хуни худ аз пӯст ҷудо мегардад.
Одамизод чу хуршеди ҷаҳонпаймое
Ҳар қадар пеш равад, боз қафо мегардад.
Оҳи мо гар чигари чарх шикофид, ҷӣ суд?
Ҷӣ садоҳо, ки фаромӯши фазо мегардад.
Бо вучуди ҳама ин то ба абад гардон бод,
Осиёе, ки пас аз навбати мо мегардад.

1979

* * *

Ба ҳама нағмаи ночӯр дилам месӯзад,
Ба ҳама тинати бенур дилам месӯзад.
Зи ҳама раъшаи пирона танам меларзад,
Ба асогирии ҳар кӯр дилам месӯзад.
Беги маҷнун шуда сархам зи маломат бинам,
Ба ҳама валвалаю шӯр дилам месӯзад.
Офтоб аз ҳасади шамъ наафтад зи фалак,
Ба шикоятгари пурзӯр дилам месӯзад.
Ҳар гаҳе то ба фалак роҳ барад маҳвора,
Ба дили ошиқи раҳдур дилам месӯзад.
Ба раҳи кӯршуда беравуою такутоз,
Ба сари холию мағрур дилам месӯзад.
Ба қади модари пирам, ки заминбӯс шуда,
Мениҳад по ба лаби гӯр, дилам месӯзад.

1979

* * *

Олами тоза бичӯям, ки бувад олами дил,
 Бигзарам аз ғами чон, то бирасам бар ғами дил.
 Ғайри бедардӣ ҳама дарди ҷаҳон дар дили ман,
 Ин бувад нақди ман аз маҷмаи бешу ками дил.
 Ман ҳам аз ҷумлаи кайҳонгузаронам, лекин
 Роҳ чӯям ба фалак аз раҳи печухами дил.
 Зиндагонӣ зи азал гардиши мавзун дорад
 Аз тапишҳои таболудаи пайдарҳами дил.
 Дил агар мурд, чӣ суд аз шарафи ақли бузург?
 Нарасад кош дилеро хабари мотами дил!
 Эӣ хуш он рӯз, ки чун парчами ақл андар Моҳ
 Зи сари боми фалак чилва кунад парчами дил!

1979

* * *

Ҳар гаҳе ошиқ будам, инсони комил будаам,
 Мавҷи берунҷаста аз зарфи ду соҳил будаам.
 Ҳар қадар дил бурда бошад ҳусни бепарво зи ман,
 Он қадар дар фикри дил сар то ба по дил будаам.
 Гаштаам ҳарчанд сарсони раҳи ишқу умед,
 Ҳамчу мӯри донакаш дар роҳи манзил будаам.
 Ҳар гаҳе будаст дасти ман ба гесӯе дароз,
 Бо ҳама ноқобилӣ бисёр қобил будаам.
 Гарчи аз санги диле шоҳи ҷавониям шикаст,
 Боз ҳам шоҳи ҳаме аз бори ҳосил будаам.

1979

* * *

Боз шаб то субҳдам бедор месӯзад дилам,
Боз аз ғамҳои он ғамхор месӯзад дилам.
Бахти ноҳамвори ман ҳамвор кай гардад дигар,
Баъд аз ин ҳамвора ноҳамвор месӯзад дилам.
Дар назар орам, ки беморе ба мурдан рӯбарӯст,
Мисли шамъи бистари бемор месӯзад дилам.
Чун бубинам ғунчае аз кокули ёре фитод,
Бо ҳазор афсӯси нотакрор месӯзад дилам.
Чун бубинам ахтаре афтод аз сакфи баланд,
Чун паи ӯ дар шабони тор месӯзад дилам.
Чун биандешам, ки ҳоло бе чавонӣ мондаам,
Сахт месӯзад дилам, бисёр месӯзад дилам.

1979

* * *

Ман ба ҳар ҳолу ба ҳар боб туро меёбам,
Рӯз меҷӯяму дар хоб туро меёбам.
Гар гули рӯи туро бахт насибам накунад,
Ман зи ҳар як гули шодоб туро меёбам.
Ҳар ғурубе, ки паси кӯҳ билагжад хуршед,
Аз суханҳои лаби об туро меёбам.
Гар аламҳои чудоит маро пир кунад,
Аз чавонии маи ноб туро меёбам.
Гар зи маҳрумии рӯят чигарам об шавад,
Аз ғазалҳои чигартоб туро меёбам.
Охир, эй душмани ширин, ба ту чон мебахшам,
Охир, эй гавҳари ноёб, туро меёбам!

1979

* * *

Дару девори чаҳон худ дару девори зан аст,
 Кори дунё ҳама дар пайравии кори зан аст.
 Нест чуз бори хас он бор, ки мардон бикашанд,
 Ғами дунёи наву кӯҳна ҳама бори зан аст.
 Эй ки дидори чаҳон дидаву бархурдорӣ,
 Дон, ки дидори чаҳон лаззати дидори зан аст.
 Рӯз аз хандаи ӯ равшанӣ гирад то шом,
 Моҳи шаб шуълае аз дидаи бедори зан аст.
 Осмонро набувад он ҳама рафъат, ки варост,
 Гулу гулзори замин як гули рухсори зан аст.
 Бипазад з-оташи ишқаш на ҳама ошиқи хом,
 На ҳама марди харидор сазовори зан аст.
 Гар равад зери замин ё ба фалак хайма занад,
 Ҳар кучо марди бузургест, гирифтори зан аст.

1979

* * *

Ман он наям, ки бим зи рӯзи аҷал кунам,
 Ё шиква аз муаллифи нақши азал кунам.
 Сад чома пора мекунам дар қомати адӯ,
 З-он пештар, ки чомаи худро бадал кунам.
 З-он пештар, ки бемаҳал аз даҳр бигзарам,
 Дар гӯши даҳр валвалаи бемаҳал кунам.
 То як нигори зӯҳрачабин паҳлуи ман аст,
 Парво кай аз фиребу ниҳеби Зуҳал кунам.
 То сафҳаи замона зи номам тижӣ шавад,
 Як сафҳаи замонаро пур аз ғазал кунам!

1979

* * *

Одамизодам, барои одамин чон меканам,
Канда шуд гар риштаи чоне зи кин, чон меканам.
Ахтаре гар канда шуд аз осмон, тақсир нест,
Гар умед канда шуд андар замин, чон меканам.
Сад ҳазорон Ковусу Кай мон, ки аз тахт уфтанд,
Рустаме гар уфтод аз тахти зин, чон меканам.
Бо садои хандаи ҳар кас дилам гул мекунад,
Баҳри ҳар ожанги рӯи нозанин чон меканам.
Бингарам ҳар чуфти ошиқро, зи нав ошиқ шавам,
Бишнавам ҳар чо видои вопасин, чон меканам.
Чун Уитмен бо ҳама бемор таб гирад маро,
Бо ҳама миранда дурам ё қарин, чон меканам.
То даме як барг дар боғи умеддам пар занад,
Баҳри фардои Ватан мисли Хатин чон меканам.

1979

* * *

Ман он дунёи нофармон, ки аз дунё наметарсам,
Ман он дарёи пуртӯфон, ки аз мачро наметарсам.
Ман он вулқони эҳсосам, ки андар хеш мечӯшам,
Зи сели оташу вулқони оташзо наметарсам.
Маро як дӯст аз сад лашкари пушӯр пурзӯр аст,
Зи бадхоҳон намевахмам, зи душманҳо наметарсам.
Гар имрӯзам даре бар манзари фардо набикшояд,
Ман аз имрӯз метарсам, ман аз фардо наметарсам.
Маро бимест, дар роҳи равон ногаҳ зи по афтам,
Гар афтам аз фалак ҳамчун фалакпаймо, наметарсам.
Қаҳон ҳар лаҳза бими марг ангезад вучудамро,
Ман аз танҳой метарсам, тани танҳо наметарсам.

1979

* * *

Хор дар чашми касе, гар як нафас хорат кунад,
 Зор мирад дар бало ҳар кас, ки озорат кунад.
 Рӯзгораш рӯи файзеро набинад то абад
 Ҳар касе ношукрие аз файзи дидорат кунад.
 Рӯзи хурсандӣ набинад дар ҷаҳони зудсер,
 Дилфигори ғам шавад, ҳар кас дилафгорат кунад.
 Ҳар кӣ субҳи бахтро аз чашми бедорат наёфт,
 Хоби маргаш беҳ, ки заҳри чашми бедорат кунад.
 Тешаи барқаш занад аз осмони тирарӯй,
 Ҳар кӣ касди тирагии барки рухсорат кунад!

1979

* * *

Ин ҳама оғозҳо аз хоки бунёди ман аст,
 Ин ҳама парвозҳо аз файзи иршоди ман аст.
 Ин ҳама озодию озодагии марду зан
 Як талоши ҳақгузори рӯҳи озоди ман аст.
 Ман басо дар хештан шӯрида, пас ворастаам,
 Раъду барқи осмон як шуъла фарёди ман аст.
 Ман басо дар остонам осмон бикшодаам,
 Осмон як сафҳа аз девони эҷоди ман аст.
 Гар худо дар офариниш монд очизтар зи ман,
 Ин ҳама аз чавҳари табъи худододи ман аст.
 Меравад аз хуни ман бар даҳр мавчи инқилоб,
 Инқилоби ҷовидон ҳамхуну ҳамзоди ман аст.
 Ин ҷаҳон худ нест ҷамъи чор унсур аз азал,
 Ин ҷаҳон ёди ману ёди ману ёди ман аст!

1979

* * *

Ҳар қадар аз ту шудам дур, қаринам будӣ,
Гар ба афлок паридам, ту заминам будӣ.
Сар ба сад дар бизадам, як дари дил боз нашуд,
Боз ҳам дилбари маҳбубгаринам будӣ.
Мани беточу нигин шиква накардам аз бахт,
То ту, эй тоҷи ҷаҳон, тоҷу нигинам будӣ.
Сар ба хуршед бисудам зи таманноӣ рухат,
Баски ту олитар аз ҷархи баринам будӣ.
Кеши зардуштию исломӣ ба гардат нарасанд,
То ту дар меҳру вафо мазҳабу динам будӣ.

1979

* * *

Гоҳ нолида суҳан гӯяму гаҳ болида,
Гоҳ аз дида кунам шиква, гаҳ аз нолида.
Дар дили ман ҳама ҳасратзадагон мегирянд,
Ки начиданд сари вақт гули нолида.
Дар ҷабинам зи ғами ёр гиреҳ афтодаст –
Нусхае аз гиреҳи зулфи ба ҳам печида.
Ганҷи умрам ҳама якбора ба тороч бирафт,
Доду бедод аз он як ниғаҳи шӯрида.
Чашми ҳар кас агар аз рӯзи сияҳ метарсад,
Чашми ман аз шафақи чашми сияҳ тарсида.
Ҳеч дузде ба ҷаҳон дузди намекард, агар
Лаззате ёфта буд аз ниғаҳи дуздида...

1979

* * *

Зиндагӣ бо ранҷу меҳнатҳо гузашт,
 Бо ҳазорон дарду ҳасратҳо гузашт.
 Бахт мисли ахтаре дар чарх сӯхт,
 Ишқ чун чанчоли давлатҳо гузашт.
 Бар сари мо то битобад офтоб,
 Эй басо бухтону тухматҳо гузашт.
 Мо ба асли хеш қоим мондаем,
 Он ҳама рашку хусуматҳо гузашт.
 Аз шикоят лаб ба кас накшудаем,
 То фалак бар мо шикоятҳо гузашт.
 Дил ба дарё, сар ба савдо доштем,
 Баҳри миллат айбу иллатҳо гузашт.
 То қиёматро набинад одамӣ,
 Аз дили мо бас қиёматҳо гузашт.

1979

* * *

Эй он, ки бенишонай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки бефасонай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки дар канори ин дунёи беканор
 Раҳҷӯи бекаронай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки дар чудоиву дуриву бекаси
 Аз ҳеч кас чудо най, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки дар харобаи уммедҳои хеш
 Сар то ба по ҳазонай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки бо заифиву пириву мондагӣ
 Пуршӯр чун чавонай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки шуҳратат ҳама дунё гирифтун худ
 Муҳтоҷи як таронай, роҳат сафед бод!
 Эй он, ки бо тамоми шикасту микасти раҳ
 То ҷовидон равонай, роҳат сафед бод!

1979

* * *

Шишаи мо санги хоро бишканад,
Хомии мо пухтахоро бишканад.
Ончунон сангинмизочу муҳкамем,
Кӯзаи мо санги дарё бишканад.
Он қадар соғар шикастем аз алам,
То тилисми як муаммо бишканад.
Сад дилу сад дасту по бишкастаем,
То ки садди роҳи фардо бишканад.
Мо аз он майдонғарибон нестем,
Ки дили мо бетақозо бишканад.
Гардани гардуни гардон бишканем,
Пеш аз он, ки гардани мо бишканад!

1979

* * *

Дили ман, чони ман ишқи ту бошад,
Гули даврони ман ишқи ту бошад.
Зи шавқат сар ба гардун судаам ман,
Раҳи кайҳони ман ишқи ту бошад.
Маро аз сад бало осон раҳонид,
Балогардони ман ишқи ту бошад.
Мани девонаро шоир ту кардӣ,
Сари девони ман ишқи ту бошад.
Агар паймонаи умрам шавад пур,
Паи паймони ман ишқи ту бошад.
Агар чун Рӯдакӣ мирам ба хорӣ,
Ба дӯш анбони ман ишқи ту бошад.

1979

* * *

На ғаму дард орзу дорам,
 На дили сард орзу дорам,
 Душманонам заифу номарданд,
 Душмани мард орзу дорам.
 Осмон ос мекунад моро,
 З-осиё гард орзу дорам.
 Ба касоне, ки рӯз бадбахтанд,
 Бахти шабгард орзу дорам.
 Дарди ман мекашанд ҳамдардон,
 Бахти ҳамдард орзу дорам.
 Мисли худ покбозу покимон
 Як ҷавонмард орзу дорам.

1979

* * *

Айш хоҳӣ, азобҳо бинӣ,
 Рӯй ҷӯӣ, ниқобҳо бинӣ.
 Ҳар қадар хоҳӣ гарданафрозӣ,
 Даври гардан танобҳо бинӣ.
 Бахти бедорро, ки ҷӯёӣ,
 Чун бихобӣ, ба хобҳо бинӣ.
 Ҳалли осони мушкили қисмат
 Дар кинову китобҳо бинӣ.
 Ёбӣ гар сарҳисоби иншое,
 Бухли бесарҳисобҳо бинӣ.
 То даме мард бошӣ, бар сари худ
 Тухмати занқимобҳо бинӣ.
 То даме зиндаӣ, ба ҳар қадамат
 Ғарази гӯрқобҳо бинӣ.

1979

* * *

Пинҳон зи назар то кай, дар мадди назар мебош,
Хоҳӣ зи хатар растан, дар чанги хатар мебош.
Аз худ чӣ бурун тозӣ, чун ҷои гурезат нест,
Аз мо зи чӣ парҳезӣ? Бо мо сару бар мебош.
Бемиллату безиллат, беиллату бемеҳнат
Машҳур шудан хоҳӣ, як пора ҳаҷар мебош.
Дар маслаки худсӯзӣ аз баҳри сафоӣ халқ
Машғал нафурӯзӣ ҳам, боре чу шарар мебош.
Бо ин сару сомонат, қурбони сарат гардам,
Сар гир зи мо, аммо худ соҳиби сар мебош!
Фарзанди падар ҳастӣ, ин мояи фаҳри туст,
То фаҳр кунем аз ту, фарзанди башар мебош!

1979

* * *

Миёни мо ҳар он чӣ буд, чашмони ту медонад,
Гар оташ буд ё ҳам дуд, чашмони ту медонад.
Дили шаб буду ҷоми бодаву дилҳои мо ташна,
Муҳаббат ҳар чӣ мефармуд, чашмони ту медонад.
Дили ман рӯи дастат метапид аз шодии оғӯш,
Зи ту осуд ё фарсуд, чашмони ту медонад.
Чи хорихои ашколуд кардам пеши дидорат,
Чи зорихои меҳролуд, чашмони ту медонад.
Ба кӯят як қадам раҳ буд, аммо бо ҳазорон бим
Чи раҳҳое дилам паймуд, чашмони ту медонад.
Ба дидорат агар дер омадам, тақсири тақдир аст,
Валекин аз чӣ рафтам зуд, чашмони ту медонад.

1979

* * *

Эй раҳгузар, саломе, мо низ раҳсипорем,
 Ин раҳ, ки ту сипардӣ, мо низ месипорем.
 Гар ғамшарики мой, мо низ ғамшарикем,
 Гар ту ғаме надорӣ, мо низ ғам надорем.
 Ин раҳ, ки ту равонӣ, курбон кунад ҷавонӣ,
 Ҷони ҷавонӣ дар каф мо низ ҷоннисорем.
 Ин роҳ то кучоҳост? Аз дил ба сӯи дилҳост,
 Анҷоми мост дарё, фарёди обшорем.
 Мову ту ҳар ду танҳо дар роҳи ҷустуҷӯҳо,
 Бо ҳар кӣ садди раҳ шуд, ин панди куҳна орем:
 Бехуда зӯр кам зан, то нашканад миёнат,
 Мо як танем, аммо бо халқ бешуморем!

1979

* * *

То ба кай бо ту ситезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил,
 То кучо аз ту гурезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
 То кай, эй шӯридатолё, то туро шодоб бинам,
 Оби рӯи худ бирезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
 То фалак афрохтиву бар замин андохтиям,
 Эй ҳакирам, эй азизам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
 Будӣ андар зиндагӣ ҳам буд, ҳам нобуди ман,
 Ҳам хазина, ҳам пашизам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
 То ту осой даме бо хубу зишти зиндагонӣ,
 Гаҳ саломат, гаҳ маризам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил.
 Бар сарам он кадр бори нанг овардӣ, ки харгиз
 Дар қиёмат барнахезам, оҳ, эй дил, оҳ, эй дил!...

1979

* * *

Барои Бозор Собир

Нест осон бурдани бори сухан,
 Сода набвад ин ҳама кори сухан.
 Аз гули хору зи хори гул маро
 Кардӣ мафтунӣ гулу хори сухан.
 Аз хасе дарёфтӣ бӯи касе,
 Аз пари коҳе – пару боли сухан.
 Эӣ бас озори сухан ҳам дидаӣ,
 То биёбӣ сирри осори сухан.
 Қадри шеър афзуд чун нарху наво
 Аз туфайли ту ба бозори сухан.
 Мову ту дар шоирӣ чон медиҳем
 Оқибат дар кунчи девори сухан.

1979

* * *

Аз дур ошёнӣ туро ёд мекунам,
 Дар ҳар кучо нишони туро ёд мекунам.
 Аз кӯчаҳои шаҳр хаёли чу бигзарам,
 Айвони гулфишони туро ёд мекунам.
 Аз ҳафт ранги тобиши рангинкамони дур
 Садрангии ҷаҳони туро ёд мекунам.
 Оғӯшам аз ҷавонию зебой пур шавад,
 То чеҳраи ҷавони туро ёд мекунам.
 Дар об дида чилваи чашми ситорагон,
 Чашмони меҳрубони туро ёд мекунам.
 Ҳар гаҳ забони хомаам гирад зи изтироб
 Лабҳои байтхони туро ёд мекунам.
 То бӯи дард бишнави аз шеърҳои ман,
 Он дардҳои ҷони туро ёд мекунам.
 Азбас дар остонаат мондаст лахти дил,
 Якумр остони туро ёд мекунам...

1979

* * *

Одам агар бичустаед, одаматон одамак аст,
 Ғами шумо кучо ғаме, ғами шумо ғамқаҳак¹ аст.
 Дар дилатон, ки сӯз не, сохта нест коратон,
 Дар саратон, ки шӯр не, бахти шумо бенамак аст.
 Пар накушода навбате, пари шумо шикастааст,
 Бар даре мушт нозада, ақли шумо бедарак аст.
 То ба фалак дакка зада дуди тамоқуи шумо,
 Даври кулаҳ дар саратон нусхаи даври фалак аст.
 Беҳунаранд дигарон пеши даҳонатон, вале
 Нохунатон шикаставу дуторатон беҳарак аст.
 Сари ҳисоби хешро начустаед соате,
 Ҳисобатон аз падару китобатон аз амак аст.
 Чист нақӯиву бадӣ? Чист худию беҳудӣ?
 Ишкаматон ки сер шуд, баҳри шумо ҳама як аст...

1979

* * *

Дил ба дарё бизанам, то дили дарёе ҳаст,
 Сар ба савдо бизанам, то сару савдое ҳаст.
 Бори ишқе бикашам, то рамак аз чон дорам,
 Заҳри ишқе бичашам, то дили шайдое ҳаст.
 Паи ёре бидавам, то бувадам пой равон,
 Ғами ёре бихурам, то ғами дунёе ҳаст.
 Гарчи бепову сарам, ошиқи олиназарам,
 То ба болои сарам қомати болое ҳаст.
 Сар ба пояш биниҳам, то ки сарафроз шавад,
 Гар сазовори сари қимати ман пое ҳаст.

1979

1. Ғамқаҳак – ғами андак, ғаме, ки киروي ғам гуфтан нест. Аз шеваи Хатлон.

* * *

Умр рафту нарасидем ба сарманзили дил,
 Начашидем зи анвои ҳама ҳосили дил.
 Гарчи сад восита чустему талофӣ кардем,
 Боз мондем ба сад восита по дар гили дил.
 Гарчи якумр ба фармони дил овора шудем,
 Боз мондаст ҳазорон ҳавасе дар дили дил.
 Киштиҳое бигузаштанд зи укёнусхо,
 Нарасидаст ягон киштие бар соҳили дил.
 Чун Рафоэлу да Винчию Микеланжело
 Накашидаст касе манзараи комили дил.
 Ҳама дилноманависони чаҳон мегуфтанд
 Дод аз дасти дилу машғалаи ботили дил.
 Ҷои афсӯсу дарег аст, ки аз дил дурем,
 Дар чаҳоне, ки бувад ҳар нафасаш шомили дил.
 Чун зи безарфӣ ҳама розу ниёзаш куштем,
 Метавон гуфт, ки будем ҳама қотили дил.

1979

* * *

То ҳастаму то ҳастӣ, ҳамрози ту хоҳам буд,
 То сози даме дорам, дамсози ту хоҳам буд.
 Андар дили пуршӯрам то нашъаи дарде ҳаст,
 Мафтуни табу сӯзи овози ту хоҳам буд.
 Чун ҷон на барои тан, шоистаи ҷонон аст,
 То ҷону чаҳон дорам, ҷонбози ту хоҳам буд.
 Бар қасди ҳама қаҳру шӯру шари тақдирам,
 Қурбони як имою як нози ту хоҳам буд.
 То нола кунад ҷонам, то шиква кунад рӯҳам,
 Бо болу пари шеърам парвози ту хоҳам буд.
 Ором намеҷӯям, анҷом намехоҳам,
 То охири умри дил оғози ту хоҳам буд.

1980

* * *

Ҳар гаҳе бе ман бимонӣ, дар ғами ман гирия кун!
 Бо ҳазорон нолаю фарёду шеван гирия кун!
 Дар сари санге нишеман доштем, эй тахти бахт!
 Чун нишинӣ бе ман андар он нишеман, гирия кун!
 Домани кӯҳе замоне будамон домони васл,
 Ҳар гаҳе бе ман равӣ бар кӯҳдоман, гирия кун!
 Ишқи мо чун ғунҷаи гул буду як хандиду мурд,
 Ғунҷаи пажмурдае бинӣ ба гулшан, гирия кун!
 Бар баҳори шавқи ман сардии дай аз ту вазид,
 Ёд кун з-он хандаҳо, чун абри баҳман гирия кун!
 Беачал куштӣ мубаббатҳои ширини маро,
 Бар сари ин зиндагӣ то рӯзи мурдан гирия кун!

1980

* * *

Ҳар қадар обод созам, боз вайрон мекунад,
 Ҳар қадар чамъ оварам, охир парешон мекунад.
 Давлати дил сохтам, то бахт бошад қалъабанд,
 Зиндагӣ бахти маро чун тахти Сомон мекунад.
 Ошиқӣ ҳар дам маро меофарад бо сӯзи нав,
 Зиндагӣ ҳар дам маро аз ман пушаймон мекунад.
 Шоирӣ, гар қофия танг аст, месозад маро,
 Зиндагӣ, гар қофия танг аст, гирён мекунад.
 Орзу ҳар дам маро то осмонҳо мебарад,
 Зиндагӣ ҳар дам маро бар хок яксон мекунад.
 Хоҳам аз тасвири дил девон бисозам, водареғ,
 Зиндагӣ ҳар дам маро дар чанги девон мекунад.
 Бар сари ин зиндагӣ ман шеърборон кардаам,
 Ё валекин бар сари ман маргборон мекунад.

1980

* * *

Дар лаби дарёи кӯҳӣ кокулонат бод мерафт,
Оби дарё бо ҳазорон нолаву фарёд мерафт.
Зиндагиям бо ҳазорон шиква аз пеши назар
Ҳамчу мавчи беқарори рӯд беистод мерафт.
Лаб-лаби дарё чу дарё мегузаштӣ ё чу умре,
Кардаву нокардаҳоям як ба як аз ёд мерафт.
Чашмам аз дунболи ту оинадори роҳ будат,
Чони мачрӯхам чу сайде аз пай сайёд мерафт.
Охирин уммеди ман мерафт мисли ту зи дил —
Гӯиё Маҳмуди Воҳид чониби Бағдод мерафт...

1980

* * *

Бо ҳусну бо малоҳат кори шумо набошад!
Бо лутфу бо назокат кори шумо набошад!
Аз ишқи камназире, аз ҳусни дилпазире
Дорад дилам қиёмат, кори шумо набошад!
Ошӯби ташнагиро, туғёни бехудиро
Дил донаду муҳаббат, кори шумо набошад!
Аз ишқи нотамоме кори дилам тамом аст,
Ин ҳам бувад саодат, кори шумо набошад!
Дар базми зиндагонӣ пирем ё чавонем,
Дорем ҳаққи навбат, кори шумо набошад!
Сиратпараст моем, дил рӯи даст моем,
Эй ошиқони сураат, кори шумо набошад!
Мо меравем аз худ, то хешро биёбем,
Эй ноширони ғайбат, кори шумо набошад!

1980

* * *

Рӯҳи мо бар қадри даврон мерасад,
 Ҷони мо бар қадри ҷонон мерасад.
 Нест танҳо чанд кас кайҳоннавард,
 Шеъри дилрас ҳам ба кайҳон мерасад.
 Ҳар чӣ дорад ин замини осмон,
 Ҷумла баҳри ризқи инсон мерасад.
 Аз дарахтоне, ки биншонидаанд,
 Як асо аз баҳри пирон мерасад.
 Нест ҳусни беҳирадро қимате,
 Шишаи холӣ ба тифлон мерасад.
 Гар ба сарвақтам наояд ёри ман,
 Рӯзи маргам синакӯбон мерасад.
 Лоиқ аз сӯзи дарун бегона нест,
 Шеъраш аз мағзи дилу ҷон мерасад.

1980

* * *

Осмонҳоро ба сар бардоштем,
 То зи хоки тар самар бардоштем.
 Қасди мо фатҳи маҳу анҷум набуд,
 Одамиро то қамар бардоштем.
 Аз замин – парвозгоҳи орзу –
 То фалак қадри ҳунар бардоштем.
 Баҳри ҳар парвозу ҳар эъҷози аср
 Нусха аз ҳуни ҷигар бардоштем.
 Аз муҳаббат, аз садоқат бар Ватан
 Тӯшаи роҳи сафар бардоштем.
 Парчами озодию озодагӣ
 Баҳри абнои башар бардоштем.
 То бувад фардои олам бехатар,
 Рӯзу шаб бонги хатар бардоштем!

1980

* * *

Чу як пири хирад мирад, бимирад чумла осорам,
Чу як ҳамсоли ман мирад, гаронтар мешавад борам.
Дарахте бишканад, гӯй миёнам бишканад, эй дод!
Чу фикре барғалат бошад, шавад афгор афкорам.
Агар пой касе лағжид, хуни дил хурам шабҳо,
Ки гӯй ман хатокорам, ки гӯй ман гунаҳкорам.
Чу ман аз тухми деҳқонам, бисабзад то ҳама кишташ,
Наборад абр агар борон, сиришк аз дида меборам.
Ман он чонбози давронам, ман он дилсӯзи ёронам,
Кашам озор аз сад мору мӯреро наёзорам.
Агар як лахза ношукри ҳамин давру замон бошам,
Сияҳбахтам, сияҳрӯзам, сияҳрӯям, сияҳкорам!
Ба ғурбат дида эй бас беватанҳои ҳақиру зор,
Ҳазорон шукр кардам, ки Ватан дорам, ватандорам!

1980

* * *

Сокиё, соғар бикаш, то ин дам осон бигзарад,
Оби ҳайвон деҳ, ки фарёдам зи кайвон бигзарад.
Дар чаҳони гирдгардон кори мо саргаштагист,
Чом гардон кун, ғами гардуни гардон бигзарад.
Бар сари мо ҳам гулафшон рехт, ҳам борону барф,
Гулфишон бигзашт, инак барфу борон бигзарад.
Ҳар чӣ бар мо бигзарад ҳамчун насиби зиндагӣ,
Чумла аз кӯи дилу аз кӯчаи чон бигзарад.
Косаи ҳаққи маро лабрез кун, эй косагул,
Ҳар кӣ гул бар сар занад, хоре ба домон бигзарад.
Сокиё, паймона деҳ, паймонаи умрам чӣ фарқ
Сахтпаймон бигзарад ё сустпаймон бигзарад.
Сокиё, паймона деҳ, паймона деҳ, паймона деҳ,
«Ҳар чӣ ояд бар сари фарзанди инсон, бигзарад».

1980

* * *

Ишқи ман, ҳар чо равӣ, бо хеш пиндорам ту ро,
 Бо ҳама ин дасткӯтоҳӣ ба даст орам ту ро.
 Кокулони майдабофатро шумурдам бо нигоҳ,
 Баъд аз он рӯзи сиёҳи хеш бишморам ту ро.
 Гарчи бемехрӣ, ту ро бо мехрубонӣ мекушам,
 Гарчи ноёри манӣ, ёру ниғаҳдорам ту ро.
 Шӯхӣ-шӯхӣ дастаконатро ба рӯи дил ниҳам,
 Бозӣ-бозӣ дил ба рӯи даст биспорам ту ро.
 Гар ба гардун баршавӣ, боз орамат рӯи замин,
 Гар равӣ зери замин, ором нагзорам ту ро.
 Мефишорад то диламро андуҳи анбӯҳи ту,
 Оқибат андар канори худ бияфшорам ту ро!

1980

* * *

Эй бародар, ману ту ҳамватанем,
 Булбули шоҳи гули як чаманем.
 Зодаи чашмаи як домани кӯҳ,
 Рӯди чорӣ суи дашту даманем.
 Зоди мо дар раҳи дил дарди дил аст,
 Ҳамсафу ҳамқаламу ҳамсуханем.
 Пас, биё баҳри ҳам аз кину ҳасад
 Доми бухтону хусумат натанем.
 Дар замоне, ки ба Маҳ бояд рафт,
 Баҳри ҳамдигарамон чаҳ наканем.
 Моли мо, то нарабоянд зи мо,
 Пеши гургон сағи худ наҳ назанем.
 Кӯр созем табаҳкоронро,
 Муҳраи гардани аёдо шиканем.
 Сар бикӯбем кафандуздонро,
 То замоне, ки бурун аз кафанем!

1980

* * *

Зиндагӣ бо ошноиву чудой бигзарад,
 Ҳам худой бигзарад, ҳам бехудой бигзарад.
 Ҳар касе бифрӯхт моро, ман надонам чӣ харид?
 Бебахой бигзарад, арзонбахой бигзарад.
 Дилхарошиҳои ҳусни бенамакро дидаем,
 Дилхарошӣ бигзарад, ҳам дилрабой бигзарад.
 Мушкили дилро кушодему нафаҳмидем чист,
 Дилкушой бигзарад, мушкилкушой бигзарад.
 Аз наво мондему бебаргу наво афтодаем,
 Ҳамнавой бигзарад, ҳам бенавой бигзарад.
 То даме сархуш будем, аз мо касе боло набуд,
 Худситой бигзарад, ҳам худнамой бигзарад.
 Ҳар каси сарзиндае сад мурдари такфин кунад,
 Аз сари ҳар зиндае зиндачудой бигзарад.

1980

* * *

Сарпарастии ман дарди саре овардааст,
 Хушккомиҳои ман шеъри таре овардааст.
 Гарчи аз парвози кӯтоҳам касе оғаҳ нашуд,
 Баҳри парнорустагон болу паре овардааст.
 Таъби ман қонуншикан буду ба қонунаш заданд.
 Боз ҳам дар нисбате қонунгаре овардааст.
 Пеши ҳар кас дил кушодам беибою рӯкушод,
 Рӯкушодиҳо ба рӯям ханчаре овардааст.
 Пешбиниҳо маро пеши дари номардуме,
 Пуштбониҳо маро пушти даре овардааст.
 Дӯстдориҳои ман бисёр душман шуд маро,
 Дилнавозииҳои ман ифвогаре овардааст.
 Азми ман оҳаншикан буду хушам аз он, ки ӯ
 Дар муҳити мисгарон оҳангаре овардааст.

1980

* * *

Наёбӣ дар чаҳони бевафо содиқтаре аз ман,
 Наёбӣ дар муҳити беғамон мушфиқтаре аз ман.
 Дар он маврид, ки лофи ишқ гӯянду раҳат гиранд,
 Наёбӣ аз талабгорони худ ошиқтаре аз ман.
 Ба он дарди дили зорат, ки ноҳамвор месӯзад,
 Табибе ҳам наёбӣ хушпае, ҳозиктаре аз ман.
 Дар он соат, ки аз ҳафт осмон ҷӯй тасаллое,
 Наёбӣ дар замини ошиқӣ ошиқтаре аз ман.
 Тамоми умр ҷӯй лоиқи худро дар ин дунё,
 Наёбӣ бар мазоқи хештан лоиқтаре аз ман!

1980

* * *

Агар сад сол ҳам ҷӯй, маро дигар намеёбӣ,
 Шабу рӯзон худо гӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ба роҳи ман чу пойандози махмал ҳар сахаргоҳе
 Ба сони сабза ҳам рӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ман он якроҳу якрӯ будаму бо роҳи худ рафтам,
 Ту ки садроҳу садрӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Сабукрой, сабукпой, муҳаббатро намешой,
 На ҳам аҳли такопӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Саропо чашм ҳам бошӣ, маро дигар намебинӣ,
 Агар сеҳриву чодуй, маро дигар намеёбӣ.
 Ҳама доғе, ки дар оинаи дил дорам аз ишқат,
 Агар бо ашк ҳам шӯй, маро дигар намеёбӣ.
 Ба худ ҷӯшида мехушкам мисоли чашмаи куҳсор,
 Агар дарёи Омуй, маро дигар намеёбӣ.
 Биҳиштизода ҳам бошӣ, биҳиштатро биҳиштам ман,
 Агар аз чархи минуй, маро дигар намеёбӣ.

1980

* * *

Бетабу тоби ту бетобам ҳанӯз,
Гӯиё дар шасти гирдобам ҳанӯз.
Гарчи аз рӯзи насибам рафтаи,
Медарой дар шаби хобам ҳанӯз.
Дар дили шабҳо ба ёд ояд маро
Ишқварзиҳои Варзобам ҳанӯз.
Васли ту дар домани Анзоб буд,
Гӯй дар домони Анзобам ҳанӯз.
Ҳусни ноёби ту шуд ноёбтар,
Дар хумори ҳусни ноёбам ҳанӯз.
Ман туро гум кардаам аз содагӣ,
Содагиро бин, ки мекобам ҳанӯз.
Бо ту худро низ ман гум кардаам,
Хештанро ҳам намеёбам ҳанӯз.

1980

* * *

Ба дил сад достон мемирам охир,
Чу гул дар бӯстон мемирам охир.
Зи макри душманон боке надорам,
Зи қасди дӯстон мемирам охир.
Ман аз дасти замон ҳаргиз намирам,
Ки аз дасти занон мемирам охир.
Фалак бар дӯши ман борест сангин,
Таҳи бори гарон мемирам охир.
Чаҳон бо дарди ман коре надорад,
Ман аз дарди чаҳон мемирам охир.
Агар дар шеър фарзанди замонам,
Ба лаб шеъри замон мемирам охир.
Чавонмаргӣ фақат марги чавон нест,
Ба сад пирӣ чавон мемирам охир!

1980

* * *

Ман ошиқам, ман ошиқам, ман ошиқи деринаам,
 Ман ошиқи он соиду он ғабғабу он синаам.
 Гар ман надорам симу зар, гар ман надорам баҳру бар,
 Дорам туро то дар бағал, ганчинаам, ганчинаам.
 Чун барфи навборидае сар то ба поят бевубол,
 Ман ошиқи он манзару он пайкари симинаам.
 То ҳаст ҳусни сабзи ту, сабз аст боғи ишқи ман,
 Ман ошиқи он талъату он чехраи сабзинаам.
 Расвои ишқи ту манам, яктои ишқи ту манам,
 Имрӯз гар по дар гилам, то манзиле як зинаам.
 Имрӯзу фардои маро нодида ангорӣ, вале
 Имрӯзу фардои туро оинаам, оинаам!

1980

* * *

Дар чашми ту ранги осмон буд,
 Дар мӯи ту атри бӯстон буд.
 Ман рӯи ҷаҳон надида будам,
 Рӯи ту барои ман ҷаҳон буд.
 Ҳар печухами ду милаи ту
 Аз баҳри дили ман ошён буд.
 Он вақт, ки ҷони ман ту будӣ,
 Қурбони туам ҳазор чон буд.
 Он вақт дили ман ошиқи зор,
 Он вақт дили ту меҳрубон буд.
 Он вақт ҷавон будам бароят,
 Он вақт дили ту ҳам ҷавон буд.
 Арзон мафурӯш, баски вақте
 Лоиқ зи барои ту гарон буд.

1980

* * *

Ту, эй беаҳду бепаймон, маро бигзоштӣ, рафтӣ,
Ту, эй бемехру беимон, маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Балогардони ҷон будӣ, балои ҷон шудӣ охир,
Ба зери чархи саргардон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Замоне бўсаборон буд ҳаққи мову гулборон,
Кунун бо жолаву борон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Қасам рӯи қасам хурдӣ, барои ишқ ғам хурдӣ,
Дар охир бо ҳазор армон маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Лаби Варзоб лабҳои туро бўсида будам ман,
Ба соҳил дур аз туғён маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Дар ин дунёи бесомон маро нашнохтӣ, афсӯс,
Дар ин паҳнои бепоён маро бигзоштӣ, рафтӣ.
Замоне ошиқат будам, замоне лоиқат будам,
Дареғо, чун дилозорон маро бигзоштӣ, рафтӣ.

1980

* * *

Ҳар кас ба тарозуе ҳамсанги замонаш нест,
Ҷуз санги раҳи фардо, ҷуз нанги замонаш нест.
Чун маркаби ҷавмасте бар чор тараф тозад,
Пур ҳанг занад, аммо оҳанги замонаш нест.
Пурсанг бувад роҳаш, беранг бувад умраш
Ҳар кас, ки дар ин дунё ҳамранги замонаш нест.
Дастихуши нокомӣ ё зочаи гумномист
Фаҳле, ки ба сад унвон фарҳанги замонаш нест.
Ожанги ҷабинеро хатти азамат машмор
Дар чеҳраи марде, ки ожанги замонаш нест.

1980

* * *

Ба кӯят меравам бо бори дил истода-истода,
 Гиреҳҳои диламро баҳри ту бикшода-бикшода.
 Гиреҳ мебандӣ абрӯро, ки дар қорам гиреҳ афтад,
 Зи кӯят меравам бо бори ғам афтода-афтода.
 Чу оям бар дарат, аз қаҳр бебаргу барам соӣ,
 Равӣ чун сарви озод аз барам озода-озода.
 Ғазал гуфтаам барои ту, дағал гуфтию бигзаштӣ,
 Ба ман додӣ ғазалҳои маро нодода-нодода.
 Тамоми умр масти бода будам, эй хушо як бор
 Шудам масти ду чашми масти ту бебода, бебода.
 Вале ту меравӣ, эй содарӯ, мағрури хусни худ, –
 Ба ними роҳ мемонам мани сода, мани сода...

1980

* * *

Шукри оғӯшат, ки оғӯши чаҳони дигар аст,
 Шукри чашмонат, ки мурғи ошени дигар аст.
 Халқа гардад зери гардун ҳар гаҳе бар гарданам,
 Шукри дастонат, ки рамзи достони дигар аст.
 Сахт гирад соате чун рӯзгори сахтрӯй,
 Шукри лабхандат, ки бо ман ҳамзабони дигар аст.
 Осмон хатти аҷал ирсол медорад маро,
 Шукри хатти абруят, хатти амони дигар аст.
 Рашики ту гарчи маро бо бегуноҳӣ мекушад,
 Шукри нозат, ки маро эҳёи чони дигар аст.
 Шукри меҳрат, ки маро бахшад зи бемехрон амон,
 Шукри ишқат, ки маро ному нишони дигар аст.
 Шукри хоки остонат, ки барои шоире
 Ҳам замини дигару ҳам осмони дигар аст!

1980

* * *

Зи сад даъвогари беақл як дузди музаффар бех,
Зи сад ҳақгӯи бетаҳқиқ як афсонапарвар бех.
Ҳазор авлост як чахмохсанг аз кӯҳи бемаъдан,
Зи милён ҳамсари ношукр як ёри ситамгар бех.
Зи сад фарёди бемаврид як оҳи ғамбарор авло,
Зи сад дарёи пуршӯру талотум мавчи соғар бех.
Ба манзил мебарад бореву осон мекунад коре,
Зи сад харкаллае (маъзур доредам) сари хар бех.
Димоғи хушку табъи хушку мағзи хушку дасти хушк –
Миёни ин ҳама хушкӣ маро як домани тар бех.
Шабохун мезанад шабҳову рӯзохун тамоми рӯз,
Ба ҷони ман дар ин дунё ҳучуми ишқи дилбар бех.
Маро, ки модари бечора Лоик ном бинҳодаст,
Сарам қурбони кишвар бех, дилам қурбони модар бех!

1980

* * *

Зи ту то дар сари корӣ, тамаллуккор хоҳад монд,
Зи ман то камтарам аз ту, ками бисёр хоҳад монд.
Ману ту гарчи мисли аждаҳою ганҷ ҳамдӯшем,
Зи ту озор мемонад, зи ман осор хоҳад монд.
Ману ту гарчи дар як манзиле ҳамошёнестем,
Зи ту девор мемонад, зи ман дидор хоҳад монд.
Ту гарчи боғбонастию гӯё боғ ҳам розист,
Зи ту гулхор мемонад, зи ман гулзор хоҳад монд.
Табиби чумла иллатҳостӣ андар назар, аммо,
Зи ту бемор мемонад, зи ман ғамхор хоҳад монд.
Миёни мову ту дар ин ҷаҳон фарке, ки ҳаст, ин аст:
Зи ту инкор мемонад, зи ман пайкор хоҳад монд.
Миёни мову ту дар зиндагӣ фарқи дигар ин аст:
Зи ту тимор мемонад, зи ман тӯмор хоҳад монд.

1980

* * *

Биё, биё, ки туро чун тарона мехоҳам,
 Маҷӯ баҳона, ки ман бебаҳона мехоҳам.
 Дар ошёни муҳаббат туро шабе танҳо
 Ба зери гунбади ҳафтошёна мехоҳам.
 Ту кадри шеър агар донӣ, хуб мефаҳмӣ,
 Ки бо чӣ шӯр туро шоирона мехоҳам.
 Чу дар баҳори умедам хучуми поиз аст,
 Туро ба боғи дилам чун ҷавона мехоҳам.
 Зи дурият ба сарам осмон фурӯ афтод,
 Биё, ки ғайри ту зери само намехоҳам.
 Замона дасти маро гарчи аз ту кӯтаҳ кард,
 Туро чу ҳадяи дасти замона мехоҳам.

1980

* * *

Содаю содашуморем, ҳамин тинати мост,
 Таҳи кору таҳи борем, ҳамин қисмати мост.
 Ханда мегирадам аз мушту гиребоншудагон,
 Даст бар гардани ёрем, ҳамин давлати мост.
 Чумлае аз паи шуҳрат ба ҷаҳаннам рафтанд,
 Мо, ки з-он чумла канорем, ҳамин шуҳрати мост.
 Иддае чуста тило, сокини маҳбас гаштанд,
 Мо, ки як пайса надорем, ҳамин сарвати мост.
 Дастае тарки Ватан гуфта, кафандузд шуданд,
 Мо ки дар кунчи диёрем, ҳамин нузҳати мост.
 Пойандози ҳама аз гулу себарга кунем,
 Мо, ки ҳамдасти баҳорем, ҳамин суннати мост.
 Дигаронро зи тараҳҳум бираҳонем зи дом,
 Баҳри худ дом гузорем, ҳамин қудрати мост.
 Тоҷикистон ҳама санг аст, вале бар гӯре
 Лавҳасанге нагузорем, ҳамин ҳиммати мост.
 Бас касон баҳри худ аз баҳри худо бигзаштанд,
 Мо, ки чун санги мазорем, ҳамин вусъати мост...

1980

* * *

Кӯдаки ман, шод зӣ, озода зӣ.
Бо дилу чоноу тани обода зӣ.
Аз ғазалҳоям ба фарёдам бирас,
Баъди ман бенолаву фарёд зӣ.
Гар шавӣ ҳам масту беёда аз барор,
Ёди ман кун, дар паноҳи ёда зӣ.
Васли Ширинат агар қисмат нашуд,
Боз ҳам бо қисмати Фарҳод зӣ.
Гар худое ҳам шавӣ, аз худ марав,
Дар замин аз мӯ паи имдод зӣ.
Чун давоми мостӣ дар зиндагӣ,
Лоқиқ номуси ин аҷдод зӣ.

1980

* * *

Кош дигарбора ошиқ будаме,
Ман ба номи худ мувофиқ будаме.
Қадри ёри хештан донистаме,
То бақои умр содиқ будаме.
Аз итоби ӯ намеранчидам,
Меҳрубон, дилсӯз, мушфиқ будаме.
Ишқи ӯро қиблаи дил хондам,
Кай чу ин дунё мунофиқ будаме.
Бо чавонию чунуни ошиқӣ
Шӯхра дар ақсои Машриқ будаме.
Кош бо пирӣ намебархурдам,
Кош ҳаждаҳсола Лоқиқ будаме...

1980

* * *

Ноком будам, ту комронам кардӣ,
 Гумном будам, ту достонам кардӣ.
 Гӯй ки расида буд поям лаби гӯр,
 Бо ишқи чавони худ чавонам кардӣ.
 Беишқ хазони бебаҳоре будам,
 Бо ишқ баҳори беҳазонам кардӣ.
 Ман санг будам, ту нанг омӯхтӣ маро,
 Ман гунг будам, ту хушзабонам кардӣ.
 Ман манзили ишқро намедонистам,
 Якбора ту соҳиби чаҳонам кардӣ.
 Гумкардараҳе ба хонаи худ будам,
 Раҳёб ба хони ҷовидонам кардӣ.
 Ман қатра будам, ту кардӣ дарёи муҳит,
 Ман хок будам, ту осмонам кардӣ.

1980

* * *

Агарчи сӯхтам, як шӯъла рухсори ту мехоҳам,
 Хуморолудаам, чашмони айёри ту мехоҳам.
 Туй танҳову ман танҳо, ду танҳоем дар дунё,
 Ҳама дору надорамро ниғаҳдори ту мехоҳам.
 Агар як лаҳза беоташ зиям, хокистарам пиндор,
 Ман оташзодаам, ишқи шарарбори ту мехоҳам.
 Ту оҳанги вучуди ман, дуруди ман, суруди ман,
 Ба ҳар зарби сурудам чазби гуфтори ту мехоҳам.
 Агар озурдамат боре пушаймонам, пушаймонам,
 Умеди охиринам, боз дидори ту мехоҳам.
 Тихӣ гардад агар паймонаи умрам ба сад афсӯс,
 Лаби ту, хандаи ту, меҳри саршори ту мехоҳам.
 Барад гар хоби маргам, боз ҳам аз қаъри гӯри сард
 Баҳори рӯзгору бахти бедори ту мехоҳам...

1980

* * *

Чӣ кунам, расми рӯзгорон аст,
Ишқ тақдири сарбадорон аст.
Навбати ман гузашт аз дунё,
Навбати ту висоли ёрон аст.
Қисмати ман ҳазор қисмат шуд,
Қисмати ту чу обшорон аст.
Ҳаққи ман сӯхт бо дилу чигарам,
Ҳаққи ту дар дили ҳазорон аст.
Дасти ман аз насиба кӯтаҳ шуд,
Дасти ту майкаши нигорон аст.
Дили ман шеваи тапиш гум кард,
Дили ту айни навбаҳорон аст.
Бар сари ман хазони поизон,
Бар сари ту шукуфаборон аст.

1980

* * *

Дар дили ман зиндагонӣ пир шуд,
Дар сари ман ақл бетадбир шуд.
Дасти ларзон чом то комам набурд,
Чашми ман аз завқи дунё сер шуд.
Дар сурудам нағмаҳо аз ҳам гусаст,
Дар вучудам шавқ бетаъсир шуд.
Он ҳама гесӯ, ки бикшодам ба меҳр,
Дар гулӯям ҳалқаи занҷир шуд.
Хостам ишқи наве иншо кунам,
Ишқи дерин ҳокими тақдир шуд.
Хостам худро амон бидхам зи худ,
Дер шуд, эй сад дареғо, дер шуд.
Ғофил аз марг ормонҳо доштам,
Маргро нозам, ки ғофилгир шуд...

1980

* * *

Дар чаҳони ман набудӣ, дар чаҳони ман биё,
 Хушгумони тустам, эй бадгумони ман, биё.
 Хайф кардам ман чавониро ба беишқӣ, дарег,
 Фасли пирӣ омад, эй ёри чавони ман, биё!
 Дар хазонафшон гулафшони ту мебояд маро,
 Дар баҳори ман набудӣ, дар хазони ман биё.
 Бо висоли дастнорас мисли домони уфук
 Гар ба дастам нестӣ, дар достони ман биё.
 Дар замони хусни ту якчанд соат зистам,
 Ишқи ту ҳомии ман, эй ҳамзамони ман, биё.
 То бидонӣ чист кадри сӯхтанҳои хамӯш,
 Бар замини дардҳо, эй осмони ман, биё!
 Баъди мурдан ҳам даруни гӯри тор ишқи маро
 Хок медонад, биё, бар хокдони ман биё!

1980

* * *

Само бугзе ба дил дорад, ҳаво абрист, меборад.
 Дилам ғамгин, сарам вазнин, намедонам чӣ мефорад.
 Фазои шаҳр хоколуд – рӯзи хокборон аст,
 Ту гӯӣ дар ғами фарзонагон хосе ба сар дорад.
 Ба рӯи турбати Айнӣ ғубор афсона мебофад,
 Зи миҷгонҳои сангинаш сиришки сард меборад.
 Сари Бобои мо дар хорасанги сурх човид аст,
 Вале гоҳо ба ҳоли мо сари хорош мехорад.
 Сари абрӯи Мирзо гарди раҳҳои сафарҳош аст,
 Зи рӯи мармаринаш нури човидона меборад.
 Душанбе дар муҳити кӯҳҳои хомушу гӯё
 Сари болотар аз ҳар кӯҳ мехоҳад, намеёрад.
 Чу ҳар боре биандешам, ки ин чо хок хоҳам шуд,
 Гиребони маро дасти хичолат саҳт медорад.

1980

* * *

Ҳақки мо ҳақгузор меҳоҳад,
Рӯзи мо рӯзгор меҳоҳад.
Ғами мо як ғами висоле нест,
Ҳиммати ғамгусор меҳоҳад.
Сари коре, ки мову ту дорем,
Сари моро ба дор меҳоҳад.
Қурби мо, ки қариб маҳв шудааст,
Қурбати ифтихор меҳоҳад.
Ин хазоне, ки бар сари мо рехт,
Гулфишони баҳор меҳоҳад.
Мушт бар сина кӯфтанҳомон
Зарбати Зулфиқор меҳоҳад.
Рустамиҳои вақти мастии мо
Рустами корзор меҳоҳад!

1980

* * *

Биё, эй ишқи нав, рӯҳам ҷавон кун,
Биё, эй дарди нав, тармими ҷон кун.
Биё, эй васли нав, аз қабзаи марг
Маро бистону фаҳри ҷовидон кун.
Биё, эй дасти гарму нарми симин,
Маро бар даст гиру дoston кун.
Биё, эй ҳусни нав, ҳузни маро куш,
Биё, эй аҳди нав, охирзамон кун.
Биё, эй фарри яздонии одам,
Замини очизамро осмон кун.
Биё, эй ишқи нав, эй марги ширин,
Ҳар он ҳукме, ки медонӣ, ҳамон кун!

1980

* * *

Хусни рӯзафзуни ту умри маро кам мекунад,
 Қомати мавзуни ту қадди маро ҳам мекунад.
 Хондӣ бас шеъри тарамрову нахондӣ хотирам,
 Ваъдаҳои хушки ту чашми маро нам мекунад.
 Ман туро ҳамшеваи мехоҳаму ҳамнолае,
 Чашми ту аммо ба ман қаҳри дамодам мекунад.
 Шод будам, то туро дидам, надонистам, ки ишқ
 Буду нобуди маро сармои ғам мекунад.
 Аз пай васлат давидам чор ғасли зиндагӣ,
 Васи ту аммо зи ман чун умри ман рам мекунад.
 Ишқи Ҳавво кард Одамро азизи оламе,
 Ишқи ту рӯзе маро берун зи олам мекунад.

1980

* * *

Дили осударо пурмавчи тӯфон мекунӣ, эй ишқ,
 Сари бедардро гардуни гардон мекунӣ, эй ишқ.
 Замиро иртифои осмон мебахшӣ дар як он,
 Фалакро ногаҳон бар хок яксон мекунӣ, эй ишқ.
 Наметарсӣ ҳам аз додор баҳри лаҳзае дидор,
 Ба ёди кӯчае сад шаҳр вайрон мекунӣ, эй ишқ.
 Ба ҳаққи ваъдае хуршеду маҳ мехоҳӣ аз гардун,
 Ба ҳаққи хандае якумр гирён мекунӣ, эй ишқ.
 Дар аввал мекунӣ донои дунё қалби ошиқро,
 Дар охир бо ҳама ишқол нодон мекунӣ, эй ишқ.
 Чи бас осон дил аз каф мебарӣ дар ибтидои худ,
 Вале дар мунтаҳо пур макру дастон мекунӣ, эй ишқ.
 Вале бо ин ҳама танҳо туй қонунгари дилҳо,
 Ҳар он мушқил, ки худ дорӣ, худ осон мекунӣ, эй ишқ.
 Ханӯз инсонии комил нест ҳар тифле, ки модар зод,
 Туро нозам, ки ўро охир Инсон мекунӣ, эй ишқ!

1980

* * *

Ёри дурафтодаи ман, боз наздикам биё,
Лоиқи табрикам ин дам, баҳри табрикам биё!
То набошад зиндагиат баъд аз ин аз бад батар,
Ман ҳанӯз он хостгори қисмати некам, биё!
Рӯзҳоямро сияҳ кардӣ ба ҳусни равшанат,
Эй ягона шуълаи шабҳои торикам биё!
Аз дағалбозии дунё дар мағал афтодаам.
Эй адофаҳми ҳама эҳсоси борикам биё!
Ҳеч кас неку бадамро чун ту таҳдоне набуд,
Гар бадам ман аз ҳама ё аз ҳама некам, биё!

1980

* * *

Як зумра, ки сӯзи ҷонашон нест,
Ҷуз мақсади обу нонашон нест.
Бас хушқдимогоу хушқмағзанд,
Ҳарфи таре дар забонашон нест.
Гованд ҳама ба хурдан, аммо
Як говчигар миёнашон нест.
Бо он ки дар ин ҷаҳон ғаниянд,
Як зарра ғами ҷаҳонашон нест.
Доранд ҳама мақому диплом,
Ҳайфо, хиради замонашон нест.
Чун бедаи канори рӯд шодоб,
Суди самару нишонашон нест.
Бошанд зиён зи пой то сар,
Аммо ба назар зиёнашон нест.
Ин тоифа ошёнбаланданд,
Ҳарчанд ки ошённашон нест...

1980

* * *

Ишқи нав омад, худоё, чони нав бахшо маро,
 Ташналаб ҳаргиз мабар аз соҳили дарё маро.
 То бидидам чашми ӯ, дунё ба чашмам ҳеч шуд,
 Ё ду чашмам пӯш, ё дунёи нав бикшо маро.
 Ман ки имрӯзам, варо имрӯз бо ман васл кун,
 Эй фалак, қисмат мадеҳ имрӯзи бефардо маро.
 Осмон, дар оси ту бас устухонам орд шуд,
 Ҳаққи навбат деҳ даме бо ишқи чонфарсо маро.
 Гар ту худ парвои бешу кам надорӣ, эй замин,
 Соате парво бикун бо ёри бепарво маро.
 Ман, к-аз ин дунё наям дар мазхаби ишқу чунун,
 Ё дар ин дунё бимон, ё бар аз ин дунё маро.
 Ман барои ишқ аз модар ба дунё омадам,
 Модари гетӣ, макун дар ошиқӣ расво маро!

1980

* * *

Муддате пеши ту қимат доштам,
 Давлати бахти ғанимат доштам.
 Зиндагиям бо муҳаббат зинда буд,
 То даме бо ту муҳаббат доштам.
 Сидқи ман ҳам соф буд пеши ҳама
 То ба ту меҳру садоқат доштам.
 Буд то дар ман қиёми ишқи ту
 Дар дилам шӯри қиёмат доштам.
 То насибам сафҳаи рӯи ту буд,
 Дар ғазалсозӣ маҳорат доштам...
 Қоматам ҳам шуд зи бори дарди ту,
 Кас намедонад чи қомат доштам.
 Осафо, дардо, дарего, ҳасрато,
 Ки замоне бо ту қисмат доштам!

1980

* * *

Зиндагӣ! Ман бо ту рӯзе ҳарбае сар мекунам,
Ман туро чун сарнавишти хеш дигар мекунам.
Ин ҳама золигарӣҳои ту бар ман чира нест,
Гар ту ин дарро бибандӣ, во дигар дар мекунам.
Менависам шеъри дил дар сафҳаи ҳар тахтасанг
Дар масофат орзуямро тавонгар мекунам.
Ҳар сари кӯҳе, ки он чо ошёнӣ каргасест,
Ман барои ифтихори халқ минбар мекунам.
Аз миёни кӯҳсорон, то чаҳон бишносадам,
Рӯдхоро сӯи укёнус чопар мекунам.
Ҳар қадар хоҳӣ сарамро зери хоки тар барӣ,
Аз миёни қуллаҳо як рӯз сар бар мекунам.
Қаҷҳисобиҳои ту бо ростон беҳуда аст,
Бо ту рӯзе ман ҳисобамро баробар мекунам!

1980

* * *

Ишқи навшӯрида меҳоҳад дилам,
Ҳусни навболида меҳоҳад дилам.
З-ин ҳама такрорҳо рӯҳам шикаст,
Рӯи нобӯсида меҳоҳад дилам.
Аз тамоми дидаҳо дилмондаам,
Манзари ноида меҳоҳад дилам.
Дар бало печидаам аз печи зулф,
Зулфи нопечида меҳоҳад дилам.
Роҳи осонам басте арзон гирифт,
Роҳи носанчида меҳоҳад дилам.
Дар дилам гарду ғубори зиндагист,
Барфи навборида меҳоҳад дилам.
То маро варзад барои шеъри ишқ,
Ишқи новарзида меҳоҳад дилам.

1980

* * *

Ишқ меварзам, ки аз ман дур бигрезад ачал,
 Ишқ то бо ман ситезад, ҳеч настезад ачал.
 То бувад овехта дастони ман бар гардане,
 Безамон бар гардани ман дарнаёвезад ачал.
 Ман намепарҳезам аз ишқу маю девонагӣ,
 То аз ин девонагиҳоям бипарҳезад ачал.
 Навбати ман омада имрӯз андар осие,
 Устухонам кӯфта, сад сол ҳам безад ачал.
 Сар ба гардун мезанам, то навбати ишқи ман аст,
 То манам дар пой ёр афтода, чун хезад ачал?!
 Баъд аз он ки зиндагонӣ аз сари ман бигзарад,
 Мон, ки ҳамчун барфу борон бар сарам резад ачал!..

1980

* * *

Дар ҳар кучо садоқати ман кор мекунад,
 Азми ману матонати ман кор мекунад.
 Дар сохтмони Нораку Роғон на шасти об,
 Он ҷо дилу муҳаббати ман кор мекунад.
 Дар коргоҳи арзизу дар дастгоҳи барқ
 Ихлоси ман, иродати ман кор мекунад.
 Он ҷо, ки ихтилофи касифу шариф ҳаст,
 Оҳи ману начобати ман кор мекунад.
 То он даме, ки одамӣ дорад талоши адл,
 Инсофи ман, адолати ман кор мекунад.
 Рӯзе зи дасти моҳири ман уфтад қалам,
 Бе дасти ман маҳорати ман кор мекунад.
 Фардо агарчи нестам мобайни зиндагон,
 Дар гӯр ҳам футуввати ман кор мекунад.

1980

* * *

Сар ба пой зиндагӣ бинҳода мемирем мо,
Зода меҳнатзода, меҳнатзода мемирем мо.
Зиндагӣ ҳарчанд гирдоби мураккаб метанад,
Сода-сода зиста, ҳам сода мемирем мо.
Маҷмаи айбу гунаҳ будем агар дар зиндагӣ,
Бо ҳама айбу гунаҳ озода мемирем мо.
Мастии мо ҳастии мо буд, на пастии мо,
Соғаре бинем агар бебода, мемирем мо.
Дигарон чон дода мемиранд аз дасти аҷал,
То маҷоли вопасин дил дода мемирем мо.
Мисли марди қуллапаймое, ки маргаш қулла аст,
Аз баландии суҳан афтада мемирем мо.

1981

* * *

То наёбӣ, ҷони ман, ҷони суҳан,
Чун гадоён меҳурӣ нони суҳан.
Медавӣ якумр гирдогирди кӯҳ,
То наёбӣ маншаи кони суҳан.
Гар надорӣ дар дил оҳеву ғаме,
Мезанад арвоҳи пирони суҳан.
Бесарупо бигзариву бепае,
Сар набозӣ гар ба поёни суҳан.
Доғи дилро боғи дил кун бо фусун,
То набошӣ доғи домони суҳан.
Хуни дил хур, хуни дил хур, хуни дил,
Маҷлиси май нест майдони суҳан.
Сар барорӣ аз гиребони замон,
Гар бигирӣ аз гиребони суҳан...

1981

* * *

Эй ғунчаи хандида, Наврӯз муборак бод!
 Эй чашмаи чӯшида, Наврӯз муборак бод!
 Эй камдили тарсида, аз ишқ фуру бигзор,
 Эй ошиқи шӯрида, Наврӯз муборак бод!
 Эй шоҳаи хушида, имсол ту нашкуфтӣ,
 Эй пунбаи болида, Наврӯз муборак бод!
 Эй ёри аламдида, имсол кучо рафтӣ?
 Эй ёри писандида, Наврӯз муборак бод!
 Эй ҳусни барозида, Наврӯз муборак бод!
 Эй чону дилу дида, Наврӯз муборак бод!

1981

* * *

Хонаи нав нишонаи нав бод,
 Шодии нав, таронаи нав бод!
 Баҳри фардои кӯдакони умед
 Ин макон ошёнаи нав бод!
 Баъди он кадр ҳақталошиҳо
 Хонаи нав фасонаи нав бод!
 Накди он кадр ваъдаи нася
 Хонаи нав хазонаи нав бод!
 Баҳри мастиву риндии ёрон
 Хонаи нав баҳонаи нав бод!
 Ҳадяи шоири намакхурда
 Ғазали шодиёнаи нав бод!

1981

* * *

Қилва кардї чун шарар, ёдат ба хайр!
 Рафтї аз мо як сахар, ёдат ба хайр!
 Фўтае нобаста худ, бигзоштї
 Фўтаҳомон дар камар, ёдат ба хайр!
 Як гуле аз сад гулат нашкуфта буд,
 Эй баҳори мухтасар, ёдат ба хайр!
 Аз раҳи уммеди пайвандони худ
 Рафтї мисли раҳгузар, ёдат ба хайр!
 Парда нобардошта аз чехрае,
 Шуд қазоят пардадар, ёдат ба хайр!
 Хушк шуд уммедҳоят аз ҷаҳон,
 Мову ин чашмони тар, ёдат ба хайр!

1981

* * *

Хун гирифта, тарки одат мекунам,
 Тоқ монда, боз тоқат мекунам.
 То кунун дилро фалаҷ кардам зи ишқ,
 Баъд аз ин ўро табобат мекунам.
 Баъди садҳо хонаро дар кўфтан
 Хонаи дилро мараммат мекунам.
 Дар дили шабҳо дилам таҳ мезанад,
 Зери лаб пинҳон васият мекунам.
 Пеш аз ман гар шикоят дошт дил,
 Ман кунун аз дил шикоят мекунам.
 Пеш гар ҳар соат аз худ рафтаам,
 Ҳолї бар соат итоат мекунам.
 Гарчи ин қасдам батар бошад зи марг,
 Баъд аз ин тарки муҳаббат мекунам...

1981

* * *

Гумном мекушанд маро номдорхо,
 Ноком мебаранд маро комгорхо.
 Як сар баланд дида маро аз чалоли худ,
 Полағз медиҳанд маро поядорхо.
 Ман дар замини вусъати худ осмониям,
 Дар хок мезананд маро хоксорхо.
 Ман дардманди шеъраму эшон ба суди худ
 Хоханд ҷои шеър санову шиорхо.
 Бар чашми офтоб надоранд чашми дид,
 Дар соя мекашанд маро соядорхо.
 Ҳарчанд фикри хоми ман масруфи пухтагист,
 Дардо, ки хом мехуранд ин хомхорхо.
 То шеъру ишқ, шоиро, аз беқарорӣ аст,
 Бидруд, эй таҳаммули сабру қарорхо!

1981

* * *

Ин манам, ҳамгунаҳи шишаву соғарзадагон,
 Даст андар камару домани дилбарзадагон.
 Ин манам, ҳамсафари сӯхтағони раҳи ишқ,
 Хок бар сар зада, аз хок зи нав сар задагон.
 Ин манам дида, ки бас ҳиммати пасте доранд
 Доду фарёди баланд аз сари минбар задагон.
 Ин манам, ҳамназари зумраи арбоби назар –
 Дил ба дарё задагон, сина ба озар задагон.
 Ин манам, ҳамнасаби гумшудағони раҳи ишқ –
 Раҳна бар силсилаи муслиму кофар задагон.
 Ин манам, ҳамтани мардони зи пастии замин
 Таъна бар манзалаи торами аҳзар задагон.
 Ин манам, ҳамшарафи чумлаи мардони амал –
 Остин аз паи таъмири ҷаҳон барзадагон...

1981

* * *

Дидам, эй раҳгумзада, ҳамроҳу ҳам роҳи туро,
Бедар аст, эй вой, дидам қасру даргоҳи туро.
Дигарон то осмон рафтанду ту то остон,
Дидам, эй мурғи саро, парвози кӯтоҳи туро.
Донаи суде надидам баҳри аҳли киштукор
Ҳар қадар, ки бод кардам хирмани коҳи туро.
Хулқи ту ҳаргиз набуда дар талоши суди халқ,
Чуз ҳавои хеш ку нафси ҳавохоҳи туро?
Баски андар зиндагӣ гулро ба пул бифрӯхтӣ,
Гул кучо, пул ҳам насозад сер ин чоҳи туро...

1981

* * *

Маро дунё нахоҳад кушт, то дунёи дил дорам,
Маро дарё нахоҳад бурд, то дарёи дил дорам.
Зи баднафсию пурхорӣ басо савдогарон мурданд,
Зи ҳар савдо намемирам, ки ман савдои дил дорам.
Ба рӯи хок ҳам бошам, ба зери хок ҳам бошам,
Ниҳон ҳаргиз намегардам, ки ман пайдои дил дорам.
Васият менависад ин, шикоят менависад он,
Ман аз ин ҳар ду озодам, хати иншои дил дорам.
Агар маъвои ман кӯҷад зи рӯи хок зери хок,
Ба қасди марг дар ҳар синае маъвои дил дорам.
Дар ин дунё, ки як даъвои дил сад садди рад дорад,
Ман аз номи ҳама соҳибдилон даъвои дил дорам.
Ҳама бухтоннависонро кунам огоҳ пеш аз марг:
Шумо имрӯз мемиред, ман фардои дил дорам...

1981

* * *

Ними умрам дар ғами сарвода¹ рафт,
 Ними дигар дар ғами дилдода рафт.
 Қисмате аз содагӣ дар хурду хоб,
 Қисмате дар ёди хусни сода рафт.
 Порае дар навбату дар интизор,
 Порае бераҳбару бечода рафт.
 Қитъае дар мачлису баҳси абас,
 Қитъае бо ман ба раҳ афтода рафт.
 Киштаи умрам агар барбод шуд,
 Киштии шеърм ба баҳри бода рафт.

1981

* * *

Мову ту ҳар ду зиндаем, он ҷо туй, ин ҷо манам.
 Як чашмаи дарё туй, як чашмаи дарё манам.
 Дунёи бесоҳиб агар соҳиб наёбад баҳри худ,
 То соҳиби ишқи туям, як соҳиби дунё манам.
 Савти муҳолиф мезананд аз чор сӯ, аммо чи бахт,
 Як тори хушово туй, як тори хушово манам.
 Мову ту ҳар ду ҳамназар, аммо ҷудо аз ҳамдигар,
 Як дарди бедармон туй, як дарди ҷонфарсо манам.
 Бешу ками ин зиндагӣ аз ҳиммати мо будааст,
 Як дасти гулпарвар туй, як дасти гулпиро манам.
 Дар роҳҳои ин ҷаҳон раҳгум задам бе раҳзана,
 То раҳзани умри манӣ, якумр раҳпаймо манам.
 То ишқи ту ҷӯшон бувад, хокистарам партав диҳад,
 То ишқи ту пинҳон бувад, дар шоирӣ пайдо манам.

1981

1. Сарвода – шеър.

* * *

Эй ишқ – камоли дил, эй ишқ – заволи дил,
Хуш омадӣ бар сина бо хобу хаёли дил.
Бикшодӣ агар сад раҳ, сад роҳи дигар бастӣ,
Эй амри муҳоли умр, эй амри муҳоли дил.
Норат бидихад гармӣ, дудат бикӯшад моро,
Эй ҳам ту савоби дил, эй ҳам ту вуболи дил.
Ҳарчанд кунӣ эҷод ҳар лаҳза суоле чанд,
Ғайри ту ҷавобе ку бар кулли суоли дил?
Гар асли ҷамолатро нодида дили мо сӯхт,
Танҳо ту тавонӣ гуфт аз ҳусну ҷамоли дил.
Гаҳ гираву гаҳ ханда чун абри баҳоронӣ,
Танҳо ту баён сози авзои ҳисоли дил.
Бо ин ҳама идборат гар бахт намеорӣ,
Эй вой ба ҳоли мо, сад вой ба ҳоли дил!

1981

* * *

Ман чу аз гаҳвораи нақшини худ берун шудам,
Дар замин дастогиребон бо ҳама гардун шудам.
Сарфарозӣ ҳар қадар кардам ба сӯи осмон,
Он қадар дар рӯи хоки зиндагӣ вожун шудам.
Ҳар қадар ободӣ бар вайронаҳо омӯхтам,
Он қадар маъмураи дил костам, ворун шудам.
То нарезад хуни одам нораво, андар суҳан
Хун фишондам, хун гиристам, ғарқа андар хун шудам.
Гарчи худ мазмуни ин ҳастиву ин дунёстам,
Осафо, қурбони сад мазмуни бемазмун шудам.
Хилқати инсон намегунҷад ба қонуне, дареғ,
Сохтам қонун басо, то куштаи қонун шудам.
Дар замини зинда баҳри зиндаҳо чон сӯхтам,
Оқибат андар замини мурдае мадфун шудам.

1981

* * *

Чавонӣ, рангбозии муҳаббатро намедонӣ,
 Муҳаббатро агар донӣ, садоқатро намедонӣ.
 Ба маҳфилҳои шӯрафзо, ба базми чойгаштакҳо
 Ба сурат ошиқиву асли сиратро намедонӣ.
 Ба ҳар як қомати беқимате худро диҳӣ аз даст,
 Ту қомат дидаӣ, шӯри қиёматро намедонӣ.
 Ба гулгаште чу ҳар шамшодқад бинӣ, равӣ аз худ,
 Ту қад дидӣ, валекин қадру қиматро намедонӣ.
 Сари роҳат бигирад, дар миёни роҳ бигзорад,
 Ишорат дидаву самти ишоратро намедонӣ.
 Қасамҳо мехурад ҳар нобалад бо чашму мижгонат,
 Ту қисмат мекуниву доғи қисматро намедонӣ.

1981

* * *

Ҳайфи умри мард, агар дар бистари зан бигзарад,
 Ҳайфи умри зан, агар бо оҳу шеван бигзарад.
 Олимон дар базми май дасту гиребон мешаванд,
 Ҳайфи он дониш, ки дар баҳси тую ман бигзарад.
 Тарсуе тарсида аз пила ба пила по ниҳад,
 Ҳайфи умре, ки фақат бо бими мурдан бигзарад.
 Ҳайфи он кавдан, ки бошад тирамағзу тирадил,
 Тира дида манзари дунёи равшан, бигзарад.
 Ҳайфи он дасте, ки гирад аз гиребони падар,
 Ғофил аз кайфияти дастобагардан бигзарад.
 Ҳайфи он ошиқ, ки танҳо васл хоҳад, асл не,
 Беҳабар аз асли дил аз кӯчаи фан бигзарад.

1981

* * *

То ҳамканор будиям, дунё канор дошт,
То ҷоннисор будиям, дунё нисор дошт.
Андар миёни ин ҳама таъчилу гирудор,
То ҳамқарор будиям, дунё қарор дошт.
Гоҳе зи бодаи сара, гоҳ аз мушоара,
То ҳамхумор будиям, чашмат хумор дошт.
Дунёи нақши обу гил ҳарчанд буд бахил,
То ту нигор будиям, нақшу нигор дошт.
Ҳар лаҳза дар гузарғаҳи умри шитобкор,
То интизор будиям, умр интизор дошт.
То ҳамтарона будиям, дунё тарона буд,
То ғамгусор будиям, ғам бўи ёр дошт.
Имрӯз аз хазони ишқ афсӯс мехурам...
То ҳамбахор будиям, дунё баҳор дошт.

1981

* * *

Гар баҳри тамаъ омадаӣ пеши дари ман,
Лаб во макуну дур бирав аз назари ман.
Ман чун ту падарсӯхтаеро нашиносам,
Бархоста аз гӯр ҳам ояд падари ман.
Ман бе пули ту мегузарам аз пули дунё,
То мерасад аз хони ҳазар моҳазари ман.
Ман бар асари дӯғу дағои ту натозам,
То ҳаст ба дилҳо асароти асари ман.
Ҳокистари ту рӯи маро тира насозад,
То шуълаи сӯзанда фишонад шарари ман.
Симу зар агар аз дару боми ту биборад,
Шеърӣ дарӣ борад ҳаме аз бому дари ман.

1981

* * *

*«То тавонӣ, дӯстонро гум макун»
 Мирзо Турсунзода*

Дар чаҳони душманонӣ, дӯстонро гум макун,
 Дар миёни қачравонӣ, ростонро гум макун.
 Ҳар кучое по ниҳӣ, дар пои ту сар мениҳанд,
 Ошу ноне хурдаӣ, он ошёнро гум макун.
 Ваъдаҳои нася додӣ вақти мастӣ, мард бош,
 Баҳри чуброн пеши ҷонон нақди ҷонро гум макун.
 Ҳам макун парвову ҳам як лаҳза бепарво мабош,
 Корвонсолорӣ, фарёди сагонро гум макун.
 Навбатат гар омада дар осие, навбат бирон,
 Лек исёну ғурури осиевро гум макун.
 Обрӯе доштӣ, аммо чу об аз сар гузашт,
 Баҳри оби мурдае оби равонро гум макун.
 Оғаҳам аз хешу боз офоқ оғаҳ мекунад:
 То намирӣ безамон, дарди замонро гум макун.
 Гарчи бо Модар-Заминам, бишнавам панди падар:
 «Дар замин гар шодмонӣ, осмонро гум макун!»
 Дастваи дар мекашад аз остинам ҳар саҳар:
 «Эй ки берун меравӣ, ин остонро гум макун!»

1981

* * *

Эй дил, эй дил, ҳама фарёд зи шайдоии ту,
Ки чунин пир шудам аз ғами барноии ту.
Бар ману ҳастии ман ҳукми ту бисёр гузашт,
Гӯлу нодон шудам аз вусъати доноии ту.
Ман ба чашми ту назар кардаму дунё дидам,
То шиносам асари меҳнати дунёии ту.
Лаззате дошт агар умри ману меҳнати ишк,
Буд он ҳам тапиши соати раҳпоии ту.
Он қадар об шудам, то ту шудӣ дарёе,
Оқибат ғарқ шудам дар гуми дарёии ту.

1982

* * *

Ҳусни ту бо дилрабой мекушад охир маро,
Дарди ту бо худнамой мекушад охир маро.
Нест ғайри дурият дар толеи пешониям,
Васли ту бо норавой мекушад охир маро.
То туро аз даст додам, даст бар сар мезанам,
Ишқи ту бо норизой мекушад охир маро.
Ҳеч бокам нест аз чашми бади дилмурдагон,
Чашми ту бо ошноӣ мекушад охир маро.
Марги зебо буд, гар пеши ту мемурдам, дарег,
Ошиқӣ андар чудой мекушад охир маро.
Ҳар худочӯе, ки буд, мемурд дар роҳи худо,
Беҳудӣ ё бехудой мекушад охир маро.

1982

* * *

Аз хеш рамидае бузург аз ман нест,
 Нодидаи дидае бузург аз ман нест.
 Ҳарчанд ки рӯзгори афсона гузашт,
 Афсонашунидае бузург аз ман нест.
 Гар шарти бузургӣ аст манзилёбӣ,
 Манзилнарасидае бузург аз ман нест.
 Худкардааму ниҳон кунам вовайло,
 Фарёдкашидае бузург аз ман нест.
 Дар чодаи ошиқӣ ҳама пеш даванд,
 Баръаксдавидае бузург аз ман нест.
 Ҳарчанд ҳама зи ишқ захре бичашанд,
 Як моргазидае бузург аз ман нест.

1982

* * *

То ту бошӣ, рӯнамои бахти ман рӯи ту бод!
 Сарҳисоби зиндагиям дар сари кӯи ту бод!
 Гар сазоворам, мукофоти чамоли ту бас аст,
 Гар гунаҳкорам, ба гардан ҳалқаи мӯи ту бод!
 Дилкашоли тустам дар ҳар замону ҳар макон,
 То ачал чашмам напӯшад, чашми ман сӯи ту бод!
 Дар тақопӯи ту худро ёфтам дар шоирӣ,
 Баъд аз ин ҳам зиндагиям дар тақопӯи ту бод!
 Мекунам танзими байти абруят, бошад ки баъд
 Ёдгори шоириям байту абруи ту бод!

1982

* * *

Ёд бод он шаб, ки дил бо ёр буд,
 Нақди умрам лаҳзаи дидор буд.
 Ҳар шарори бўса аз лабҳои ӯ
 Шуълаи барқи чаҳони тор буд.
 Ахтари мо аз сари гултеппае
 Рӯнамои толеи бедор буд.
 Абрҳо месӯхтанд андар уфук
 Моҳи нав чун машъалабардор буд.
 Ё ба рӯи сабзаҳо по мениҳод,
 Хок ҳам аз ишқ миннатдор буд.
 Ман диламро дода будам дар кафаш,
 Хаста буд, ошуфтаву афғор буд.
 Ё дилашро дода буд андар кафам,
 Гарм буд, озурдаву ғамхор буд.
 Лаҳзае аз вақт дуздидем бахт,
 Оҳ, баҳти ошиқӣ душвор буд.
 Чашм бикшодам саҳар, дидам ҳама
 Хоб буд, афсона буд, пиндор буд...

1982

* * *

Гар туро меёфтам бори дигар,
 Кай дигар мекофтам ёри дигар.
 Гар паноҳам буд девору дарат,
 Сар намесудам ба девори дигар.
 Мехаридӣ гар маро, ҳоло набуд
 Дар сарам савдои бозори дигар.
 Гар насибам буд оғӯшат зи умр,
 Ишқи моро буд осори дигар.
 Гар ту будӣ ёри ман, ёри ту буд
 Шоири дигар, ҳам ашъори дигар...

1982

* * *

Дар канори рӯд дур аз он канор истодаам
 Бемадурои муҳаббат бемадор истодаам.
 Тирамаҳ ҳарчанд мегӯяд: баҳорат рафтааст,
 Чун ҳинои санг ёде аз баҳор истодаам.
 Ишқи ман дар кӯҳсорон ғулғуле афканда буд,
 Ин замон хомӯш ҳамчун кӯҳсор истодаам.
 Як замон дар синаи ман обшори шавқ буд,
 Гӯши ҷон бар нағмаҳои обшор истодаам.
 Шавқи ман мурд, орзуям сӯхт, дил беқибла монд,
 Бар ҳама гумкардаҳоям ёдгор истодаам.
 Рӯд хушкидаст, лабҳояш сафолак бастаанд,
 Бо умеди хушку шеъри обдор истодаам.

1982

* * *

«Вовайли он миссе, ки ў бо кимӣ ошиқ нашуд».
Шамси Табрэӣ

Охир мани шӯридадил бо як садо ошиқ шудам,
 Бо камбаҳоям туро, эй бебаҳо, ошиқ шудам.
 Бедарду ғам будам агар, дар ишқ кам будам агар,
 Инак туро дарёфтам, бо дардҳо ошиқ шудам.
 Қадри ту нодониста буд, армони ман нашкаста буд,
 Гум кардамат андар замин, то дар само ошиқ шудам.
 Гар бо ту будам носазо, гар бе ту будам норасо,
 Ҳам носазо ошиқ шудам, ҳам норасо ошиқ шудам.
 То кай хамӯшу бесадо? Он беҳ ки бошам дар бало,
 Ман як бало мехостам, бо сад бало ошиқ шудам.
 Гаҳ беҳудам, гаҳ беҳудо, аммо бад-ин сон муддао
 Шояд худои дил туй, ман бо худо ошиқ шудам!

1982

* * *

Тарки соғар кардаму андар хумораш сӯхтам,
 Тарки дилбар кардаму дар раҳгузораш сӯхтам.
 То ба дарёи диле рафтам ба сад дарёдилӣ
 Бе канораш об гаштам, дар канораш сӯхтам.
 Содалавҳон ишқро нодида донистанду ман
 Дидаму донистаму дар интизораш сӯхтам.
 Бодахорон зиндагиро бо қадаҳ хурданду ман
 Дар қатори окилони хушёраш сӯхтам.
 Аҳли дил сӯзанд агар аз нобарорихои дил,
 Ман ба сахни зиндагонӣ аз барораш сӯхтам.
 Сабзаҳо сӯзанд агар дар зери гармои тамуз,
 Ман тару тоза дар оғози баҳораш сӯхтам.

1982

* * *

Дар мағз-мағзи чонам ғамҳои ту бимирам,
 Бо гуфтугӯи ишқат бегуфтугӯ бимирам.
 Якумр аз раҳи дил – аз манзиле ба манзил
 Бас ҷустуҷӯт кардам, дар ҷустуҷӯ бимирам.
 Дар орзуи рӯят бигзашт зиндагиям,
 Дигар чи орзӯе, з-ин орзу бимирам.
 Чун аҳди ту шикастам, дил бо сабӯ бибастам,
 Гар по зи роҳ монад, пой сабӯ бимирам.
 Мастии бода бигзашт, мастии ишқ боқист,
 Теги нигоҳи мастат андар гулӯ бимирам.
 Ҳар гоҳ пеши рӯям ояд аҷал, малулам,
 Нодида сер рӯят ман бо чӣ рӯ бимирам?!
 Як бор дидани ту бахти накӯи ман буд,
 Некӯ назистам гар, шояд накӯ бимирам...
 Марде барои шуҳрат, марде барои давлат,
 Гар марг пурсад аз ман, ман баҳри ту бимирам!...

1982

* * *

То ба кай аз ғами дунё дили худ об кунам?
 Чанд парвои ҳама қолаби одоб кунам?
 Вақти он аст, ки чун мавҷ ба варзиш оям,
 Вақти он аст, ки азми раҳи Варзоб кунам.
 Рӯди Варзоб беҳин шеъри равони дунёст,
 Дил зи ангези чунин шеър шарафёб кунам.
 Моҳрӯе бинишинад сари санге бари ман,
 Ханда бар манзалату мансаби аҳбоб кунам.
 Моҳ чун қоши тилоист ба пешонии кӯҳ,
 Ман назар бар руҳи моҳу гули маҳтоб кунам.
 То сахарғаҳ буни кӯҳу лаби рӯду лаби ӯ,
 Рӯҳи худ чун гули соҳил ҳама шодоб кунам.
 Чист андешаи неку баду качдорумарез?
 Бигзарад ин ҳама, чун зери замин хоб кунам...

1982

* * *

Оламе ояд дар оғӯшам, чу оғӯшат кунам,
 Лаб занад бахтам, чу бўса аз лаби нӯшат кунам.
 Мурдагон аз хок бархезанд бо сад доғи ишқ
 Лаҳзае, к-аз бўсаҳои гарм беҳушат кунам.
 Дар барам хуршеду бар дӯшам маҳ ояд аз фалак,
 Соате, ки бўсачинӣ аз бару дӯшат кунам.
 Ахтарон резанд бар хоки сияҳ аз рашки бахт,
 Ман чу нақши бўсаро зеби баногӯшат кунам.
 Сад баҳореро хазон бинӣ, агар донӣ, ки ман
 Бо гули уммедҳои хеш гулпӯшат кунам.
 Ман, ки аз дурии ту бо духтари раз ошиқам,
 Орзу дорам ба базми дил қадаҳнӯшат кунам.
 Дон, ки Лоиқ мурду аз ӯ мисрае боқӣ намонд,
 Як нафас гар бо дили шайдо фаромӯшат кунам.

1982

* * *

Мо ҳам барои хеш чаҳон офаридаем,
Мо ҳам зи дарди ишқ даме н-орамидаем.
То бо бисоти хотири ёр ошно шавем,
Эй бас зи хеш рафтаву аз худ рамидаем.
Гар дигарон ба манзили мансаб расидаанд,
Мо ҳам ба қадри бўсаи ёре расидаем.
Ноқобилон чу аз паи рӯзӣ давидаанд,
Мо ҳам ба чои ваъдаи моҳе давидаем.
Гул чидаанд мардумон ё хӯша чидаанд,
Мо аз замини умр фақат бўса чидаем.
З-он пештар, ки аз тапиш монад дили бузург,
Андар канори дилбаре беҳуд тапидаем.
Мақсуд аз ҳаёт агар умр дидан аст,
Хуш умр дидаем, ки дидор дидаем...

1982

* * *

То ғами талхе нахурдӣ, аз ғами ширин мағӯ,
То ғами фардо нахурдӣ, аз ғами дерин мағӯ.
Гар туро завқи тапиш дар сина гардидаст кӯр,
Аз сукути бихрадону тоқату тамкин мағӯ.
Гоҳ қадҳи ин бигӯӣ, гоҳ мадҳи дигаре,
Эй ки на онӣ, на ин, бисёр ону ин мағӯ.
Лӯбиёясту каду мастию хушёрии ту,
Завқи мастӣ гар надорӣ, аз маи рангин мағӯ.
Хамбаи буғз асту кина дил даруни синаат,
Беҳабар з-одамгарӣ ҳарфе аз ин оин мағӯ.
Худ чу урёнӣ, ба чашми ақл бар худ дарнигар,
Чомаҳои дигаронро чандаи чиркин мағӯ...

1982

* * *

Эй кошки ба олам ман бошаму ту бошӣ,
 Мисли Ҳавою Одам ман бошаму ту бошӣ.
 По дар гили ғами дил, сарсонии олами дил,
 Озод аз дигар ғам – ман бошаму ту бошӣ.
 Хуршед чун барояд теғи ниғаҳи кашида,
 Борон кунад чу нам-нам, ман бошаму ту бошӣ.
 Дар рӯ ба рӯи дунё, дил ташнаи ҳавасҳо
 На беш аз ину на кам ман бошаму ту бошӣ.
 Як дам зи умри олам қисмат шудааст моро,
 Бедарди сар як ин дам ман бошаму ту бошӣ.

1982

* * *

Ёр меҷӯему бо ноёр қисмат мекунем,
 Баҳр меҷӯему бо чӯе қаноат мекунем.
 Ишқ меҷӯему аз шавқе пушаймон мехурем,
 Ком меҷӯему бо ҷоме кифоят мекунем.
 Меҳр меҷӯем, аммо баъд аз муҳри никоҳ
 То фалак аз муҳри меҳри худ шикоят мекунем.
 Рӯзи аввал пеши пой ёр сар меафканем,
 Рӯзи дигар бар сари ӯ сад қиёмат мекунем.
 Ваҳ чи бадбахтист, ёраб, дар чаҳони бурду бохт,
 Давлати дил дода аз каф, боз савлат мекунем.
 Ман намедонам чӣ дорад расми қачдорумарез,
 Ки ба рағми асли худ бо ғайр одат мекунем.
 Ман намедонам чӣ дорад ормони мо, ки мо
 Хизр меҷӯему бар хирсе ибодат мекунем.

1982

* * *

Худоё, бемахал мирад, касе дорад маҳалбозӣ.
Илоҳо, беачал мирад, касе дорад мағалбозӣ.
Бихобад зуд дар тобут он баттол, к-аз кӯрӣ
Ғазалсозии моро дида, пиндорад дағалбозӣ.
Дар ин дори амал ҳар кас, ки бошад омили ваҳшат,
Ба захроби алам жӯлад зи меҳроби амалбозӣ.
Сари роҳи бузургонро касе ғав бандаду гирад,
Кунад як рӯз ё шаб бо сари худ филмасал бозӣ.
Касе, ки қадри ишқу ишқбозиро намедонад,
Кунад ҳар лаҳза бо ифритаи кӯи аҷал бозӣ!

1982

* * *

Ёд бод, он шӯри оғози муҳаббат ёд бод,
Ёд бод, эҳсоси эъҷози муҳаббат ёд бод.
Байни ду дил – байни ду сайёраи шӯру чунун
Дар фазои шавқ парвози муҳаббат ёд бод.
Синаам чун кӯраи пуроташе дармегирифт,
Он ҳама сӯзи дилу сози муҳаббат ёд бод.
Баҳри як нозаш намегунчид чонам дар бадан,
Он чавониҳову он нози муҳаббат ёд бод.
Дар дилам сад баҳри тӯфонӣ, ту гӯӣ, чой дошт,
Он талотумҳои чонбози муҳаббат ёд бод.
Гар ман имрӯзам зи маҷрӯҳони користони дард,
Бозувони қодирандози муҳаббат ёд бод.
Дар дилам имрӯз ғайри мушти оху дард нест,
З-он диле, ки буд анбози муҳаббат, ёд бод!

1982

* * *

Чони ман қурбони як хандидану нозиданат,
 Лаб ба лаб бинҳодану аз шӯри дил ларзиданат.
 Умри ман қурбони он соат, ки аз бўсу канор
 Бо ҳавои зарби дил болидану рақсиданат.
 Бахти ман қурбони он фурсат, ки дастони сафед,
 То напечӣ дар бало, дар гарданам печиданат.
 Рӯзи ман қурбони он муддат, ки дар оғӯши шавк
 Аввалан шӯриданат в-аз оқибат тарсиданат.
 Ганҷи ман қурбони он давлат, ки аз ман бо итоб
 Барабас ранчиданат, з-он пас маро санчиданат.
 Шеърӣ ман қурбони он сарват, ки аз девони ман
 Байтҳое хондану дар худ наёромиданат.
 Буди ман қурбони он ҳиммат, ки бар ман бедареғ
 Он чӣ муҳри зиндагӣ буд, ройгон бахшиданат...

1982

* * *

Дил гадои дигареву ман гадои дигаре,
 Дил адои дигареву ман адои дигаре.
 Байни мову дил ҳамеша ҳарбузарби шавқхост,
 Дил фидои дигареву ман фидои дигаре.
 Доғ рӯи доғ бигзорему хоҳем аз табиб
 Дил давои дигареву ман давои дигаре.
 Гарчи мо ҳаргиз раводори гуноҳе нестем,
 Дил равои дигареву ман равои дигаре.
 Бехато хоҳем будан, лек содир мекунем
 Дил хатои дигареву ман хатои дигаре.
 Гарми парвозем, аммо самтҳо аз ҳам чудо –
 Дил фазои дигареву ман фазои дигаре.
 Гарчи яклаҳтем, якбаҳт аз кучоём, эй дарег,
 Дил ба ҷои дигареву ман ба ҷои дигаре...

1982

* * *

Чанд рӯзе бо хумори бўсаҳоят зиндаам,
Санги сардам, бо шарори бўсаҳоят зиндаам.
Аз кучо донам шумори рӯзҳои мондаро,
То ба нақди бешумори бўсаҳоят зиндаам.
Аз кафи барги хазони тирамаҳ уммед нест,
Ман ба уммеди баҳори бўсаҳоят зиндаам.
Ҷоннисори бўсаҳои ҷонфазоят будаам,
Боз ҳам баҳри нисори бўсаҳоят зиндаам.
То лабони оташин дорӣ, саропо оташам,
Ман барои шуълазори бўсаҳоят зиндаам.
Ман намемирам, агар сад марг ояд бар сарам,
То чу ёри комгори бўсаҳоят зиндаам.

1982

* * *

Фанди офоқ диданам кофист,
Заҳри дунё чашиданам кофист.
То ба маскан намерасам, пайдост,
То ба мадфан расиданам кофист.
Дил зи ишқе наметапад дигар,
Сакта дар дил тапиданам кофист.
Бехаридор мондаам имрӯз,
Ғами ишқе хариданам кофист.
Ҳар дам, эй чарх, ин чӣ сарборӣ?
Бори маънӣ кашиданам кофист.
Кори дунё надод оромиш,
Пеши марг орамиданам кофист.
Гули доғ аз мазори ман рӯяд,
Гули ин боғ чиданам кофист.

1982

* * *

Ало, кайҳони дури ман, ало эй хоксори ман,
 Ки ҳоло сабз медорӣ баҳори рӯзгори ман.
 Шабат хуш бод боре дар канори ёри иҷборӣ,
 Агарчи нестӣ дар шоми ғамҳо ҳамканори ман.
 Туро ҳар бор агар бинам, чавонӣ боз меояд,
 Ту – ишқи шуълабори ман, умеди пайдори ман.
 Агар чашмат набинам, чашмаи илҳом мехушқад,
 Ту – чони беқарори ман, ту – шеъри обдори ман.
 Агар рӯят набинам, рӯи тақдирам сияҳ гардад,
 Ту – ҳусни рӯзгори ман, ту – ҳузни хушгувори ман.
 Зи абрӯи баланди ту, зи миҷғони дарози ту
 Ҳама авчу барори ман, ҳама шӯру шарори ман.
 Зи ҳар ҳарфи суруди ман фурузон мешавад номат,
 Ту – ёду ёдгори ман, ту – зарлавҳи мазори ман.
 Хушо аз кӯрии чашми касон, моро баҳоре ҳаст,
 Хазонатро набинам, эй гули доимбаҳори ман!

1982

* * *

Шод бод он, к-ӯ ғами ёрон хурад,
 Ҳасрати дунёи бепоён хурад.
 Аввал ороми дили бирён диҳад,
 Баъд беғам барраи бирён хурад.
 Аз гулӯяш нагзарад як қатра об,
 Хун хурад, то луқмаи осон хурад.
 Хунбаҳои дӯстони чонбачон
 Чон диҳад, то чуръа аз финчон хурад.
 Сад қасам бишқастан осон ҳилаест,
 Зинда бод он, к-ӯ қасам бо чон хурад.
 Нони мардум бар касе бодо ҳалол,
 К-ӯ ғами мардум хурад, то нон хурад!

1982

* * *

Як замон то доштам дил, дилситонат будаам,
Як замон то доштам чон, чонфишонат будаам.
То даме будем бо ҳам чон ба чону дил ба дил,
Ҳамканор андар чаҳони бекаронат будаам.
Аз дурангиҳои қисмат то биёбӣ ранги хеш,
Бо чаҳони пир пайванди ҷавонат будаам.
Дар миёни ин ҳама дилрезаву чонрезаҳо
Як дилу ҷони тамоми ормонат будаам.
Дар замоне, ки дилат аз орзуҳо монда буд,
Дар фарози орзуҳо ошёнат будаам.
Ёд кун аз ман, ки боре дар раҳи дидори бахт,
Шӯри ишқу нақди вақту сӯзи ҷонат будаам.
Ёд кун аз ман, ки вақте дар гузаргоҳи насиб
Як баҳори тоза бар қасди ҳазонат будаам.
Ёд кун аз ман, ки андар чор фасли умри ишқ
Ҳамзабон, ҳамошён, ҳамдостонат будаам.

1982

* * *

Фақат асири мастию маю сабӯ набудаам,
Мудом дилфирефта зи рангу бӯ набудаам.
Чу даштҳои тирамаҳ нагаштаам тихӣ зи худ,
Чу санги сард беҳабар зи ҷустуҷӯ набудаам.
Ба кӯи ёр рафтаам, ба бӯи ёр рафтаам,
Ба майли ҳар касе равон чу оби ҷӯ набудаам.
Миёни обу гил ҳаме чу зореъи биринҷкор
Бараҳнапой будаам, бараҳнарӯ набудаам.
Зи насяҳо буридаам, ба нақдҳо расидаам,
Бараҳнагӯй будаам, фасонагӯ набудаам.
Ман аз канори ин чаҳон, ки тард мекунад маро,
Канорҷӯй будаам, канорачӯ набудаам...

1982

* * *

Маро ҳисоби зиндагӣ ба ҳар ҳисоб мекашад,
 Миёни обу оташам ба обутоб мекашад.
 Ба ошёни равшани хаёлҳо, висолҳо
 Нахуст бор медихад, сипас ҳичоб мекашад.
 Даруни сояравшани гуноҳҳо, савобҳо
 Ба соя мекушад, сипас ба офтоб мекашад.
 Гаҳе ба бӯи насяам зи нақд дур мекунад,
 Гаҳе зи бахти нақдаам ба раҳти хоб мекашад.
 Даруни қоб мекашад, агар ниқоби ӯ кашам,
 Чу рӯш диданӣ шавам, ба рӯ ниқоб мекашад.
 Кашокаш аст ин ҷаҳон, зи ташнагии рӯҳу ҷон
 Дилам шароб мекашад, сарам азоб мекашад.
 Зи неку бад, зи дому дад дили ситезакори ман
 Гаҳ ичтиноб мекашад, гаҳ инқилоб мекашад.
 Кашанд кола ину он, валек шоири фақир
 Ба боргоҳи ҷовидон фақат китоб мекашад.

1982

* * *

Чу ҳар боре ба ёд орам гулу бори ҷавониро,
 Бубинам рӯ ба рӯи хеш дидори ҷавониро.
 Бубинам рӯ ба рӯи хеш бо чил кокули мушкин
 Ба худ нозидану болидани ёри ҷавониро.
 Бубинам орзуҳоям ба чандин чилва меҷӯянд
 Гаҳ асрори ҷавониро, гаҳ осори ҷавониро.
 Ду чашмам мепарад шабҳо, ки шояд бинам андар хоб
 Нишону рангҳои бахти бедори ҷавониро.
 Дили яхбастаам гум мезанад ҳар гаҳ, ки ёд орам
 Муҳаббатҳои сӯзону шарарбори ҷавониро.
 Ба ҳасрат ёд меорам кунун зери хазонборон,
 Ҳама гул-гулшукуфтанҳои гулзори ҷавониро.
 Кунун микдоре аз умрам дарегогӯӣ хоҳад буд,
 Надонистам, дарегу дод, микдори ҷавониро.

1982

* * *

Ёр рафту интизораш мондаам,
 Умр рафту дар шумораш мондаам.
 Ишқ мурду зиндагиям мурдагист,
 Устухоне – ёдгораш мондаам.
 Оташи дил мурд андар синаам,
 Ман чу дуде аз шарораш мондаам.
 Шишаи холӣ ба дарё рафту ман
 Бо дили холӣ канораш мондаам.
 Сад ҳазорон орзуям хок шуд,
 Ман яке аз сад ҳазораш мондаам.
 Эӣ басо чон шуд нисори зиндагӣ,
 Банда ҳам баҳри нисораш мондаам.
 Зиндагӣ чорист сӯи човидон,
 Мӯлае дар раҳгузораш мондаам.

1982

* * *

*Гар қобили малол наям, шод кун маро,
 Вайрон агар намекунӣ, обод кун маро.*

Соиб

Хандон агар намекунӣ, гирён макун маро,
 Обод агар намекунӣ, вайрон макун маро.
 Хушбахт агар намекунӣ, аз бахт дам мазан,
 Шодон агар намекунӣ, нолон макун маро.
 Дар чорсӯи зиндагӣ то кӯи зиндагӣ
 Раҳбон агар намешавӣ, сарсон макун маро.
 Ҳайрони дил набудай як лаҳза худ ба худ,
 Бо лофу бо газофҳо ҳайрон макун маро.
 Чонат тӣхист аз ғами чонсӯзи ошиқӣ,
 Дасти тӣхӣ ту ин ҳама дастон макун маро.
 Дунё надида, ваъдаи дунё мадеҳ ба ман,
 Дарё надида, ташнаи тӯфон макун маро.

1982

* * *

Зинда бош, эй чашмаи илҳоми ман,
 Халқи ман, эй асли нангу номи ман.
 Бахти сабзу рӯи сурху чашми сер,
 Обрӯю иззату икроми ман.
 Ман агар имрӯз мирам дар ғамат,
 Ту ба фардо мебарӣ пайғоми ман.
 Шодбахтам з-он ки бо шеърӯ суруд
 Сарфи айёми ту шуд айёми ман.
 Кай чунин мастӣ раво медоштам,
 Ту намебудӣ агар ҳамчоми ман?
 Дар дилам гар оташи меҳрат набуд,
 Пухта кай мешуд каломи хоми ман?
 Баҳри хушкомии ту гуфтам сухан,
 Бо сухан бардошти то коми ман.
 Боз ҳам раҳни ғами ҷони ту бод
 Ҷони ман, ин ҷони беороми ман.
 Ин ғазал гуфтам, ки ёд орӣ ба меҳр
 Дар ҳама оғозхот анҷоми ман...

1982

* * *

Дили бедилбаре дорам, на месӯзад, на месозад,
 Кафи хокистаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Зи пахноҳои гардунҳо ба рӯи хоки ҳомунҳо
 Фитода ахтаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Гули чашмам набигзорад, ки бинам чашми гулҳоро,
 Нигоҳи музтаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Дареғо, аз сарам рафтаст дасти шафқати модар,
 Сари бемодаре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Дилам холист аз табҳои сӯзони суруди ишқ,
 Таби марговаре дорам, на месӯзад, на месозад.

Варақгардон шуда, дардо, китобу дафтари умрам,
 Сари дарди саре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Ба шодиҳои минбаъдӣ ҳама ғамҳом бовар дошт,
 Ғами бебоваре дорам, на месӯзад, на месозад.
 Зи ашқу хуну ҳар обе, ки умре аз сарам бигзашт,
 Саропои таре дорам, на месӯзад, на месозад.

1982

Қ А С И Д А И М О Д А Р

Сад чону дил фидои як муддаои модар,
 Фатҳу кушоиш орад дасти дуои модар.
 Бишнид гар садоям дунёи сахтгӯшон,
 Ангезаест шояд аз аллаҳои модар.
 Гар шеъраке сурудам аз буду аз набудам,
 Дар тинатам сиришта сӯзу навои модар.
 Оғози офариниш дар раҳми ўст, 3-ин рӯ
 Сад достон барояд аз як ҳичои модар.
 Ман як нафас набошам бе ёди зоти қудшаш,
 Аз сарсупурдагонам, чонам фидои модар.
 Аз сатвату зи шуҳрат гар бар фалак занам сар,
 Таъзим мекунам боз дар пеши пои модар.
 Хира бар он касонам, к-аз хештан ризоянд,
 Як бор ношунанда ҳарфи ризои модар.
 Ғофил аз он, ки хуршед аз Шарқ барнахезад,
 Бошад тулӯъгоҳаш аз хокҳои модар.
 Гардун сафо надорад, чашмаш зиё надорад,
 Гар дар замин набошад нуру зиёи модар.
 Дунё бақо надорад, аммо ба рағми сад марг
 Бошад бақои олам маҳзи бақои модар.
 Монад замин зи сайрон, афлок ҳам зи даврон,
 Гар як нафас начунбад дасти саҳои модар.
 Дунё чи норасо буд, ҳастӣ чи носазо буд,
 Халлоқ гар намебуд меҳри расои модар.

Тобад замини паҳно чун дашти хушкоре,
 Ашке агар нарезад аз дидаҳои модар.
 Як ахтаре нараҳшад дар тоқи чархи мину
 Бе шуълаи нигоҳи толеънамои модар.
 Беинтиҳост дунё аз он, ки сӯи некӣ
 Ҳеч интиҳо надорад ҳеч ибтидои модар.
 Чуз чордарди зодан дарди дигар нахоҳад –
 Аз чор самти дунё ояд садои модар.
 Шоҳу гадо намонда дар аҳди мо, валекин
 Мурданд ҷумла шоҳон охир гадои модар.
 Ғамхору ғамшарикон аз мӯи сар зиёданд,
 Аммо ба рӯзи саҳтӣ холист ҷои модар.
 Гар шоирони олам якҷо мадеҳа гӯянд,
 Як байт ҳам наарзад андар санои модар.
 Аз мрамму забарҷад гар пайкара тарошанд,
 Кай мекунад таҷассум ранҷу анои модар.
 Фарзандгони хомаш кайҳонкушой карданд,
 Аз як нигоҳи дилкаш ё дилкушои модар.
 Тифлони ғарқи ганҷаш дарёфтанд охир
 Дунё ҷаве наарзад андар баҳои модар.
 Оламситонаконаш, гарданшикастагонаш
 Рафтанд, чун шикастанд аҳду вафои модар.
 Дар ҷангҳои дунё уммедхош мурданд,
 Ҷовид лек зиндаст уммедҳои модар.
 Дарду балои дунё бигрифт модари зор,
 Нагрифт лек дунё дарду балои модар.
 Гоҳо ҷафо кунад то одам шавем, илоҳо,
 Дигар ҷафо намонад ғайр аз ҷафои модар.
 То як шаванд халқон дар зери чархи гардон,
 Бинед, яккатозон қадди дутои модар.
 Ғамноку хокбарсар з-онам, ки ҳафт дарё
 Аз гиря чун нахушқад рӯзи азои модар!/?

* * *

Оху дод аз зиндагӣ, умри чавонам меравад,
Бо ҳама ному нишон, ному нишонам меравад.
Ошиқӣ, шӯридагӣ, девонагӣ, фарзонагӣ
Аз дарахти умр чун барги ҳазонам меравад.
Гуфта будам ман намемирам, ғурури ишк буд,
Оқибат мемираму бо ман чаҳонам меравад.
Бо фиғони дил чаҳонро пушти сар хоҳам гузошт,
Пеш-пешӣ ман ба гӯристон фиғонам меравад.
Мисли ҷон аз пайкари фарсудаю беҳоли ман
Ишқи маҳруён зи дил, шеър аз забонам меравад.
Дар дили хоки сияҳ бо орзуҳои сафед
Он дили дар байни дилҳо тарҷумонам меравад.
Модари дунё сияҳпистони бепарводил аст,
Аз канори сарди ӯ гармои ҷонам меравад.
Марги ман марги тани ман нест, аз дунболи ман
Корвони орзую ормонам меравад...

1983

* * *

Ишқи навоғози моро ҳеч анҷоме мабод,
Қалби ноороми моро ҳеч ороме мабод.
Дигарон бошанд инъоме зи даврон чашмдор,
Баҳри ман ҷуз васли ту аз бахт инъоме мабод.
Дур аз ту бо ғамат наздиктар шуд ҷони ман,
Дар дили ман ҷуз ғами ширини ту коме мабод.
Ишқи ман ҳар тирамаҳ бо номи ту гул мекунад,
Дар замини хотирам ҷуз номи ту номе мабод.
Гар ҳазонрез аст, бо бӯи баҳорат зиндаам,
Дар гулистони дилам ҷуз ту гуландоме мабод.
Сафҳаи шеъри маро то ҳар нафас равшан кунӣ,
Субҳи рухсори туро, эй кошкӣ, шоме мабод!

1983

* * *

Дилам мондаст аз ғавғои дунё,
 Зи чанчолу кашокашҳои дунё.
 Дурӯиҳои дунё бесабаб нест,
 Худ илқо мекунад савдои дунё.
 Ба чону дил ба чуз нақши ғаме нест,
 Зи нақши атласу дебои дунё.
 Фиреби чашму шуғли кӯдакон аст
 Ҳама ашё, ҳама колои дунё.
 Таку боло задам, афсӯс, афсӯс,
 Надонистам таку болои дунё.
 Ба ҳаққи чон фақат кулфат харидам
 Зи меҳнатҳои чонфарсои дунё.
 Зи кулли ваъдаҳо як мушти афсӯс,
 Ҳамин нақдам расид, эй вои дунё!
 Чу дунёро сари парвои ман нест,
 Надорам банда ҳам парвои дунё.
 Валекин, гарчи рӯзе мекушад, боз
 Бихоҳам дидани фардои дунё...

1983

* * *

Ишқ овардам, пушаймонам макун,
 Оташ овардам, гулафшонам макун.
 Хешро то ишқи ту аз сад даре
 Чамъ овардам, парешонам макун.
 Шодӣ овардам, ба ғам рангаш мазан,
 Ханда овардам, ту гирёнам макун.
 Шӯр овардам ба чони коҳилат,
 Ганҷ овардам, ту пинҳонам макун.
 Бода овардам ба қоми холият,
 Қом пур кун, сер аз қонам макун.

Оҳ овардам, дилатро гарм соз,
Роҳ овардам, гурезонам макун.
Хоҳиш овардам, ба коҳиш хӯ мадеҳ,
Нозиш овардам, ту нолонам макун.
Чашма овардам, ки бахтат сабз бод,
Шӯрчашмӣ пеши чашмонам макун.
Ҳады овардам дили пуроташе,
Сардрӯй чун зимистонам макун.
Достони ишқи ту дорам ба дил,
Дастгирам бошу дастонам макун.

1983

* * *

Умр аз пеши дарам мегузарад,
Ё ки аз пешу барам мегузарад.
Аз чӣ роҳе ба чӣ ранге бошад,
Навбати умри сарам мегузарад.
Тирамоҳ ояд агар хок ба сар,
Доғи ишқ аз чигарам мегузарад.
Таби сӯзон чу маро даргирад,
Модарам аз назарам мегузарад.
Осмон чун ба сарам паст ояд,
Қадри дасти падарам мегузарад.
Ҳар чи дасте ба камархо бурдам,
Бо шикасти камарам мегузарад.
Хабари марг зи ҳар як зарабон
Аз дили бохабарам мегузарад.
Оҳ, аз нуру сафо ҳар чӣ, ки буд,
Мисли нури басарам мегузарад...

1983

* * *

Дар ин замона ба ҳар баҳона
 на ту бимонӣ, на ман бимонам,
 Насиби дилро зи дори дунё
 на ту ситонӣ, на ман ситонам.
 Чу моҳвора ба осмонҳо
 кунем парвоз ба суръати нур,
 Таҳи заминро, паси фалакро
 на ту бидонӣ, на ман бидонам.
 Чи зуд рондем, ки зуд мондем,
 ба қони хаста дигар ба тундӣ
 Ба дашти қисмат саманди навбат
 на ту биронӣ, на ман биронам.
 Фиреби дунё, ғироми дилҳо
 битохт бар мо чу сели куҳҳо,
 Гилеми худро кашидан аз об
 на ту тавонӣ, на ман тавонам.
 Басо давидем ба ёди рӯе,
 басо фитодем ба хоки кӯе,
 Кунун ба сӯе, ба ҷустуҷӯе
 на ту равонӣ, на ман равонам.
 Ба гӯши қонон тарона хондем,
 зи бўса бар лаб нишона мондем,
 Чӣ шуд, чӣ омад, ки аз мусибат
 на ту бихонӣ, на ман бихонам?
 Вучуди моро фигур карда,
 муҳаббат аз мо фирор карда,
 Ки бори ғамро ба корвонҳо
 на ту кашонӣ, на ман кашонам.
 Хурӯши мастӣ, ғурури ҳастӣ
 гузашта аз мо, кунун дареғо
 На ту чунонӣ, на ман чунонам,
 на ту ҷавонӣ, на ман ҷавонам...

* * *

Накашам бими хазон, то ту баҳорам бошӣ,
Нашавам нақши замин, то ту нигорам бошӣ.
Нагсалад силсилаи умри ман аз давлати ишк,
То ту, эй силсиламӯ, силсиладорам бошӣ.
Даст аз кори дили хеш набардорам ҳеч
То ту дар ишқу сафо даст ба корам бошӣ.
Об умре ба лаби чӯй баробар бошад,
То ту чун сарви лаби чӯ ба канорам бошӣ.
Аз раҳи умр ба каф бод нахоҳам рафтан,
Гар ту аз умр ҳама дору надорам бошӣ.
Раҳ ба раҳ лаҳти дил афсонаму ёдат бикунам,
Гар ту дилсӯхта дар роҳгузорам бошӣ.
Аввалу охири дунё бари ман ишқи ту аст,
Гар ту то охири умр аввала ёрам бошӣ.

1983

* * *

То туро чустам, замони комрониям гузашт,
То ғамат хурдам, умеди шодмониям гузашт.
Гуфта будам бо ту як дам зиндагӣ хуш бигзарад,
Дар талоши зиндагонӣ зиндагониям гузашт.
Хостам баҳти ҷавон созам ҷавонии туро,
Дар таманнои ҷавоният ҷавониям гузашт.
Ҳуснат истеъдод буду шеърӣ ман з-он кам набуд,
Ҳамзамон бо ҳусни рӯят ҳамзамониям гузашт.
Ҷони ман як вақт нақди рӯи дастони ту буд,
Қадри ман нашнохтиву ҷонфишониям гузашт.
То баландии ғурурат хоксориям надид,
Достони ошиқии достониям гузашт.
Дар замини осмон чун ман нахоҳӣ ёфт, хайф,
Дар замин уммедҳои осмониям гузашт...

1983

* * *

Эй чамоли баҳру бар, шод омадӣ,
 «Эй баҳори сабзу тар, шод омадӣ»¹.
 Тозакориҳотро қурбон шавам,
 Мисли ҳар соҳибҳунар шод омадӣ.
 Дар дилам кардӣ назар бо чашми гул,
 Гулчамолу гулназар шод омадӣ.
 Аз кадамҳоят дилам гул мекунад,
 Эй арӯси раҳгузар, шод омадӣ.
 Дар рағи ҳар майсаат маҷрои ризк
 Баҳри абнои башар шод омадӣ.
 Дар лаби ҳар ғунча овардӣ паём
 Аз саховат, аз самар, шод омадӣ.
 Дар канорат мебарад инсон басар
 Як дами бе дарди сар, шод омадӣ.
 Эй биё, гул гуфтаву гул бишнавам,
 Гул ба домон, гул ба сар шод омадӣ.

1983

* * *

Лаҳзаҳое, ки ғазал мегӯям,
 Оҳ аз дасти аҷал мегӯям.
 Мисраеро, ки бигӯям хомӯш,
 Радди ҳар шӯру мағал мегӯям.
 Байти абрешимии нармеро
 Посухи макру дағал мегӯям.
 Аз азал рафта, ки ман гӯям дод,
 Дод аз нақши азал мегӯям.
 Ин ҷаҳон пур зи касалмандон аст,
 Дарди ҳар ҷони касал мегӯям.
 Зиндагӣ чун ҳама захру асал аст,
 Заҳрро хурда, асал мегӯям...

1983

1. Аз Шамси Табрэй.

* * *

Агар зи хок омадам, ба хок боз меравам,
Вале ба сарнагуниям чи сарфароз меравам.
Чи бениёз мешавад зи ман замини безабон,
Зи нозҳои гулрухон чу бениёз меравам.
Зи розҳои зиндагӣ яке нуҳуфта мешавад,
Ба зери хок чун ниҳон чу дурчи роз меравам.
Забона мезанад бисе тарона аз сағонаам,
Чу дар дили замини тар таронасосз меравам.
Агар тарози ин замин набудаам ба ҳастиям,
Ба нестии хештан бад-ӯ тароз меравам.
Зи ишқҳои кӯтаҳам набудаам забондароз,
Зи шеърҳои кӯтаҳам забондароз меравам.

1983

* * *

Аз баҳоре то баҳоре рафтаам,
Аз нигоре то нигоре рафтаам.
Умри ман чун қулла пушти қулла буд,
Аз бароре то бароре рафтаам.
Ҷоннисорӣ буд ишқам дам ба дам,
Аз нисоре то нисоре рафтаам.
То дилам озод бошад бо диле,
Аз ҳисоре то ҳисоре рафтаам.
То бибошам пеши рӯи зиндагӣ,
Рӯзу шаб аз пушти коре рафтаам.
То наандозад ҷаҳонам бар канор,
Аз каноре то каноре рафтаам.
Ростӣ, то ёри дил пайдо кунам,
Эй бас аз ёре ба ёре рафтаам.

1983

* * *

Алами олами дерин ишқ аст,
 Лаззати қисмати ширин ишқ аст.
 Даст бар даст задан кафкӯбист,
 Сина бар сина задан ин ишқ аст.
 Худ ба худ даҳр надорад ранге,
 Даҳр бо чилваи рангин ишқ аст.
 Бо ҳама шавқу шарори олӣ
 Гар расад умр ба поин, ишқ аст.
 Кист пирӯз шуд андар ҳама ҳол
 Бар ҳама мазҳабу оин? Ишқ аст!
 Хӯшачинии замин дарвешист,
 Чидани хӯшаи Парвин ишқ аст!

1983

* * *

Осон кучо ба маснади иззат расидаем,
 Баъд аз ҳазор хорию зиллат расидаем.
 Дар хуни хеш ғарқаи гирдоб будаем,
 Ҷон додаву ба ҷониби давлат расидаем.
 Дар хуни дил нишаставу аз ашки шӯр кӯр,
 Сар бохта ба сарҳади роҳат расидаем.
 То дастранчи захмати мо донге бар диҳад,
 Эй бас ба вартаи ғаму кулфат расидаем.
 Сарҳои сад ҳазор бузурге ба хок рафт,
 То мо ба хокбӯсии миллат расидаем.
 Як Рӯдакӣ набуд, аз ӯ беш кӯр шуд,
 То мо бад-ин муҳити басират расидаем.
 Бас хурдаем зарбу лат аз хоҷадавлатон,
 То ҳолия ба давлати сармад расидаем.

1984

* * *

Баҳорам гузашт аз хазонам чӣ суд?
Зи суду зиёни чаҳонам чӣ суд?
Басо обам аз сар чу бигзаштааст,
Тамошои оби равонам чӣ суд?
Зи чуну чароҳо дилам сакта шуд,
Дигар аз чунину чунонам чӣ суд?
Харобу паёбам зи ишқу зи май,
Марамматгарихои чонам чӣ суд?
Чу нашкуфт гулҳои армони ман,
Хазонрезии ормонам чӣ суд?
Замингирам аз ранҷҳои замин,
Тасаллои ҳафт осмонам чӣ суд?
Канори замин меравад қолабам,
Аз ин фитрати бекаронам чӣ суд?
Фаромӯш гардам зи ёди чаҳон,
Зи ёду зи ному нишонам чӣ суд?
Чу дунё кару кӯру худбовар аст,
Зи фарёду оҳу фиғонам чӣ суд?

1984

* * *

Холист барам бе ту, бебахру барам бе ту,
Дунёст ба сони гӯр андар назарам бе ту.
Аз бому дари умрам хуршеди рухат метофт,
Чуз дард намеборад аз бому дарам бе ту.
Хуш аҳли диле будам, бе дарди саре будам,
Ҳам дарди дилам бе ту, ҳам дарди сарам бе ту.
Варзидаи ман, рафтӣ, аз дидаи ман рафтӣ,
Аз дидаи тар ояд хуни чигарам бе ту.
Он синадарихо ку? Он чорагарихо ку?
Бо сини садпора бечоратарам бе ту.

Он шуълаи чашмон ку? Он рӯи дурахшон ку?
 Бар рӯи чаҳон дигар чун менигарам бе ту?
 Рафтию дили ошиқ аз одаму олам монд,
 Аз одаму аз олам ман беҳабарам бе ту.
 Уммеди дарозам нест, он нозу ниёзам нест,
 Кӯтаҳсафарам бе ту, кӯтаҳназарам бе ту.
 Як резаи ҷон дорам, боз о, ки фидо созам,
 Варна ба ҳазорон ғам ҷон месупарам бе ту.
 Гар нагзарӣ як рӯзе аз кӯчаи дарди ман,
 Аз кӯчаи ин дунё ман мегузарам бе ту.

1984

* * *

Ҳам рӯди равон будам, ҳам баҳри дамон будам,
 Дар рӯи чаҳон будам, худ балки чаҳон будам.
 Аз ахтари чашмонам ҳар гӯша фурӯзон буд,
 Ҳам нури замин будам, ҳам нури замон будам.
 Бо гардани гардунсо, бо чехраи субҳосо
 Аз ноҳуни по то сар маҳзи дилу ҷон будам.
 Бо ёри камарбаста монандаи гулдаста
 Аз зиндагӣ вораства, рашки ҳамагон будам.
 Дар сабзаи кӯҳистон, дар мулки баҳористон
 Дастам ба камаргоҳаш мастана давон будам.
 Мечидаму мебастам дар кокули ёрам гул,
 Ғофил зи ғаму доғи умри гузарон будам.
 Эӣ моми сияҳпистон, дунёи харобистон,
 З-он дардкашонам, ки бо дурдкашон будам.
 Имрӯз равонам нест, аз марг амонам нест,
 Ку ҳиммати дарди ишқ, к-аз марг амон будам?
 Имрӯз замингирам, пайдост, ки мемирам,
 Эӣ чарх, ба ёдат ҳаст вақте ки ҷавон будам?

1984

* * *

Бо ду чашми хирабин нури куҳистон, модарам,
 Шуълае аз оташи оташпарастон, модарам.
 Мавчи мӯҳои сафедат аз сафедии дил аст,
 Бо ҳама пажмурдагӣ сомони бустон, модарам.
 Рӯзу шаб хобат намеояд зи сӯзишҳои дил,
 Дар ғами ман кӯчахандон, хонагирён, модарам.
 Бингарӣ ҳар бор бар гаҳвораи холии ман,
 Ёд оӣ аз ману ризқи парешон, модарам.
 Аз заминларза сутуни хонаат тарқидааст,
 Эӣ сутуни рӯзгори нобасомон, модарам.
 Як асо бори ғами пирит натвонад кашид,
 Эӣ сабурият фузун аз сангу сандон, модарам,
 Сӯи лаб нобурда, нон аз дасти ларзонат фитад,
 Боз ҳастӣ бо ачал дасту гиребон, модарам...

1984

* * *

Эӣ шӯри чаҳони ман, эӣ ишқи ҷавони ман,
 Дар пой дарахти хушк, эӣ оби равони ман.
 Дар мазраи хушкида борони нумӯафзо,
 Дар синаи беуммед уммеди нишони ман.
 Бори ғами ин дунё кардаст дуто қаддам,
 Бори ғами дил афзо бар бори гарони ман.
 Эӣ субҳи дурахшонрӯ, дар шоми дилам бартоб,
 Гулханд бизан, эӣ гул, дар боғи хазони ман.
 Дар тирагии рӯхам чун машъала ворид шав,
 То бинӣ, чӣ хоҳад монд аз рӯзу шабони ман.
 Печон шаву рақсон шав дар сахни дили хаста,
 Хуни наве қоим кун андар шараёни ман.
 Бозӣ куну бозӣ кун, ҳам дастдарозӣ кун,
 Бозичаи дасти туст ин боқии ҷони ман.
 Ин гуна, ки мерезӣ оташ ба сари умрам,
 Тарсам, ки шавӣ охир тобуткашони ман...

1984

* * *

Ҳамраҳи айём будам, аз раҳи айём рафтам,
 Дар талоши ном будам, оқибат гумном рафтам.
 Дар миёни ҳарбу зарби мадду ҷазри зиндагонӣ
 Мавҷи беором будам, хомушу ором рафтам.
 Косагул будам басо дар базми васли гулрухоне,
 Комгори ишқ будам, хастаю ноком рафтам.
 Чомхое бас тихӣ кардам, ки чашмам пур бигардад,
 Косаи чашмам тихию худ тихӣ чун чом рафтам.
 Гуфтугӯи зиндагонӣ, ҷустуҷӯи беҳазонӣ,
 Аз сарам бигзашт чандоне, ки бепайғом рафтам.
 Орзуи безаволий чун кафи дастони холий,
 Бар дилам зад ончунон, то пеш аз анҷом рафтам.
 Дар ҳама гармию сардӣ, байни номардию мардӣ,
 Сӯхтам як умр, аммо рӯзи охир хом рафтам.

1984

* * *

Бесарупоем, аммо даст дар корем мо,
 Бо ҳама девонагиҳо боз хушёрем мо.
 Бо ҳазорон саҳтӣ гар роҳи ҷаҳонро ёфтем,
 Нармрӯю нармдил фарзанди куҳсорем мо.
 Дар масири зиндагӣ ҳамчун асири зиндагӣ
 Бо ҳама озорҳо дар фикри осорем мо.
 Марзбон бедор бошад дар хати сарҳад агар,
 Дар сари ҳар мисрае то субҳ бедорем мо.
 Гар камем, аммо ба чаши нақдбинон олаем,
 Дар миёни кӯҳҳо як дашти ҳамворем мо.
 Қадри мо пурсед аз дилташнағони меҳру шеър,
 Дар муҳити дашти бирён ҷӯи саршорем мо.
 Эӣ ки моро бебағал пиндоштиву бибисот,
 Сад ҳазорон шукр аз қисмат, ки дил дорем мо!

1984

* * *

Агар ёдат кунам, хуршеди пуранвор механдад,
Ба болои сарам ин гунбади даввор механдад.
Ба ёди ганчи рози ту, аё зебои кӯҳистон,
Тамоми ганҷо дар синаи куҳсор механдад.
Замину осмони хотирам аз хандаат пур буд,
Замину осмон такрору нотакрор механдад.
Чи ширин хандаҳое доштӣ чун субҳи наврӯзӣ,
Ба ёди хандаҳоят дар дилам гулзор механдад.
Парастуи нигоҳатро баҳорон чун ба ёд орам,
Баҳорон бо ҳазорон ҳусну рангу бор механдад.
Чу ишқи кӯдакӣ буду чи инъоме, ки бо ёдаш
Дилам чун кӯдаки бечурму беозор механдад.

1984

* * *

Чашмаи хушкидаӣ, миннат ба дарё мекунӣ,
Мурдарегӣ, сарзаниш бар кони тилло мекунӣ.
Қуллапаймом, ту поин мекашӣ бар пой кӯҳ,
Пузи худро аз ману аз чарх боло мекунӣ.
Ғайри имзои қачумач н-ояд аз дастат ҳунар,
Лек (бояд рост гӯям!) хуб имзо мекунӣ.
Бо чунон дасту чунон пое, ки бояд бишканд,
Ҳар чӣ аз дасти ман ояд, ту таҳи по мекунӣ.
Айнакатро рост бигзорӣ, набинӣ лек рост,
Боз аз ман ростию ҳақ таманно мекунӣ.
Говсандуқ дорию дафтар – чи боназму насак,
Аз қалам, аз дафтари шоир чӣ парво мекунӣ.
Корҳои давлатиро монда, худ бар ҳоли худ
Корҳои савлатиро хуб иҷро мекунӣ.
Сад супориш, сад гузориш, сад саволу сад ҷавоб,
Баҳри як моҳонаат садсола ғавғо мекунӣ.
Эй ки гуфтӣ дӯш, бисёр аст шоир дар ҷаҳон,
Аз кучо як Лоиқи дигар ту пайдо мекунӣ?

1984

* * *

Ишқи ту дар синаи ман ҳадяи тақдир буд,
 Як ҷаҳон шӯри ҷавонӣ дар ҷаҳони пир буд.
 Омадӣ бо гесӯи чун обшорон рез-рез,
 Шодии ҷони ғарибам дур аз тасвир буд.
 Ташнагиҳои дилам бишкаст лабҳои тарат,
 Дар замоне, ки дилам аз рӯи олам сер буд.
 Омадӣ аз роҳи дур, аз хештан бигрехта,
 Гӯӣ бахти бад дар он манзил туро пайгир буд...
 Омадӣ бо чашмҳои бегуноҳу бепаноҳ,
 Ҳар нигоҳат сад ҳазорон фоли бетаъбир буд.
 Омадию ман туро бишнохтам бо чашми дил
 Баски дар чашмон-т нури шеърӣ оламгир буд...

1984

* * *

Замину осмони ман туй модар, туй модар,
 Ҷаҳони бекарони ман туй модар, туй модар.
 Дар ин дунё, ки бераҳмиву бемехрифт бунёдаш,
 Ягона меҳрубони ман туй модар, туй модар.
 Диламро дар ҷаҳон ҷуз ту касе беҳтар намедонад,
 Беҳин ҳамдостони ман туй модар, туй модар.
 Зи рӯят нур меборад ба рӯи зиндагониям,
 Ҷароғи дудмони ман туй модар, туй модар.
 Забони мардумӣ омӯхтӣ, на дарси сарфу наҳв,
 Ҳам устои забони ман туй модар, туй модар.
 Гарам шоир намезодӣ, кучо ман шеър меғуфтам?
 Ҷазалҳои равони ман туй модар, туй модар.
 Суруди аввалини ман, суруди охирини ман,
 Суруди ҷовидони ман туй модар, туй модар.

1984

* * *

Дигар зи сӯзи дил номе намондааст,
Аз базми ошиқӣ чоме намондааст.
З-он оташи баланд аз ишқи дилписанд
Чуз чанд мисраи хоме намондааст.
З-он бекарориҳо, з-он чоннисориҳо
Чуз нимаи дили роме намондааст.
Деворҳо фитод, болорҳо шикаст,
Аз ошёни ишқ боме намондааст.
Дар коми хастагӣ бо дилшикастагӣ
Дигар таровати коме намондааст.
Дар доми зиндагӣ анчому зиндагист,
Чуз гӯшаи лаҳад доме намондааст.

1984

* * *

Ту хуштарин таронаи дили манӣ,
Ту умри шоиронаи дили манӣ.
Туй, ки барқ мезанад ҷавониям,
Ту нури ошёнаи дили манӣ.
Туй, ки ғарқи гул шудам дар ошиқӣ,
Ту боғи пурҷавонаи дили манӣ.
Туй, ки зери осмон ситодаам,
Ту шахсутуни хонаи дили манӣ.
Туй, ки ноз мекунам ба зиндагӣ,
Туй, ки ноздонаи дили манӣ.
Туй, ки дар заминаи замонаам,
Заминаи замонаи дили манӣ.
Туй, ки шеър метаровад аз дилам,
Ягонаӣ, ягонаи дили манӣ.
Умеди ҷовидониям агарчи нест,
Умеди ҷовидонаи дили манӣ.
Фасонаҳои ишқи ман тамом шуд,
Ту охири фасонаи дили манӣ.

1984

* * *

Маро рӯзе, ки хушканд обшорон, ёд хоҳӣ кард,
 Ба ҳам часпад лабони чашмасорон, ёд хоҳӣ кард.
 Тароват кӯч бандад аз ҳарими равшани гулшан,
 Намонад як гул аз боғи баҳорон, ёд хоҳӣ кард.
 Чу чони ман ба дашту кӯҳсорон сабзаҳо сӯзанд,
 Фуру монанд аз чаҳ-чаҳ ҳазорон, ёд хоҳӣ кард.
 Дарахти хушкро бинӣ сари гӯри фаромӯше,
 Маро ҳар шаб ва ё ҳар рӯзи борон ёд хоҳӣ кард.
 Канори рӯд биншинӣ, дар обаш акси худ бинӣ,
 Маро дар раҳгузори рӯзгорон ёд хоҳӣ кард.
 Чи хуш гӯянд, қадри неъмат аз баъди заволи ўст,
 Агар ман ҳам бимирам, пеши ёрон ёд хоҳӣ кард...

1984

* * *

Ошиқӣ ба сар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Хорият ба сар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Гунаи чавоният гунаи ҳазонӣ шуд,
 Фасли бесамар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Бе чароғи биной дар ғуруби танҳой
 Соя пушти дар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Тарки дилкашолӣ кун, чои ишқ холӣ кун!
 Навбати дигар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Паҳнаи чаҳон гаштӣ, аз сари бутон гаштӣ,
 Охирин сафар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Рафтнат зи шӯҳӣ не, рафтне, ки меросист,
 Инат аз падар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Аспи чӯбиро зин кун, алвидоъу омин кун,
 З-он тараф хабар омад, эй дил, эй дили ошиқ!
 Эй дил, эй дили Лоиқ, аз чӣ ин ғазал гуфтӣ,
 Бар ту чӣ хатар омад, эй дил, эй дили ошиқ?

1984

* * *

Агар гӯянд, махзан гир, ман махзан намегирам,
Ки лак-лак ганчи махзанро ба як арзан намегирам.
Маро гӯянд, ахтар гир аз боми фалак бе дӯст,
Бигирад гар тамоми аҳли дунё, ман намегирам.
Тамоми ахтарон гар пеши ман чашмак зананд аз меҳр,
Ба ҷои як нигоҳу лутфу нози зан намегирам.
Чаверо, ки надодам об аз сарчашмаи чонам,
Агар чун гандумам кӯбанд дар хован, намегирам.
Кунад кори ҳама шамшерро як сӯзани модар,
Ҳама шамшеру ханҷарро ба ин сӯзан намегирам.
Маро так-так ҷаҳон бишнохта чун бо фани Сино,
Фану эъҷози Синоро ба макру фан намегирам...
Маро дар домани ин хок модар зод аз доман,
Ки то хокам нагирад, даст аз ин доман намегирам!

1984

* * *

Даромезам дигар бо қиссаю афсонаи дарё,
Ки бошам бо паримоҳӣ шабе дар хонаи дарё.
Парии ишқи ман мисли паримоҳӣ ба дарё рафт,
Бичӯям синаи дарё, дили дурдонаи дарё.
Чу мадду ҷазри ғалтонаш, чу авчи мавчи рақсонаш
Фитам мастона дар печухами мастонаи дарё.
Бигирам ёли обияш, занам маҳмез кӯдаквор
Савори кӯҳаи мавчу савори шонаи дарё.
Зи мастӣ ҳалқа-ҳалқа бигсалам занҷири амвочаш,
Ки аз ман ёд орад хилқати риндонаи дарё.
Занам охир ба дарё ин дили туғёнписандамро,
Ки бошад зинда дар туғёни ҷовидонаи дарё.
Басо рафта ба дарё шоиру девони ашъораш,
Ки сад девон ғазал дорад дили девонаи дарё...

1984

* * *

Баҳор омаду ман сабзҷонӣ меҳоҳам,
 Чу сабза сабзии баҳти ҷаҳонӣ меҳоҳам.
 Ба пой ёр ба монанди арғувони баҳор
 Зи пой то ба сарам гулфишонӣ меҳоҳам.
 Хазони умр фаро мерасад, мани шоир
 Зи боғи шеъри Аҷам беҳазонӣ меҳоҳам.
 Сабуксарони замона маро хичил карданд,
 Биёр ратли гарон, саргаронӣ меҳоҳам...
 Ба ҳар кӣ менигарам, эй басо зи худ рафтаст,
 Зи худшинохтагон муждагонӣ меҳоҳам.
 Маро ба ҳоли худам дил намегузорад ҳеч,
 Вагарна боз ҷавонӣ, ҷавонӣ меҳоҳам.
 Чунон ки ошиқам имрӯз аз насиби азал,
 Ҳазор соли дигар зиндагонӣ меҳоҳам.

1984

* * *

Баҳор омаду домони теппаҳо сабз аст,
 Тарона сабз, сухан сабз, муддао сабз аст.
 Фақат на чехраи саҳрову синаи талҳо,
 Нигоҳу чашму дилу ҷони одамо сабз аст.
 Ба рӯи сабза нишинам ба ёди чехраи сабз,
 Ки ишқи ӯ ба дилам то дами бақо сабз аст.
 Равам ба соҳили дарё ба ёди чилваи мавҷ,
 Ки мавҷи домани он ёри ҳамнаво сабз аст.
 Равам ба пой дарахте, ки ғарқи гул бошад,
 Бипурсам аз лаби баргаш, ки то кучо сабз аст...
 Бигирам аз лаби ғунча дуои сарсабзӣ,
 Зи бас алайҳи хазон решаи дуо сабз аст.

1984

* * *

Ду раҳсозему раҳпаймо – ману дарё, ману дарё,
 Ду ҳамроҳему ду танҳо – ману дарё, ману дарё.
 Зи як сарчашма меоем, як сарчашмаи кӯҳӣ,
 Ба поинҳо аз он боло – ману дарё, ману дарё.
 Ман аз вай шӯр мегирам, вай аз ман шеър мегирад,
 Ду пуршӯрему пурғавғо – ману дарё, ману дарё.
 Дили ӯ масти тӯфонҳо, дили ман масти туғёнҳо,
 Ду сармастему пурсавдо – ману дарё, ману дарё.
 Ғазал мехонад ӯ, ман ҳам, фиғон месозад ӯ, ман ҳам,
 Ду шоир, ду дили шайдо – ману дарё, ману дарё.
 На парвои маломатҳо, на парвои сиёсатҳо,
 Ду девона, ду бепарво – ману дарё, ману дарё.
 Ба ёди ёр менолам – ёри орзуҳомон,
 Ду мачнунем дар сахро – ману дарё, ману дарё.
 Гаҳе дар худ намегунҷем, мечӯшему мешӯрем
 Ба қасди соҳилу маҷро – ману дарё, ману дарё.
 На боки садди раҳ дорему на бок аз халалгорон;
 Ду чӯёи раҳи фардо – ману дарё, ману дарё.
 Ба чандин ранҷу тобу таб суруди зиндагӣ дар лаб
 Давонем аз пайи дунё ману дарё, ману дарё...

1984

МАДҲИЯИ ДИЛ

Ҳалолат бод, эй дил, ҳар замон, эй дил, ҳалолат бод!
 Ба чанги ин ҳама дарду ғамон, эй дил, ҳалолат бод!
 Замину осмон гӯй ду санги осие бошанд,
 Миёни ин ду санги беамон, эй дил, ҳалолат бод!
 Хаёлам гардиши хуни ту бошад гардиши гардун,
 Ба зери гунбади ҳафт осмон, эй дил, ҳалолат бод!

Ба рӯи бори ту сарбор сад кӯҳи гарон монданд,
Кашидӣ бори милён корвон, эй дил, ҳалолат бод!
Таҳаммул кардӣ гарму сардро чун санги кӯҳистон,
Тапидӣ, хун шудӣ рӯзу шабон, эй дил, ҳалолат бод!
Фасурдӣ, сӯхтӣ, афрӯхтӣ, то хуш даме ёбӣ,
Наёсудӣ зи дасти дилбарон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба ҳаққи он ҳама уммеду армонҳои ширинат
Чашидӣ талху шӯрии замон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи милён гардана бо гардани нашкаста бигзаштӣ
Ба ҷои он ҳама гарданкашон, эй дил, ҳалолат бод!
Гаҳе аз ман, гаҳе аз ҷабри ман вораства бигзаштӣ
Зи бархурди қасону ноқасон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар сад бор ҳам бишкастӣ, бишкастӣ ҳароина
Чу дар оина тасвири ҷаҳон, эй дил, ҳалолат бод!
Агарчи хонаатро ҳар нафас вайрона месозанд,
Туй аз бекарон то бекарон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту заҳматкаштарин аҳли ҷаҳонӣ, аршу фарш аз туст,
Вале бекадрӣ мисли муфлисон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту шӯришгартарин аҳли заминӣ, 3-ин сабаб ҳар дам
Шавӣ саркӯб чун шӯришгарон, эй дил, ҳалолат бод!
Тамоми шӯру ишқи зиндагӣ аз мавҷи хуни туст,
Туй дарё, туй баҳри дамон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи дарёҳо гузаштӣ баски дарёзодае будӣ,
Алайҳи ҷумла дархудмондагон, эй дил, ҳалолат бод!
Ту ҳам хурдӣ ғами дунё, ғами дунё туро ҳам хурд
Миёни инчунину ончунон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар девона ҳам будӣ, ҳавасбозӣ нагардондат
Зи ишқи хонумон беҳонумон, эй дил, ҳалолат бод!
Агар дастобадасти гулруҳони дилситон рафтӣ,
Сурудӣ нағмаҳои дилситон, эй дил, ҳалолат бод!
Сарамро кардӣ қурбони сарат, эй аз сарат гардам
Ба сони ҷумлаи қурбониён, эй дил, ҳалолат бод!

Миёни ин хама номехрубонию ситамгорӣ
Фишондӣ чон ба ёри мехрубон, эй дил, ҳалолат бод!
Зи ҳусни сабзи ёре бахти сабзат буд, хуш бахте
Миёни сад баҳору сад хазон, эй дил, ҳалолат бод!
Туро сад пора кардам, то бигӯям пораи шеъре
Фишурдам аз ту шеъри хунчакон, эй дил, ҳалолат бод!
Наво шуд, қисса шуд, афсона шуд назми тапишҳоят,
Ғазал шуд ё масал ё достон, эй дил, ҳалолат бод!
Кашӣ то як даме оҳи сабук аз мехнати дунё,
Бихурдӣ силию мушти гарон, эй дил, ҳалолат бод!
Агарчи ташна мемирӣ, вале аз табъи дарёят
Ҳазорон даст шуд гулошён, эй дил, ҳалолат бод!
Ҳанӯзам хуни ту тунд аст мисли рӯди куҳсорон
Ба шарёнҳои чони ман равон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба санг омад сарат андар муҳити саҳти кӯҳистон
Вале нармӣ ба сони парниён, эй дил, ҳалолат бод!
На очизнолӣ кардӣ, на зи худ рафтӣ ба имое
Ба тамйизи хама суду зиён, эй дил, ҳалолат бод!
Дар ин дунёи пире, ки кунад пур пирафшонӣ,
Пурӣ аз орзуҳои чавон, эй дил, ҳалолат бод!
Намемирӣ дигар ҳаргиз ба зери селаи сад марг,
Намурдӣ гар пас аз Сомониён, эй дил, ҳалолат бод!
Дар ин дунёи нима нуру нима тираю зулмат
Агарчи нимае мондӣ, бимон, эй дил, ҳалолат бод!
Ба ҳар чо дидагони одамон гар паллабин бошанд,
Ту чӯй пилае бар човидон, эй дил, ҳалолат бод!
Гуруҳе чон кананд аз баҳри нон, аммо ту бахшӣ чон
Барои ифтихори тоҷикон, эй дил, ҳалолат бод!

* * *

Модари хушназарам, ҳар назарам ҳадяи туст,
 Асаре дорам агар, он асарам ҳадяи туст.
 Дар фазои абадийят пай парвози дароз
 Модари муштипарам, болу парам ҳадяи туст.
 Хоксории ту он кадр маро кард баланд,
 Ки ҳама қудрати кайҳонгузарам ҳадяи туст.
 Дар раҳи ман ҳама дам дидаи тар доштай,
 Ки аз он дидаи тар шеъри тарам ҳадяи туст.
 Ақли ту кӯтах агар гуфт касе, кӯтахӣ кард,
 Чун тақопӯи раҳи дуртарам ҳадяи туст.
 Аҷаб ин аст, ки занро ҳама хонанд заиф,
 Бо заифит ҳама карру фарам ҳадяи туст.
 Пошикаста ҳама гӯянд зану модарро,
 Ман гувоҳам, ки зи по то ба сарам ҳадяи туст.
 Офаридӣ ту маро, то зи чаҳон баҳра барам,
 Баҳра бурдан зи ҳама баҳру барам ҳадяи туст.
 Ман ба ҷои туям, эй модари барҷомонда,
 Дидаи равшани фардонигарам ҳадяи туст.

1984

* * *

Эй басо дидам қасон шоиртарошӣ қардаанд,
 Шеърро нашнохта, баҳсу талоше қардаанд.
 Ошно нобуда бо дарди замону зиндагӣ,
 3-ошноӣ бо сухан даъвои оше қардаанд.
 Ҷои бўса бар руҳи дӯшизаӣ шеърӯ сухан
 Хомаро аз хомӣ наққоши хароше қардаанд.
 Гавҳаре н-ороста бар қомати шеъри Аҷам,
 Гавҳари поки варо сарфи маоше қардаанд.
 Гар сухан бояд шарар баҳшад ба чашми мардумон,
 Ин қасон бар чашми мардум хокпошӣ қардаанд.

1984

* * *

Гарчи эъчозе накардам, баҳри эъчозе бимирам,
Бо пару боли қавӣ дар авчи парвозе бимирам.
Хурдаам май бас зи хумми дурднӯшони қадимӣ,
Зиста риндона, ҳам ринди назарбозе бимирам.
Нозҳои ёр гарчи ҳар дамам бемарг кушта,
Гар насиб афтад, барои охири нозе бимирам.
Ҳусни оғози сурудам баҳри анчоме набуда,
Рӯзи охир ҳам ба ёди ҳусни оғозе бимирам.
Эй кӣ бо дӯғу дағое мекунӣ бо ман тую ман,
Ту дағобозе бимириӣ, ман навосозе бимирам.
Розӣ мемирам, агар розист аз ман модари ман,
Пеши халқу ин замона чун сарафрозе бимирам.

1984

* * *

Чанд рӯзам монда ё на дар ҷаҳони бекарона,
Мерасад умрам ба поён мисли поёни фасона.
Ман саропо шеър будам, чораю тадбир будам
Ҳам ба зери осмону ҳам ба зери осмона.
Ман агар як лаҳза уммеди саломат доштам,
Буд он ҳам бозгӯе аз тарона то тарона.
Ман чу гардони сурудам дар ҷаҳони гирдгардон,
Бо заминам ман заминӣ, бо замонам ман замона.
Дар дилам ҳафт ошён осмон гунчида бошад,
Гарчи дорам ошён дар хонаи пастошён...
Лек ман шодам, ки будам ҳамнишин бо зиндагонӣ
Ҳамнишину ҳамнишон бо рӯзгори ҷовидона.
Лек ман шодам, ки рафтам аз ҷаҳони хушқабъон
Бо ҳама шеъри тари худ ошиқона, шоирона...

1984

* * *

Ман чаҳони чонамро раҳни ин чаҳон кардам,
 Ман замини рӯхамро роҳи раҳравон кардам.
 Омадам дар ин дунё, рафтаму надонистам,
 Ки ҳама вучудамро сарфи ину он кардам.
 Ишқи бекарони ман дар канори ёре мурд,
 Пир шуд агар ишқам, шеърро ҷавон кардам.
 Навбаҳори дил чустам, ҳамканори дил чустам,
 То баҳори сабзамро туъмаи хазон кардам.
 Пеши рӯи ҳақчӯён дам задам агар аз ҳақ,
 Бори дӯши чонамро сад карат гарон кардам.
 То дили замон чустам, бо замона пайвастам,
 Шеъри дарзамонамро ходими замон кардам.
 Дар қаламрави қисмат – чилвагоҳи неку бад
 Сачда бар замин бурдам, шукри осмон кардам.

1984

* * *

То зинда бошам, меравам бар кӯи ту бо пой дил,
 То сар ниҳам дар пой ту бо ҷумла зориҳои дил.
 Ту – навбаҳори шеъри ман, барку шарори шеъри ман,
 Зеро, ки дил бурдӣ зи ман, худ омадӣ бар ҷои дил.
 Пазмон шудам рӯи туро, амвоҷи гесӯи туро,
 Қисмат бикун пазмониям, эй қисмати танҳои дил.
 Дирӯзу имрӯзам гузашт аз ёди ту то ёди ту,
 Уммеди фардои манӣ, эй шуълаи фардои дил.
 Ман дар ту дунё ёфтам, дунёи зебо ёфтам,
 Бо ман дар ин дунё бибош, эй мазҳари дунёи дил.
 Чашми ту чашми зиндагӣ, нози ту нози зиндагӣ,
 Қурбони нозу чашми ту, эй дидаи бинои дил!
 Эй ҷони ширинтар зи ҷон, талхӣ мабодо байни мо,
 Эй ҳамдами яктои дил, эй ёри беҳамтои дил!

1985

* * *

Эй сари ҳама сарсон, маншаи мағал аз туст,
 Шеъри бебадал аз ман, тири бебадал аз туст.
 Баҳри ту ғазал хондам, як ҳичо нафаҳмидӣ,
 Дафтари ғазал аз ман, дафтари амал аз туст.
 Реша дар замон дорам, реша дар гумон дорӣ,
 Бурчи ҷовидон аз ман, кунчи мубтазал аз туст.
 Ман алайҳи сахтиҳо нарму содадил будам,
 Кандуи асал аз ман, кундаи дағал аз туст.
 Раҳрави раҳи хешам, бо шабу маҳи хешам,
 Меҳри беҳалал аз ман, муҳри пурҳалал аз туст.
 Эӣ ки меҳвари дунё хонӣ деҳаки худро,
 Шухрати маҳал аз ман, бонги бемаҳал аз туст.
 Нокаси шикамбора, нобакори садқора,
 Достони вақт аз ман, дастаи матал аз туст...

1985

* * *

Бинам зи савдои ҷаҳон савдои дил, савдои дил,
 Ақсои олам бошадам ақсои дил, ақсои дил.
 Ин ҷою он ҷои ҷаҳон ҷунки даме осуда нест,
 Ҳар дам ба дард ояд маро ин ҷои дил, он ҷои дил.
 Маъвои дил пиндошта он кас, ки рӯи хокро,
 Осудаҷон нобуда дар маъвои дил, маъвои дил.
 Он кас, ки дунёхор буд, дар рӯи дунё хор буд,
 Зеро ба дунёяш набуд дунёи дил, дунёи дил.
 Он кас, ки бо дилташнагӣ лаб бар лаби ёре набурд,
 Лабташна рафт аз соҳили дарёи дил, дарёи дил.
 Он кас, ки ҳар дам мекунад даъвои дил, даъвои дил,
 Боре агар ошиқ набуд, эӣ вои дил, эӣ вои дил.
 Эӣ ёри сар то пой дил, сар мениҳам дар пой ту,
 То сарфишон бинам туро дар пой дил, дар пой дил.

1985

* * *

Ман ошиқи дили туам, на ошиқи ҷамоли ту,
 Ман ошиқи ками туам, на ошиқи камоли ту.
 Маро ғами ту мехурад, ғами маро намехурӣ,
 Вафои ман савоби ман, ҷафои ту вуболи ту.
 Хаёли дидани туам ба сад хаёл мебарад,
 Вале ҳама хаёли ман яке бувад хаёли ту.
 Суол додиям, ки чун ба кӯи ишқ мерасанд?
 Расидаам ба кӯи ту – ҷавоби он суоли ту.
 Ниҳоли орзуи ман самар диҳад, агар диҳад
 Ба боғи орзуи ман самар қади ниҳоли ту.
 Тамоми давлати ҷаҳон ба арзана намерасад,
 Агар насиби ман расад ба давлати висоли ту...

1985

* * *

Туру ҳар рӯз мебинам, ба коми дил намебинам,
 Ба чандин орзуят дар мақоми дил намебинам.
 Ту вақти ҳар ғурубе меравӣ чун офтоб аз ман,
 Вале чун ахтари шомат ба шоми дил намебинам.
 Саломам медиҳӣ ҳар рӯз мисли ошнорӯе,
 Вале боре саломатро саломи дил намебинам.
 Сухан аз боду борон ғӯиву вазъи ҳавою об,
 Ман аз вазъи каломи ту каломи дил намебинам.
 Гаҳе ғӯй, ки шеърӯ номи ман вирди забони туст,
 Раво бошад, чаро ман дар ту номи дил намебинам?
 Ту аз он пухтагонӣ, гар зи савдоят бисӯзад ҷон,
 Умеди пухтани савдои хоми дил намебинам.
 Агар чун заррае дар маснади ҳурмат нишинад дил,
 Ман аз ту заррае ҳам эҳтироми дил намебинам.
 Ба ёди ту ҳазорон ҷомро кардам тихӣ, аммо
 Туру аз меҳри ман саршор ҷоми дил намебинам...

1985

* * *

Худ ба ними роҳу ангеzi рашодат мекунем,
Худ даруни чоҳу сӯи маҳ ишорат мекунем.
Хешро носохта, бо асли худ нагдохта,
Дур аз лутфему даъвои латофат мекунем.
Худ батар аз кӯдакем, аммо чу солори чаҳон
Кӯдакони хешро дӯғу сиёсат мекунем.
Хонаи боназми чонро мекунем аз май хароб,
Аз табибон боз уммеди мараммат мекунем.
Як рисола хонда ё нохонда аз илми чаҳон,
Мушт бар сина зада, зикри рисолат мекунем.
Фикр лангу дарк лангу пой лангу гашт ланг,
Боз ҳам аз гардиши гардун қазоват мекунем.
Зодағони одами хомему қисматҳои хом,
Пухтағони ишкро аммо насихат мекунем...

1985

* * *

Ба баҳори нав расидам, зи баҳор шукр гӯям,
Ба нигори нав расидам, зи нигор шукр гӯям,
Зи хумори ишқ шодам, ки дили маро чавон кард,
Ба хумори дил расидам, зи хумор шукр гӯям.
Зи шарори хандаи гул ба дилам шарора афтод,
Ба дили шарораборам зи шарор шукр гӯям.
Ғазали ҳазор бошад зи ҳазор чилваи гул,
Зи ҳазор нағмаи ӯ ду ҳазор шукр гӯям.
Чу баҳор гул фишонад, ба барори нав расонад,
Зи барои ризқи мардум зи барор шукр гӯям.
Чу шавад шукуфаборон ба сару ба дӯши ёрон,
Зи хазон кунам фаромӯш, зи баҳор шукр гӯям.

1985

* * *

Кӯзаро бишкаставу бар санг тухмат мекунӣ,
 Чомро бишкаста, соқиро маломат мекунӣ.
 Бас дуиҳо дидаам дар табъи пасту дуни ту,
 Худ разолаткору уммеди адолат мекунӣ.
 Аз хатои дигарон то осмон даф мезанӣ,
 Худ хатоандешу андози башорат мекунӣ.
 Дар ниҳодат нест номе аз каломи гарму нарм,
 Худ дуруштоҳангу оҳанги назокат мекунӣ.
 Остинро ҷанг меандозӣ бо дастони дӯст,
 Бо ҳамоқатҳот изҳори рафоқат мекунӣ.
 Дар дуконат нест чизе сохта аз дасти ту,
 Кухнадӯзӣ, лек даъвои асолат мекунӣ.
 Маншаи ҳайвонӣ андар туст, дар худ вонигар,
 То кучо аз одаму олам шикоят мекунӣ?

1985

* * *

То умеди ишқ аз туст, ошиқи ҷавонам ман,
 То туй замини дил, бурчи осмонам ман.
 Бе ҳузури дидорат дар ҷаҳон ҳузурам нест,
 То туй ҷаҳони ман, ошиқи ҷаҳонам ман.
 Дар сиришти ишқи ман заррае дурангӣ нест,
 То ту ҳам чунин бошӣ, дон ки ҳамчунонам ман.
 То лабат шакар дорад, шеъри ман асар дорад,
 То туй ба коми дил, марди комронам ман.
 То тамоми сарсабзим аз баҳори сабзи туст,
 Эӣ нигори сабзина, бо ту беҳазонам ман.
 Шоири замон будан мушқилест сахт, аммо
 Дар ситоиши ҳуснат шоири замонам ман.

1985

* * *

Биё, азиз, ки умри азиз мегузарад,
Макун диранг, ки бисёр тез мегузарад.
Тамоми давлати дунё агар ба дасти ту хаст
Вагар ки нест ба дастат пашиз, мегузарад.
Биё, ба чашми ту бо чашми гул назар созам,
Ки гул зи дасти хазон хонахез мегузарад.
Ба нури ханда бубинем рӯи ҳамдигар,
Шукуфаҳои чаман хандарез мегузарад.
Биёву гесуи худ мавҷ-мавҷ афшон кун,
Ки шавқи ту зи дилам мавҷхез мегузарад.
Биё, зи рафтани умри ман оҳ каш бо ман,
Кашам ман оҳ, ки умри ту низ мегузарад...

1985

* * *

Ту маро бедаступо кардию рафтӣ,
Синаамро ғамсаро кардию рафтӣ.
Аз балои ногаҳон тарсида будам,
Коре бадтар аз бало кардию рафтӣ.
Ман сазовори дилат дил доштам, лек
Бо дили ман носазо кардию рафтӣ.
Хостам бо ишқи ту бар худ расидан,
Ту маро аз ман чудо кардию рафтӣ.
Бехудихои туро гирад худо кош,
Ки маро ҳам беҳудо кардию рафтӣ.
Хонаи чашмат пур аз хушоба бодо,
Ки маро обу адо кардию рафтӣ.

1985

* * *

Зи баҳори ҳусни ёре ба баҳори дил расидам,
 Зи канори гарми ишқе ба канори дил расидам.
 Ба канори сарди дунё зи ҳазор барқу оташ
 Фақат аз шарори сӯзе ба шарори дил расидам.
 На ба худ, на беҳудам ман, ба мисоли чархи гардун
 Зи хурӯчи беқарорӣ ба қарори дил расидам.
 Чу раҳи фарохи манзил раҳе нест байни ду дил,
 Зи диёри дарди ёре ба диёри дил расидам.
 Ҳама ҷо мазори гил бин, вале як мазори дил нест,
 Зи тавофи гӯри модар ба мазори дил расидам.
 Зи дилам кучо хабар буд, чу мадор буд дар тан,
 Зи вучуди бемадорам ба мадори дил расидам.
 Ба сарам фишори гардун, ба дилам фишори ҳар дун,
 Зи фишори зиндагонӣ ба фишори дил расидам...

1985

* * *

Нимачону нимадил то остонат рафтаам,
 Даст бар дил бурдаву то достонат рафтаам.
 Ларз-ларзон бо ҳама озурдаҷониҳои хеш
 То ба оғӯши тапишҳои ҷавонат рафтаам.
 Хира дида роҳи худ дар ин ҷаҳони хиракуш
 Бо дили хун пеши рӯи хунҷаконат рафтаам.
 Дигар аз дастам намеояд чу байти тозае,
 Аз барои қарзи байти абрувонат рафтаам.
 Ошён охиринам дур не, айбам макун,
 Пеш аз он ошён бар ошёнат рафтаам.
 Мижжа бар ҳам мезанӣ як ону мебинӣ, ки ман
 Аз заминат рафтаам, аз осмонат рафтаам.

1985

* * *

Ҷоне, ки чон ба чони ту буд, нимаҷон шуда,
 Андар макони хеш дилам ломакон шуда.
 То рӯи хунҷакони туро ёд мекунам,
 Бо ёди рӯи ту дили ман хунҷакон шуда.
 Эй беназири ман, ки назират дилам надошт,
 Бе ту замони зиндагиям безамон шуда.
 Аз ошённи қудсии уммедҳои ман
 То рафтаӣ, умеди ман беошён шуда.
 Дар чор фасли сол ту будӣ гули дилам,
 Акнун дилам ба панҷаи бими хазон шуда.
 Ҳар ҷо, ки бо ту будаму бо ту қадам задам,
 Холӣ чу хони муфлиси бехонумон шуда.
 Варзоб низ мисли ман ёди ту мекунад,
 Варзоб низ бе ту чу ман дилгарон шуда.
 Зуд о, ки зуд меравад умри сабукинон,
 Чун аспӣ бодпои раҳо аз иноншуда...

1985

* * *

То дилфурӯз омад ишқи дубораи мо,
 Дар осмон дурахшид аз нав ситораи мо.
 Рамзошнои ишқем он қадр, к-аз сари сӯз
 Дил метапад шабу рӯз аз як ишораи мо.
 Он қадр дилпарастӣ кардем, то бидидем
 Мо пора-пораи дил, дил пора-пораи мо.
 Мо ошиқему ошиқ, бо ишқи дардхояш
 Ҷунбондаанд гӯӣ бас гоҳвораи мо.
 Бигзор, пур шавад шаҳр, ин шаҳри хоқолуд
 Аз розҳои пинҳон ё ошқораи мо.
 Холӣ мабод, эй кош, аз сӯзиши худодод
 Дилҳои пурмуҳаббат ё пуршарораи мо.

1985

* * *

Ман ошиқи беёдат, эй хусни худодода,
 Беёдаму дар ёдат, эй хусни худодода.
 Чун бод занад панча бар зулфи парешонат,
 Ман куштаю барбодат, эй хусни худодода.
 Хардуст худодода – хусни туву ишқи ман,
 Ман ёри худододат, эй хусни худодода.
 Эй баҳри дамони хусн, эй нури чаҳони хусн,
 Эзид чӣ чаҳон додат, эй хусни худодода.
 Ман ошиқи масти ту, дар панчаву шасти ту,
 Дилрешу дилободат, эй хусни худодода.
 Дар пой ту мемирам, то умри абад ёбам,
 То умри абад бодат, эй хусни худодода.
 Дар ин дили садпора як порай хуршедӣ,
 Ман шуълаи эҷодат, эй хусни худодода!

1985

* * *

Ҳар шабе дар хоб бинам тарҳи симои туро,
 Пеши чашм орам саҳаргаҳ чашми дарёи туро.
 Аз раҳе, ки чида-чида пой бигзорӣ, ба дил
 Чида-чида бигзарам нақши қадамҳои туро.
 Ваъдаи имрӯзу фардоят маро девона кард,
 То чӣ хоҳад шуд, чу бинам рӯи фардои туро.
 Қасди ман ин аст аз дунёи ишқу ошиқӣ,
 То бикӯчо нам ба шеъри хеш дунёи туро.
 Афканам то гӯр бори зиндагониро зи дӯш,
 То ба гӯр аммо барам сарбори савдои туро.

1986

* * *

Зиндагиям бе шукӯҳи ишкат орое надошт,
Ҳамчу шахри мурдагоне буд, овое надошт.
То набудӣ, гӯиё дар синаи ман дил набуд,
Ё агар буд, андуху дарди гуворое надошт.
Чашмаҳои шавку шӯрам андарун хушкида буд,
То ба дарёи дилат дастури маҷрое надошт.
То саропоят саропои маро оташ назад,
Рӯзгори шоирии ман сару пое надошт.
Беҳ набуд аз хонаи бебому дар ашъори ман,
То чу байти абруят байти пазирое надошт.
Гар сарам аз шавқи дидори ту бар гардун расид,
Ғайри болои баландат азми болое надошт.
Гар дилам аз сина берун рафта бошад, бад магир,
Ғайри ҷои ваъдаи ту дар ҷаҳон ҷое надошт.

1986

* * *

Чу кушой дари ман, бому дарам месӯзад,
Рӯ ба рӯям бинишинӣ, чигарам месӯзад.
Ту тару тозатар аз шеъри таболудаи ман,
Аз тару тозагӣят шеъри тарам месӯзад.
То туро дар назар орам, ки хуморам шиканад,
Дили сохибназарам дар назарам месӯзад.
Аҷаб ин аст, ки андар талаби дидорат
Бесарупояму по то ба сарам месӯзад.
Ман зи ишқи ту пас аз худ асаре хоҳаму лек
Чашми оташасарат беасарам месӯзад.

1986

* * *

Рафтию дар хотири ман чашми зебои ту монд,
 Рафтию дар кунчи холии дилам чои ту монд.
 Аз раҳи тақдири ту уммеди ман ғофил гузашт,
 Дар раҳи тақдири ман нақши аламҳои ту монд.
 Нақдҳои зиндагӣ як-як чу об аз каф бирехт,
 Насяҳо чун ваъдаҳои васли фардои ту монд.
 Аз саропои ту гул мерехт, то бо ман будӣ,
 Он ҳама гул аз сари ман, аз саропои ту монд.
 Ҳар хати ту сарнавиште буд вақтеву кунун
 Дар чабинам хатти чин аз хатти хонои ту монд.
 Ҳар таманное, ки дар дил доштам, омад ба даст,
 Доғи носурам ба дил танҳо таманнои ту монд.
 Рафтию дар дафтарам чун мисраи пасту баланд
 Толеи пасти ману он қадди болои ту монд.

1986

* * *

Гар намедонистамат, шояд дилам осуда буд,
 Хогирам чамъ аз ғами ҳар будаву нобуда буд.
 Гар намедидам туро бо ташнагиҳои дилам,
 Роҳу умрам беумеду орзу паймуда буд.
 Гар намепиндоштам дарди туро дармони дард,
 Нозу нӯши зиндагӣ якранг захролуда буд.
 Гар набудам бохабар аз олами афсонаат,
 Умри ширинам китоби кухнаи фарсуда буд.
 Гар намехурдам ғами ишқи туро бо ташнагӣ,
 Чашмаи илҳоми ман ин гуна кай полуда буд?
 Гар намедидам туро якрӯй дар рӯи замин
 Зиндагониям замини мурдаи беҳуда буд.

1986

* * *

Ҳар нафас бинам зи чашми шӯҳи ту нози дигар,
Ҳар нафас бикшоям аз даври лабат рози дигар.
Ҳар қадар бо ту бубинам кишвари афсонае,
Ҳар саҳар бо ту кушоям боли парвози дигар.
Гарчи ҳар дидори ту бошад маро эъҷози бахт,
Бинамат бори дигар, ёбам сад эъҷози дигар.
Он қадар овози ту дар гӯши чон биншастааст.
Гӯй зери чархи гардун нест овози дигар.
Ишқи моро, ки чу ганҷи кӯҳсорон сармад аст,
Нест анҷоме, вале ҳар лаҳза оғози дигар...
Мову ту ду китъаи озодихоҳи қисматем,
Ҳар нафас ҷони дигар дорему ҷонбози дигар.
Ман дигар дилошноеро намеёбам чу ту,
Ҳам ту мисли ман намеёбӣ ғазалсози дигар.

1986

* * *

Пеши ту дарду оҳро монам,
Бандаи додхоҳро монам.
Рӯ ба рӯ бо нигоҳи сафшиканат
Кишвари бесипоҳро монам.
Гарчи пушту паноҳи ман ишқ аст,
Яккаи бепаноҳро монам.
Гарчи аз ишқ бегуноҳе нест,
Кӯдаки бегуноҳро монам.
Бо умеди дубора нашъунамо
Сабзай тирамоҳро монам...

1986

* * *

Навбати ҳастӣ чу дорам, арзи ҳастӣ мекунам,
 То даме, ки ақлу хушам ҳаст, мастӣ мекунам.
 Оташи дил мепарастам, оташи дилҳои пок,
 Ман ба ин маънӣ фақат оташпарастӣ мекунам.
 Хоксориям баланд аз осмон бошад, аз он
 Дар баландҳои номатлуб пастӣ мекунам.
 Гар наёбам даст бар домони максуди дилам,
 Инкилобе бо ҳама кӯтоҳдастӣ мекунам.
 Баъди мурдан ҳам нахоҳам рафт чун гард аз ҷаҳон,
 Дар сари миҷғони гул ҷои нишасте мекунам.

1986

* * *

Бисёр маро дидаву нодида гузаштӣ,
 Дар хеш нагунчидиву болида гузаштӣ.
 Куштӣ ҳама ангеваи дилро чу гунаҳкор,
 Аз дарду ғами ошиқӣ тарсида гузаштӣ.
 Дар раҳгузарат пораи дил рехта будам,
 Фарёд, ки нодидаву ноҷида гузаштӣ.
 Бисёр туро хоста, нашнохта буданд,
 Хуш-хуш ҳамаро хуш напосандида гузаштӣ.
 Карданд босе дуд, вале дарнагирифтанд,
 То бӯи дили сӯхта нашнида гузаштӣ.
 Чун начми парон шуълакашон бол кушодӣ,
 Аз тори сари мардуми хобида гузаштӣ.

1986

* * *

Об хурдам умрҳо аз косаи гирдобҳо,
Тоб хурдам солҳо дар дасти оҳантобҳо.
Ханда кардам рӯзҳо бар зиндагони бемазок,
Гиря кардам шомҳо бар мотами ноёбҳо.
Боб-боби дафтарафро ҳамчу боби хотирам
Ман навиштам бар алайҳи тухмати нобобҳо.
Гарчи дидам ман ба чашми хеш аз наздику дур
Обро дузданд беш аз ташнагон шодобҳо,
Лек натвонанд оби рӯйро дуздид ҳеч,
Бингаранд аз хилвате бо ҳайрату эъҷобҳо.
Бо вучуди ин ҳама кӯчондам андар шеъри худ
Манзари Анзобҳо, гулбодаи Варзобҳо.
Бо вучуди ин ҳама бо халқ будам ҳамнасиб,
Дар дилам хуршедҳо, дар дидаам маҳтобҳо...

1987

* * *

Ало, шеъри Ачам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт,
Ало, шӯри дили дунё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Ба зери сангҳои собиту сайёри гардунҳо
Ало, Албурзи побарчо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Басо шеъри тари дунё бувад андар лаби дарё,
Ало, шеъри тари дарё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Агар лак-лак дили покем, як-як дар дили хокем,
Ало, фарши зи арш авло, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Дилам рӯзе агар аз дарди шеъру ишқ мемирад,
Ало, ишқи ҷаҳоноро, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Сухан пайдову нопадои ҳар халқи сухансоз аст,
Ало, пайдову нопадо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.
Ало, Девони Ҳофиз, ҳофизам бошӣ зи ҳар марге,
Ало, Девони Мавлоно, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

1987

* * *

Шумо, шикастабаҳоён, маро чӣ медонед?
 Шумо, бузургифурӯшон, маро чӣ медонед?
 Надидаед чу як бор ҷанги рӯёрӯӣ,
 Шумо, гурезаи майдон, маро чӣ медонед?
 Ба оби мурда фақат акси хеш мебинед,
 Шумо, каноранишинон, маро чӣ медонед?
 Агар ба авҷ парам ман, пари шумо шиканад,
 Аз ин муомала ҳайрон, маро чӣ медонед?
 Зи гулшукуфти баҳоре шумо хазон гардед,
 Шумо, хазони парешон, маро чӣ медонед?
 Ба пеши чашми ҳақиқат чу зарра ночизед,
 Ба чахлу кина бузургон, маро чӣ медонед?

1987

* * *

Дунёи бекарона зебост бо тарона,
 Бо шеъри ошиқона, бо ишқи шоирона.
 Дунёст гар ягона, бо ақли оқибатбин
 Посаш надорӣ, ёбӣ дунёи посгона.
 Дар хок бӯи гӯру дар об таъми марг аст,
 Гӯёст мурдахона дунёи обу дона.
 Мачрӯҳ рӯҳи инсон аз заҳрбори кайҳон,
 Пурбим ҷони инсон дар зери осмона.
 Пирони ақл гӯӣ мерос мегузоранд
 Имрӯзи бечавонӣ, фардои бечавона.
 Эӣ одами силаҳшӯр, дунё зи мурда шуд пур,
 Ақли ту медарояд бе ҷангу бонг ё на?
 Як сӯӣ таркиши гил, як сӯӣ таркиши дил,
 Бофад яке фасона, ҷӯяд дигар баҳона.
 Мутриб, бизан навое, тарсам, ки аз хатое
 То охири тарона охир шавад замона...

1987

* * *

Одамон бисёр, аммо якдилу якрӯ кучост?
 Шоирон афзун, валекин шоири ҳақгӯ кучост?
 Ҳар ки дилро об созад, бар сараш резанд об,
 Обрӯе, ки диҳӣ ручҳон ба оби чӯ, кучост?
 Дар миёни панҷ миллиард одами зоҳирпараст
 Он, ки дорад асли асли хеш ҷустуҷӯ кучост?
 Одамон дар шаш чиҳат ин сӯю он сӯ медаванд,
 Нест кас, то пурсияш ин сӯ кучо, он сӯ кучост?
 Чор унсур аз азал шуд чор унсур дар ачал,
 Эй бани одам! Хирад ку? Фитрату нирӯ кучост?
 Ним гушна, ним ташна, ним душман, ним дӯст,
 Эй чаҳони нимкора, сарҳисоби ту кучост?

1987

* * *

Дӯстам, айём хорат кардааст,
 Тундкорӣ кундкорат кардааст.
 Амру фармони ду-се чавкисавор
 Уштуросо зери борат кардааст.
 Ҳар мадорое, ки кардӣ бо замон,
 Безамонат, бемадорат кардааст.
 Бас қароре, ки ту ичро кардай,
 Дур аз амну қарорат кардааст.
 Бобарориҳои ичрои пилон
 Бебарори рӯзгорат кардааст.
 Оташи пурдуди ҳар ваъзи баланд,
 Бешафоат, бешарорат кардааст.
 Дар сари сарчашмаи оби зулол
 Оби захролуд корат кардааст.
 Он ҳама тиллои батни кӯҳсор
 Ганҷбони хоксорат кардааст.
 Сарфишониҳо саратро хурдааст,
 Ҷоннисориҳо низорат кардааст.

1988

* * *

Ба дунё омадӣ, найранги дунёро намедонӣ,
 Тамошо омадӣ, тарфи тамошоро намедонӣ.
 Зи соҳил сар ба дарё мезанӣ чун кӯдакони хом,
 Зи бас дандони тези санги дарёро намедонӣ.
 Чу тифли саҳлангоре зи гардун моҳи тобонро
 Таманно дориву доғи таманноро намедонӣ.
 Мукофоти амал меҷӯй ҳар ҷое, ки по монӣ,
 Вале дар ҳар қадам марги муфочоро намедонӣ.
 Ба боло мекашӣ ҳар дам таноби муддаои хеш,
 Чӣ гӯям, пастии авранги болоро намедонӣ.
 Аламбардори миллат метарошӣ хешро ҳар бор,
 Аламҳои Самарқанду Бухороро намедонӣ...
 Таҷовузкории олам ба одам будаву боқист,
 Ту захри одамони умрфарсоро намедонӣ...

1989

* * *

Бо худи худ ҳам қарибам, ҳам рақиб,
 Худфиребам, худфиребам, худфиреб!
 То зи худ бегона, бо бегона хеш,
 Пурниҳебам, пурниҳебам, пурниҳеб!
 То фарози осмон гар рафтаам,
 Сарнишебам, сарнишебам, сарнишеб!
 Ҷо надорам дар ҷаҳони бекарон,
 Ман ғарибам, ман ғарибам, ман ғариб!
 Ганҷи дунё хурданам буд орзу,
 Бенасибам, бенасибам, бенасиб!
 Аз шикебой надидам суду боз
 Ношикебам, ношикебам, ношикеб.
 Бо дилам кай худҳисобӣ кардаам?!
 Беҳисебам, беҳисебам, беҳисеб...

1990

* * *

Ошу нонат чун адо шуд, ошноят меравад,
Аз наво чун бозмондӣ, ҳамнавоят меравад.
Шоҳиди ранги муҳаббат ҳар нафас аз боғи дил
Гул наёрӣ, дилбари гулгунқабоят меравад.
Меравӣ аз даст, чун дастат бимонад аз амал,
Поят аз раҳ бозмонад, радди поят меравад.
Доварии халқ мизоне надорад якмизоч,
Як бадӣ кардӣ, тамоми некиҳоят меравад.
Пешсаф бошӣ, ҳазорон сафдар анбози туянд,
Чун зи саф берун бияфтодӣ, сафоят меравад.
Дори дунё мехурад дорунадоратро ҳама,
Оху афсӯсу надомат аз қафоят меравад.
Гар гадои шоҳтабъӣ, шоҳ ояд назди ту,
Шоҳи мумсиктинатӣ, аз дар гадоят меравад.
То худои хеш бошӣ, пуштбони ту худост,
Чун зи худ рафтӣ, зи сар лутфи худоят меравад.

1989

* * *

Дидан ҳама касрову надидан – назари мост,
Чидан ҳама гулрову начидан – самари мост.
Бори ҳама айём кашидан ба сари дӯш,
Бори дили худро накашидан – ҳунари мост.
То манзили хуршед расидан ба муҳобо,
Бар манзили мақсад нарасидан – сафари мост.
Нодида, надониста давидан ба сӯи уфқ,
Аз худ қадаме ҳам нараҳидан – зафари мост.
Дар ишқ ба сад лоф тапидан зи ғами ёр,
Дар хуни дили худ натапидан – асари мост.

1989

* * *

Боло нигар, пойин нигар, зиндони вичдон омада,
 Бар худ бибин, бар ӯ нигар, фукдони имон омада!
 Муҳри ғуломӣ дар чабин, хуни ғуломӣ дар бадан
 Аз нафси инсон омада ё нафси кайвон омада?!
 Одам зи ваҳми зиндагӣ дандон ба дандон мезанад,
 Байни замину осмон инсон ба зиндон омада!
 Чамъи парешонро бибин, пархоши хешонро бибин,
 Бар чойи шукри обу нон туф бар намакдон омада.
 Хусну малоҳат хор шуд, одам ба некӣ зор шуд,
 Хайфу дарегӣ нозукӣ, шиша ба сандон омада!
 Нӯшофаринонро бибин, нешофаринӣ мекунанд,
 Парвози кайҳон хоста, бар хок яксон омада!
 Мушту гиребон иддае, сар бар гиребон зумрае,
 Ё бегиребон дастае даъвои майдон омада!
 Дар кӯчаҳо хун рехта, сад орзу овехта,
 Хоки бузургон бехта, ох, ин чӣ даврон омада?!

1990

* * *

Он ки аз кокули ту бўӣи вафо нашнидаст,
 Пайке аз дойираи дори бақо нашнидаст.
 Чониби кӯҳ садо гар задӣ, пажвок ояд,
 Касе аз санги диле акси садо нашнидаст.
 Лаби дарё хабаре аз дили дарё гӯяд,
 Диле аз мурдадиле бонги «дило» нашнидаст.
 Чуз навои шиками холӣ пайи баргу наво
 Бенаво замзамаи ҳеч наво нашнидаст.
 Устухонҳои таҳи хок худо мегӯянд,
 Аз лаби гӯр касе зикри худо нашнидаст.
 Дили мо метапад алҳол, вале аҳли диле
 Шевани мурдани мурғи дили мо нашнидаст.

1990

* * *

Яшму лаълу мрамари мо мезананд,
Порае аз пайкари мо мезананд.
Мушт агар пушти дари мо мезананд,
Рахнае бар масдари мо мезананд.
Мо зи кӯрӣ даст агар боло кунем,
По ба гӯри модари мо мезананд.
Бифшуранд аз санг гавҳарҳои он,
Зарбате бар гавҳари мо мезананд.
Эй зарафшонӣ, зи танбоку бибол,
Махзани симу зари мо мезананд!
Оташи мо мемурад дар батни санг,
Бод бар хокистари мо мезананд.
Ахгаре афрӯхта дар тори кӯх,
Аз фалакҳо ахтари мо мезананд.
Роҳҳо бикшода то ҳалқи дара,
Роҳи мо дар кишвари мо мезананд.
Кӯхзодо, сангзодо, алҳазар,
Санги моро бар сари мо мезананд!

1990

* * *

Мулк сангистону мо бесангарем,
Сар ба сар сардору мо бесарварем.
Пунбадаргӯшем мову раҳбарон,
Чунки мо халқони пунбапарварем.
Фаҳри мо бошад сари Боми Чаҳон,
Хок бар сармон, ки бебому дарем.
Дар чаҳон бошад батарҳоле фузун,
3-он батарҳо чанду чандон бадтарем.
Соҳиби сарчашмаему ташнаем,
Соҳиби ганчинаему абтарем!

Кони фарҳангему хангемон намонд,
Фахри таърихему бепову сарем.
Кова куву кӯраи оҳангариш?
Монда муште нимаҷон сӯзангарем.
Дигаре гирад гиребони фалак,
Мо гиребони худиро медарем.
Дигарон бар ғосибон зӯроваранд,
Мо фақат бар асли худ зӯроварем.
Дар Душанбе – шаҳри бедарвозае
Дар миёни акбарон мо асгарем.
Матни он батни ҳама олудагист,
Пойтахти тоҷикон чун бишмарем?
Дӯстии халқҳо! Нозам туро!
Мизбонему зи меҳмон кеҳтарем.
Дар маҳалбозӣ масал гардидаем,
Гарчи пайванди каёнӣ гавҳарем.
Аз чунин иллат бимирем оқибат,
Ки ту аз Фархору мо аз Фалғарем...
Кас напурсад то кучо парвози ақл?
«Аз кучой?» – гуфта аз ҷо мепарем.
Бонувон чодар зи сар афкандаанд,
Лек дар фарҳанг зери чодарем!
Ҷозии ҳар ғози пунба будаем,
Пунба шоҳу камтаринаш чокарем.
Раҳ начуста то дили халқи диёр,
То дили Масков сад раҳ раҳ барем.
Нур не дар хонаи дилҳои халқ,
Гарчи мо як кишвари нурофарем.
Нест дар дил шӯру дар сархо шуъур,
Гарчи дар бешӯрӣ шӯри маҳшарем.
Дар амал бошад ҳама лангу качал,
Дар газоф аз ҳафт гунбад бартарем.

Дар чаҳи чаҳли мураккаб мондаем,
Содапиндорему содабоварем.
Гар замин пасту баланд аст осмон,
Мо на дар ину на дар он меҳварем.
Тоҷику эрониву афғон чаро?
Мо дар ин дунё ки аз як модарем!
Пеши насронӣ мусалмонем агар,
Аз нигоҳи муслимин мо кофарем.
Ҳамтарози дигарон гар нестем,
Ҳамтарозуи кафи хокистарем.
Рӯзу шаб бедор шамси ховарон,
Мо зи хоболудағони Ховарем.
Ҳазрати Иқбол, бар мо бад магир,
Мо агар дар хоби сакта андарем.
«Хез аз хоби гарон» – гуфти, вале¹
Дар Самарқанд ончунон беминбарем.
Дар Бухорое, ки даргоҳи дарист,
Бо даригуфторӣ берун аз дарем.
Нест миллатро зи бас якпорағӣ,
Пора-пора лукмаи шӯру шарем.
Реза-реза, шарҳа-шарҳа ҷисму ҷон,
Бори миллатро кучо ҳам мебарем?
Мо тамоман нотамомем, эй дарег,
Он начибулманзари беманзарем.
Кӯрҳои кӯрароҳем, ох, ох,
Бар сари худ пойлағзиш мехурем.
Мо киёнем? Аз Каёнем? Осафо,
Тоҷдорони гадои афсарем...

1990

1. Ишора ба шеъри машҳури Ҳазрати Иқбол «Аз хоби гарон хез!», ба вижа байти зерин:

Аз Ҳинду Самарқанду Ироқу Ҳамадон хез,
Аз хоби гарон, хоби гарон, хоби гарон хез!

* * *

Кони дардем, чу аз каф шуда кони зарамон,
 Хуни сардем, чу хомӯш шуда озарамон.
 З-он раҳогар, ки бузург аст, вале ҳам гург аст,
 Хурда гаштему нахурдем ғами додарамон.
 Пайкара сохта баҳри бaсе «озодгарон»,
 Пай набурдем зи пайкори дилу пайкарамон.
 Сари мо косаи холист аз он рӯ, ки ба сидк
 Сар накардем фидои нафаси ҳамсарамон.
 Бебару бор аз онем, ки аз беҳунарӣ
 Ҳар нафас ҳамбарамон хок шавад дар барамон.
 Ҳеч пайғоми илоҳӣ нарасад бар ману ту,
 Чунки бас дур фитодем зи пайғамбарамон...
 Алами шуҳрати мо гар ба фалак сар сояд,
 Қарздорем зи оҳу алами модарамон.
 Мо ки будем зи дарвозақушоёни сухан,
 Аз чӣ рӯ даст надорем ба хоки дарамон?!
 Боз як нукта бигӯям, ба ман, эй халқ, машӯр,
 Ки чаро омада ин ҳукми қазо бар сарамон:
 Беҳтарин луқмаи халқони дигар нуқлу кабоб,
 Беҳтарин луқмаи мо хурдани ҳамдигарамон?

1990

* * *

Мурдагон дар гӯр кай берун зи дунё будаанд?!
 Дар чаҳони бемуаммо пурмуаммо будаанд!
 Бебасират, лек сӯйи мо назар мекардаанд,
 Бебабону дар забон узри гунаҳҳо будаанд.
 Колбадшон туъмаи хок асту кирмони лаҳад,
 Рӯҳҳо дар роҳҳои арши аъло будаанд.
 Сояе гар нест андар рӯйи турбатшон, хушо,
 Сар ба сар дар сояи лутфи таоло будаанд.

Хокашон, гӯйй, ки меболад, чу хонӣ фотиҳа,
 Хуфтагони гӯр муҳтоҷи тасалло будаанд.
 Хоб мебинам: ба ҳолам гиря дорад модарам,
 Мурдагон дар гӯр ҳам андар ғами мо будаанд!
 Зиндагоне дидаам, ҳайфо, намедонанд шеър,
 Санғҳои гӯрҳо хуштабъу гӯё будаанд!
 Байти ёде хонда дар санги мазоре, хуш шудам,
 Мурдагон ҳам ташнаи шеъри гуворо будаанд!

1990

* * *

Сарбузурги боғи пурмева дарахти бед шуд,
 Шамъи мурда ҳокими манзумаи хуршед шуд.
 Зиндагон бар мурдареги зиндагӣ жулидаанд,
 Зиндагӣ аз зиндагонӣ буданаш навмед шуд.
 Зиндагию мурдагӣ буданд тавъам, лек ҳайф,
 Зиндагӣ мурду ба чояш мурдагӣ тавлид шуд!
 Мерасад бӯйи ачал дар батни модар тифлро,
 Оҳ, оҳ, эй зиндагӣ, рӯйи ту ҳам нодид шуд!
 Аз таваллуд то ба мурдан авчи мавче беш нест,
 Вой бар он мурдае, ки зиндаи ҷовид шуд!
 Зиндагӣ дунёкушоӣ буд дар саҳни вучуд,
 Ин замон чун наҳви тоҷикӣ ҳама тақлид шуд.
 Аз пайи рӯзӣ парешон аст тоҷик дар ҷаҳон,
 Ин парешонӣ барои гушнаҷашмон ид шуд!
 Ваҳдати тоҷик ба ҷашмам дарнамеояд, зи бас
 Дур аз тамҳид шуд, бегона аз тавҳид шуд...

1990

* * *

На мову на ман ҳастӣ, ин мову маниҳо чист?!
 Дандон зада бар дандон, дуниву даниҳо чист!
 Аз хеш нарафтӣ дур, то хеши диле ёбӣ,
 Бе мазхаби худсозӣ ин худшиканиҳо чист?!
 Аз хешпарастият бехештанӣ имрӯз,
 Бе хеши дилу нийят, бехештаниҳо чист?!
 Ҳар чӣ ба даҳан ояд, на зеби суҳан ояд,
 Дандони фаросат ку?! Ин бедаханиҳо чист?!
 Бегонаписандият вайронаписандияст,
 Бо толеи бадфарҷом ин хушсуханиҳо чист?!
 Як боғи пур аз имон якбора бишуд толон,
 Ин решаганиҳо чӣ, ин тешазаниҳо чист?!
 Бар пузаи зарде, к-ӯ аз дарди ту бедард аст,
 Худ бодбадастӣ ту, ин бодазаниҳо чист?!
 Гӯрат биканад ине, бар он фиканад оне,
 Дар хоки худофармуд ин бекафаниҳо чист?!
 Эӣ мардуми кӯхамсол, Фарҳод бизой охир,
 То теша ба дастат не, ин кӯҳканиҳо чист?!

1990

* * *

Зинда бош, эӣ дил, ки бо ман созгортастӣ ҳанӯз,
 Лолае андар миёни шӯразорастӣ ҳанӯз.
 Гарчи сад захми паёпай хӯрдай аз рӯзгор,
 Марҳаме бар захмҳои рӯзгортастӣ ҳанӯз.
 Пешмарги корзори умр будӣ солҳо,
 Ҳамчунон омодаи сад корзорастӣ ҳанӯз.
 Бас баҳоратро хазон кардӣ, ки бошӣ беҳазон,
 Аз хазон ҷӯеи хусни сабзи ёрастӣ ҳанӯз.
 Ҳамчу сайёде, ки ояд захмхӯрда аз шикор,
 Сар ба болин монда, дар ёди шикорастӣ ҳанӯз.

1991

* * *

Зода шуда аз Одам, одам нашудам, афсӯс,
Дар олами инсонӣ олам нашудам, афсӯс.
Дар печухами дунё бас печу хаме хурдам,
Дар қуллаи армонҳо парчам нашудам, афсӯс.
Зоридаму нолидам, бишқуфтаму болидам,
Бар захми дили зоре марҳам нашудам, афсӯс.
Якрӯза ҳаётамро садсола ғаме доданд,
Як дам ба дили ғамгин ҳамдам нашудам, афсӯс.
Пайғамбари бепайғом афзун ҳама ҷо, аммо
Фарде нашуд арзанда, ман ҳам нашудам, афсӯс.

1991

* * *

Ором нахоҳад шуд душманкадаи дунё,
Аз хеш наёсояд қулфатзадаи дунё.
Сад ҷон бифишонӣ ҳам, қадри ту намедонад
Ин қолбади хушки нафриншудаи дунё.
Дидему бисанчидем то бозпасин ҳинҷор,
Ҳар дилшудаи дунё шуд дилзадаи дунё.
Гар шод зи худ бошӣ, обод зи худ бошӣ,
Як лаҳзаи ту гирад ҷои садаи дунё.
Гар сад рада болоӣ, радди ҳамагон гардӣ,
Дар гӯр шавӣ яксон андар радаи дунё.
Пешомадагон яксар дар ҷохи ғамон хуфтанд,
З-инон чӣ биёмӯзад баъдомадаи дунё?..
Дар гӯри бузургон ман бас шамъ фурузондам,
Рӯзе ки бимирам ман, гӯри дадаи дунё...

1991

* * *

Эй миллати хобида, бистезу талоше кун!
 Эй қавми ҷафодида, бистезу талоше кун!
 Эй охи гиреххурда дар ҳанҷараи таърих,
 Эй ҷони ҳаросида, бистезу талоше кун!
 Ганҷинаи ту бурданд, нақдинаи ту хурданд,
 Эй соҳиби тарсида, бистезу талоше кун!
 Рангат шуда берангӣ, ҳангат шуда беҳангӣ,
 Санги натарошида, бистезу талоше кун!
 Аъмоли ту беҳуда, ишколи ту накшуда,
 Эй маҳзани пошида, бистезу талоше кун!
 Олуда ба ҳар гарде, печида ба ҳар дарде,
 Бо ҳеш напечида, бистезу талоше кун!
 Дарёи равон дорӣ, дилҳои ҷавон дорӣ,
 Бонги касе нашнида, бистезу талоше кун!
 Эй дори табархурда, озурдаву пажмурда,
 Эй дасти наёзида, бистезу талоше кун!
 Эй тахти сияхтахта, худ соҳиби тахтат бош,
 Эй доди наварзида, бистезу талоше кун!

1991

* * *

Қароре нест азбас дар талотумхонаи дарё,
 Биё, бинҳем лабро бар лаби паймонаи дарё.
 Чу бар афсонаи умри гурезон эътимод нест,
 Биё, эй дил, даромезем бо афсонаи дарё.
 Сари осудае дар бистари амвоҷ натвон ёфт,
 Ки дилҷӯй кунад аз духтари фарзонаи дарё!
 Ба дарё зан дили худ, то дили дарё ба даст оӣ,
 Ало соҳилнишини беғам, эй бегонаи дарё.
 Дар ин мурдоб агар жӯлида боӣ, эй хавасмурда,
 Ба укёнус роҳӣ шав савори шонаи дарё.
 Ҳамовардаш ҳама дарёдилу тӯфонзамиронанд,
 Нигар, дар соҳил афтодаст бас афғонаи дарё.

Ту гӯй мавчкӯҳа кӯҳи ғамҳо мебарад бо худ,
Ғами чандин ҳазорон аст дар анбонаи дарё.
Чунунтозии амвоҷи ситезон азми он дорад,
Ки боре бигсалад аз дасту по завлонаи дарё.
Бираксад дар булӯри сабзи обаш духтари махтоб,
Тағаззул офаринад шеваи мастонаи дарё.
Ба дӯши хештан бор аст, масте ҳасту хушёр аст
Дилу дасти фароҳу ҳиммати мардонаи дарё.
Касе аз косаи гирдоб хӯрда чуръае бебок,
Насибаш бод мастихои бебоконаи дарё!
Бихон печонхати қисмат ту аз пешонии амвоҷ,
Чу печутоб дорад роҳи ҷовидонаи дарё!
Чунон дандонаи кӯҳ аст ҳар як кӯҳаи мавҷаш,
Лаби соҳил газад беинтиҳо дандонаи дарё.
Агарчи сел ҳам об аст, аз ҳар латмафарсоҷаш
Бувад домандарида соҳили вайронаи дарё.
Хурад мавҷе сари мавҷи дигарро, боз ҳам зинда-ст
Чи раҳмовар бувад кирдори бераҳмонаи дарё.
Ба худ печида озоде, зи худ вораства фарёде,
Чӣ бопахност риндиҳои хайёмонаи дарё!
Ба ёди ёр менолад миёни дашту водиҳо,
Камоли ошиқӣ дорад дили девонаи дарё.
Миёни арсаи паҳновару пурҷӯши соҳилҳо
Чу Рустам менамояд дови пирӯзонаи дарё.
Зи қатра мешавад оғоз туғёни ҷаҳонгираш
Надорад интиҳое ишқи озодонаи дарё.
Дар ин дашти тапишҳо хоби харгӯшӣ фарогир аст,
Кучоӣ, шери дарё, наъраи шеронаи дарё!
Парии ишқи ман аз об берун шуд, зи сар то пош
Бирезад қатраҳои об чун дурдонаи дарё.
Канори об биншинам, ки шояд дар канор ояд
Паримоҳии армонҳоям аз қононаи дарё.
Чу андар синаи ман ганчи ишқи он паримоҳист,
Умеди ҳадаи дорам аз кафи шоҳонаи дарё.

Қарорам нест дар ёди паридарё, вучудамро
 Гирифта бекарории шаборӯзонаи дарё.
 Диламро бишканад ҳар дам шикан андар шикан гесӯш,
 Нанолам чун зи бозии ситамкешонаи дарё.
 Лаби соҳил тар аст, аммо ҳамора ташна хоҳад буд
 Ба ёди бўсаҳои шӯри муштоқонаи дарё.
 Ту гӯй ҷумла нозу ишваву таннозии хубон
 Фароҳам сохта ҳамёзаи субҳонаи дарё.
 Зи мавчи худшикан дидам, ки худро чамъ меорад,
 Маро биспор бар туғёни худхоҳонаи дарё.
 Нафастанг аст ин дарё ба чанги хирс, чун бинам
 Нафас пур мекашад дарё, кунам шукронаи дарё.
 Басо гирдоби саргардон сари ушшоқро хӯрдаст,
 Аз он то ҷовидон шеван кунад ҷононаи дарё.
 Адои байти зебои Адо гардам, ки чун ғаввос
 Бурун овард пеши мо дури якдонаи дарё.

1992

* * *

Ношукрии ишқ аст ҳамин пир шуданҳо,
 Дил додаву дил бурдаву дилгир шуданҳо.
 Ҷон додаву ҷон канда ба ҷонон нарасидан,
 Аз ҷони худу ҷони ҷаҳон сер шуданҳо.
 То куллаи мақсуд тапишҳои тавонкоҳ,
 Охир ба сад афсӯс сарозер шуданҳо.
 Худ тири заминем, вале ҳеч надонем,
 Бо қадди камон худ чӣ бувад тир шуданҳо?
 Масруфи хазон аст гулафшони баҳорон,
 Бидруди ҷаҳон аст ҷаҳонгир шуданҳо.
 Аз мирии мо мардум агар гушна бимиранд,
 Он беҳ ки бимирем аз ин мир шуданҳо.

1992

* * *

Субхе ба тоҷи бесари миллат гиристам,
Шоме ба марғи мазҳари миллат гиристам.
Якпорагишро ҳамекардам орзу, дарег,
Бар пора-пора пайкари миллат гиристам.
Бо чашми хеш дида заволи ягонагӣ,
Бар уммату паямбари миллат гиристам.
Чун на саре на сарваре буд ин саройро,
Ман бар чанозаи сари миллат гиристам.
Дар роҳи рост мехурад ҳар дам сикандарӣ,
Бар Қайсару Сикандари миллат гиристам.
Занги диرو зи гардани астар чӣ нағмаест?
Бар зангхурда афсари миллат гиристам.
Хуни бародаре ба бародар раво шудааст,
Бар мадфани бародари миллат гиристам.
Азбас талофие ба талафҳо надоштам,
Ҳар лаҳза дар баробари миллат гиристам.
Гаҳвораҳо тихӣ шуданд аз тифлу гирияш,
Бар фаҳри ҳар музаффарӣ миллат гиристам.
Фарзандҳои беҳадаф мурданду бемазор,
Ман бар мазори модари миллат гиристам.

1992

* * *

Фаввора мезанад хун аз дидағони модар,
Эй вои ҷони модар, эй вои ҷони модар.
Баҳри наҷоди миллат, баҳри наҷоти миллат
Беному бенишон шуд ному нишони модар.
Рӯи замин чӣ дорад, рӯи ҷаҳон чӣ дорад?
Дар зери хок хуфта ҷону ҷаҳони модар.
Гардун фурӯ фитода чун боми гӯр бар сар,
Гӯр аст рубӣи маскун бар ормони модар.
Кӯр аст курраи арз, доғи дилаш набинад,
Гӯши фалак надорад тоби фиғони модар.

Тиру камон фузун шуд, чандин чавон нагун шуд,
 Тире нахурд раҳми қадди камони модар.
 Чун тир кард шиллик, пур рехт хуни тоҷик,
 Наҷме намонд рахшон дар осмони модар.
 Даст аз ҷаҳон бишуста, дар кунҷи ғам нишаста,
 Мурғе намесарояд дар ошёнӣ модар.
 Дигар зи худ наболад, бар шаш чихат бинолад
 Ку посдори модар? Ку посбони модар?
 Шояд ки зинда гардад тифли ҷаҳоннадидаш,
 То рӯзи ҳашр нолад рӯҳи навони модар.
 Танҳост зери гардун, афсурдаю чигархун,
 Ҳайфи замини модар, ҳайфи замони модар!

1993

* * *

Эй асли девони ғазал, шод омадӣ, шод омадӣ,
 Нақди дилу чон дар бағал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бунёди ғамҳо сӯхта, чони маро афрӯхта,
 Бар қасди сад макру ҳиял шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бикшодӣ зулфи пуршикан, бишкастӣ сад армони ман,
 Эӣ кони айши бехалал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Аз сафҳаи барги гулат хондам ғазалҳои дилат,
 Эӣ шохқори бебадал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Дар олами шӯру мағал, дар арсаи ҷангу чадал,
 Эӣ дар малоҳат бемасал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Дар базми гунгу кӯрхо, дар хони талху шӯрхо
 Кандуи саршори асал, шод омадӣ, шод омадӣ.
 Будам зи ҳастиям хичил, дар чоҳ монда по ба гил,
 Пирӯз бар фавҷи ачал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Андар лабони ғунчасон пайке зи умри ҷовидон
 Бар қасди марги бемаҳал шод омадӣ, шод омадӣ.
 Бо ман даме даврон бирон, бо ман бигӯ, бо ман бихон,
 Эӣ армуғоне аз азал, шод омадӣ, шод омадӣ.

1993

* * *

Сари мо сарфи сарфарозӣ буд,
 Дили мо раҳни дилнавозӣ буд.
 Мо набигдохтем фӯлоде,
 Қисмати мо ки дилгудозӣ буд.
 Мо ба нозе ҷаҳон фурӯхтаем,
 Давлати мо зи бениёзӣ буд.
 Мо ки ҳақро ба май шинохтаем,
 Ғайри май ҳар чӣ буд, маҷозӣ буд.
 Ту давидӣ паи суҳанреза,
 Ҳунари мо суҳантарозӣ буд.
 Пешаи ту замонасозиҳо,
 Пешаи мо таронасозӣ буд.
 Ғайри якрӯза ишқбозии дил
 Ин ҷаҳони дурӯза бозӣ буд.
 Бо ҳама розҳои ногуфта
 Лоик аз умри хеш розӣ буд.

1993

* * *

Ҳар чӣ дорам дар ин ҷаҳон Ватан аст,
 Ватан асту мадори ҷону тан аст.
 Гунаҳи мост, ҳолия ин хок
 Мадфани мурдағони бекафан аст.
 Бо ҳама ашқу хуну тиру туфанг,
 Чӣ кунам, ин замин диёри ман аст.
 Гарчи мерос монда аз Ҳурмузд,
 Боз ҳам пойгоҳи Аҳриман аст.
 Пур зи зоғу заған шуда ин бум,
 Гузари булбулон ба марғазан аст.¹

1. Баҳра аз байти:

Ҳар киро роҳбар заған бошад,
 Гузари ӯ ба марғазан бошад.

Ройзан пур шудааст дар девон,
 Ройзан нест, балки роҳзан аст.
 Анчуман мекунанд ҳар чое,
 Худкушӣ раҳкушои анчуман аст.
 Хайфи Гурдофариди Фирдавсӣ,
 Гурдзода бубин, ки гӯркан аст.
 Гарданафроз мардуме будем,
 Гарданомон ба ҳалқаи расан аст.
 Дар диёри сухан суханвар нест,
 Сӯхт ҳар кас, ки ошиқи сухан аст.
 Сайру гашти чаман фаромуш кун,
 То гулӯмон нухуфта дар лаҷан аст.
 Байни мо баҳси мову ман то ҳаст,
 Чамани гул ба қабзаи шаман аст.
 Ҷанги байни маҳал аҷал овард,
 Эӣ бародар, бас аст, дилбазан аст.
 Як васият кунам, ба ёд бигир:
 Дар танат гар на ҳеч пираҳан аст,
 Тоҷико, асли хешро дарёб,
 Варна фардот бенишон шудан аст.
 Бозёбии хеш агар хоҳӣ,
 Бозгаштат ба асли хештан аст.
 Навбати дови рӯбаҳон бигузашт,
 Навбати шермарду шерзан аст!

1993

* * *

Ин харобазамин диёри ман аст,
 Марзи хунини ёдгори ман аст.
 Ҷун мазори умедҳом ин ҷост,
 Охируламр ҳам мазори ман аст.

Оҳи ман гӯрро битарконад,
Оҳи ман оҳи рӯзгори ман аст.
Халқи тоҷик гар надорад пос,
Гӯри торик посдори ман аст.
Дар канори шумо нагунчидам,
Хоки аҷдод ҳамканори ман аст.
Модарам рафт, низ биштобам,
Рӯҳи покаш дар интизори ман аст.

1993

* * *

Қабри таърих ягон қавм надидаст, ки мо,
Заҳри таърих нажоде начашидаст, ки мо.
Миллате зери фалак бо ҳама фарҳанги сутург
Ин қадар зиллату хорӣ накашидаст, ки мо.
Миллате дар раҳи тақдир бад-ин танҳой
Ба чунин вартаи муҳлик нарасидаст, ки мо.
Миллате аз қалами рафта бар аъмоли башар
Ин қадар бӯи укубат нашамидаст, ки мо.
Миллате бечихате бо сари пуршӯру баланд
Дар сари дори аҷониб натапидаст, ки мо.
Ҳеҷ қавме ба чунин нокасию нохалафӣ
Хуни ҳамхуни худаширо намакидаст, ки мо.
Миллате дар ҳама айём бад-ин бешарафӣ
Синаи модари худро набуридаст, ки мо.
Ҳеҷ кас зери ниқоб омада баҳри зару сим,
Чигари ҳамнасабашро надаридаст, ки мо.
Ҳеҷ фарде зи сари кин ба чигаргоҳи падар
Дашнаи ташнаи хунро нахалидаст, ки мо.
...Оху афсӯс, ки дар ҳошияи таърихем,
Ин ҳама фоҷиаро даҳр надидаст, ки мо.

1994

* * *

Нишони сармадӣ сустам, нишони тир шудам,
 Ғарибу бекасу бечораву фақир шудам.
 Агарчи шери хузарбам, тазоди қисмат бин,
 Ба дасти як саги дунболагар асир шудам.
 Чунин ҳақорати таърих нест дар таърих
 Кабир будаму якборагӣ сағир шудам.
 Ҳамоқати худамон буд ё таҷовузи ғайр,
 Зи авчи кибриё уфтодаму ҳақир шудам.
 Миёни зулмати чаҳл офтоб мечустам,
 Зи кӯрдуди сияҳкорогон зарир шудам.
 Басо зи торами ахзар ситора мечидам,
 Залилу мунзавию хастаю қасир шудам.
 Зи биму ваҳшату дилвопасӣ дилам чӯкид,
 Зи хешу аз ҳама ҳамҷодагон заҳир шудам.
 Чу «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ дар чакод будам,
 Кунун фиканда таҳи пой чун ҳасир шудам.
 Зи бори нанг миёнам шикасту уфтодам,
 Зи чони хешу зи чабри дусӯя сер шудам.
 Ҳазор сол ба рағми замон чавон будам
 Миёни чанд дақиқа шикаста, пир шудам...

1994

* * *

Дар дил он кадр, ки мақсуди ман аст,
 Ин ҳаҳон арсаи маҳдуди ман аст.
 Ҳар чӣ аз будани худ пай сустам,
 Жарф дидам, паи нобуди ман аст.
 Дар раҳи дод базе дод задам,
 Нек дидам, ки на бар суди ман аст.
 Кай кашад миллати ман сар ба фалак?
 Дар кучо ҷаннати мавбуди ман аст?
 Дар чӣ бурҷе ба тулӯъ омода
 Ахтари толеи масъуди ман аст?

Баррае дар даҳани гургонам,
Чор сӯ ҳалқаи масдуди ман аст.
Қигарам пора шуда, лахта шуда
Чун заминҳои Варорӯди ман аст.
Сӯхтам, сӯхтам аз тарсуй,
З-ин алам охи таболуди ман аст.
Сӯхтам, сӯхтам аз танҳой,
Шеъри ман оташи ман, дуди ман аст.
Ҳар суруде, ки бихонам зи алам,
Бо ҷаҳон номаи бидруди ман аст...

1994

* * *

Кай ҳама ҷангу мочаро гузарад,
То азоби ману шумо гузарад?
Ё Баҳоваддини балоғардон,
Ҳеч донӣ, ба мо чиҳо гузарад?
Сад бало омадаст бар сари халқ,
Як бало кун, ки сад бало гузарад.
Осмон косаест ворона,
Зери он умр бенаво гузарад.
Моҳи нима чу ними нон тобад,
Гар шабе аз раҳе гадо гузарад.
Ин ҷаҳон кафши кӯхнаро монад,
Чун зи пешам бараҳнапо гузарад.
Эй зараргор, то зар андӯзӣ,
Обат аз кӯзаи тило гузарад.
Халқ гушнаст, эй шикамбора,
Аз гулӯят чӣ сон ғизо гузарад?
Ҳар кучо ҳизб, кизб низ он ҷост,
Ҳизббозӣ кучо ба ҷо гузарад?
Марги мо ҷуз маҳалгарой нест,
Зудтар кош ин вабо гузарад.

Мазҳабе чуз талоши мансаб нест,
 Магар ин дарди бедаво гузарад?
 Дар гадоӣ тавон ба сахтӣ сохт,
 Кай азоби ватангадо гузарад?
 Бар сари ин шикастаболон кай
 Соҷи шаҳпари ҳумо гузарад?
 Кош ин халқи хештаннашнос
 Боре аз хотири худо гузарад.
 Давлати ҳамситораҳо бошад,
 Савлати беситораҳо гузарад...

1995

* * *

Он лаъли дилхунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт,
 Он ёри маҳзунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Қолиб тихӣ созам агар зору ҳазин, ҷони падар,
 Рав, беи мачнунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Дар рӯи тобутам агар гулбаргафшонӣ кунанд,
 Он шоҳи гулбунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Ду дида Чайхун доштам аз марғи армонҳои халқ,
 Рав, оби Чайхунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Озори дунё дар дилам аз реғи ҳомун¹ беш буд,
 Он реғи ҳомунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Дил додаам, дил бурдаам, ҷоми паёпай хурдаам,
 Он ҷоми ворунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.
 Ин дафтари шеърӯ ғазал чун ман намирад аз ачал,
 Рав, чарҳи гардунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт.

1995

1. Истифода аз ин дубайтии мардумӣ:
 Фалакро бин, чи зулми нораво кард,
 Ту ро аз ман, маро аз ту чудо кард,
 Ғами олам ҳама реғи биёбон,
 Фалак барчиду бар домони мо кард.

* * *

Эй бознишастагони миллат,
Эй болшикастагони миллат,
Пайвандгарони дӯшу фардо,
Азхешгусастагони миллат;
Аз тарфи чаҳону зиндагонӣ,
Эй тарфнабастагони миллат;
Гоҳе таҳи бору гаҳ таҳи ор,
Эй шалпару хастагони миллат;
Эй ҳастаи мо ба сахни ҳастӣ,
Эй чумлаи хастагони миллат;
Гардида раҳо зи дарди мансаб,
Аз сакта нарастагони миллат;
Ҳарчанд залилу хор гаштед,
Будед парастагони миллат;
Пирони муроди навҷавонон,
Покону хучастагони миллат;
Бифристаматон дуруд, зеро
Будед фиристагони миллат!

1995

* * *

Замон кони ғамон гуфтанду рафтанд,
Ғиғон аз ин чаҳон гуфтанду рафтанд.
Ҳама ваҳшат, ки худшон офариданд,
Зи дасти осӣён гуфтанду рафтанд.
Замонро вожгун карданд худшон,
Ҳама чурми замон гуфтанду рафтанд.
Ба бели хеш гӯри хеш канданд,
Зи қасди душманон гуфтанду рафтанд.
Бара хурданд бо гургони миллат,
Ҳама айби шубон гуфтанду рафтанд.

Бидуздиданд симу зар зи конҳо,
 Ҳама камбуди кон гуфтанду рафтанд.
 Бародарро зи кин куштанд, лекин
 Хато рафт аз камон гуфтанду рафтанд.
 Ба чурми хештан тан дарнадоданд,
 Гуноҳи одамон гуфтанду рафтанд.
 Басо андар замин истора куштанд,
 Зи наҳси осмон гуфтанду рафтанд.
 Агар буданд ҳези зан ба музде,
 Базаҳкораш занон гуфтанду рафтанд.
 Ҳама қачбозии даврони худро
 Хатои рафтагон гуфтанду рафтанд.
 Ба ҳам карданд бас номехрубонӣ,
 Фалак номехрубон гуфтанду рафтанд.
 Забонро гар нафаҳмиданд борик,
 Гуноҳи тарҷумон гуфтанду рафтанд.
 Хирадшон кӯр буд, имонашон кӯр,
 Зи аҳвал альъамон гуфтанду рафтанд.
 Ду-се фарди забардасте агар буд,
 Ду каф бикшода, «нон!» гуфтанду рафтанд.
 Ду-се тан марди фарманде агар буд,
 Ҳама тарки макон гуфтанду рафтанд.
 Ба сони Аҳмади Дониш ба сад дард
 Ба гӯши хар азон гуфтанду рафтанд.

1995

* * *

Кушед ин замонаро, ки мекушад таронаро,
 Даруни чашм мекушад нигоҳи шоиронаро.
 Замонаи ҳаринае чу кафши серпинае,
 Ба пинае намехарад нубуғи ҷовидонаро.
 Накошта қаламчае қалам-қалам ҳамекунад
 Ба дасти сад табарзане дарахти пурҷавонаро.

Зи ҷаҳл найза мекашад ба теғи чашми офтоб,
Ба байза ҳабс мекунад ҳумои ошёнро.
Ба номи халқ кушта шуд умеду ормони халқ,
Зи номи халқ бофта ҳазору як баҳонаро.
Чу зодбуми он яке дехест мисли чашми бум,
Ба чашми бум бингарад ҷаҳони бекаронаро.
Яке сафолпорае ба хумми зар расидааст,
Яке зуғолпорае гирифта сад ҳазонаро.
Ман аз талиъаи саҳар паёмоварам, вале
Замони ман намехарад талиъаи замонаро.
Ало, замони мунҷамид, ту дасти кам ҳалал мадеҳ
Мани ба сӯи ҷовидон ба лаб ғазал равонаро...

1996

* * *

Ҷон ба курбони ту, эй меҳани хунинкафанам,
Будӣ байтушшарафам, гаштай байтулҳазанам.
Душманат чор тараф ачнабию хонагианд,
Тани танҳо ба чӣ ниру сафи аъдо шиканам?
Дӯст душманнасақу душмани ту дӯстнамоист,
Рост гӯям, бипаронанд зи чашму даҳанам.
Тоҷик андар Ватани хеш чаро муттаҳам аст?
Ё хато рафта ба тоҷик таваллуд шуданам?
Ҳама халқони дигар анҷуман ороостаанд,
Дар Самарқанд нашуд сохта ним анҷуманам...
Гуфт алломаи Иқбол, ки бархез зи хоб!
Буздиле гуфт: фулонист мухотаб, на манам...
Он яке дар хуми тилло сари худ кард фурӯ,
Дигаре гуфт: биё, маҳваши симинзақанам...
Он яке гуфт ғами гову бузу бузғола,
Дигаре гуфт ғами хонаву фарзанду занам...
Домани кӯҳ гирифтему думи маркаби хеш
Рафт аз даст ҳама домани дашту даманим.

Эй Хуросон, ту бигӯ, соҳати Эронвич ку?
 Ман аз ин фочиа чун шиква ба яздон накунам?
 Ку дигар шаъшаъаи донишу фарҳанги бузург?
 Ку дигар карру фару наъраи ғулғулфиканам?
 Рӯзу шаб аз ғами ту гириякунон месӯзам,
 Ту ба хун ғарқаю ман ғарқи малолу миҳанам.
 Гирия ман на аз он аст, ки даргоҳам сӯхт,
 Ҳам на з-он аст ки шуд сӯхта боғу чаманам,
 Гирия ман на аз он аст, ки гум шуд писарам,
 Ҳам на з-он аст, ки абгор шуд аҷзои танам,
 Гирия ман на аз он аст, ки бечора шудам,
 Ҳам на з-он аст, ки фарсуда бувад пираханам,
 Гирия аз он ки туро ҳукм ба куштан карданд,
 Эй ту ҳам появу ҳам мояи инсон буданам!
 Гирия аз он ки зи бунмояи ин қисмати талх
 Ман сухан гӯям агар, нест касе ҳамсуханам!
 Гирия аз он ки ба жарфои чунин фочиае
 Нашавад хира кас аз ҳамнасабу ҳамватанам.
 Гирия аз он ки ду-се бетарафи бешарафе
 Ба сарам санг биборанд, ки ман дам назанам.
 Гирия аз он ки ту танҳоиву ман танҳотар,
 Ватанам, о ватанам, о ватанам, о ватанам!

1996

* * *

Рафтам ман аз бари ту, дидор дар қиёмат!
 Рафтам ман аз сари ту, дидор дар қиёмат!
 Эй паршикастаи ман, мисли уқоб бигзашт
 Ҳамболу ҳампари¹ ту, дидор дар қиёмат!
 Бисёр бода хурдам, имрӯз бодаи марг...
 Пур бод соғари ту, дидор дар қиёмат!

1. Таъбири Қутбӣ Киrom. Ёдаш ба хайр!

Хок аст бистари ман, эй кош гарм бошад
Болину бистари ту, дидор дар қиёмат!
Баъд аз сарам чӣ ояд аз саъду наҳси афлок
Бар хонаю дари ту, дидор дар қиёмат!
Рӯи маро бихоҳӣ, бар рӯи дафтарам бин,
Он чост мазҳари ту, дидор дар қиёмат!
Фарёди бесухан кун, чун дар ғами сухан сӯхт
Ёри суханвари ту, дидор дар қиёмат!
Танҳо набошам он чо чун бурдаам ба дида
Ду дидаи тари ту, дидор дар қиёмат!
Дар хоки тира бошад қандили шомии уқбо
Ишқи мунаввари ту, дидор дар қиёмат!
Рӯи маро бичӯяд дар боғҳои мину
Рӯи музаффари ту, дидор дар қиёмат!

1996

* * *

Дар суҳбати чашмонат соғар ба кафи дастам,
Ин лаҳза, ки ман мастам, дарёб, ки ман ҳастам.
Эй ёри биҳиштоғӯш, ин лаҳза муборак бод,
Дар доми ту афтодам, аз доми аҷал растам!
Ин лаҳза, ки ширин аст, аз бӯяи дерин аст,
Наздик чу зулфонат бо рӯи ту биншастам.
Дарёфтамат ин сон чон ташнаву дил ташна,
Ман ҳам зи лабони ту дилташнагӣ бишкастам.
Чун гесуи афшонро бар рӯи ман афшондӣ,
Гесуи малак омад дар панҷаву дар шастам.
Пур кардӣ чу оғӯшам, аз ман ду ҷаҳон пур шуд,
Пур бош ту ҳам аз ман то ҳастиву то ҳастам!

1996

* * *

Раҳми парвардигори мо омад,
 Нури ҳақ бар диёри мо омад.
 Чанги бунёдсӯзи мо бигзашт,
 Сулҳи бунёдкори мо омад.
 Зиндагӣ сахттар зи мурдагӣ буд,
 Ҳотифи зиндадори мо омад.
 Кӯю барзан пур аз гадоён буд,
 Фурсати шоҳкори мо омад.
 Пири Канъоно, чашми ту равшан!
 Юсуфи дилфигори мо омад.
 Мурдаҳо норизо зи мо буданд,
 Фотиҳа бар мазори мо омад.
 Чор сӯ буд тирборонҳо
 Яке тири барори мо омад.
 Ахтари наҳс аз сари мо рафт,
 Ахтари саъд ёри мо омад.
 Аз сари мо хазонфишон бигзашт,
 Гулфишони баҳори мо омад.
 Кӯҳсоро, бибахш пастии мо,
 Нангу ному виқори мо омад.
 Ҳоли зору низори мо бигзашт,
 Вақти ҷуду нисори мо омад.
 Чанги девонавори мо бигзашт,
 Сулҳи деринтизори мо омад.

1997

* * *

Чӣ хабар? Чӣ чангу даъво? Ту напурсу ман нагӯям.
 Кӣ шикаст муҳраи мо? Ту напурсу ман нагӯям.
 Кӣ бурид решаи мо? Кӣ бисӯхт бешаи мо?
 Кӣ рабуд ганчи моро? Ту напурсу ман нагӯям.
 Кӣ чӣ кард бо Самарқанд, ки чунин нагунаш афканд?
 Кӣ чӣ кард бо Бухоро? Ту напурсу ман нагӯям.

Зи ҳазорсола таърих? На! Ҳазорсола таъхир!
 Ту напурс, чони бобо. Ту напурсу ман нагӯям.
 Кӣ маро чунин пароканд? Кӣ туро ба хун биёганд?
 Зи худост ё худӣ мо? Ту напурсу ман нагӯям.
 Хабаре зи асли худ не, сафаре ба васли худ не,
 Ману ту ҳаеҷ оё? Ту напурсу ман нагӯям.
 На Куруш, на хурӯше, на ситез, на тамизе,
 Чӣ нишон зи бахши фардо? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ҳама рафта кӯ ба кӯе, нашавем рӯ ба рӯе,
 Ки гирифт мулки Доро? Ту напурсу ман нагӯям.
 Раҳи куфру дин чӣ чӯӣ, ту зи нафси ину он гӯӣ,
 Кӣ бувад Калашниково? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ту гулӯи чашма бастӣ, худӣ ту зи ман бипурсӣ,
 Ки чаро хушид дарё? Ту напурсу ман нагӯям.
 Ту ба маснаде расидӣ, на ба мақсаде расидӣ,
 Чӣ шунидӣ аз раоё? Ту напурсу ман нагӯям.
 Нарасида бар худимон, нарасем бар худомон,
 Чӣ касем дар ду дунё? Ту напурсу ман нагӯям.

1997

* * *

Ту биё ба пешвозам, ки фироқ дар камин аст,
 Бигузар зи раҳгузорам, ки гузашти ман яқин аст.
 Чу ба остонат оям, ба ман остин маяфшон,
 Ки ҳар остонаи мо ачали дар остин аст.
 Ту бигӯӣ инчунине, манат ончунон бигӯям,
 Чу расид они реҳлат, на чунону на чунин аст.
 Ту биё ба бистари ман, сари сина неҳ сарамро,
 Ки ба бистари қиёмат на саре бувад, на синаст.
 Ту макун туруш ҷабинро, маписанд ону инро,
 Ки ҳар он чи дид бояд, ҳама аз хати ҷабин аст.
 Ту биё ба паҳлуи ман, ниғаҳе бикун суи ман,
 Кӣ бидонад ин ниғахро, ки нигоҳи вопасин аст.

1998

* * *

Аз саманди замон пиёда шудам,
 Пиру афгору уфтода¹ шудам.
 Чодаи шаҳр буд пур аз ман,
 Ин замон баргараф зи чода шудам.
 Дод, эй дод, чўчаи хомак,
 Ки ту парвозиву ман ода шудам.
 Чурми ман нест, чурми ин дунёст,
 Ки сари хам зи хуми бода шудам.
 Аз нажоди бузурги ман ту мапурс,
 Бенажода зи бенажода шудам.
 Лодахандии халки худ дидам,
 Бо бузургии хеш лода² шудам.
 Эй басо шеъри норасо гуфтам,
 Баски худ норасид³ зода шудам.

1998

* * *

Эй пора-пораҳо дар кўхпораҳо,
 Камшўру камшуур, эй бешарораҳо,
 Эй камшумораҳо дар осмони ақл,
 Андар замини чаҳл, эй бешумораҳо,
 Аз ваҳдати худо то ваҳдати худӣ
 Гуфтанд нуктаҳо, карданд ишораҳо,
 Аммо ҳанӯз ҳам худро насохтед
 Аз ишқи зиндагӣ, эй ҳечкораҳо.
 Аммо ҳанӯз ҳам холис наёмадед
 Андар канори ҳам андар канораҳо;

1. Дар урфият мегӯянд: фулон хеле афтода шуда.

2. Эй лодаханд, эй лодаханд,
 То кас нахандад, ту маханд. (Халқӣ)

3. Ман норасид (дар деҳи мо «ношуд» мегӯянд) зода шудам. Мода-рам мегуфт. Ёдаш бахайр!

Аммо ҳанӯз ҳам дуздони кишваред
Дар пушти бораҳо, пушти тавораҳо;
Аммо ҳанӯз ҳам дуздона мебаред
Аз чашм сурмаҳо, аз ёр ёраҳо.
Инсофатон кучо? Алтофатон кучо?
Ришони ришваҳо, пирони пораҳо?
Эй нанг бар шумо, ин бори нангро
Ҳаргиз намекашад лак-лак қатораҳо...
Фардо чӣ бошад? Пурсанд аз шумо
Чашмони кӯдакон дар гоҳвораҳо.
Бошед дур агар аз ҳамдигар чунин,
Кӯбанд душманон таблу нақораҳо.
Аз як яхан агар сар барнаёваред,
Созад ҳамон адӯ сартон манораҳо.
Дар роҳи ҷустуҷӯ ҷое намерасед,
Тифлони найсавор, эй худсавораҳо.
Садрангии шумо якранг кай шавад,
Оқилқиёфаҳо, чоҳилназораҳо!
Дигар замон гузашт, боре зи баҳри халқ
Як зарра ғам хуред, эй меъдабораҳо.
Манзума офаред аз назми ҳамдилӣ
Дар гирди офтоб, эй такситораҳо!

Ҷ О М И Х А Й Ё М

Рубоиёт

Онон, ки забонӣ офаринам хонанд,
 Барчоши такаллуф ба сарам афшонанд,
 Дар зиндагиям ба чои гул хор диҳанд,
 Чун даргузарам, ба гӯри ман гул монанд.

Ду панҷаи ман ба мӯи ту шона нашуд,
 Девонагиям дар ишқ афсона нашуд.
 Ду хонаи чашми ман фурӯ рафт ба об,
 Хайҳот, ки чашми ту ба ман хона нашуд.

Афсӯс ҷавониям, ки бигзашту бирафт,
 Чун мурғ ба рӯи бом биншасту бирафт,
 Дар ҷӯяи хушкидаи ожанги рухам
 Тухми аламу ҳасрату ғам кишту бирафт.

Онҳо, ки ба чоҳу мансабе мағруранд,
 Аз илму адаб ҳазор фарсах дуранд.
 Мо чашми замонаем гӯянд, вале
 Чун нек назар кунем, баъзе кӯранд.

Бечорааму ҳазору як чора кунам,
 Дилро паи дилшиносӣ овора кунам,
 З-он ҷӯб, ки аблаҳе тарошад тобут,
 Болор ба хона ё ки гаҳвора кунам.

Эй ёр, ғами ту мегудозад чонам,
 Чун шаршараҳо гиря кунад чашмонам.
 З-он пеш, ки зиндагонӣ аз сар монад,
 Бигзор, ба рӯи синаат сар монам.

Эй дӯст, ба ҳам дил накушудем, дарег!
Мастона суруде насурудем, дарег!
Ҳамсоия дар ба дар агарчи будем,
Ҳамсоия дил ба дил набудем, дарег!

Аз пайраҳа сӯи шоҳраҳ омадаам,
Аз захмати чаҳ ба мулки маҳ омадаам.
Чандон ба ман ихлос ба покӣ мабаред,
Бар мулки савоб аз гунаҳ омадаам.

Аз оташи чӯби хушк тар месӯзад,
Аз оташи ақли тунд сар месӯзад.
Эй ишк, ту оташе, ки дудат нур аст,
Нурест, к-аз он ҷону чигар месӯзад.

Ин умр, ки чун оби равон мегузарад,
Аз раҳгузараш пиру ҷавон мегузарад.
Ҳарчанд ту оҳиста варо сарфа кунӣ,
Пинҳону аёну барқсон мегузарад.

Бар ошиқ агар зи ёр ҷабре ояд,
Аз толеи хеш шикваҳо бинмояд.
Шоир чу ба ихлоси халоиқ насазад,
Аз хомаи хештан биранчад бояд.

Як умр зи бедоди ҷаҳон дод задам.
То беғаму дард як дами шод задам.
То хуб расам ба орзуи дили хеш
Ҳар орзуге, ки буд, барбод задам.

Рӯзе, ки аҷал барад маро аз дунё,
Аз дидаи хуршед шавам нопаддо.
Бо пирии худ ҷаҳон ҷавон хоҳад монд,
Бе будани ман хушк нагардад дарё.

Гар ёд кунад маро дили шайдое,
Гӯед, нишаста гар лаби дарёе,
Бар оби равон бингараду дарёбад,
Ҷорӣ шудани зиндагии дунёӣ.

Имрӯз туро пиру чавон медонад,
Гардун ба сарат ситора меафсонад.
Чун даргузарӣ аз ин ҷаҳон, дасти замон
Девони туро саҳифа мегардонад.

Якумр миёни оташу обам ман,
Аз тобиши ранги умр бетобам ман.
Ноёфтаам накӯтар аз ёфтаҳост,
Хуршедмисол аз паи маҳтобам ман.

Якчанд таронаҳо тараннум кардем,
Бар ҷониби хуршед табассум кардем,
Ҳар қадр сафоӣ умр ҷустем зи даҳр,
Он қадр бақои умрро гум кардем.

Пирони хирад ба ҳар замоне буданд,
Бар миллати хеш тарҷумоне буданд.
Гар ҳикмати халқ ганчи бесоҳиб буд,
Онҳо ба мисоли посбоне буданд.

Онҳо, ки асоси қасри олам буданд,
Гулдаст, вале ба чашми пурнам буданд.
Афроста бас манораву кунгураҳо,
Худ содаю хоксору сархам буданд.

Онҳо, ки ба мо дарси шараф ёд диҳанд,
То ваъда ба мо ҷаҳони обод диҳанд.
Хоҳанд зи мо шикастанафсӣ имрӯз,
Чун даргузарем, пас мукофот диҳанд.

Он, к-ӯ шикам аз музди сухан сер кунад,
Дар гуфтани шеъри вақт таъхир кунад.
Аз баъди қарори маҷлису кунгураҳо
Пайваста ду-се калимаро, шеър кунад.

Дар хилвати рози ошикон будам ман,
Ҷомеву лабеву комрон будам ман.
Ҳарчанд ҳамӯшу ноаён будам ман,
Монанди шумо дар ин ҷаҳон будам ман.

Подоши муҳаббатат маломат бошад,
Подоши садоқатат хиёнат бошад.
Мобайни садоқату хиёнат ҷоест –
Он ҷой гузин, дар он саодат бошад.

Якумр ғуломи чокари дил будам,
Дил буд чу рӯду ман чу соҳил будам.
Он қадр ба ҳукми дил чашидам талхӣ,
К-аз айшу нишоти умр ғофил будам.

Ин хона барои мову ту сохтаанд,
Бо хуни чигар накӯш пардохтаанд.
То мову ту сарфароз бошем зи умр,
Садҳо сари нозанин ҳама бохтаанд.

Ман чамъ кунам, туаш парешон созӣ,
Обод кунам, ту боз вайрон созӣ.
Бо ин ҳама бозию фиребу найранг,
Эй умр, зи ман чӣ гуна инсон созӣ?

Зар низ чу санг гар фаровон будӣ,
Пас, қимати ӯ зи санг арзон будӣ,
Афзун чу бадон агар накӯён будӣ,
Некиву бадӣ ба қадр яксон будӣ.

Дарёи дилам мавҷзанон мегузарад,
 Аз байни ду соҳили замон мегузарад.
 Дарёи ту гар ба сӯи баҳре биравад,
 Дарёи ман аз баҳри ҷаҳон мегузарад.

Инҳо ҳама аз мансаби худ масруранд,
 Дар минбару сахна – ҳар кучо манзуранд.
 Гар муҳрбадасту ҳокиму пурзӯранд,
 Дар пеши ҳақиқат ҳамагон маъзуранд.

Онҳо, ки ба нақди шеърӣ мо пардозанд,
 Монанди тапонҷаҳои беовозанд.
 Нашнохта олами дили шоирро,
 Аз дур ба шеърҳош тир андозанд.

Чун ганҷ ба зери хок хомӯшам ман,
 Аз хотири дӯстон фаромӯшам ман.
 Онҳо ҳама дар фаҳм сабукборонанд,
 Лекин чу замини борбардӯшам ман.

Ёрон, ба сари гӯри ман овоз кунед,
 Қисмам ба замини пок анбоз кунед.
 Аз ҷумла хатои ман сабақ омӯzed,
 Аз бандагиям зиндагӣ оғоз кунед.

Онҳо ки зи даҳр суди худ ҷӯёянд,
 Шодоб чу беда соҳили дарёянд.
 Аммо чу баҳор обҳо мастона
 Туғён бикунанд, решакан бинмоянд.

Эй дӯст, ба ёди дӯстон бояд буд,
 Қурбони кудуми меҳмон бояд буд.
 Чун дастагуле ба пешвози ёрон
 Барбаста, ҷудо зи бӯстон бояд буд.

Шоир набувад, ҳар он ки девон дорад,
Зебо набувад, ҳар он ки марҷон дорад.
Ошиқ набувад, ҳар он ки дар хилвати шаб
Паймонаи май ба ҷои паймон дорад.

Он гаҳ ки ба сина шӯришу тугён аст,
Аз шодӣ хурам бода, ки он дармон аст.
Ҷоме, ки ба ёди дӯстон бардорам,
Ширин ба мисоли чехраи онон аст.

Дар сабзаи навбахор хобам бурдаст,
Савдои гуле сари ҳисобам бурдаст.
Савдои гуле сари ҳисобам чӣ кунад?
Дороию давлати шабобам бурдаст.

Хайём, суханҳои ту нотақроп аст,
Ҷоми хиради ту ҷовидон саршор аст.
Ҳар кас, ки нахурд ҷоми ту, мастӣ кард,
Ҳар кас, ки бихурд, оқилу ҳушёр аст.

Ҷомеву бутеву ошиқӣ – ҳуш ҳолест,
Соле, ки гузашт бо ҳушӣ, ҳуш солест.
Хайём, ба ҳар замона дар базми хирад
Ҷоми ту пур аст, лек ҷоят холист.

Ин субҳ давоми шомӣ чун зиндон аст,
Ин ханда нишони дидаи гирён аст.
Ҳар чизи наведе, ки ҳозирон ёфтаем,
Гумкардаи рафтагони пурармон аст.

Мо ҳалқаи байни аввалу анҷомем,
Парвардаи асри бисту шири хомем.
Хайём, кӣ гуфт, буда безурёте,
Модом ки мо шахписари Хайёмем?!

Эй хок, туро ба ашки худ нам кардем,
То бар сари ту мотамаи нав кам кардем.
Мо доғи туро ба хуни дилҳо шустем,
То санги туро ҳайкали одам кардем.

Ҳайф аст, агар умр шикоре бошад,
Озод зи дарду доғу оре бошад.
Дар пайраҳаи ҳаёт по мондани мо
Айб аст, агар қадамшуморӣ бошад.

Борон чу гирист, гиря бунёд бикун,
Тундар чу фиғон кашид, фарёд бикун.
Ҳар гоҳ ситорае фитад аз гардун,
Эй ёр, ситораи маро ёд бикун.

Дарёст равону соҳилаш бепарвост,
Дарёст барошuftаю соҳил барҷост.
Дарё чу бихушқид, бимонад соҳил
Ҳамчун ду лабе, ки аз лаби ёр ҷудост.

Нӯшед ба ёди хотири хастаи ман,
Холӣ накунед ҷои биншастаи ман.
Андар сари гӯри ман гузоред чу лавҳ
Як соғари вақти мастӣ бишкастаи ман.

Ёрон, чу сари қадаҳ ба ишрат оед,
Ёде зи мани сӯхтадил бинмоед.
Ман тоқ наям, ки тирамаҳ гӯр кунед,
Чун фасли баҳор даррасад, бикшоед.

То ном физой, нафси худро кам кун,
Одамгарӣ кун, валек бо одам кун.
Меғуфт даравгаре ба ман вақти дарав:
Чун хӯшаи гандум ба замин сар ҳам кун.

Хушбахт касе, ки хидмати ёр кунад,
Ҳар ҷо, ки қадам ниҳод, гулзор кунад.
Занғулаи гоҳвораю гирияи тифл
Ҳар субҳ варо зи хоб бедор кунад.

То чанд ту бо гузаштагон менозӣ,
Бо Рӯдакию ба Ҳофизи Шерозӣ?
Вақт аст, сари минбари озоди суҳан
Хайёми дигар, Ҳофизи дигар созӣ!

Ҳар чашм, ки наззора кунад, чӯё нест,
Ҳар роҳбари савор раҳпаймо нест.
Ҳар ланг нашуд ҷаҳонситон чун Темур,
Ҳар кӯр ба мисли Рӯдакӣ бино нест.

Ҳар қадр шавад пир, ҷавон аст одам,
Як борқаше баҳри замон аст одам.
Ў рӯи замину рӯи ӯ гардунҳост,
Гӯё ки замину осмон аст одам.

Ин хок мисоли модарон мегиряд,
Дар мотами хокхуфтагон мегиряд,
Ҳар роҳ ки нақши бад гузоранд бар ӯ,
Дар зери қудуми нокасон мегиряд.

То чоми диле ба дасти ёре нашикаст,
Армони диле зи дӯстдорӣ нашикаст.
Ҳарчанд ки зиндагӣ гулоби талх аст,
Бисёр чашидему хуморе нашикаст.

Дилро ба қумоши ишқ савдо кардам,
Дар синаи гарми шавқ маъво кардам,
То он ки дар ин ҷаҳон биёбам ҷое,
Худро зи ҷаҳони хеш пайдо кардам.

Онон, ки ниҳоди поку имон доранд,
Чун шуъла забони оташафшон доранд,
Аз одами шабкӯр надоранд гила,
Аммо гилаҳо зи рӯзкӯрон доранд.

То тоза шавему тозабунёд шавем,
Бо оташи ишқи пок ҳамзод шавем.
То он ки шавем аз ғуломӣ озод,
Бояд зи ғуломии худ озод шавем.

Он лаб, ки зи чашмони сиёҳат бӯсид,
Аз бӯсағаҳи рӯи чу моҳат бӯсид,
Баъди ту нахоҳад аз чаҳон рӯю лабе,
Бе рӯю лаби ту хок хоҳад бӯсид.

Онҳо, ки ба мисли чӯби зарандуданд,
Берун чу тилою аз дарун беҳуданд.
Аз баҳри фиреби чашм рахшанд даме,
Оташ бинамоянд, валекин дуданд.

Ҳамқисмати ҳар суру азо бояд буд,
Дар ғамкадаҳо тарабфизо бояд буд.
Берун зи ғазою бечазо будан чист?
Он беҳ, ки ҳамеша дар ғазо бояд буд!

Онҳо, ки барои нафси худ беҳобанд,
Маҳтобшабон чу кирмаки шабтобанд.
Ғофил зи хурӯшу шӯриши дарёҳо
Дар соҳили рӯд чоҳи обе кобанд.

Хушбахт касе, ки ном бар ном орад,
Дар иди Ватан чону дил инъом орад.
Монандаи кӯлвори қосид ҳар субҳ
Холӣ шаваду ба халқ пайғом орад.

Дар чархи куҳан баҳти нав эҷод кунед,
Ин хоки куҳанро ба навӣ шод кунед.
Номе ба харита нест аз деҳаи ман,
Ёрон, зи суруди ман варо ёд кунед.

То чархи фалак хаёли мо афзун рафт,
Бисёр зи дида ашку аз дил хун рафт.
Нашкаста пари Дедалу Икар зинҳор
Варна ба суи фалак Гагарин чун рафт?!

Фархунда касе, ки пардаи дил бидарад,
Бар пардаи чашми гулнигоҳе нигарад.
Пешобағали дамида чун субҳеро
Ҳар кас ки надид, хоби маргаш бибарад.

Чун коғази солхурда афсурда шудем,
Бишкуфта ба баҳти халқ, пажмурда шудем.
Якчанд чу санги осие чарх задем,
То мардумӣ нон хуранд, мо хурда шудем.

Хонед ба базми ошиқӣ номаи ман,
Пӯшед ба қомати сиҳӣ чомаи ман.
Сар пой сутуни ростӣ буда маро,
Созед сутуни хонае хомаи ман!

Рӯзе, ки ба дил муҳаббат оғоз кунӣ,
Бе болу паре ба арш парвоз кунӣ.
Дар роҳи нишеби умр шав сарафроз,
Пул нест чавонӣ, ки пасандоз кунӣ.

Дардову шигифто, аҷали масҳарабоз
Фарқияти мурдагон намебинад соз,
Сад зиндадиле бимираду хок шавад,
Дилмурда бурун зи хок мемонад боз.

Имрӯз, ки зиндагонӣ дар хидмати мост,
Бар гардани мост, ҳар чӣ неку бади мост.
Нӯшед ба базми косагардонии умр
Имрӯз, ки коса косаи навбати мост.

Ин умр, ки дар паноҳи худ мегузарад,
Бо айби худу гуноҳи худ мегузарад.
Аз бом фитад яке, яке аз гардун,
Ҳар кас зи ҷаҳон ба роҳи худ мегузарад.

То зинда будем, зиндагонӣ кардем,
Бар қасди аҷал ҳама ҷавонӣ кардем.
З-он пеш, ки аз давраи даврон биравем,
Як давр задему давронӣ кардем.

Дар вақти ҷавониям ҷавонӣ кардам,
Бар домани ёр дилфишонӣ кардам.
Афтодам агар, фитодам аз дори баланд,
Бо номи баланд зиндагонӣ кардам.

Гар дард барад, дарди замонат бибарад,
Гар об барад, оби калонат бибарад,
Дар ҳавзаи хушкида чӣ заврақ ронӣ,
Бигзор, ки тӯфони ҷаҳонат бибарад.

Дар синаи ман мақбараи ҷовидон,
Дар дафтари ман лавҳи мазорест ниҳон:
Бар хотираи ҳама ҷавонмардоне
Ҷӯ кандаю худ нахурда як қатра аз он.

Дунё ба мисоли бори ноҳанҷор аст,
Вазнаш ҳама бар дӯши каси пурбор аст.
Аз калла манорасозӣ осон дар он,
Аз ақл манора сохтан душвор аст.

Мероси азизи мурдагонем ҳама,
Аз умр ба умр нардбонем ҳама.
Дар хони замин барои нони хуршед
Ёрони азиз, меҳмонем ҳама.

То чашм задем, офтоб омаду рафт,
Як рӯзи ҳаёт мисли хоб омаду рафт.
Шогирд ба дарси устодаш гӯй
Бедафтару хомаю китоб омаду рафт.

Ёдат зи дилам дар ин шаби тор гузашт,
Қонам ба ҳаёлат аз таҳи дор гузашт.
Аммо чӣ кунам, зи ишқ ношукрии мо
Бисёр гузашту кор аз кор гузашт.

Боқадр бувад, ҳар он чӣ доим пайдост,
Боқадр намояд, он чӣ тухми анқост.
Бадрӯй намояд, он ки бо мост мудом,
Хушрӯй намояд, он ки дур аз бари мост.

Гарде ҳама аз гардиши гардун хурдем,
Дар ишқ ғами Лайлию Мачнун хурдем.
Аз синаи модарон ҳама шири сафед,
Аз синаи таърих ҳама хун хурдем.

Як пораи санг бас шарарҳо зояд,
Як зарра худ инқилоби дунё зояд.
Таърих, зи баҳри он, ки раҳгум назанад,
Чун модари кӯр тифли бино зояд.

Чандон нахурам бода, ки гардам беёд,
Наъра накашам, ки зиндагӣ доду надод.
Нанг аст ба мастӣ шухра гаштан, аммо
Ҳар кас, ки чу Хайём хурад, нӯшаш бод!

Бо оби чабин кунем таъмири замин,
 Бо ақл раво кунем тадбири замин.
 Дар рӯи замин пой ниҳодан сахл аст,
 Ё тири замин шавем, ё зери замин!

Рӯзу шаби рӯзгори пуршӯр гузашт,
 Аз пеши назар гузашт, аз дур гузашт.
 Бисёр давидам аз паяш чун ошик,
 Ӯ лек чу як духтари мағрур гузашт.

Хиште нашудам, ки қаср бунёд кунанд,
 Рӯде нашудам, ки боғ обод кунанд.
 Як байт шудам, ки вақти мастӣ хонанд,
 Аз мастии шоиронаам ёд кунанд.

Дар чодаи умр тӯшаи роҳгузар
 Бошад ба кафи ду даст ҷону дилу сар.
 Гар кӯр ба раҳ фитод, бархезад боз,
 Бино чу фитод, барнахезад дигар.

Дар чехраи мо доғи ҷунун меафтад,
 Дар пардаи поки чашм хун меафтад.
 Истораи мо дар осмон доим нест,
 Як рӯз ба хок сарнагун меафтад.

Гӯянд ҷаҳон барои инсон танг аст,
 Ин бофтаи сарони бефарҳанг аст.
 Дунё зи барои дӯстиҳост фарох,
 Аммо зи барои душманиҳо танг аст.

Кори ҳама кас баробари ҳиммати ўст,
 Умри ҳама кас нишонаи қимати ўст.
 Даҳчанди қад аст ҳайкалу макбара, лек
 Қабри ҳама кас баробари қомати ўст.

Чун рӯд барои хеш раҳ бикшоям,
Чун роҳ ба пой раҳравон сар соям.
Чун дашт ба рӯи каф гузорам дили хеш,
Чун хок гуноҳи ҳамаро бахшоям.

Ҳар кӯҳ ба мисли ҳайкали подорест,
Кухсори диёр ҳамчу ҳайкалзорест.
Ҳар санги навишта аст як лавҳи мазор,
Ҳар кулла ба ҳайкале чу подеворест.

Дар қасри ҳаёт санги бунёдам ман,
Як кӯдаки хушноми чаҳонзодам ман.
Таърих ба пуштораи ман сарборӣ,
Фарзанди тамоми одамизодам ман!

Машғал бишавед дар шаби зулмонӣ,
Сӯзед, ки олам бишавад нуронӣ.
Бар як худи хуршед гарон аст охир,
Бар олами беканор нурафшонӣ...

Ҳар гоҳ, ки дар роҳ қадам бишморӣ,
Мекӯш ба рӯи роҳ дил бигзорӣ.
Хушбахтии одамӣ на оби дарёст,
То кӯза ба сар равӣ, зи дарё орӣ.

Хоҳам ба ҳама роҳравон роҳи сафед,
Хоҳам ба ҳама шомравон субҳи умед.
Хоҳам, ки ҳама барои дунё бошанд
Чун сабза миёнчии замину хуршед.

Эй рӯд, лаби ту чун лаби ёр, эй рӯд,
Шодоб, вале ташнаи дидор, эй рӯд.
Он оби гузашта боз н-ояд, ки диҳад
Як бўсаи обдори такрор, эй рӯд.

Овах, чи шабе, шаби баҳорон имшаб,
 Болои сарам ситоразорон имшаб.
 Бар чехраи гул то нарасад озоре,
 Нармак резад гулнами борон имшаб.

Варзоб хушу ҳавои Варзоб хуш аст,
 Ҳар дил зи дили дигар хурад об, хуш аст.
 Варзоб, ки ҳар гияҳ дар он варзад ишк,
 Бо бодаи нобу ёри ноёб хуш аст.

Имшаб чӣ шабе, шаби ҳинобандон аст,
 Лабҳои ақиқи ӯ таҳи дандон аст.
 Ҳайратзадаи таомули ачдодӣ,
 Гирён дилакаш, вале лабаш хандон аст.

Имрӯз ба мисли меҳмон зуд бирафт,
 Аз умри абад даре набикшуд, бирафт.
 Дар коми уфуқ бирафт хуршед фурӯ,
 Ин оташи пуршарор чун дуд бирафт.

Кухҳо ба мисоли одамони боор
 Дар посгаҳи замин ҳамеша бедор.
 Гарданшаху собитқадаму сар ба фалак,
 Гӯй ки ситодаанд андар таҳи дор...

Эй дӯст, ману ту бастаи дарди худем,
 3-омад-шудани ҳамдигар огаҳ нашудем.
 Ҳамсоядилӣ кучову ҳамсоядарӣ?
 Ҳамсоя будему лек бесоя будем.

Ин субҳи баҳор чун дили болида,
 Хуршед ба мисли чехраи хандида.
 Ҳар сабза – хати сабзи ҷавони ошик,
 Ҳар ғунча – лаби ханӯз нобӯсида.

Эй чашма, ту аз дили замин меоӣ,
Бар ҳоҷати ташнагон яқин меоӣ.
Ин сон ки туй чу ашки мо полуда,
Ё аз дили марди раҳмгин меоӣ?

Фархунда касе, ки ёр бо ёр шавад,
Аз хоби сахар ба бўса бедор шавад.
Овезад агар, ба зулфи ёр овезад,
Гар ҳалқаи зулф ҳалқаи дор шавад.

Ин одамиён агарчи аз ҳам дуранд,
Дар расму адаб ба ҳамдигар ночӯранд,
Ноне бихуранд ҷумла аз як гандум,
Сармаст ҳама зи оби як ангуранд.

Ман кӯи муроди ҷумла раҳдуронам.
Дар кӯрараҳон асокаши кӯронам.
Ҳар гоҳ ба хок мурдае биспоранд,
Ман дар дили хештан варо гӯронам.

Уммеди беҳӣ зи умр дорам ҳама умр,
Ман ҳосили неку бад шуморам ҳама умр.
Дар роҳи арӯси орзу чун домод
Гулдаста ба даст интизорам ҳама умр.

Бар пирии навчавон биё, гиря кунем,
Бар кӯрии ошиқон биё, гиря кунем.
Бар мотами мурдагон чӣ суд аз гиря?
Бар ғуссаи зиндагон биё, гиря кунем.

Дарё, дарё! Чу ман шитобон дарё,
Ҳамчун дили ман чамъу парешон дарё.
Чун ошиқи гапношунави савдой
Аз хонаи хештан гурезон дарё...

Эй кӯх, барои санги ту чон додем,
 Садҳо сари нозанин ба қурбон додем.
 Аз баҳри ту, эй замини меросии Шарк,
 Мо умри азизи худ гаравгон додем.

Таърих ба чустуҷӯй то раҳ омӯхт,
 Сад нахли қаде буриду гулхан афрӯхт.
 Дар оташи кӯрдуди соли сиюҳафт
 Донед магар, китоби Айнӣ ҳам сӯхт?!

Дарё, дарё! Ту мисли мой, дарё!
 Бо модари хеш бевафой, дарё!
 Худ зодаи чашмаю гурезон аз ӯ,
 Худ зодаи кӯху з-ӯ чудой, дарё!

Ҳар субҳ зи нав ман ба ҷаҳон меоям,
 Навошику навхату ҷавон меоям.
 Ҳар шаб зи ҷаҳон чу одаме даргузарад,
 Ман субҳ чу ҷойгири он меоям.

Он қадр шитоб мекунад ин дили ман,
 Гӯй ки ҳама ҷаҳон бувад маътали ман.
 Он қадр чу бод беқарорӣ дорад,
 Гӯй ки ба бод меравад ҳосили ман.

Ман боз ба роҳ мебароям имрӯз,
 Дарвозаи субҳ мекушоям имрӯз.
 Аз баҳри ҳазор соли баъди сари худ
 Қутби раҳи умр менамоям имрӯз.

Ҳар кас, ки ба нисбате забардаст шавад,
 Аз шуҳрати мо шуҳрати ӯ ҳаст шавад.
 Ҳар қадр баландтар барояд хуршед,
 Он қадр аз ӯ сояи мо паст шавад.

Маъюс машав, баҳор меояд боз,
Бар шоҳаи гул ҳазор меояд боз.
Гар умри гузашта бори дигар н-ояд,
3-ӯ ёди висоли ёр меояд боз.

Андар кафи дастам осмон мегунчад,
Дар синаи ман баҳри дамон мегунчад.
Аммо зи ҷаҳон сер наям ман, ҳарчанд
Дар косаи чашми ман ҷаҳон мегунчад.

Донам, ки ҷаҳон номи маро кам чӯяд,
Нақши қадамам зи рӯи раҳҳо шӯяд.
Аммо зи қалам қаламчае хоҳам сохт,
То бар сари гӯри ман дарахте рӯяд.

Гар мурдани мо оқибати тақдир аст,
Барбастани рахт аз ин ҷаҳони пир аст.
Гар сер надида зиндагиро, биравем,
Шодем, ки зиндагонӣ аз мо сер аст.

Бас рӯз гузашту рӯзгорам бигузашт,
Бас шом гузашту қадри ёрам бигузашт.
Гуфтам, ки дилам ҳаме ҷавон хоҳад буд,
То миҷжа ба ҳам задам, баҳорам бигузашт.

Якчанд дар ин ҷаҳон ҷавон бояд буд,
Як байт суруди ҷовидон бояд буд.
Як умр агар ҷаҳон ҷавонӣ надиҳад,
Як умр ҷавонии ҷаҳон бояд буд.

Девонаву мастиву хуморӣ, эй дил,
Осуда маро намегузорӣ, эй дил.
Кӯбӣ дари синаро чу дасти ёре,
Ё соати умри ман шуморӣ, эй дил!?

Фарёд, авони файзу нурам рафтаст,
Айёми чавонию ғурурам рафтаст.
Шуд чоштгаҳу ғуруб дорад дар пай,
Хуршеди сабоҳи носабурам рафтаст.

Тақдири бадам зи толеи равшани туст,
Гар рӯз надидаам, зи нодидани туст.
Поям ба лаби гӯр расад ҳам рӯзе,
Дасти мани дилкашол бар домани туст.

Дарёи равони кӯҳсорам, эй гул,
Аз кӯҳ ба дашт раҳсипорам, эй гул,
Холо, ки маро канори серобе ҳаст,
Як бор бирӯй дар канорам, эй гул.

Парвози баланд шоҳпар мехоҳад,
Чавлонгаҳи шоирӣ ҳунар мехоҳад.
Лайлии сухан на ёфаву лофу газоф,
Мачнундиливу шӯру шарар мехоҳад.

Роҳе, ки маро ба кӯи максуд барад,
Аз байни ҳазор оташу дуд барад,
Ишқе, ки марост, ё расонад ба мурод,
Ё колбадам ба рӯи тобут барад.

3-ин дашти дароз корвон мегузарад,
Бар дӯш ҳама суду зиён мегузарад,
Ҳарчанд ҳама аз ин ҷаҳон мегузарад,
Бадбахт касе, ки бенишон мегузарад.

Дар кӯраи пурғудоз хомӣ, эй дил,
Сарчашмаи назму бенизомӣ, эй дил,
Аз карда пушаймону зи нокарда малул,
Якумр тамоми нотамомӣ, эй дил.

З-ин роҳи нишеб то кучо хоҳам рафт?
Як рӯз зи даҳр норизо хоҳам рафт.
Ҳарчанд ба нисбате расидам ба мурод,
Аз кӯи мурод норасо хоҳам рафт.

Ҳоло ки баҳорам нагузаштаст, биё,
Ҳоло ки хуморам нашикастаст, биё.
Ҳоло ки ба ёди рӯи хуршедвашат
Хуршеди ҳаётам нанишастаст, биё!

Боғе, ки нахурда об, монад бевар,
Чӯбе, ки насӯхт, худ нагардад аҳгар,
Шеъре, ки зи сӯзу шарари дил холист,
Тифлест, ки мурда зода бошад модар.

Гумроҳ чу раҳ ёфту шуд худ сарвар,
Ёде накунад зи панди раҳбар ба сафар.
Хуршедпараст чун пазад, бар хуршед
Рӯ н-овараду сачда насозад дигар.

Чун даргузарам, рӯҳи маро шод бикун,
Номам ба забон биёру фарёд бикун.
Ҳар гоҳ, ки чоми май фитод аз дастат,
Аз чоми шикастаи дилам ёд бикун.

Дардо, аламо, ки оқибат мемирам,
Беҳуда бувад пеши аҷал тадбирам,
Доруи намурдан аст мурдан хушном,
Ман қасди аҷалро зи амал мегирам!

Имрӯз туро қасри забарҷад созанд,
Таъриф кунанд, аз ту Муҳаммад созанд.
Чун даргузарему гӯрҳамсоя шавем,
Қабри ману ту баробари қад созанд.

То чанд ту ганчи бостон мечӯй?
Истораи нав аз осмон мечӯй?
Ман ахтари тобонаму ту бебасарӣ,
Чун даргузарам, маро чӣ сон мечӯй?

Онҳо, ки надоранд сару мағзи тамом,
Гиранд ҳама ҳалоли моро ба ҳаром.
Онҳо, ки ба кори нек кӯтаҳдастанд,
Бар тухмати мо забондарозанд мудом.

Дар даҳр яке моҳу яке чоҳ шавад,
Гумроҳ якеву дигаре роҳ шавад.
Ҳар фард дар ин ҷаҳон мақоме дорад,
Якчашма ба шаҳри кӯрҳо шоҳ шавад.

Ҳар кас ба ҷаҳон вазифадор омадааст,
Ё баҳри вазифа интизор омадааст.
Гӯё ҳамаро ба рӯи раҳ модар зод,
Зеро ҳама кас ба чашми чор омадааст.

Афсонаи ман ба кӯю бозоре нест,
Парвонаи ман ба шамъи рухсоре нест.
Як ёр маро ба ғайри ман дӯст надошт,
Ҷуз ман зи барои ман вафодоре нест.

Гар бори дигар ҷавонӣ оғоз кунам,
Пинҳон биравам ба кӯят, овоз кунам.
Ёбам дили ту аз дили шаб то сари субҳ,
Чашми сахаре зи чашми ту боз кунам.

Онҳо ки ба мақри ишқ ёрат шумаранд,
Махмур ба чашми пурхуморат нигаранд,
Мағрур машав, ки меҳрубонони дурушт
Як гул бидиҳанду сад баҳорат бибаранд.

Дар олами савту шеърӯ пандам зоданд,
Монанди манора сарбаландам зоданд.
Аммо ба ҳама шахсарӣю лоқайдӣ
Чун кӯҳ ба хок пойбандам зоданд.

Бигзор чаҳон чоӣ далерон бошад,
Хонӣ ҳама одамон пур аз нон бошад.
Дар ишқ бигӯ, ки дарди ҳичрон бошад,
Дар шеър бигӯ, ки шӯру исён бошад!

Онҳо, ки ба худбаҳой афсона шуданд,
Девон нанавишта, зуд девона шуданд.
Аввал зи ҳавас азми раҳи маҳ қарданд,
Охир ба чароғи мурда парвона шуданд.

Мардум ҳама аз гумони худ метарсанд,
Аз душмани ноаёни худ метарсанд.
Гӯянд ба беҳи гӯш: қач дору марез,
Пайдост ҳама зи ҷони худ метарсанд.

Дар дафтари ман хуни дилам хоҳад монд,
Дар хоки Ватан мушти гилам хоҳад монд.
Дар чашми ҳама аҳли назар сурати ман,
Дар чашми ман акси қотилам хоҳад монд.

Шӯрида дилам талошгаҳ мехоҳад,
Пои хунарам азоби раҳ мехоҳад.
Дастам гули хуршед бичӯяд аз хок,
Парвонаӣ ман чароғи Маҳ мехоҳад.

Кӯрӣ ту ба айби хешу биноӣ касӣ,
Гул баҳри худӣ, бароӣ кас хору хасӣ.
З-одам шудай, валек одам нашавӣ,
З-одам шудай, вале ба одам нарасӣ.

Эй ёр, биёву хонабодам кун,
Чун мисраи шеъри Рӯдакӣ ёдам кун.
Имрӯз зи баски охирин суғдиям,
Пайванд ба даҳр силки аҷдодам кун.

Ҳар кас, ки наёфт роҳи соҳибназарон,
Бояд биравад ба маҳфили бебасарон.
Ҳар кас, ки забони модариро гум кард,
Бояст, ки гум шавад зи хоки падарон!

Ман мисли китоби кӯҳнаву фарсуда,
Гӯёи хамӯшу будаи нобуда,
Ҳар кас, ки бихонд, чилди ман нав созад,
Ҳар кас, ки нахонд, хонадам беҳуда.

Ёрон, ёрон, маро агар медонед,
Аз дур фақат ба як назар медонед.
Донисти шумо ҳама гумон асту хато,
Зеро ки маро чу раҳгузар медонед.

Фарёди туро ба гӯш мегирам ман,
Бар қисмати ту хамӯш мегирам ман.
Чун будаам асбоби сияҳбахтии ту,
Бори гунаҳам ба дӯш мемирам ман.

Дар лаҳзаи талх ид мебояд кард,
Шодию фараҳ падида мебояд кард.
Бо баҳти сафед то ки ҳамранг шавӣ,
Бас мӯи сияҳ сафед мебояд кард.

Эй ашк, ту сарчашмаи мақсудам шав,
Эй нола, паёми рӯзи беҳбудам шав,
Эй хома, асои фасли пириям бош,
Эй шеър, ту зангӯлаи тобутам шав!

Якпахлӯяму худсараму бебокам,
Густоҳаму бериёяму шаккокам.
Чун тахти баланди кӯҳ бетахтам ман,
Бемансабу бениёз мисли хокам.

Аз об баромадӣ, танат ларзон аст,
Ҳар қатраи об дар танат марчон аст.
Он пайкари туст, ё паи таъбире
Хобе, ки ба об гуфта бошам, он аст?

Он фасл чи фасли шӯру исёне буд,
Дил ҳамчу танӯри оташафшоне буд.
Чуз бўсаи фасли шонздаҳсолагият
Дигар ҳама ҳар чӣ буд, нодонӣ буд.

То чанд фиғон кашидаву оҳ кунем?
Гоҳе гила аз пою гаҳ аз роҳ кунем?
Ин умр, ки худ ба таври худ кӯтоҳ аст,
Аз кӯтаҳие чарош кӯтоҳ кунем?

Шӯрида дилам майли сарафрозӣ кард,
Азме қаламам ба шеърпардозӣ кард.
Аммо чӣ қадар ки ман забон омӯхтам,
Он қадр забон бо сари ман бозӣ кард.

Ночӯрии оламе зи ночӯрии мост,
Ҳар роҳ ки дур бошад, аз дурии мост.
Ҳар ганҷ ки дар кӯҳ ниҳон аст ҳанӯз,
Аз кӯҳ маҷӯ айб, ки аз кӯрии мост.

Ёрон, ба сари мазори ман нола кунед,
Бар мотами рӯзгори ман нола кунед.
Бар мотами рӯзгори ман нола чӣ суд?
Бар мурдани ёдгори ман нола кунед.

Ҳар кас паи нафси хештан кор кунад,
 Боз ор базе гӯяду бозор кунад.
 Дар даҳр касе наёфтам, к-аз раҳи ақл
 Аз беҳунарии хеш иқрор кунад.

Моро зи барои бахти олам зоданд,
 Бар захми замона мисли марҳам зоданд.
 Аввал зи барои меҳнату ғам зоданд,
 Охир зи барои айши як дам зоданд.

Ин модари даҳр оқилон кам зояд,
 Ҳар лаҳза шумори нокасон афзояд.
 Аз чумлаи Фирдавсӣ кам ояд ба ҷаҳон,
 Аз чумлаи Маҳмуд ҳазорон ояд.

Ошиқ ҳама кас, валеқ Мачнун яктост,
 Олам ҳама сангзору зар кампайдост.
 Чун оби тамоми баҳру қулзум шӯр аст,
 Як чашмаи кӯҳсори мо беҳ з-онҳост.

Шеър, ки зи мағзи дилу ҷон мегӯям,
 Оё паи умри ҷовидон мегӯям?
 Деҳқон на паи умри абад кишт кунад,
 Ман ҳам суҳане чу деҳқон мегӯям.

Афзун бувад аз савоби ман тақсирам,
 Ҳам беш бувад хатоям аз тадбирам.
 Ҳарчанд ки майли ман ҳама бар некист,
 Дар байни гуноҳҳо назарногирам.

Озод набудаам зи озодии хеш,
 Обод набудаам зи ободии хеш.
 Бадбахтам аз он ки будаам якроҳа,
 Хушбахтам аз он ки будаам ҳодии хеш.

Бас дурру гуҳар дар дили дарёи ман аст,
Бас нури сахар дар дили шабҳои ман аст.
То ҳар сухани ман аз паи дилёбист,
Чамбияти дилҳо дили танҳои ман аст.

Аз худ биравед, то ба олам бирасед,
Аз худ гузаред, то ба одам бирасед.
Ҳар хандаи баъди гиря кони садаф аст,
Эй бедардон, ба қимати ғам бирасед.

Аз ор ва ё зи кор мемирам ман,
Бар ҳочати рӯзгор мемирам ман.
Чун аскари гумном паи ҳифзи Ватан
Беҳайкалу бемазор мемирам ман.

Аз ёр чудо шудему танҳо мурдем,
Савдозада гаштему зи савдо мурдем.
Чун кӯзаи мо зи санги соҳил бишикаст,
Мо ташначигар дар лаби дарё мурдем.

Моем гаҳе муборизи майхона,
Паймон бикунем дар сари паймона.
Чун хамри шабона бигзарад аз сари мо,
Фардо нигарӣ, ҳама зи ҳам бегона.

Дар фасли баҳор ё зимистон мурдем,
Ё вақти хазони тирамоҳон мурдем.
Ё баҳри ҳаёт ҳар нафас чун ошиқ
Чон додаву чон додаву бечон мурдем.

Аз хок шудему хоксорӣ кардем,
Аз санг шудему бурдборӣ кардем.
Аз шеъри Аҷам шудем номӣ ба ҷаҳон,
Бо пири Аҷам бодагусорӣ кардем.

Бедордилам зи толеъи хуфтаи хеш,
 Хурсандтарам зи шеъри ногуфтаи хеш,
 Гар фош шавад касе зи бикшодани роз,
 Ман фош шавам зи рози бинхуфтаи хеш.

Аз бозии кӯдакон хушам меояд,
 Аз хандаи беғамон хушам меояд.
 Чун чуфти кабӯтаре бубинам дар бом
 Ҳамлонаю ҳамзабон, хушам меояд.

Гар ёр ба мо назар надорад, чӣ кунем?
 Хокистари мо шарар надорад, чӣ кунем?
 Мо бандаи ёру ӯ ба мо сардор аст,
 Сардор валеқ сар надорад, чӣ кунем?

Мо хасми амониву сафоро бикушем,
 Бадхоҳи таронаву наворо бикушем.
 Моем бар он, ки мурдари зинда кунем,
 Аммо на бар он, ки зиндахоро бикушем.

Бунёди ҷаҳон ҳама зи бунёди ман аст,
 Ободии даҳр аз тани ободи ман аст.
 Ҳар гоҳ, ки шеъри оташин ғамро сӯхт,
 Донед, навиштаҳои аҷдоди ман аст.

Монанди замин шебу фарозе дорам,
 Аз пасти хеш сарфарозӣ дорам.
 Аз коғази нонавиштаи пок чу дил
 Оинаи хештанбисозе дорам.

Эй беҳабар аз шукӯҳи доғи дили мо
 Наздик биё даври чароғи дили мо.
 То талхии зиндагӣ гуворо ёбӣ,
 Як чуръа бинӯш аз аёғи дили мо.

Ёрони чавониям, кучоед, кучо?
Ин қадр зи ҳам дур чароед, чаро?
Аввал хама чамъ мисли дарё будем,
Имрӯз чу шоҳоба чудоед, чудо.

Ҳамбистари ёру ёри дигар дорем,
Аз бӯи дигар димоғ хуштар дорем.
Аз дарди фишори умр дар синаи мо
Дил нест, вале умеди дилбар дорем.

Имрӯз ба хок мурдае биспурдем,
Гӯй ки дар он дақиқа мо ҳам мурдем.
Як санг ниҳода бар сари марқади ӯ,
Некиву бадии хешро бишмурдем.

Ҳар кас, ки на хештаншиносе бошад,
Бо модари хеш носипосе бошад.
Имрӯзаи мост зодаи дирӯза,
Субҳонаи мо зи нони посӣ бошад.

Дарёи дилам бурун зи соҳил рафтаст,
Ёре, ки зи дида рафт, аз дил рафтаст,
Умре, ки бирафт дар суроғи раҳи умр,
Оё ба кадом роҳу манзил рафтаст?!

Умрам ба ҳазор кӯю барзан бигузашт,
Бо тирашабону рӯзи равшан бигузашт.
Аз дасти дилам умри сарам кӯтаҳ шуд,
Аз ман бигузашт, ҳар чӣ бар ман бигузашт.

Домоду арӯс ҷон ба ҷонанд имшаб,
Дар даҳр фақат ду кас ҷавонанд имшаб.
Гар зиндагӣ қасди дурии онҳо дошт,
Аз зиндагӣ қасди худ ситонанд имшаб.

Ҳар роҳ барои дидани дунёест,
 Ҳар чашм даре ба олами зебоест.
 Ҳар субҳи нав аст рӯнамои хуршед,
 Ҳар рӯз дари кушодаи фардоест.

Дунё, ки ҳазор ҳилаву сӯз кунад,
 Моро ба фиреб дастомӯз кунад.
 Гар кӯзаи пуштро кунад гӯр дуруст,
 Ё қомати сарви ҳамаро кӯз кунад.

Гар марди ҳунар писанди даврон гардад,
 Омочи ҳасуду кинадорон гардад.
 Шохе ки пур аз бор бувад, ё шиканад,
 Ё хомталоши раҳгузoron гардад.

Онҳо, ки фақат гирди сари хум гаштанд,
 Жулида ба хок, радди мардум гаштанд.
 Он умр, ки гум шудааст дар мастихо,
 Он қадр бичустанд, ки худ гум гаштанд.

Ман омадаам паи ҷаҳонафрӯзӣ,
 Аммо накунад ҷаҳон ба ман дилсӯзӣ.
 Ман сабзаи парвардаи хуршедам, лек
 Хуршед маро боз бисӯзад рӯзе.

Ин дам, ки насиби мост, дар фардо нест,
 Ин дам гузарон, валеқ фардо шуданист.
 Чун об ба ҳар ҷӯй набояд рафтанд,
 Боре ба муроди хештан бояд зист!

Ман дар дили дӯстон баҳор овардам,
 Ман дар дили ошиқон хумор овардам.
 Аз гумшудагони ишқ дар дашти фироқ
 Пайғому дуруду ёдгор овардам.

Аз кӯчаи мо арӯсу домод гузашт,
Ду ошиқи дар ҳаёт навшод гузашт.
Дар оина ожанги чабин бишмурдам,
Айёми чавонии ман аз ёд гузашт.

Ман шебу фарози роҳхоро чӣ кунам?
Бе дарди ту солу моҳхоро чӣ кунам?
Бе дарди ту шеърҳои ман бедарданд,
Бе сӯзу гудоз оҳхоро чӣ кунам?

Бар дарди дилам дарди диле дармон аст,
Ҳар мушкили ман зи мушкиле осон аст.
Ҳар кас зи ҳаёт умри осон хоҳад,
Ҳам зиндаю ҳам мурдаи ӯ яксон аст.

Дарёи пуроб шӯру тӯфон дорад,
Ҳар марди пурифтихор исён дорад.
Чоҳил зи ҳасад даруни худро бихурад,
Оқил зи хирад фароҳмайдон дорад.

То ҷони ман аз муҳаббатат осояд,
Умри дигару ҷони дигар мебояд.
Ман домани ту ба даст орам рӯзе,
Гар домани осмон ба дастам ояд.

Умрам ба алам зи остони ту гузашт,
Чун мурғ зи боми ошёнӣ ту гузашт,
Гӯянд агар, гузашт Лоиқ зи ҷаҳон,
Мапсанду бидон, ки аз ҷаҳони ту гузашт.

3-ин хок, ки шоирон сар афроштаанд,
Дар мазрааҳо тухми сухан коштаанд.
Ман коми дили хеш ситонам аз шеър,
Чун коми маро ба шеър бардоштаанд.

Ёди ту кунам, хазони ман сабз шавад
Бому дари ошёни ман сабз шавад.
Чун нахли қади ту аз хаёлам гузарад,
Сад нахли умеди чони ман сабз шавад.

Он рӯз мабод, шоире пир шавад,
Аз чони худу чони чаҳон сер шавад.
Људ чу маъдан аз дили ӯ суҳане,
Рӯзе бирасад, ки чустанаш дер шавад.

Эй рӯд, асири соҳилу маҷроӣ,
Занҷир гусаста, роҳ мепаймой.
Ҳарчанд ҳазор чашма оғози туанд,
Дар рӯи замин мусофири танҳой.

Ҳар ғам, ки куҳан шудааст, мо нав кардем,
Бар лахчаи мурда тоза партав кардем.
Дил аз паси ту давиду мо аз паси дил,
Якумр пасопеш даводав кардем.

Ман баъди ҳама завол меоям боз,
Чун мурғи хучастафол меоям боз.
Гар баъди ҳазор сол ёдам бикунед,
Аз баъди ҳазор сол меоям боз.

Якчанд чавони шӯху саркаш бошем,
Савдозодаи ишқи париваш бошем.
Гӯянд, ки мушти хок монад з-оташ,
То хок шавем, бояд оташ бошем!

Наврӯз расид, ёри дирӯзии ман,
Як бор биё барои дилсӯзии ман.
Ғамҳои ту куҳнаанд, аммо имрӯз
Хуштар зи ғами ту нест наврӯзии ман.

Бо бонги сагон, шукр, қаландар нашудем,
Ҳангоси харон шунидаву хар нашудем.
Будем зи баски ғарқа дар хуни чигар,
Об аз сари мо гузашту мо тар нашудем.

Ман маст шудам, маст шудам, маст шудам,
Дар дасти касе набуда аз даст шудам.
Будам зи ҳазор қуллаи кӯҳ баланд,
Аз қулла яке фитодаму паст шудам.

То чашми ту дилфиреб бошад, бошам.
То хусни туам насиб бошад, бошам.
Дар арсаи даъвои талабгоронат
Лак дар лак агар рақиб бошад, бошам.

Эй он, ки маро ба кӯю барзан бинӣ,
Айбу гунаҳам ҳазор хирман бинӣ.
Бо дидаи таҳқиқ ба худ ҳам бинигар,
Дар худ бинӣ, ҳар он чӣ дар ман бинӣ.

Ҳар сӯ нигарам, кӯҳ бувад анбозам,
Ҳар ҷо биравам, кӯҳ бувад дамсозам.
Аз пой дарандохтанам гар хоҳанд,
Бар гардани кӯҳ даст меандозам.

Дар мурдани одамӣ ҳазорон сабаб аст:
Гаҳ сактаи қалбу гоҳ ранчу тааб аст.
Аммо зи барои соҳиби чашмаву рӯд
Дар сарғаҳи об ташна мурдан ачаб аст...

Аз хоки Нишопур садо ояд боз,
Фарёди дил аз ҳар ду саро ояд боз;
Эй хаймаи осмон, дусадпора шавӣ!
Хайём ба хаймааш кучо ояд боз?

Бартар бувад аз чаҳон чаҳони Хайём,
Мофавки замон бувад замони Хайём.
Ин хайманишинони чаҳони хокӣ
Як хайма надӯзанд ба сони Хайём.

Аз гардиши айём ба каф чом бимир,
Ором намир, бо дилором бимир.
Хоҳӣ, ки ба гӯри ту нишинад хуршед,
Дар партави офтоби Хайём бимир.

Имсол чи хушксоли фарҳанг омад,
Ожанг ба рӯи аҳли аржанг омад.
Мову қаламу дафтари мо хуни дилем,
Аз аҳли қалам буданамон нанг омад.

Ман мондаму остони наздики аҷал,
Ман мондаму достони поёни амал.
Бидруд, чаҳони пур зи дастону ҳиял,
Бидруд, чаҳони пур зи чанчолу мағал!

Ҳарчанд зиёда ҷонфидой кардем,
Дар чанги замона ҳамсадой кардем,
Бар маскани зиндагию бар мадфани тан
Дар кишвари худ замингадой кардем.

Ин сон, ки туй шикаставу хору зарир,
Гар хода шавад вазир, ҳукмаш бипазир.
Дар кишвари пур зи кӯр гумраҳ бигузар,
Дар кишвари офтоб яхбаста бимир.

Ин умр ғанимат нашумурдӣ, рафтӣ,
Пур хурдӣ ва ё ҳеч нахурдӣ, рафтӣ.
Дар матни замона ҳеч ҷоят ки набуд,
Дар хошияи замона мурдӣ, рафтӣ.

Ман омадаам, ки хешро оғозам,
Гаҳ сӯзаму гаҳ созаму гаҳ бигдозам.
Ман омадаам, ки чони бечораи хеш
Дар бозии маргу зиндагӣ дарбозам.

Ман масту гаронҷонаму з-ин боке нест,
Чун ҳастии ман қобили идрок нест.
Нопокии ман пок нагардад, зеро
Дар домани хок домани поке нест.

Хомӯш набудаам, агар хомӯшам,
Фарёди ҳама халқ расад бар гӯшам.
Он деги ғамам, ки худ ба худ мечӯшам,
Хуни дили худ ба чои май менӯшам.

Як рӯз зи дасти ғам сияҳпӯшам ман,
Рӯзи дигар аз шодӣ қадахнӯшам ман.
Рӯзе ки на ғам монаду на шодии умр,
Аз хотири ду чаҳон фаромӯшам ман.

Ман омадаам, табли зафар бинвозам,
Бар кӯру карон шӯр диҳад овозам.
Ту омадай, коҳи куҳан бод кунӣ,
Ман омадаам, коҳи сухан афрозам.

Дар олами фонӣ алами худ дидам,
Аз бешу камаш бешу ками худ дидам,
Гардидаму гардидаму гардидам, лек
Дар ҳар қадами худ адами худ дидам.

Онон, ки дам аз муҳаббати пок заданд,
Чоки дигарам бар дили садчок заданд.
То пур шавад аз хок ду чашми сари ман,
Дар зиндагӣ пур ба чашми ман хок заданд.

Ман кудрати дардро намедонистам,
Поёни набардро намедонистам,
Аз сӯзиши ишқ то дилам об нашуд,
Гирйистани мардро намедонистам.

Эй чарх, ба сони худ сарам чархондӣ,
Ҳар вом, ки додӣ, оқибат бистондӣ.
Аввал ту маро тоҷи сари худ хондӣ,
Охир ту маро ба хоки тар биншондӣ.

Рӯзе ки туро аз ин ҷаҳон бирбоянд,
Дар зери замин туро даре бикшоянд.
Ҳарчанд ки даъвои ту беш аз ман буд,
Аз умри ту як рӯз ба ман н-афзоянд.

Эй ёр, биё, ки хона холӣ бе туст,
Тақдири дилам заифнолӣ бе туст.
Ҳарчанд ки паршикастаат хондам гоҳ,
Боз о, ки маро бепаруболӣ бе туст.

Шаҳболи ту боли хастаи мо чӣ кунад?
Гулзори ту хордастаи мо чӣ кунад?
Бо ҳафт қалам чу хешро орой,
Ин як қалами шикастаи мо чӣ кунад?

Моем, ки аз замона дилгир шудем,
Тақдир чунон кард, ки тасхир шудем.
Кардем такодави замонгирӣ, лек
Бо ақли замонгир замингир шудем.

Ман мондаму як дили пур аз дарду алам,
Ман мондаму як қоғазу як неши қалам.
Ман бо қаламу қалам ба ман мегӯем:
Эй вой танам, вой сарам, вой дилам!

Боло биталаб, бирав зи худ болотар,
Мавло бошӣ, боз бишав мавлотар.
Гар обшарику ноншарикем, хуш аст,
Номусшарик агар бузем, авлотар!

Фарде чу ба қайди дарду иллат бошад,
Ташхису муояна чӣ заҳмат бошад?
Аммо чӣ тавон кард дар ин фочиагоҳ
Бемор агар тамоми миллат бошад?

Ин моми чаҳон қобилаи марги ман аст,
Ҷар фасл яқин фосилаи марги ман аст.
Ҷар ҳолаи маҳ ҳоли табоҳам бошад,
Ҷар зилзилае силсилаи марги ман аст.

Бо абри гузар ҳамеша ёд ор маро,
Бо марги шарар ҳамеша ёд ор маро.
З-он пас, ки маро ба хоки тар бигзоранд,
Бо дидаи тар ҳамеша ёд ор маро.

Имрӯз, ки аз бодапарастон бошам,
Дилбохтаи қадаҳбадастон бошам.
Безор зи хушёрияму мехоҳам
Дар гӯр ҳам андар бари мастон бошам.

Бар хоки сияҳ задӣ ҳама ваҳми маро,
Кардӣ ту адо дили адофаҳми маро.
Ман роҳ намудамат, ту раҳзан гаштӣ,
Ман раҳми туро хурдаму ту саҳми маро.

Дидӣ ҳамарову бебасар хоҳӣ рафт,
Бас сӯхтаиву бешарар хоҳӣ рафт,
Дар рӯи замин бод ба даст омадай,
Аз рӯи замин хок ба сар хоҳӣ рафт.

Аз даҳр ба дил малол рафтем, афсӯс,
Бо дарду ғами муҳол рафтем, афсӯс.
Дил бурдаву дил хурдаву хунинчигарон
Дилмондаву дилкашол рафтем афсӯс.

Онҳо, ки гирифтори маю чом шуданд,
Коми дили хеш чуста, ноком шуданд.
Аз бодаи хом ҳеҷ кас пухта нашуд,
Аз бодаи хом пухтагон хом шуданд.

Имрӯз забони мо забун афтодаст,
Гулдаста ба дасти марди дун афтодаст.
Сад қарн агар манора то гардун буд,
Жулида ба хок сарнагун афтодаст.

Ҳарчанд ки то фалак сар афрохтаем,
Дар рӯи замин бод ба каф тохтаем.
Фарҳангу тамаддуни қадими худро
Нашнохтаем ё ки дарбохтаем.

Андар назарам шеърӯ сухан мемирад,
Аҳли дилу дида бекафан мемирад.
Фарёди ман аз мурдани ину он нест,
Фарёд, ки фардои Ватан мемирад.

Дардо, аламо, ки хилқатамро куштанд,
Аслам, насабам, чибиллатамро куштанд.
Фарёд на з-он, ки мову ту кушта шудем,
Фарёд аз он, ки миллатамро куштанд.

Гӯй ҳамагон оқилу донишмандем,
Некӯ нигарӣ, бекасу бепайвандем.
Мурғони ҳаво ба ҳоли мо мегирианд,
Мо лек ба ҳоли ҳамдигар механдем.

Мо фарри каён наҷуста фартут шудем,
Аз хонаи гаҳвора ба тобут шудем.
Бар олами лоҳут набурдем раҳе,
Нобуд дар ин олами носут шудем.

Дирӯз миёни халқ манзур шудем,
Имрӯз зи чамъи зиндагон дур шудем.
Дирӯз муқими хонаи нур будем,
Имрӯз муқими хонаи гӯр шудем.

Якчанд зи бода масту махмур шудем,
То як нафас аз ғами чаҳон дур шудем.
Мо хотири як мӯр намеранчондем,
Фарҷом бубин, ки туъмаи мӯр шудем.

Қандили баланд буда, бенур шудем,
Аз ҳалқаи базми хосагон дур шудем.
Буданд сагон маст ҳама аз қайи мо,
Муҳтоҷ ба хӯшаи сагангур шудем.

Аз чашми ту ман хумори дил мехоҳам,
Аз хандаи ту шарори дил мехоҳам.
Бигзашта баҳори ошиқиям, аммо
Аз чехраи ту баҳори дил мехоҳам.

Овози туро зи сад чаҳон мешунавам,
Бо гӯши дилу ба гӯши ҷон мешунавам.
Овози ту гар зи боғи гулҳо ояд,
Аз байни садои булбулон мешунавам.

Сарви ту ба ноз омадан мегирад,
Умри сари ман саромадан мегирад.
Пироҳани таннамо чу бар тан пӯшӣ,
Ҷон аз тани ман баромадан мегирад...

То чанд барои ҳамдигар гӯр шавед,
Ёрону бародарон, ба ҳам чӯр шавед.
Гар қадри бародарӣ надонед, яқин
Нону намаки халқ занад, кӯр шавед...

Боз омаданат зи ғамгусорӣ набувад,
Изҳори вафову ҷонсупорӣ набувад,
Дар гулшани тирамоҳ бишкуфтаи ту:
Афсӯс, туро бӯи баҳорӣ набувад.

Ошиқ ба нигори хеш оина нашуд,
То дилбараш оинаи рухро нанамуд.
Зеро ки ба ду чашми ҷаҳонбин одам
Бе оинае надид пушти сари худ.

Имрӯз, ки бо ту ҳаст фарёдрасе,
Сармасти ғуруру айшу нӯшу ҳавасӣ,
Бар қадри тамоми чизи хурдеву бузург
Он гаҳ ки зарур асту наёбӣ, бирасӣ.

Олам чу сафар ба сӯи фардо дорад,
Роҳе ба мароми кишвари мо дорад.
Бадҳоҳ кучо шавад варо садди раҳе,
Ин хас натавонад раҳи дарё дорад.

Хуснат зи шараф камол мегирад, ёр,
Рӯят зи дилат ҷамол мегирад, ёр,
Ошиқ зи дили чу ашки кӯдак софат
Хушбахтии безавол мегирад, ёр.

Ў рӯд набуду лек туғён мекард,
Хуршед набуду нур эҳсон мекард.
Як бину бисӯз гуфта, беҳарфу садо
Баргашта назар фиканда, ҷавлон мекард.

Моем паи ҳар касу нокас рафта,
Аз боғи чаҳон меваи норас рафта.
Қустанд ҳазорсола пешӣ дигарон,
Моем ҳазорсола вопас рафта.

Имрӯз ки ҳоли мост аз дӣ батаре,
Аз шаш чиҳат ояд ба сари мо хатаре,
Ин чо ту мағӯй дӯст, ҳам дӯст маҷӯй,
Ин чо ту бичӯй душмани мардтаре...

Ин сӯ нигарам: душмани қаттоле ҳаст,
Он сӯ нигарам: қачдили баттоле ҳаст,
Боло нигарам: худо хамӯш асту хамӯш,
Пойин нигарам: коми сияҳчоле ҳаст.

Садроҳадилон, маҳалгароем чаро?
Дар фикри маҳал ватанчудоем чаро?
Жӯлида ба чангу мочароем чаро?
Ин кадр шутуркина чароем, чаро?

Дунест, ки дӯстии гургу меш аст,
Аз хеш мабол, душманат дар пеш аст.
Эй дӯст, хасе ҳам агарат душман нест,
Як дӯст зиёда кун, ки душман беш аст.

На бо тани ғамфасурдаам мемирам,
На бо сари ғуссахурдаам мемирам.
Дар мурдани ман ҳоҷати Азроил нест,
Ман аз ғами ишқи мурдаам мемирам.

Ин зиндагию оташу хокистари ӯ
Санчидаам, эй хоки чаҳон бар сари ӯ!
ӯ аз дари ман гузашту ман аз дари ӯ,
ӯ аз бари ман гузашту ман аз бари ӯ.

Имсол баҳор бeбару бор омад,
Имсол сари сол нагунсор омад.
Бар мотами гул навҳа чаро сар надихем,
К-ӯ бо кафани хеш ба гулзор омад.

Ҳастӣ ҳама ҷову ноаён, ё Аллоҳ,
Дар хонаи хеш ломакон, ё Аллоҳ.
Гар аҳли дурӯғанд туро душман, пас,
Як дӯст надорӣ ба ҷаҳон, ё Аллоҳ.

Аз ҷабри гуноҳи хештан нагрезам,
З-он по, ки фитодаам, зи нав бархезам,
Ҳаргиз набарам ба нокасе рӯи ниёз,
Дастам шиканад, ба гарданам овезам.

Як барги хазон ба чанги боди гузарон
Дар байни замину осмон шуд сарсон.
Ин бозии бод буд, лекин он барг
Меғуфт: Маро ба шохсорам бирасон!

Хоҳам, ки ба хотири замонам бошам,
Дар суҳбати гарми дӯстонам бошам.
Дигар зи ҷаҳон нахоҳам иқбол, агар
Дар пирӣ асои зодагонам бошам.

Инсон ба назар дили мусаффо дорад,
Дар як дили худ ҳазор дунё дорад.
То нест забони ӯ забони дили ӯ,
Ҳар як ниғаҳаш дусад муаммо дорад.

Гар яккасавори ҳунари, гар шоҳӣ,
Гар аз ҳама асрори ниҳон огоҳӣ,
Дар танграҳи муносибат бар мардум
То раҳ надихӣ, ба худ наёбӣ роҳе.

Худ қатра, ба баҳри бекарон дил бастам.
Худ зарра, ба хуршеди чаҳон дил бастам.
Ақлам ба фалак расиду кӯтоҳам худ,
Худ хокияму ба осмон дил бастам.

Оина шикасту неш дар поям шуд,
Ҷонона бирафту дардафзоям шуд,
Аммо қаламе, ки рози дил кард иншо,
Гардид каму нишони дунёям шуд.

Меҳрат чу кушоди банд омад, шодам,
Қавлат чу нидои панд омад, шодам,
То омаданат шикастае будам ман,
Ишқат чу шикастабанд омад, шодам.

Гар ақли ҷавон хато кунад, айб мадон,
Бо як суханаш варо ту беақл махон,
Дидӣ, ту ки гулбуттае дар сояи кӯҳ
Рустаст, биёру дар гулистон бинишон.

Ҷонона, карашмаҳои ту мегузарад,
Ҳусну шафақу ҷилои ту мегузарад.
Аммо дили ман ба сӯзи худ аз олам
Дар ёди тую вафои ту мегузарад.

Гар шод най, зи иди Наврӯз чӣ суд?
Аз сӯхбати тори пандомӯз чӣ суд?
Гар нест ба хонаат нишон аз оташ,
Аз гармии меҳри оламафрӯз чӣ суд?

Эй шӯх, сафои хонадонат нашудам,
Тақдир набуд, соябонат нашудам.
Ҷамбазм шудам бо ту, қадаҳ паймудам,
Сад ҳайф, ки хоки остонат нашудам.

Эй гул, ту замоне зеби кокул будӣ,
Хусни дигаре ба хусн меафзудӣ,
Пажмурда шудӣ, фитодӣ аз кокул, лек
Як умр ба ёди ошики масъудӣ.

Гаҳ-гоҳ шавам ба кори мардум ҳайрон,
Пурсам зи ҳама: кучо ҳақиқат, ёрон?
Аз чор тараф садо биёяд: Ҳақро
Аввал зи худат биёб, пас аз дигарон.

То чанд бигӯӣ: Кош ин бошаму он,
Хуршедмисол бошаму моҳнишон.
Аз хеш чӣ чӯӣ он чӣ дар ту набувад,
Он чӯӣ зи худ, ки мебарояд осон.

Сӯзӣ ҳам агар ки хокбодам накунӣ,
Сад фитна ба бунёди ниҳодам накунӣ.
Бо ёди ту меравам зи дунёю зи ту
Дорам талабе, ки зишт ёдам накунӣ.

Мастам, ба хаёли хеш мастам доим,
Дилдодаи пиндорпарастам доим.
Аз он ки хаёл бо ҳақиқат як нест,
Бозичаи офату шикастам доим.

Оростану зи нав фикандан боқист,
Бархостану зи нав нишастан боқист.
Дунё ба фусуни худ таманно дорад,
Сад чома дариду лек ин тан боқист.

Аз рафтани ман ҷаҳон нагардад холӣ,
Бе будани ман сияҳ нагардад фоле.
Бо пой худ омадам, равам дар охир
Бо пой дигар касон, аҷоиб ҳоле!

Сӯзам ҳама дам чу ошиқони шайдо
Аз баҳри сурури дӯстони якто.
Монанди замин баланду пастам, эй дӯст,
Аммо на чу вай ба неку бад бепарво.

Онон, ки нахондед суруди тоҷик
Ғафлатзадаед аз вучуди тоҷик.
Бунёди забони тоҷикӣ худ бошад
Бунёди ҳама буду набуди тоҷик.

Бар шаст даромадам, ба шаст афтодам,
Аз қуллаи ормон ба паст афтодам.
Ман сайди рамидаи тапишҳо будам,
Бо пой худ омада, ба даст афтодам.

Афсӯс, ки зиндагӣ басо зуд гузашт,
Бас зуд гузашту низ бесуд гузашт.
Аз хирмани умр донае нест ба каф,
Беоташу бешарар чу қаҳдуд гузашт.

Афсӯс, чавон набудаву пир шудем,
Дилбанди касе набуда дилгир шудем.
Дар шебу фарози қисмати буқаламун
Чустем фарозу оқибат зер шудем.

РЕЗАБОРОН

Дубайтиҳо

Илоҳӣ байни мо ҳоил набошад,
Ба қасди мо қасе моил набошад.
Дар он соат, ки ду бедил нишинем,
Миёни мо ба ғайри дил набошад.

Ғами ишқат ба баҳру бар нагунҷад,
Шару шӯрат ба сад маҳшар нагунҷад.
Ғазалҳое, ки аз ҳаҷри ту гуфтам,
Ба сад девон, ба сад дафтар нагунҷад.

Хаёле нест дигар дар сари ман,
Шароре нест дар хокистари ман.
Зи хусни ту ба чуз ҳузне намонда
Даруни синаи хушбовари ман.

Диламро бурдаву тасхир кардӣ,
Вале дар кори дил таъхир кардӣ,
Агарчанде ки будӣ чони ширин,
Маро аз чони ширин сер кардӣ.

Бародарҷон, ба рӯ обат намонда,
Ба чону дил табу тобат намонда.
Чунон дар чордеворе асирӣ,
Ки завқи сайри Варзобат намонда...

Ниёзе мар маро бар тарҷумон нест,
Аёнро ҳоҷате андар баён нест.
Агар ман ҳамзабони ин чаҳонам,
Зи ман беҳ тарҷумоне дар чаҳон нест!

Саҳар дар барги гул шабнам нишаста,
Лаби чӯ духтари сархам нишаста.
Лабони чӯ тару лабҳои ӯ хушк,
Вале бо дидаи пурнам нишаста.

Дило, хун шав, ки ёр аз дасти ман рафт,
Зимоми рӯзгор аз дасти ман рафт.
Нагӯям тирамаҳ буду хазон рехт,
Бахоре дар баҳор аз дасти ман рафт.

Биё, дар ин чаҳон бо ҳам бигардем,
Ғаме чӯем, то беғам бигардем,
Чаҳон бас аз сари одам гузаштаст,
Биё, гирди сари одам бигардем.

Замин зери само бояд бимонад,
Замона бебало бояд бимонад.
Чавонӣ бигзарад охир, валекин
Чавонмардии мо бояд бимонад.

Чаҳони ишқ рӯзу шаб надорад,
Ба ғайри бехудӣ машраб надорад.
Чу шӯрад баҳр, дар сохил нагунчад,
Бузургӣ, дӯстам, қолаб надорад.

Сазовори лиқои ту касе нест,
Адофаҳми адои ту касе нест.
Дар ин дунё, ки аслаш бевафоист,
Ҳамоварди вафои ту касе нест.

Туро аз атри гулшан офариданд,
Туро аз нури гулхан офариданд.
Дили ман дар суроғи ёри дил буд,
Туро баҳри дили ман офариданд.

Туй пушту паноҳу ёвари ман,
Парастори сари бесарвари ман.
Ҳама шеъри ман аз рӯи ту ояд,
Ки рӯи туст рӯи дафтари ман.

Баҳори ошиқон дорад хазонҳо,
Вафои дилбарон дорад гумонҳо.
Сари вақт аз сари дилбар бигардед,
Чавонҳо, эй чавонҳо, эй чавонҳо!

Дар оғӯшам биё, эй дилбари ман,
Навозиш кун дили ғампарвари ман.
Вагарна дар суроғи ишқи шоир
Пушаймон мешавӣ баъди сари ман.

Ду чашми бегуноҳи ту маро кушт,
Нигоҳи бепаноҳи ту маро кушт.
Намурдам аз ҳазорон қасду бӯхтон,
Як оҳи ту, як оҳи ту маро кушт.

Надонам, ту чӣ дорӣ ё надорӣ,
Ҳамин донам, ки бо ман созгорӣ.
Гули рӯят гули гулҳои дунёст,
Баҳор андар баҳор андар баҳорӣ.

Маро вирди забон кардӣ, ту кардӣ,
Чавони комрон кардӣ, ту кардӣ.
Пас аз як лаҳзаи кӯтоҳи дидор
Ба ҳукми ҷовидон кардӣ, ту кардӣ.

Гули наврӯзи ман, наврӯзи ман бош,
Ба нури ишқ шомафрӯзи ман бош.
Гар аз ман шеъри пурсӯзе бихоҳӣ,
Ту ҳам ҷонсӯзу ҳам дилсӯзи ман бош!

Биё, чоно, ки чони ман туро бод,
Дили соҳибқирони ман туро бод.
Баҳори ман, хазони ман ту будӣ,
Баҳори ман, хазони ман туро бод!

Ғами чони ман аз чонона пурсед,
Табу сӯзи ман аз парвона пурсед.
Ҳар он розе, ки ман ногуфта рафтам,
Пас аз ман аз лаби паймона пурсед.

Аҷаб борони маҳшар буд имшаб,
Тамоми баҳру бар тар буд имшаб.
Замину осмон дар дасти борон,
Дилам дар дасти дилбар буд имшаб.

Барои ҳар саре сарбоз дорам,
Барои ҳар паре парвоз дорам.
Наметарсам зи оташбозии ишқ,
Ки ман худ табъи оташбоз дорам.

Як оҳ аз сад талоши мову ман бех,
Гиладар з-аҳли Ватан андар Ватан бех.
Худои хешро дар хеш дарёб,
Ки аз сад бутшикан як худшикан бех.

Биё то чон ба чон бошему бошем,
Нишони бенишон бошему бошем.
Чаҳон бо мо сару коре надорад,
Барои ҳам чаҳон бошему бошем.

Биё бо ҳам ҷавон бошему бошем,
Ду дил ҳамошён бошему бошем.
Барои дигарон беқадру арзон,
Барои ҳам гарон бошему бошем.

Маро аз даҳшати хобе матарсон,
Маро аз хурдани тобе матарсон.
Чу тӯфонзодаи дарёи дардам,
Маро аз мавҷи мурдобе матарсон.

Биё, тарки тағофул кун, гули ман,
Даме тақлиди булбул кун, гули ман.
Баҳор омад, дарахтон гул кушоданд,
Ту ҳам гул кун, ту ҳам гул кун, гули ман.

Зи ишқи ту қасам хурдему рафтем,
Фиреби дамбадам хурдему рафтем.
Ба уммеде, ки боре шод бошем,
Ҳазорон бор ғам хурдему рафтем.

Танамро пирӣ афсурдаст, афсӯс,
Диламро зиндагӣ хурдаст, афсӯс.
Замоне месурудам рӯзу шабҳо,
Кунун мурғи дилам мурдаст, афсӯс.

Дилам шуд косаи зардоб аз ишқ,
Сарам шуд чарҳаи гирдоб аз ишқ.
Валекин боз мегӯянд мардум:
Илоҷи худ, бирав дарёб аз ишқ!

Сарам чарҳи барин аст, эй гули ман,
Раҳам рӯи замин аст, эй гули ман,
Зи сангистонаму лекин бари ту
Дилам абрешимин аст, эй гули ман.

Намегӯям маро дур аз гунаҳ дор,
Ва ё чони маро дур аз қадах дор.
Маро аз душманон боке набошад,
Худовандо, маро аз ман ниғаҳ дор!

Биё, гулгунчаи мижгонхамида,
Биё, гулчехраи кокулбурида.
На танҳо ман дар ин дунёи равшан,
Худо ҳам чун ту зебое надида.

Хушо базми дилу ҳам дилситонӣ,
Хушо базми гулу ҳам гулфишонӣ.
Надонистем қадратрову рафтӣ,
Чавонӣ, эй чавонӣ, эй чавонӣ.

Гаҳ аз пириву гоҳе аз чавонӣ,
Гаҳ аз андӯху гоҳ аз шодмонӣ,
Ғазалро сода гуфтам, лек аслан
Мураккаб сохтам аз зиндагонӣ.

Забона, эй забона, эй забона,
Тавоной, вале ҳам нотавона.
Сухан гӯяд касе гар пӯстканда,
Канандаш пӯст аз тан дарзамоно.

Фалак, боре ба мо моро нишон дех,
Замон дех ё замин ё осмон дех.
Чӣ суд аз гунбади ҳафтошёнат,
Миёни синаи ёр ошён дех.

Туро чун давлати дил мекунам ёд,
Туро чун қисмати дил мекунам ёд.
Чу оғӯшат ибодатгоҳи ман буд,
Туро дар тоати дил мекунам ёд.

Зи ишқат дилфигору синачокам,
Зи ҳаҷрат хастачону дарднокам.
Ба рӯи хок ёди ман накардӣ,
Кунӣ ёдам, чу андар зери хокам.

Канори атрогинат кучо шуд?
Баҳори рӯи бечинат кучо шуд?
Фигон аз талху шӯриҳои қисмат
Муҳаббатҳои ширинат кучо шуд?

Худоё, эй худоё, эй худоё,
Макун ёри маро аз ман чудоё.
Сурудам дар гулӯ чун мор печад,
Агар ёре набошад ҳамсадоё.

Бидидам ман ҳама савдои дунё,
Ҳама вазъу ҳама ақсои дунё.
Ба чуз кӯи муҳаббат дилнишин нест
Ягон кӯе дар ин паҳнои дунё.

Миёни мо чӣ фарсахҳост, эй дод!
Миёни мо чӣ барзахҳост, эй дод!
Биҳиште доштем он соат, акнун
Миёни мо чӣ дӯзахҳост, эй дод!

Зи ҳар ҷониб хабар меояд имрӯз,
Ба ҷони ман шарар меояд имрӯз.
Шумо, эй кӯчаҳои шаҳр, донед,
Ки ёрам аз сафар меояд имрӯз.

Дилам гум мезанад шабҳо, худоё,
Ба ёди он руҳу лабҳо, худоё.
Агар он моҳрӯ бо ман насозад,
Чи суд аз моҳу кавкабҳо, худоё.

Ҷавони бемуҳаббатро чӣ гӯям?
Арӯси беназофатро чӣ гӯям?
Хазон ҳам пеши худ дорад тароват,
Баҳори бетароватро чӣ гӯям?

Дилам чуз васли ту коме надорад,
Агарчи аз ту пайғоме надорад.
Дилором аст номи ту, валекин
Дилам аз ишқат ороме надорад.

Канорат беканор аст, эй сабуксанг,
Ғамат беғамгусор аст, эй сабуксанг.
Хазонатро намедонам, валекин
Баҳорат бебаҳор аст, эй сабуксанг.

Биё, дар раҳгузори ту бимирам,
Чу рӯзи рӯзгори ту бимирам.
Дар ин дарёи нопадоканора
Биё, то дар канори ту бимирам.

Ман инсону ту хосон меписандӣ,
Ман исёну ту осон меписандӣ.
Миёни чони мо қурбат чӣ чӯй,
Ки ман қону ту марқон меписандӣ.

Ман аз ин ишқи бесомон бимирам,
Ман аз ин шавқи нофармон бимирам.
Зи хоки гӯри ман оташ бирӯяд,
Чу рӯзе бо дили сӯзон бимирам.

Маро дар рӯи дунё манзиле буд,
Маро аз кишти дунё ҳосиле буд.
Ба дарё мезанам дил, то бидонад,
Ки андар соҳилаш дарёдиле буд.

Ду дӯшиза сафои рӯҳи ман буд,
Ду дӯшиза балои қону тан буд;
Яке дӯшизаи ширинсухан буд,
Яке дӯшизаи шеърсухан буд.

Ачал сад бор бигрифт аз гулӯям,
 Вале ман боз ҳам ёри сабӯям,
 Надидӣ нух фалакро дар дили ман,
 Чӣ гӯям, эй фалак, бо ту чӣ гӯям?!!

Ба дил сад созу сӯзе боядам рафт,
 Ба доғи дилфурӯзе боядам рафт.
 Дилам метаркад аз андӯҳи сангин,
 Чу андешам, ки рӯзе боядам рафт.

Дили ман шиква аз даврон надорад,
 Гилад аз чархи саргардон надорад.
 Раҳи ман ним шуд, аммо хушам ман
 Ки поёни раҳам поён надорад.

Муҳаббат! Ё маро, ғарқи гунаҳ дор
 Ва ё аз макри номардон панаҳ дор!
 Агар хоҳӣ чу инсон зинда бошам,
 Маро чун шоири ошиқ ниғаҳ дор!

Мабодо соати дил кандани ёр,
 Мабодо дил ба санг афкандани ёр.
 Муҳаммад кард агар меъроҷи гардун,
 Бувад меъроҷи ман то гардани ёр.

Баҳоре, дар чаҳони рангу бӯе
 Шавӣ сармаст бечому сабӯе,
 Чи нақши сабзу баҳти сабз бошад
 Ба рӯи сабза бо сабзинарӯе.

Ба қасди ин ҳама осонгузoron
 Туй бар ман барои сабза борон.
 Сари сабзам фидои ҳусни сабзат,
 Ало, сар то қадам асли баҳорон!

Бидеҳ чоме, ки месӯзад замирам,
Бидеҳ чоме, ки то ман дарнагирам.
Зи дасти марг бигрезам шабу рӯз,
Ба уммеде, ки аз дасти ту мирам!

Чаро аз ман рамидӣ, эй гули ман,
Зи кӯям по кашидӣ, эй гули ман.
Дар ин дунё, ки гул паҳлӯи хор аст,
Гуле бо ман начидӣ, эй гули ман.

Биё, эй дилбари дирӯзаи ман,
Биё, эй мӯнису дилсӯзаи ман.
Ҷама ганчи дили ман рафт бар бод,
Биё, эй лаъли ман, фирӯзаи ман.

Аз ин фарзонагӣ девонагӣ бех,
Аз ин ҳамбастагӣ бегонагӣ бех.
Даруни хонае аз ҳам чудоем,
Аз ин ҳамхонагӣ бехонагӣ бех.

Дили бемори ман ёди ту дорад,
Дару девори ман ёди ту дорад.
Агар бо чашми дил хонӣ, бубинӣ,
Ҷама ашъори ман ёди ту дорад.

Ба даргоҳи ту оҳ оварда будам,
Дили гумкардароҳ оварда будам.
Ба пеши ту гуноҳи ман ҳамин буд,
Ки ишқи бегуноҳ оварда будам.

Хазон мерезад, эй ёрон, кучоед?
Ба рағми ин хазонборон кучоед?
Хазони бӯстони дил расида,
Шумо, дилсӯзу дилдорон, кучоед?

Баҳор омад, ҳама дунём ишқ аст,
Дилу ҷонам, сару савдом ишқ аст.
Дар ин дунё ки сар то сар дурангист,
Зи сар то по, зи сар то пом ишқ аст.

Биё, эй гул, дилам аз ғам раҳо кун,
Барои хотири ишқам дуо кун.
Агар гаҳвораи ишқам набудӣ,
Сари гаҳворасангам гирияҳо кун.

Биё, ки ҷони ҷонат будаам ман,
Баҳоре дар хазонат будаам ман.
Ту аз ман рух магардон, ки замоне
Руҳи баҳти ҷавонат будаам ман.

Сабӯеро ба бӯе мефурӯшанд,
Нумӯеро ба мӯе мефурӯшанд.
Чӣ гӯям як гурӯҳи бенасабро,
Ки дарёро ба чӯе мефурӯшанд.

Чаро аз ваъдаи худ дер кардӣ?
Ҳавасҳои диламро пир кардӣ.
Басо бигзашт бар ман ҷаври тақдир,
Ту ҷаври бадтар аз тақдир кардӣ.

Манам дарёдилу чашми ту дарёст,
Манам фардоталаб, ишқи ту фардост,
Ман аз худ рафтаму аз ту нарафтам,
Ки аз ту рафтаман рафтан зи дунёст.

Чу барги гул касе шоир набошад,
Чу дарди май касе соҳир набошад.
Лаби паймона гӯяд розҳое,
Ки лак-лак орифе кодир набошад.

Худовандо, дили деринаам ку?
Талоши чон, шарори синаам ку?
Зи боғи дил хазон мерезад имрӯз,
Нигори хушгили сабзинаам ку?

Тароватҳои мӯят ёдам омад,
Назокатҳои рӯят ёдам омад.
Дар ин соат, ки гунгу лолам аз дард,
Садои гуфтугӯят ёдам омад.

Биё, гулро ба гул пайванд созем,
Биё, дилро зи дил хурсанд созем.
Дар ин дунё, ки худ фанду фиреб аст,
Чаро мо ҳамдигарро фанд созем?

Дуоям кун, ки дар кӯи ту мурдам,
Ду чашми чор бар сӯи ту мурдам.
Зи ту бӯи вафое ҳам наёмад,
Дареғи ман, ки бо бӯи ту мурдам.

Дили ман хонаи деринаи туст,
Ба сад чангу ғубор оинаи туст.
Дарахти шеъри ман гар сабз монда,
Зи тоби чехраи сабзинаи туст.

Ба сар эй бас баҳорам гул фишонда,
Ба дил эй бас нигорам ғам кашонда.
Басо ишқо, ки мурд андар дили ман,
Ба чуз ишқи ту, ки сӯзанда монда.

Хушо ишқо, сафои манзили ман,
Матои асли ман, обу гили ман.
Сад укёнус агар обаш бирезанд,
Намирад оташи ишқи дили ман.

Биё, дарё равем, эй чашми дарё,
 Биё, якто шавем, эй ҳусни якто.
 Аз ин пастӣ, ки ҷои пастакон аст,
 Биё, боло равем, эй қадди боло!

Паси дунё давидему давидем,
 Ғами дунё кашидему кашидем.
 Ба поёни раҳи сарманзили умр
 Ба гӯристон расидему расидем.

Ба савдое чаро вичдон фурӯшӣ?
 Ба як паймона май паймон фурӯшӣ?
 Чаро хусне, ки нархи сад ҷаҳон аст,
 Ба дони арзане арзон фурӯшӣ.

Зи дурди дардҳои рӯзгорон,
 Зи доғи дурии дидори ёрон
 Чу ҳар боре дилам гирияд зи андӯх,
 Ба рӯи сафҳа резад резаборон.

Дилафрӯзи ту будам, эй дилафрӯз,
 Ту расми сӯхтан аз ман биёмӯз.
 Ба ҳаққи сӯхтанҳои баландам
 Чароғе дар сари гӯрам бияфрӯз.

Гули ман, гулпарастатро маёзор,
 Дили ман – нақди дастатро маёзор.
 Ҳазорон ҳамнишастии беғамат ҳаст,
 Ғами ман – ҳамнишастатро маёзор.

Ба ҷони ман ғаме ҳар нокас овард,
 Ба ҳаққи гулпарастиям хас овард.
 Расида буд поям бар лаби гӯр,
 Лаби ту аз лаби гӯрам пас овард.

Чу мушти обу гил ёдам кунӣ, бас.
Чу ишқат қонгусил ёдам кунӣ, бас.
Ба сад дил дӯстат медоштам ман,
Агар бо ними дил ёдам кунӣ, бас.

Басо пешу паси дунё навардид,
Басо гирди сари дунё бичархид.
Зи сад дарё баромад хушк Лоик,
Ба дарёи дили ту ғарқ гардид.

Бақоро бебақо созад чудой,
Худоро бехудо созад чудой.
Мабод он дам, мабод он дам, ки як дам
Ту ро аз ман чудо созад чудой.

Ба имое ту имонам гирифтӣ,
Гуле додӣ, гулистонам гирифтӣ.
Бисӯзад решаи қони қавонат,
Ки «қонам» гуфтию қонам гирифтӣ.

Ғаму андӯҳи ман бӯи ту дорад,
Дили ман мӯя аз мӯи ту дорад.
Ғами худ афканам бар мавчи дарё,
Ки дарё мавчи гесӯи ту дорад.

Ҳар он чӣ ишқ донад, мо надонем,
Ғаме ҳам гар диҳад, мо шодмонем.
Паямбарро кушад чашмони нилӣ,
Чи қои мо, ки як озурдақонем.

Ту ро дарё ба дарё бурдаам ман,
Ту ро дунё ба дунё бурдаам ман.
Ба зоҳир фарди бефардостам, лек
Ту ро то мулки фардо бурдаам ман.

Гурӯҳеро ба чоме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба боме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба доме мешиносанд,
Гурӯҳеро ба номе мешиносанд.

Дили ту бо дили ман сӯхтан дошт,
Русуми ошиқӣ омӯхтан дошт.
Даруни зулмати қисмат ба ҳар ранг
Дили ту бо дилам афрӯхтан дошт.

Ниҳоли ошиқон пайванди ишқ аст,
Камоли ошиқон савганди ишқ аст.
Заволи ошиқон ҳаргиз ачал нест,
Заволи ошиқон аз фанди ишқ аст.

Хурам аз ишқи ту, то зиндагӣ ҳаст
Ғами пайваста, эй абруи пайваст.
Диламро, эй басо бишкастӣ, аммо
Хуморат дар дили бишкаста нашкаст.

Сари зулфат сари улфат надорад,
Хами зулфат ба ҷуз кулфат надорад.
Ман аз он ёри ҳарчой гурезам,
Ки исме дораду исмат надорад.

Зи ишқат гар сафо ояд, чи хубе.
Муроди чони мо ояд, чи хубе.
Зи гесӯят ба ҷуз атри фарангӣ
Агар бӯи вафо ояд, чи хубе.

Касе, ки нанги миллат дорад, эй дӯст,
Ба сина доғи зиллат дорад, эй дӯст.
Ту баҳри давлат аз миллат машӯ даст,
Ки давлат баъди дав лат дорад, эй дӯст.

Диламро дар кафат додам, надидӣ,
Гулистон ҳадяат кардам, начидӣ.
Пас аз он, ки баҳори ман хазон шуд,
Чу бод андар хазони ман вазидӣ.

Чаҳони рангу бӯ сират надорад,
Ки ҳим-ҳим дораду ҳиммат надорад.
Аз он дилбар дили худ воситонед,
Ки қомат дораду қимат надорад.

Биё, мотам кунем, он ишқи мо мурд.
Ҳама тобу табу сӯзу наво мурд.
Зи умри бевафо чурме набошад
Ки худ дар пеши чашми мо вафо мурд.

Ҳама дар неъмату носери дунё,
Ҳама дар маснаду машғули савдо.
Агар ғарқидаро гӯё кунад марг,
Бигӯяд: ташна мурдам зери дарё!..

Замоне шеъри тар будему рафтем,
Зи сар то по шарар будему рафтем.
Касеро на зафар буд, на хатар буд,
Зафар андар хатар будему рафтем.

Гаҳе ман масти шавқи чустучӯям,
Гаҳе масти маю чому сабӯям.
Ҳама он май, ки хурдам, ман нахурдам,
Ғами дил хурду ман бадноми ӯям.

Ту бардорӣ алафро, ман алафро,
Ту бишморӣ рақамро, банда ғамро.
Маро гар сад қалам созӣ ба сад макр,
Нагирӣ ҳаргиз аз дастам қалафро.

Гурӯҳе пухта бинмоянду хоманд,
Гурӯҳе рангбози нангу номанд.
Чу ман з-он зумраам, донам, ки алҳақ
Ҳама ширинкаломон талхкоманд.

Маро гаҳ масту расво мешиносанд,
Сабукрою сабукпо мешиносанд.
Агарчи пой то сар шоирам ман,
Маро гаҳ бесарупо мешиносанд.

Ду чашма як шавад, дарё бисозад,
Ду дил қоим шавад, дунё бисозад.
Агар имрӯз аз дирӯз хуб аст,
Ҷаҳони равшани фардо бисозад.

Ту чун ман пуралам ҳаргиз набудӣ,
Ки аз аҳли қалам ҳаргиз набудӣ.
Ту бо ман ҳамқадаҳ будӣ даме чанд,
Валекин ҳамқадам ҳаргиз набудӣ.

Шитобон омадам, рафтам шитобон,
Надонистанд кадрам ҳамриқобон.
Надонистанд, ман будам замоне
Шарики қонхаробон, дилкабобон...

Гаҳе дар мачлиси даъво ҳамӯшам.
Гаҳе бо хештан танҳо бичӯшам.
Ҳаромам бод шири поки модар,
Ки мардиро ба номардӣ фурушам!

Агар ман мурдаам, савдо намурдаст,
Танам мурда, дили шайдо намурдаст.
Ба ёди он ҳама дарёдилиям
Лаби дарё биё, дарё намурдаст.

Диламро мехурад ҳар дам ғами ишқ,
Даме беҳамдамам созад дами ишқ.
Намедонист олам аз вучудам
Намебудам агар дар олами ишқ.

Чӣ гӯям, дафтарам холист имшаб,
Ҳама бому дарам холист имшаб.
Дилам холӣ, сарам холист имшаб,
Ки ҷои дилбарам холист имшаб.

Басе бигзаштаам баҳру бари дил,
Гаравгон дода сар баҳри сари дил.
Вале бо ин ҳама дородилиям
Гадоӣ кардаам пушти дари дил.

Зи ҳусни туст ҳусни орзуям,
Ба кӯи туст роҳи ҷустуҷӯям.
Агар пурсандаҳо фардо бипурсанд
Ба ҷои номи худ номи ту гӯям.

Зи ишқи хонуме беҳонумонам,
Агарчи дар замонам, безамонам.
Замину осмонам буд вақте,
Дарего, безамину осмонам.

Маро як ишқ сад дунё бубахшад,
Маро як ҷом сад дарё бубахшад.
Зи сар то по гунаҳкорам гар имрӯз,
Гунаҳҳои маро фардо бубахшад.

Гаҳе дар худ кабирам, гаҳ сағирам,
Гаҳе худро амирам, гаҳ асирам.
Маро то он ки аз дунё барад марг,
Ман андар худ, ман андар худ бимирам.

Ту будӣ як замон дар синаи ман,
Зи қулли насяҳо нақдинаи ман.
Шиносам то дили худрову худро
Ту будӣ рӯ ба рӯ оинаи ман.

Дилам оҳанги мастӣ дорад имшаб,
Ки нақди ганчи ҳастӣ дорад имшаб.
Дилам аз сина берун мегурезад,
Ки қасди дилпарастӣ дорад имшаб.

Ту, эй шеъри равони ман, кучой?
Ту, эй тобу тавони ман, кучой?
Маро пирӣ ба чанги худ гирифтаст,
Ту, эй ёри ҷавони ман, кучой?

Ду чашмаш чун шафақ сӯям ниғаҳ кард,
Мани бечурмро ғарқи гунаҳ кард.
Наменолам ман аз чархи сияҳқор,
Сафедандомаке рӯзам сияҳ кард.

Дуоят мекунам: фархунда бошӣ,
Ҳамеша бо лаби пурҳанда бошӣ.
Ба он ҳусни паямбарофаринат
Маро куштӣ, илоҳӣ зинда бошӣ!

Намехоҳам, ки аз кулфат бимирам,
Ва ё аз роҳати улфат бимирам.
Чу аз хуршеди рӯят сӯхтаман,
Биё, дар сояи зулфат бимирам.

Нагӯед ӯ ҷавон буду ҷавон мурд,
Ва ё аз ҷаври чархи осмон мурд.
Ба санги гӯри ман, ёрон, нависед,
Ки Лоиқ лоиқи шеъри замон мурд.

Сипардӣ ту Хуросони суханро,
Бадахшону Сиистони суханро.
Аё шоир, басо чон кандӣ, аммо
Накандӣ риштаи қони суханро.

Умеди зиндагӣ уммеди ишқ аст.
Чаҳон як нусхаи тақлиди ишқ аст.
Ту хуршеде ки мебинӣ ба гардун,
Фақат як шуълаи хуршеди ишқ аст.

Талошу норизой боз ҳам ҳаст,
Ситезу қонфидой боз ҳам ҳаст.
Шаҳонро сарнагун карданд, аммо
Фақириву гадоӣ боз ҳам ҳаст.

Чи дарди бедавое – худситоӣ,
Пашизеро талоши бебаҳой.
Худоро меқунанд инкор, аммо
Басе доранд даъвои худой.

Кучоӣ, ёри аввал дидаи ман,
Дар охир аз хато ранчидаи ман.
Ба чашмам мехалад имрӯз чун хор
Ҳама гулҳои бе ту чидаи ман.

Фалак пири балокаш буду бошад,
Замин саҳни кашокаш буду бошад,
Чаҳонро кӯри модарзод пиндор,
Ки Инсонаш асокаш буду бошад.

Фалак аз бурдборӣ бекарон аст,
Замин аз хоксорӣ ҷовидон аст.
Мукофоте надорад хоксорӣ,
Намедонам, ки расми чӣ замон аст?

Басо дидам, ки дар доме фитоданд,
 Ба чурми ком ном аз даст доданд.
 Гадое нест дар мулки ман, аммо
 Гадотабъу гадочашмон зиёданд.

Ба ҳар кас пухта додам, хом бурдам,
 Маи нобам бихурду дод дурдам.
 Зи боғи ин ҷаҳон таклифам ин аст,
 Ки беосеб як себе нахурдам.

Ба қасди ман агар дорӣ фақат мушт,
 Ту ро лаънат кунад ҳафтаду як пушт,
 Маро ту мекушӣ бо макру тухмат,
 Валекин рӯхи ман хоҳад туро кушт.

Ҳар он чӣ сохтаи ман, сӯхтӣ ту.
 Ба ҷои моҳ шамъ афрӯхтӣ ту.
 Аз он арзонбаҳо мондӣ, чӣ арзон
 Харидорони худ бифрӯхтӣ ту.

Ниҳонамро аён кардӣ, ту кардӣ,
 Забонамро забон кардӣ, ту кардӣ.
 На танҳо поям, эй модар, ба ишрат,
 Ки шеъраро равон кардӣ, ту кардӣ.

Яке дидам ту рову дил гадо шуд,
 Дурустиҳои умри ман хато шуд.
 Ту яктои ҷаҳон будӣ, аз он аст,
 Ки аз бори ғамат пуштам дуто шуд.

Набояд ҳофизи ҳар ину он буд,
 Набояд посбони ноқасон буд.
 Ба ҷои моли анбору мағоза
 Бузургонро бибояд посбон буд.

Басо бишнида гуфтори ҳавой,
Надидам роху расми ошноӣ.
Агар ман бевафо будам, дуруст аст,
Ки дунё дошт бо ман бевафой.

Аз он лабҳо, ки лабрези сафоянд,
Аз он чашмон, ки дилро мекушоянд,
Ҳама дуздон зи дуздӣ даст шӯянд,
Чу мо гар бўсаи дуздӣ рабоянд.

Даме дастат ба дастам кардӣ, эй гул,
Набудам, боз ҳастам кардӣ, эй гул.
Ба ман як соғари май додиму лек
Ҳазорон сол мастам кардӣ, эй гул.

Хазонрезу хазонрезу хазонрез,
Чаро умри ҷавонӣ бигзарад тез?
Чаро одам надонад қимати умр?
Чаро ночиз гардад аз паи чиз?

Зи ҳар осори мо дар дил асар нест,
Ниҳоли умр доим пурсамар нест.
Раҳи кайҳон шавад наздик, аммо
Раҳе аз роҳи дилҳо дуртар нест.

Ҷавонему ҷавонему ҷавонем,
Беҳин меросдорони замонем.
Замин паст, осмон аз бас баланд аст,
Миёнҷии замину осмонем.

Агар мардони раҳ дар раҳ бимонанд,
Мағӯ, онҳо қасони нотавонанд.
Агар худ ноумеди нимароҳанд,
Умедеро ба манзил мерасонанд.

Чаҳонеро ба мо мерос доданд,
Фазоеро паи парвоз доданд.
Чу моро модарон зоданд рӯзе,
Заминро ҳамчу пойандоз доданд.

Дили мо мазҳари оянда бошад,
Туфайли мо чаҳон поянда бошад.
Ҳазорон зиндагон мурданду рафтанд,
Замини мурдае то зинда бошад.

Туро чуз марди бопаймон наёбад,
Туро чуз ғолиби майдон наёбад.
Ту он кони тилой, духтари кӯх,
Ки ҳар як кӯрдил осон наёбад.

Чаҳону зиндагонӣ бо ту зебад,
Суруру шодмонӣ бо ту зебад.
Чавонӣ кун, чавонӣ кун, ки имрӯз
Хушиҳои чавонӣ бо ту зебад.

Чудо аз ту парешонӣ маро кушт,
Чудо аз ту пушаймонӣ маро кушт.
Чудо аз ту пушаймонӣ чӣ бошад,
Ки вовайлои пинҳонӣ маро кушт.

Ҳатойи ту ҳама зебост, эй дил,
Ниҳони ту ҳама пайдост, эй дил.
Ҳар он неку баде, ки аз ту ояд,
Бақои мо, фанои мост, эй дил.

Барои дилкушодон даҳр танг аст,
Барои шишадилҳо даҳр санг аст.
Барои чашмтангон умр мол аст,
Барои кинадорон сулҳ чанг аст.

Ба ёди рафтагон овоз кардам,
Ба роҳи рӯхашон парвоз кардам.
Ман анчоми ҳаёти мурдагонро
Зи субҳи умри худ оғоз кардам.

Лаби чому лаби чононаам ку?
Лаби бому кабӯтархонаам ку?
Кабӯтарҳо ҳама ҳар сӯ париданд
Сабабгори дили девонаам ку?

Маро ё зуд ё дер офариданд,
Маро чавшан ва ё тир офариданд.
Ба дарду бар чароҳатҳои дунё
Паи дармону тадбир офариданд.

Диле дорам, ки лабрезии суруд аст,
Саропо ларзаии амвоҷи рӯд аст.
Ниёзу нозии ӯ бар дӯши умрам,
Ба ҳар роҳе равам, ноозмуд аст.

Ниҳолии умр пайванде нагирад,
Аҷалро ақл дар банде нагирад.
Ғанимат, эй ҷавонон, пандии пирон,
Ки аз пирон аҷал панде нагирад.

Биё, эй дӯст, қадри ҳам бидонем,
Ки ҳоло навхату шӯху ҷавонем.
Ҷавонӣ чун ниҳолии гул набошад,
Ки онро ҳар баҳор аз нав нишонем.

Яке андешаманду худгаре буд,
Дигар инсонии инсонпарваре буд.
Яке баъд аз вафоташ пайкаре ёфт,
Дигар дар зиндагонӣ пайкаре буд.

Саҳар дарё чу тифли тозарӯй аст,
Чу шеъри тар бубинӣ оби чӯй аст,
Барои дидани дидори хуршед
Миёни баргҳо хуш гуфтугӯй аст.

Дар ин дунё агар дунё надорӣ,
Сари пуршӯру пурсавдо надорӣ,
Аз ин як рӯзи кӯтоҳат чӣ ҳосил,
Дар имрӯзат агар фардо надорӣ?!

Зи оҳан одами оқил насозанд,
Зи фӯлод одами комил насозанд.
Бисозанд офтобу моҳи маснӯъ,
Чу мо инсонии соҳибдил насозанд.

Лаби дарё сафои рӯҳу ҷон аст,
Дили дарё ҷаҳони бекарон аст.
Хурад мавҷе сари мавҷи дигарро,
Вале дарё равон асту равон аст.

Касоне, ки ғами дунё надоранд,
Ба сар андешаи фардо надоранд,
Ҳама доранд аз моли ҷаҳон, лек
Дар ин дунёи равшан ҷо надоранд.

Ҷаҳон майдони исёну набард аст,
Дар ӯ тавҷам ҳама дармону дард аст.
Биёбонгардро гоҳе барад об,
Ба хушкӣ ғарқ гаҳ дарёнавард аст.

Тулӯи баҳти мо аз синаи мост,
Умеду орзу ганҷинаи мост.
Нумӯи кишти фардои ҷаҳонҳо
Зи тухми киштаи деринаи мост.

Гурӯҳе аз барои нукраву зар,
Гурӯҳе аз барои шавкату фар
Заминро он қадар тақсим карданд,
Ки охир зери он хуфтанд яксар.

Замину осмони ман – дили ман,
Баҳори ман, хазони ман – дили ман.
Туро ҳам донаму ҳам менадонам,
Аёну ноаёни ман – дили ман.

Тамоми бешаҳо месӯзад имшаб,
Ситора дар само месӯзад имшаб.
Ситора дар само сӯзад, бисӯзад,
Дилам баҳри шумо месӯзад имшаб.

Зиёда кишвари мо кӯҳсор аст,
Зи тоҷи қуллаҳояш тоҷдор аст.
Агар баҳре надорад кишвари мо,
Дили мо баҳрҳои беканор аст.

Саводи шоирӣ мактаб надорад,
Қалам парвои рӯзу шаб надорад.
Бувад шоир фидоии замона,
Чаҳони шоирӣ мансаб надорад.

Бидонад дарди ҳар як дилшикаста,
Бидонад ранчи теша, ранчи даста.
Бувад хунёгари мумтоз шоир,
Ки донад нағмаи тори гусаста.

Набошӣ як нафас осуда, эй дил,
Нахоҳӣ як дами беҳуда, эй дил.
Ҳар он роҳе, ки нопаймудаам ман,
Ту онро сар ба сар паймуда, эй дил.

Агар бишкаст оҳан ё ки фӯлод,
Нагӯям эй дарег, эй вой, эй дод!
Валекин аз хиёнатҳои ёрон
Диле чун бишканад, фарёду фарёд!

Баҳори гулфишон омад, гули ман,
Ба чӯ оби равон омад, гули ман.
Дили ман ҳам чу мурғони фирорӣ
Зи нав бар ошён омад, гули ман.

Чи хуш мегуфт борон дар биёбон:
Шитобон омадам, рафтам шитобон.
Зи шаб то субҳдам хондам тарона,
Вале нашнид гӯши сахтхобон.

Гули ҳасрат паёми навбаҳор аст,
Валекин қисматаш носозгор аст.
Паёми фасли гул дар лаб бимирад,
Чи ҳасратҳо, ки дар ин рӯзгор аст.

Баҳорон гул ба домон омаду рафт,
Ба кӯи мо чу меҳмон омаду рафт.
Тихӣ шуд доманаш аз сабзаву гул,
Ба мисли мо пурармон омаду рафт.

Чаҳон равшан, чаҳон торик бошад,
Дар ӯ гаҳ зишт, гоҳе нек бошад.
Раҳи дуре набошад ҳеҷ мушкил,
Чу бо ту дӯсте наздик бошад.

Сари сабзат ҳамеша дар амон бод,
Дилат дар зиндагонӣ комрон бод.
Насиби ту ҳама шодии дунё,
Ғами олам насиви душманон бод.

Гул аз гул рангу бӯи нав бигирад,
Ҳам аз хуршед маҳ партав бигирад.
Гаҳ устод ақл омӯзад зи шогирд,
Гаҳе раҳбар паи пайрав бигирад.

Касоне, ки ҳамора беҳурӯшанд,
На беақланд, на боақлу ҳушанд.
На бо туғён, на бо селанд ҳамрой,
Чу санги соҳили дарё ҳамӯшанд.

Шамоли тунди фасли тирамоҳон
Фурӯ резонд барги шохсорон,
Ту гӯй, баргҳо дар рӯи дунё
Парешонанд монанди ғарибон.

Ба рӯи роҳҳо барги хазон рехт,
Ки гӯй обрӯи бӯстон рехт,
Табиат пир шуд дар тирамоҳон,
Хазони умр як-як бенишон рехт.

Баҳор асту бирезад резаборон,
Нишоне хоҳад аз ман рӯзгорон.
Ҳар он нахле, ки биншондам, шавад кош
Сутуни хонаи навхонадорон.

Саҳар хуршед бикшояд дари ман,
Нишинад ҳамчу ёре дар бари ман.
Кушояд чашми рӯзи дигарамро,
Бипурсад, то чӣ бигзашт аз сари ман.

Ту бо ман сӯхтиву сохтӣ, ёр,
Диламро беҳато бишнохтӣ, ёр.
Сари савдоии бесарварамро
Навозиш кардию афрохтӣ, ёр.

Ба ҳар паҳно бичӯ паҳнои худро,
Аз ин дунё ситон дунёи худро.
Зи камобии дарё тирамоҳон
Бубин ҳоли дили дарёи худро.

Чу мирад шоире, ҳайкал гузоранд,
Ҳисоби байтҳояшро шуморанд.
Вале аз шеърҳои мурдаи ӯ
Ба дилҳо заррае парво надоранд.

Чу ҳуснат шеъри вичдонӣ надидам,
Чу мӯят риштаи чоне надидам.
Ба байти абруят дар шеъри тоҷик
Ягон шаҳбайти ҳамсоне надидам.

Гаҳе на ёди хурду хоб кардем,
Ки то рози диле дарёб кардем.
Барои ташнағони зиндагонӣ
Дили худро шабу рӯз об кардем.

Дар ин дунё бубояд қаҳрамон буд,
Паи ҳифзи амонӣ беамон буд.
Ба дилнармаӣ наёри тоби сахтӣ,
Бибояд сахтрӯю сахтҷон буд.

Чаро таънам занӣ, беақли сода,
Ки ту чобуксавору ман пиёда?
Ба ҷое, ки саворон мешитобанд,
Расад оқил ба як ҷо истода...

Бадо шаҳре, ки он ҷо оқиле не,
Барои фаҳри мардум фозиле не.
Чи бадбахт аст он мулку маконе,
Ки дарё дораду дарёдиле не.

Диле дорӣ, дилозоре надорӣ,
Ғаме дорию ғамхоре надорӣ.
Чӣ ношукрӣ, чӣ бадбахтӣ, чӣ зуфтӣ,
Ки бадхоҳи сазоворе надорӣ.

Аламбардори номи ман ту бошӣ,
Давоми ман, паёми ман ту бошӣ.
Бимирам сарбаланд, эй тифли фардо,
Агар қоиммакоми ман ту бошӣ.

Макони ман замини суру шод аст,
Чаҳони ман фазои бокушод аст.
Дилам мурғест, к-андар роҳи парвоз
Сурудам чун паре аз ӯ фитодаст.

Сухан аз пеши худ кай бофтам ман,
Варо аз рози дилҳо кофтам ман,
Дарозу кӯтаҳии сатрҳоро
Зи ожанги чабинҳо ёфтам ман.

Напурсида зи мо, зоданд моро,
Насиби зиндагӣ доданд моро.
Барои хеш то роҳе бичӯем,
Сари дуруҳа бинҳоданд моро.

Дилам дарёст, соҳилҳо, кучоед?
Дилам раҳчӯст, манзилҳо, кучоед?
Русуми дилбарӣ омӯхтаман ман,
Шуморо чӯям, эй дилҳо, кучоед?

Замину осмон бо ҳам наояд,
Ба дунё одами беғам наояд.
Шабе аз гиряи борон шунидам,
Ки ҳаргиз дидае бенам наояд.

Гуноҳи шоирон беҳ аз савоб аст,
Сиришки талхашон беҳ аз шароб аст.
Ба базми синаи онон шитобед,
Ки дуди оҳашон беҳ аз кабоб аст.

Ғами дунё ҳама ғамхори мо шуд,
Ками дунё ғами бисёри мо шуд.
Сабукборон ҳама рафтанд осон,
Набурда борашон сарбори мо шуд.

Ғаҳе чун шуълаи оташ дамидам,
Ғаҳе дар фикри бешу кам тапидам.
Маро ҳарчанд модар зод аввал,
Худамро боз сад бор офаридам.

Чӣ суд аз шӯҳрати барвақту осон?
Чӣ суд аз нашри чанде шеърӯ дастон?
Дили шоир ба монанди замин аст,
Ки бояд кард ҳар дам киштгардон.

Намонад кишти деҳқон нодуруда,
Намонад шеъри шоир носуруда.
Дар ин дунёи бурду бохт, эй кош,
Намонад коми ошиқ норабуда!

Маро дар оташ андоз, эй гули ман,
Маро бигдозу бигдоз, эй гули ман.
Бад-ин хомӣ нахоҳам зиндагонӣ,
Маро ё сӯз, ё соз, эй гули ман.

Баҳори рафтаам дигар наояд,
Нигори рафтаам дигар наояд.
Дареғ аз тирҳои хокхурда,
Шикори рафтаам дигар наояд.

Зи ҳар як кӯҳ кони зар наёбӣ,
Зи ҳар баҳри дамон гавҳар наёбӣ.
Чу аз ёри нават гардӣ пушаймон,
Ту ёри куҳнаро дигар наёбӣ.

Ду чашмат чашмаи барқу шарар буд,
Назаргоҳи ҳама аҳли назар буд.
Чавон будӣ, вале фасли чавонӣ
Ба мисли ошиқонат раҳгузар буд.

Умедат дар дилам қасри тило кард,
Ғамат бо шодиям маҳшар бапо кард.
Агар кори хато бошад муҳаббат,
На ҳар оқил тавонад ин хато кард!

Сари кӯҳи баланд истода бошӣ,
Ба ёри қадрасе дилдода бошӣ,
Шавӣ ҳамдостони обшорон,
Чу домони саҳар озода бошӣ.

Раҳи умрам раҳи кӯи ту бошад,
Ду чашми чори ман сӯи ту бошад.
Манам марди мусофир, тӯшаи раҳ
Ҳамон ду кулчаи рӯи ту бошад.

Фидои ҳалқаи чашмони мастат,
Адои чилваҳои қадду бастат.
Ба дарёи дили ман шаст андоз,
Ки моҳии тило афтад ба шастат.

Дилам аз ишқи ту ранчур гашта,
Сарам савдоии машҳур гашта.
Ҳар он рӯзе, ки чашматро набинам,
Бидон, ки чашми рӯзам кӯр гашта.

Маро гум кардию дигар наёбӣ,
Хатамро дар ягон дафтар наёбӣ.
Бичӯй сарҳисоби зиндагонӣ,
Валекин зиндагӣ аз сар наёбӣ.

Замоне дар дилам ишқу ҳавас буд,
Ситора аз бароям дастрас буд.
Агар ман рӯи дунёро надидам,
Насиби дидани рӯи ту бас буд.

Ало, эй нозанини моҳпайкар,
Лаби дарё биёй кӯза бар сар.
Лаби дарё биёй, об агар нест,
Зи дарёи дили ман ёд овар.

Хаёли васли ту мисли сароб аст,
Парии бахти ман зери ниқоб аст.
Чу нанвиштӣ ҷавоби номаҳоям,
Тамоми рӯзгорам бечавоб аст.

Чароғи мурдари аз нав фурузанд,
Либоси куҳнаро дарбеҳ бидӯзанд.
Тамоми умр сӯзад одамизод,
Дубораш баъди мурдан ҳам бисӯзанд.

Ду-се рӯзе дар ин дунёстам ман,
На бедарду на бепарвостам ман.
Бишуд ҳар сол соле умрам афзун
Надонистам, ки худро костам ман.

Замину осмон дур аст, эй гул,
Чу чашми бахти мо кӯр аст, эй гул.
Агар бо ҳам наояд қисмати мо,
Ҳама офоқ маъзур аст, эй гул.

Дили мо ҳамчу кони нокушода,
Сари мо дар раҳи савдо фитода.
Тани моро талоши зиндагонӣ
Миёни кӯраи оташ ниҳода.

Диле гар ҳаст, умеди дилбаре ҳаст,
Саре гар ҳаст, умеди сарваре ҳаст.
Гузашт имрӯзу парвое надорем,
Дили мо пур, ки рӯзи дигаре ҳаст.

Зи кибру мастиву майхонашинӣ
Заминро гоҳ зери по набинӣ.
Замин гоҳо аз он ларзад, ки гӯяд:
Ғанимат дон, ки дар рӯи заминӣ.

Ту боре дар дилат исён надида,
Талотумҳои рӯҳу чон надида.
Ба рӯи санг рустам ман, вале ту
Гули гулдонию борон надида.

Яке берӯю дар чархи барин аст,
Дигар рӯсурх дар зери замин аст.
Чу рӯзе баркашӣ суду зиёнро,
Басо болонишин поиннишин аст.

Яке гӯру дигар кон меканад боз,
Яке девори зиндон меканад боз.
Яке дил меканад аз ишқи ёре,
Яке чаҳ, дигаре чон меканад боз.

Ба ҳар роҳе, ки рафтам, санг дидам,
Ба рӯи ҳар касе ожанг дидам.
Дар абрӯи касе, ки раҳнавард аст,
Нишони раҳ – ғубору чанг дидам.

Ало, дилошною дилбари ман,
Ду-се рӯзе парастори сари ман,
Чунон дар ишқи ту сӯзам, ки бошад
Аз оташ гармтар хокистари ман.

Муҳаббат масдари рушду камол аст,
Раҳи паймон на роҳи қилуқол аст.
Агар дар ишқ банди дил насӯзад,
Кушоди банди мушқилҳо муҳол аст.

Фитад аз осмон ахтар, наёбӣ,
Чавонӣ бигзарад, дигар наёбӣ.
Бинех сар бар сари зонуи ёре,
Ки умрат чун басар шуд, сар наёбӣ.

Дили ошиқ зи ҳаҷри маҳваше сӯхт,
Дили шоир паи байти хуше сӯхт.
Ҳама сӯзанд андар оташе, лек
Дили ман дар ғами беоташӣ сӯхт.

Хуш аст он к-ӯ ками худро физояд,
Ғамеро бо ғами дигар зудояд.
Сано бодо ба он марде, ки ҳар рӯз
Худ аз худ дар дилаш дунё кушояд.

Шабу рӯзони бисёре гузашта,
Басо обе зи чӯборе гузашта.
Ба мастихо нафаҳмидем, афсӯс,
Ки қадри хубии ёре гузашта.

Биё, то хирмани мӯят бубинам,
Биё, пайванди абрӯят бубинам.
Ду-се рӯзе биё, то зиндаам ман,
Ки дар рӯи замин рӯят бубинам.

Туй ганчинаи умри ман, эй ёр,
Туй накдинаи умри ман, эй ёр.
Ба монанди диле ғамгину шодон
Туй дар синаи умри ман, эй ёр.

Бидонад ҳар касе хушрӯзгор аст,
Ки нури зиндагӣ аз чашми ёр аст.
Ниҳоли умри ошиқ сабзу хуррам
Ҳама аз бўсаҳои обдор аст.

Ҳама дунё фидои номи ёрам,
Фидои як сухан пайғоми ёрам.
Барафрӯзам даруни сина оташ,
Пазад то ваъдаҳои хоми ёрам.

Муҳаббат ҳолию фардои умр аст,
Муҳаббат шӯриши дарёи умр аст.
На ҳар савдогар ин ҷо суд ёбад,
Муҳаббат, ҷони ман, савдои умр аст.

Зи ишқи ту кучо ҷои гурез аст,
Маро ҳар як нафас бо ту азиз аст.
Ба ман бозии абрӯи қачат гуфт,
Ки дунё расми қачдорумарез аст.

Кушоду басти мушқилҳо ту бошӣ,
Сафои дидаву дилҳо ту бошӣ,
Валекин дар ҳама айём, эй ишқ,
Ҷазои ҷумла оқилҳо ту бошӣ.

Туру мечӯям аз ҳар боғу гулшан,
Туру мечӯям аз дунёи равшан.
Туру меёбаму гум мекунам боз,
Аҷаб беҳудақорам, вой бар ман!

Ба кӯят боз роҳ орам, гули ман,
 Дили пурдарду оҳ орам, гули ман.
 Зи қулли гирудори нафси одам
 Дар оғӯшат паноҳ орам, гули ман.

Биё, то хусни ту пайдо кунад дил,
 Биё, то ишқи нав иншо кунад дил.
 Ба бедардӣ чӣ фарқи одаму санг?
 Биё, то дарди дил пайдо кунад дил!

Сарам бо туст, кай гӯям, ки сар дех,
 Варо ҳар лаҳза савдои дигар дех.
 Агар бо ман ниёзе дар дилат нест,
 Дилам бо туст, гоҳ аз ӯ хабар дех!

Дилам ҳамошёнӣ булбулон буд,
 Ба саҳни бӯстонҳо нағмагон буд.
 Баҳорон буду булбул буду гул буд,
 Ҷавонӣ буду ёри ман ҷавон буд.

Дили ман, эй дили овораи ман,
 Ту гум кардӣ ба ҳар ҷо чораи ман.
 Агар аз дасти ту гириям шабу рӯз,
 Начунбонад касе гаҳвораи ман.

Дили зебопарастам худфиреб аст,
 Раҳаш гоҳе фарозу гаҳ нишеб аст.
 Шаҳиди хусну рашку бевафой,
 Даруни синаам мисли ғариб аст.

Дили пур беҳтар аз паймонае пур,
 Сари пурмағз аз сад хонае пур.
 Чӣ чӯй ҳашмат аз ин чордевор,
 Ки вай аз қиссаю афсонае пур.

Туро дар орзуям сохтам ман,
Чавониро ба ишқат бохтам ман.
Чу ту нашнохтӣ қадри диламро,
Накӯтар хешро бишнохтам ман.

Баҳоро, косиди меҳри дили ман,
Баҳоро, муждаи фасли гули ман,
Чу баъди ман шавӣ тақрор ҳар сол,
Бирӯён сабза аз хоку гили ман.

Баҳори ман баҳори ошиқӣ буд.
Дилам дар ишки ёрон содике буд,
Аз он шодам, ки баъди ман бигӯянд
Замоне дар замин як Лоике буд...

Табиби ман ба ғайри ман касе нест,
Ҳабиби ман ба ғайри ман касе нест.
Ман аз ин умрфарсой бидонам;
Рақиби ман ба ғайри ман касе нест.

Қарори ман ҳама аз беқарорист,
Барори ман ҳама аз бебарорист.
Ба худ андаррасам дар бехудиҳо,
Бақои қони ман аз қоннисорист.

Даруни сина исён мекунам ман,
Ба гӯши хеш афғон мекунам ман.
Сари савдопарастии хештанро
Ба чайби хеш пинҳон мекунам ман.

Нишони мо пас аз мурдан бичӯянд,
Хатои мо пас аз мурдан бигӯянд.
Чи гулҳо, ки надидему начидем,
Пас аз мурдан зи хоки мо бирӯянд.

Дили беишқ ҳам озурда гардад,
Тани бедард ҳам фарсуда гардад,
Хазон гардад дарахти бесамар ҳам,
Гули бебӯй ҳам пажмурда гардад.

Фиреби зиндагӣ бар чои панд аст,
Тамоми фанди ӯ бар чои қанд аст.
Замин паст, осмон дуру баланд аст,
Ғанимат ҳар писанду нописанд аст.

Муҳаббат кори бедардон набошад,
Вафо бори сабукборон набошад.
«Касе, ки ошиқ аст, аз чон натарсад»
Агар маъшуқа сер аз чон набошад.

Гуноҳи мо ба чои ёдгор аст,
Хатои мо ба чои шоҳкор аст.
Хазони мо нишони тирамаҳ нест,
Хазони мо ғизои сад баҳор аст.

Дили ман, эй дили ман, эй дили ман,
Раҳи ман, раҳбари ман, манзили ман.
Маро куштӣ ту дар роҳи ҳавасҳо,
Бади ман, душмани ман, қотили ман.

Дареғо, аспи қисмат зин надорад,
Сари савдоиён болин надорад.
Ҳама хоҳанд вазни худ бидонанд,
Тарозуи касе шоҳин надорад.

Агар, эй дӯстон, аҳли сафоед,
Ба дарди шоирон гар ошноед,
Ачал чун чашми шоирро бипӯшад,
Шумо девони шеърашро кушоед.

Тую ман ҳам чавон будем вақте,
Фидоии замон будем вақте.
Нишони мо пас аз мурдан кӣ бошад?
Нишони мурдагон будем вақте.

Яке афсӯсу дигар чом хурда,
Ҳама хомему шири хомхурда.
Чу ояд офтоби мо лаби бом,
Наёбад моҳи моро шомхурда.

Фиреби ошноёнро чӣ гӯям?
Ғироми дӯстдоронро чӣ гӯям?
Занон мардона гоҳо ишқ варзанд,
Заифҳои мардонро чӣ гӯям?!!

Дареғ аз ишқи пинҳони ману ту,
Дареғ аз аҳду паймони ману ту.
Чавонӣ буду давроневу бигзашт,
Дареғ аз даври даврони ману ту.

Чӣ мегӯӣ, баҳори мо гузашта,
Замони беғубори мо гузашта.
Канори ҳамдигар як шаб нахуфтем,
Чавонӣ аз канори мо гузашта.

Ду чашмат чашмаи илхоми ман буд,
Сари зулфи ту саранҷоми ман буд.
Насиби ман нашуд қадди расоят,
Дареғо, айби ишқи хоми ман буд.

Чу ман дигар гирифторе наёбӣ,
Ба ғайри ман сазоворе наёбӣ.
Дар ин сахрою дашти селроҳа
Басо гул ҷӯиву хоре наёбӣ.

Дило, фарёди ту гар гӯшрас нест,
Чунин ёбам: ба олам ҳеч кас нест.
Гули тарро ба сарвақт ар набӯй,
Замину осмон чуз хору хас нест.

Равонам чониби фардои қисмат,
Зи дасти бераҳу саҳрои қисмат.
Дар ин дунёи нопайдоканора
Занам пай, то кунам пайдои қисмат.

Чаҳони хеш аз дунё биёбам,
Мақоми хеш дар дилҳо биёбам.
Валекин рӯзҳои рафтаамро
Бувад оё ки аз фардо биёбам?!

Ба гардун моҳ ҳар мавсим набошад,
Вафои ошиқон доим набошад.
Вафо пирӯҳани танг асту кӯтоҳ,
Ба қадди ҳеч кас қоим набошад.

Ҳама нозат ғанимат бошад, эй гул,
Саропои ту давлат бошад, эй гул,
Ту ро баҳри муҳаббат офариданд,
Мададгорат муҳаббат бошад, эй гул.

Ду чашми толеъамро хоб бурдаст,
Сарамро гардиши гирдоб бурдаст,
Чу некӣ карда, афкандам ба дарё,
Тамоми некияро об бурдаст...

Дарахти арғувоне будай ту,
Дурӯза гулфишоне будай ту.
Дареғо, эй чавонӣ, эй чавонӣ,
Чи кӯтахзиндагонӣ будай ту.

Чавонию чавонию чавонӣ,
Фарозу шеби дунёро надонӣ.
Дилатро хун кунӣ, чун дил шавад пир,
Биёмӯзӣ тариқи дилситонӣ.

Замоне роҳу манзил доштам ман,
Ба мисли рӯд соҳил доштам ман.
Дили ман об шуд байни ду соҳил
Дареғо, як замон дил доштам ман.

Бисӯзам, то ки нурамро бубинанд,
Равам, то роҳи дурамро бубинанд.
Бимирам ончунон мушқил, ки мардум
Ба ҳайрат хоки гӯрамро бубинанд.

Гирифтори туам, бинмой тадбир,
Сазовори туам, манмой таъхир.
Лаби дарё биё, бўсам лабатро,
Ки дарёи дилам мехушқад охир.

Туро аз бахт пайдо мекунам ман,
Чамолатро тамошо мекунам ман.
Туро то як нафас бо ман гузоранд,
Худоёнро тавалло мекунам ман.

Агар мо давлати дунё надорем,
Агар мо неъматӣ дунё надорем,
Сару савдои мо савдогарӣ нест,
Чавонию дили девона дорем.

Ду чашми равшанам оинаи туст,
Китоби шеъри ман ганчинаи туст.
Фаромӯшам макун, то зинда бошӣ,
Ки Лоик ошиқи деринаи туст.

Дили мо доимо байни ду санг аст,
Дили мо доимо бо мо ба ҷанг аст.
Даруни сина муште бештар нест,
Агар шӯрад, ҳама дунёш танг аст.

Ба зери осмон фардем, эй дӯст,
Ҳама аҳли ғаму дардем, эй дӯст.
Барои он ки беҳуда намирем,
Чи мушкил зиндагӣ кардем, эй дӯст.

Ҳама фарзанди мо қобил наояд,
Ҳама раҳқӯй бар манзил наояд.
Ба ҳар як тир як сайде наафтад,
Зи ҳар як шеър бӯи дил наояд.

Чу санги кӯҳҳо носуфтаам ман,
Чу ганчи кӯҳҳо бинхуфтаам ман.
Ҳама донанд шарҳи ҳоламу лек
Дареғо, қиссаи ногуфтаам ман.

Гаҳе ёру гаҳе бор аст дунё,
Гаҳе тору гаҳе дор аст дунё.
Надонад қимати мардон, агарчанд
Харидор асту бозор аст дунё.

Ту бо ман бош қоим, эй маҳи ман,
Ту бо ман бош доим, эй маҳи ман,
Ки бар мӯи дарозат баста бошад
Ҳама савдои умри кӯтаҳи ман.

Якero бемаҳал сарсахт зоданд,
Дигарро бармаҳал бар тахт зоданд.
Якero аз барои баҳти нася,
Дигарро баҳри нақди бахт зоданд.

Касе аз дарди мо парво надорад,
Ки мисли мо дили шайдо надорад.
Зи шӯри мавчу аз гирдоб тарсад,
Касе чун мо дили дарё надорад.

Ҳама бечораю безарфу танхост,
Тани танҳо ба зидди чумла дунёст,
Тамоми умр бо дунё ситезем,
Миёну мову дунё душманиҳост.

Яке ёду дигар фарёд дорад,
Яке доду дигар бедод дорад.
Касе, к-аз ақлу дониш дур бошад,
Ба бухтонбофӣ истеъдод дорад.

Зи шеъри мо дили моро шиносанд,
Зи феъли мо гили моро шиносанд.
Зи ранги рӯи мо дар гардиши вақт
Бисоти манзили моро шиносанд.

Чӣ суд андешаи имрӯзу фардо,
Лаби дарё мабош аз хушкларбҳо.
Лаби дарё бинех лаб бар лаби ёр,
Ки осон бигзарӣ аз баҳри дунё.

Дили моро дигар дилбар намонда,
Дигар шӯру шарар дар сар намонда.
Зи оташҳо, ки дардодем дар ишк,
Нишоне ғайри хокистар намонда.

Раҳи дуру раҳи дуру раҳи дур,
Маро аз ту чудо карданд мачбур.
Дили моро надиданду нахонданд,
Илоҳо, чашми биношон шавад кӯр!

Машав аз ину он мағрур, эй дил,
Сабуксорӣ набошад кори оқил.
Зи таърифи зиёд аз ҳад наболӣ,
Ки он ҳам мекушад чун захри қотил.

Аз ин дунё, аз ин дунёи зебо
Басо рафтанд беному нишонҳо.
Ситора ҷуставу мурданд бешамъ,
Худо ҷустанду гум карданд худро.

Дареғ аз сӯхтанҳои ниҳонӣ,
Дареғ аз лаҳзаҳои дostonӣ.
Туро ҳамбахти лоиқ хонда будам,
Дареғ аз орзуҳои ҷавонӣ!

Агар шеъре шунидӣ, ёди ман кун,
Агар оҳе кашидӣ, ёди ман кун.
Агар тундар дурахшиду ту аз тарс
Зи чо як қад паридӣ, ёди ман кун.

Биё, то гӯямат шарҳи ғами дил,
Сухан бикшоям аз бешу ками дил.
Чӣ мебинӣ зи сайри рӯи олам,
Биё, сайре бикун дар олами дил.

Туро бар сар кашам, эй чоми кошӣ,
Ки дил ояд ба туғёну талоше.
Туро лабрес созад сокие боз,
Вале тарсам насиби ман набошӣ.

Мабодо дар ягон сахро бимирам,
Мабодо бекасу танҳо бимирам.
Чу ман дарёдилам дар зиндагонӣ,
Бибояд дар дили дарё бимирам.

Ҳама монанди мо шайдо наоянд,
Баҳору тирамаҳ якҷо наоянд.
Агар дарёдилеро бурд дарё,
Дигар мардум лаби дарё наоянд.

Басо ишке, ки андар дил бимирад,
Басо шавке, ки по дар гил бимирад.
Басо лабташнае дарё бичӯяд,
Нахурда об, дар соҳил бимирад.

Замон гаҳ қаср, гоҳе гӯр созад,
Ки то вайронае маъмур созад.
Касе бигрезад аз чашми замона,
Замона чашми ўро кӯр созад.

Надидам дил, ки доғи дилбаре нест,
Надидам сар, ки бедарди саре хаст.
Надидам кас аз он мушкилкушоён,
Ки худ дармондаи пеши даре нест.

Агар бедонишон унвон наёбанд,
Барои фитнаҷӯй шаб нахобанд.
Пазад то хомашон пинҳон зи мардум,
Ба дасти дигарон оташ бикобанд.

Бад аз хоранд бас ғамхор хоҳанд,
Чи ноёранд ёри кор хоҳанд.
Зи бешармии онон шармам ояд
Ба як мискол сад хирвор хоҳанд.

Ҳама чон додаву чонон нагирад,
Ҳама гул чой дар гулдон нагирад.
Ҳама чашма наёмезад ба дарё,
Ҳама уммедҳо сомон нагирад.

Вафоро ёфтанд аз бевафой,
Расоиро зи кулли норасой.
Ҳақиқат офариданд аз гумонхо,
Чаҳонро сохтанд аз норизой.

Бузургон ҳар кучо овора миранд,
Батадбиранду худ бечора миранд.
Чавонмарганд мардони ҳунарманд,
Валекин нокасон садсола миранд.

Мақоми ҳеш то бишнохтаман,
Басо сар бохтаман, дил бохтаман.
Бисозам то биной бахти худро,
Басо бо зиндагонӣ сохтаман.

Чаҳон дорем, аммо норизоем,
Вафо хоҳем, аммо бевафоем.
Даво чӯему худ кони маризем,
Шигифто, мо чӣ дарди бедавоем!

Илоҳию илоҳию илоҳӣ,
Намонад ҳеч кас дар нимароҳе.
Намирад бенишон фарзанди одам,
Намонад дар ватан бесарпаноҳе.

Дареғ аз шеърҳои носуруда,
Дареғ аз уқдаҳои нокушуда.
Намеғӯям дареғи насяи бахт,
Дареғ аз нақдҳои норабуда.

Ду чашмат розҳо дорад, гули ман,
Нигоҳат нозҳо дорад, гули ман.
Ду абрӯят чу ду боли парасту
Ачаб парвозҳо дорад, гули ман.

Шабе ёди ту кардам, хонаам сӯхт,
Зи тобу таб дили девонаам сӯхт.
Ба ёди чашмҳои оташинат
Чаҳони қиссаву афсонаам сӯхт.

Чавон будию чун гулдаста будӣ,
Ту бо ман аҳди ёрӣ баста будӣ.
Дареғ аз рӯзҳои офтобӣ,
Ки баҳри ман зи худ вораства будӣ.

Агарчи сӯхтам, хоми ту будам,
Кабӯтарбаччаи роми ту будам.
Накӯномии ман коме наёвард,
Хушо вақте ки бадноми ту будам.

Ғанӣ аз базми дарвешон гурезад,
Ғамӣ аз суҳбати мастон гурезад.
Ба дидори ту бигрезам зи хона
Чу зиндонӣ, ки аз зиндон гурезад.

Чу моҳӣ меравам дарё ба дарё,
Чу оҳу меравам саҳро ба саҳро,
Замину осмонро мезанам пай,
Ки боре ёбамат танҳо ба танҳо.

Замоне кӯи ту хуш манзилам буд,
Камоли ишқу баҳти комилам буд.
Ду чашмат чашмаи нури илоҳӣ,
Ниҳоли қоматат боғи дилам буд.

Агар нози ту дар дунё нагунчад,
Агар ишқи ту дар дилҳо нагунчад,
Биёву дар дили шоир макон гир,
Ки ишқ андар дили девона гунчад.

Туро бо ман дили фарзонае буд,
Маро бо ту ҳама афсонае буд.
Туро бо ман дили шӯридаи ишқ,
Маро бо ту дили девонае буд.

Ало, эй навниҳоли навбари ман,
Биафкан соя боре бар сари ман.
Биафкан сояву оромишам дех,
Ки осояд дили исёнгари ман.

Нигаҳҳои ту таскини дилам буд,
Таманнои ту тамкини дилам буд.
Аҷобат бин, ки бо ин беҳудиҳо
Замоне ишқи ту дини дилам буд.

Маро бо ту муҳаббат буду бигзашт,
Чавонӣ ҳам чи неъмат буду бигзашт.
Ҳама рӯзам ба ҳукми рӯзгорон
Чу бодоварда давлат буду бигзашт.

Баҳор омад, шитобон бигзарад боз,
Гули ман аз хиёбон бигзарад боз.
Ҳама ишқе, ки андар сина дорам
Чу борон дар биёбон бигзарад боз.

Сари осудаат савдо надида,
Ду чашми обият дарё надида.
Дили ман сӯхт, хокистар шуд, аммо
Дили ту рӯи гармиро надида.

Саҳаргоҳе, ки борон нам-наме дошт,
Дилам аз беғамии ту ғаме дошт.
Надонистам, ки дар ишқу муҳаббат
Дили пурорзуям чӣ камӣ дошт?!

Биё, дил дар табу тоб аст, эй ёр,
Биё, ин лаҳза ноёб аст, эй ёр.
Биёю вонамо моҳи рухатро,
Ки имшаб кӯрмаҳтоб аст, эй ёр.

Шабошаб рӯ ба дидори ту орам,
Дили шайдо ба исори ту орам.
Баёзи гарданат дори баланд аст,
Сари худро сари дори ту орам.

Гарам он ёр дар паҳлӯ нишинад,
Ба пешам якдилу якрӯ нишинад,
Нихам сар бар сари зонуш, то кош
Сари гӯрам сари зону нишинад.

Ба дастам дасти ёре буд вақте,
Маро бо ёр коре буд вақте.
Забони баргҳои зард гӯяд,
Ки моро ҳам баҳоре буд вақте.

Чу май хурдан тавонем, эй дилафрӯз,
Чаро бояд хурем афсӯсу афсӯс?
Ба ҳоли он касе хоҳам бигирям,
Ки шабро шаб нагуфту рӯзро рӯз.

Ту бо ман комронӣ кардӣ, эй гул,
Чавон будӣ, чавонӣ кардӣ, эй гул.
Ҳама тобу ҷилои ҳусни худро
Фидои зиндагонӣ кардӣ, эй гул.

Навои ишқи мо ночӯр монад,
Чароғи бахти мо бенур монад.
Надонистем қадри якдигарро,
Ду дасти мо бурун аз гӯр монад.

Дилам парвардаи ғамҳои ишқ аст,
 Нигоҳам оҳуи саҳрои ишқ аст,
 Вале бо ин ҳама ишқошноӣ
 Намедонам кучо маъвои ишқ аст.

Дилам дар байни абрӯи ту монда,
 Хаёлам бастаи мӯи ту монда.
 Чунон аз худ фаромӯшам, ки гӯӣ
 Сарам андар сари кӯи ту монда.

Сарам як лаҳза бесавдо набуда,
 Дилам як лаҳза бепарво набуда.
 Муродам аз баландихои дунё
 Ба ғайр аз қомати боло набуда.

Туро чустам зи ҳусни навбахорон,
 Туро чустам зи даври рӯзгорон.
 Надонистам, ки бошад ёри зебо
 Насиби як касу доғи ҳазорон.

Парид аз оташу гум шуд шарора,
 Кучо чӯям туро, дилбар, дубора.
 Ситора аз фалак афтоду гум шуд,
 Фалак аммо намонда беситора.

Ту дасти заргарӣ, ман зар надорам,
 Ту ақли сарварӣ, ман сар надорам,
 Ту ҳусни дилбарӣ, ман дилшикаста.
 Ту майрезию ман соғар надорам.

Дили ман мурғи дастомӯзи ӯ буд,
 Шарори синаам аз сӯзи ӯ буд.
 Хушиҳое, ки дар дил доштам ман,
 Ҳама аз ишқи чонафрӯзи ӯ буд.

Миёни боғ себам додӣ, эй гул.
Ба сад ваъда фиребам додӣ, эй гул.
Дили ман рост буду роҳи ман рост,
Нишон роҳи нишебам додӣ, эй гул.

Ба ошиқ меҳрубонӣ кун, гули ман,
Зи ёрон дилситонӣ кун, гули ман,
Зи қабристон гузар созӣ чу ҳар бор,
Даме шукри ҷавонӣ кун, гули ман.

Лаби дарё насими тоза дорад,
Муҳаббат ҳам дару дарвоза дорад.
Кушояд ҳар касе дарвозаашро,
Ки ному шуҳрату овоза дорад.

Чӣ хонӣ худписандам, эй бародар,
Занӣ чӣ нешхандам, эй бародар.
Ту аз саҳрои хушку бегиёҳӣ,
Ман аз кӯҳи баландам, эй бародар.

Гурӯҳе аз тамомӣ нотамоманд,
Агарчи пухта мегӯянд, хоманд.
Аҷаб дорам ман аз тақдири онон,
Ки доранд обрӯю ташнакоманд.

Ту будӣ, эй падар, овораи ман,
Хатою саҳви ту шуд чораи ман.
Фидо гаштӣ, фидо гаштӣ ту он сон,
Ки тобути ту шуд гаҳвораи ман.

Шаби торику бимафкан бимирам,
Ва ё рӯзи хушу равшан бимирам.
Чӣ фарқи рӯзу шаб? Ҳайф аст, ҳайф аст,
Ки мирад оламе, чун ман бимирам.

Бузургон гар сағиранду кабиранд,
Ба ҳар зулматсаро равшанзамиранд.
Басо безарфи дун шодоб бошад,
Вале дарёдилон лабташна миранд.

Замоне бигзарад исёну шўрат,
Ҳама андешаҳои роҳи дурат.
Ҳазорон боғ сабзонӣ ба уммед,
Бирӯяд то дарахте рӯи гўрат.

Зи ношодии мо шоданд чанде,
Зи бедардӣ танободанд чанде,
Зи сайди зинда метарсанд аз дур,
Ба сайди мурда сайёданд чанде.

Ду-се рӯзе, ки меҳмони заминам,
Ду-се рӯзе, ки бо дунё қаринам,
Мисоли гулпаракҳо дар баҳорон
Зи як гул бар гули дигар нишинам.

Ситора чашми бедори ту бошад,
Дили поки ман исори ту бошад.
Бупечад дар балову зор мирад,
Касе дар қасди озори ту бошад.

Баҳор омад, дарахтон гул кушоданд,
Чу хубон уқдаи кокул кушоданд.
Ҳама озодаву озод, гўй
Ки аз пои асирон ғул кушоданд.

Шикори бахт доим бебарор аст,
Шумори вақт доим бешумор аст.
Канори рӯд як каф об хурдем,
Надонистем, к-он ҳам раҳгузор аст.

Бибояд шодмону комрон зист,
Ғанӣ андар канори дилбарон зист.
Чу рӯзат пур шавад аз баҳши қисмат
Ба рӯзи дигарон кай метавон зист!?

Гули ман, бе ту дил ғамнок гардад,
Ба чашмам танг ин афлок гардад.
Ту бошӣ, хок гирам, зар шавад, лек
Набошӣ, зар бигирам, хок гардад.

Зи ҳаҷрат пайкарам месӯзад, эй ёр,
Ба гардун ахтарам месӯзад, эй ёр.
Дари дилро кушо бо ман, ки дигар
Ҳама бому дарам месӯзад, эй ёр.

Ман он як раҳгузар будам, ки рафтам,
Ман он марди сафар будам, ки рафтам.
Зи дунёи дили пурорзуют
Ман он як беҳабар будам, ки рафтам.

Хуш он рӯзе, ки ҳамчоми ту бошам,
Хумори чашми бодоми ту бошам.
Нахоҳам номи човидон зи дунё,
Агар гумном аз номи ту бошам.

Чаро ангуштарият бенигин аст?
Чаро чашмони хандонат ҳазин аст?
Магар ишқи дилатро хок хурдаст,
Ки доим чашми ту сӯи замин аст?

Маро бар рағми душман офариданд,
На баҳри сайри гулшан офариданд.
Ту донӣ, мушти хокам баҳри киштан,
На баҳри бод кардан офариданд.

Гирифти маҳ – гирифти хотири ман,
Шикасти роҳ – садди манзили ман.
Агар дар мисрае як сакта бинам,
Ҳазорон сакта афтад дар дили ман.

Азизон, аз бароям май бирезед,
Ба чомам бода пайдарпай бирезед,
Ман он исёнгари ҳадношиносам,
Маро аз нав ба қолаб кай бирезед?!

Дили бедоғ дар дунё наёбӣ,
Сари бедарду бесавдо наёбӣ.
Биёву гавҳари чашми маро бин,
Ки ин гавҳар ту аз дарё наёбӣ.

Шабе дар хоби ман пайдо шав, эй гул,
Дар оғушам биёю во шав, эй гул.
Мақоми сармад аз дунё чӣ чӯӣ,
Биёву дар дили ман чо шав, эй гул.

Раҳи кӯят раҳи тақдири ман буд,
Нигоҳат шуълаи даргири ман буд.
Назар кардам ба рӯи кулчаи ту
Тамоми умр чашми сери ман буд.

Гуле ёбӣ, кунӣ бустон фаромӯш,
Ба нафъи чон кунӣ чонон фаромӯш.
Чу шамъе ёбӣ, эй ношукр, боре,
Ту созӣ аз маҳи тобон фаромӯш.

Баҳорон баргро ранги чавонист,
Ба фасли тирамаҳ ранги хазонист.
Мазан сангам ба ҳаққи пургуноҳӣ,
Гуноҳи ман гуноҳи зиндагонист.

Шаби чашнат дили зорам ғамин буд,
Гирехҳои дилам андар чабин буд.
Гунаҳпӯши ту – сарбанди гулобӣ,
Гунаҳбардори ман танҳо замин буд.

Маро дигар дар ин манзил наёбӣ,
Дигар он ошиқи бедил наёбӣ.
Ту он соҳилнишини бехурӯшӣ,
Дили дарёям аз соҳил наёбӣ.

На доғе дар рухи сабзинаат буд.
На андӯху ғами деринаат буд.
Чӣ давлат доштӣ вақти ҷавонӣ
Сари Лоик ба рӯи синаат буд.

Ба аҳли завқ завқи як нафас чист?
Мурод аз шоирӣ хуш зистан нест.
Ба кӯи ҳақпарастӣ ҳақ задам, лек
Тамаллуқкор аз ман хубтар зист.

Туро поянда гӯё зода бошанд,
Ба амри ту ҳама омода бошанд.
Чунон оҳистакор астӣ, ки гӯё
Ҳазорон сол умрат дода бошанд.

Кулаҳро қач ба ними сар гузоранд,
Ду-се танпарварони бодахоранд.
Ҳазар аз зотҳои обхокӣ,
Ки хушку обро яксон шуморанд.

Ало, дилбар, ба ман лутфи ту кам буд,
Ситамҳоят ба ман болои ҳам буд.
Яке сӯям назар кардию рафтӣ,
Ки гӯй ишқи ту чун шохнам буд.

Зи хоку санг бас оина созанд,
Зи неши мор бас нӯшина созанд.
Агар бӯзина одам шуд, бубинед
Зи нав аз одамӣ бӯзина созанд.

Ҳама кори ҷаҳон андар ҳисоб аст,
Савол ин ҷосту ҷоё ҷавоб аст.
Нахуст аз бозупечи гоҳвора
Бидонистам, насибам печутоб аст.

Биё, то кокулонатро шуморам,
Ҷаҳонро бо ту гирам дар канорам.
Ту бад сангиндилӣ, эй кошу эй кош
Шавад санги дилат санги мазорам.

Гули ман, иди наврӯзат муборак,
Чунин ҷашни дилафрӯзат муборак.
Маро наврӯз бе ту куҳнарӯз аст,
Чу ман ёри бадомӯзат муборак!

Даме бо ту сурудам, зиндагӣ буд,
Ба ту дилро кушудам, зиндагӣ буд.
Дар ин дунёи ду-серӯза, эй гул,
Шабе гар бо ту будам, зиндагӣ буд.

Нишин, эй раҳгузар, баргӯй розе
Зи ёди манзилу роҳи дарозе.
Басо рафтанд аз ин раҳ раҳгузарҳо
Ба дӯши хештан бори ниёзе.

Чӣ гум кардӣ, чӣ мечӯӣ, гули ман.
Дигарбора намерӯӣ, гули ман.
Ҳама доғе, ки дар дил дорӣ аз ишқ,
Ба ашк акнун намешӯӣ, гули ман.

Китобамро ба хилват хондай ту,
Диламро дар барат биншондай ту.
Фиғон аз кӯрии чашми муҳаббат,
Чу доғе дар дили ман мондай ту.

Ба тан пирохани чуллу фасурда,
Тамоми меваҳшон чида бурда.
Хазон мерезад аз шохи дарахтон
Чу гунчишкони ногаҳ тирхурда.

Видоъ, эй номаи наспурдаи ман,
Видоъ, эй пайраҳи наспардаи ман,
Видоъ, эй рӯзи беҳуда гузашта –
Видоъ, эй кӯдакони мурдаи ман!

Маро бетобу бетаб н-офариданд,
Хамӯши муҳрбарлаб н-офариданд.
Нахоҳам зиндагии қолабиरो,
Маро зеро ба қолаб н-офариданд.

Ман аз роҳи ниҳони худ битарсам,
Ман аз умри ҷавони худ битарсам.
Надорам боки неши теғи нокас,
Ман аз неши забони худ битарсам.

Раҳи осон напаймояд дили ман,
Дар осоиш наёсояд дили ман.
Начӯяд хотири афсурдаеро,
Агар худро нафарсояд дили ман.

Қудумат нек бод, эй тифли навзод,
Ба рӯи олами вайрону обод.
Ба гардун ахтарат бошад-набошад,
Ба мардум ахтари бахтат аён бод!

Яки мову сади мо бигзарад боз,
Ҳама неку бади мо бигзарад боз.
Замоне ҳаққи навбат буд моро,
Замоне навбати мо бигзарад боз.

Яке гӯяд, ки беҳад содаам ман,
Яке гӯяд, ки ошиқбодаам ман.
Намедонанд аммо бадгумонон,
Ки шоирпешаву дилдодаам ман.

Дилам шоду дилам ношод бошад,
Дилам аз рукни шеър обод бошад.
Ҳама абёти ман аз умри кӯтаҳ
Шуморо, эй азизон ёд бошад.

Зи хуни гарми мо фаввора созед,
Зи барқи чашми мо истора созед.
Агар мирем, дорем орзуе,
Ки аз тобути мо гаҳвора созед.

Барои халқ буд доне, ки киштем,
Барои халқ буд, к-аз худ гузаштем.
Накардем иддаои баркамолӣ,
Сухан аз халқ буду мо навиштем.

Манам дасти ба дастат норасида,
Манам чашме, ки рӯятро надида.
Миёни мову ту якумра роҳ аст,
Манам шому ту субҳи навдамида.

Ба ҳар ҷо ном мондам, ном афтод,
Зи ҳар ҷо пухта чустам, хом афтод.
Зи роҳатхонаи дурӯзаи умр
Дареро боз кардам, бом афтод.

Шаби чашни ту мотам доштам ман,
Зи оҳу дард ҳамдам доштам ман.
Чу мачнунбед аз андӯҳи Лайлӣ
Ба хоки раҳ сари хам доштам ман.

Маро номухтарам дидӣ, гули ман,
Диламро пуралам дидӣ, гули ман.
Маро бисёр дидӣ пеши роҳат,
Вале бо чашми кам дидӣ, гули ман.

Муҳаббат бар сари мо мотам овард,
Ба чони мо ғам оварду ғам овард.
Қади мо навниҳоле буду афсӯс,
Ки аз бори маломатҳо хам овард.

Маро аз ишқи тӯфонӣ матарсон,
Маро аз ҳар чӣ медонӣ, матарсон.
Ман аввал мурдаам аз меҳнати ишқ,
Маро аз мурдани сонӣ матарсон.

Дар ин дунё ягон кас ҷовидон нест,
Сутуни гунбади кавну макон нест.
Чаҳон баҳри ҳама бошад, валекин
Ҳама андар чаҳон баҳри чаҳон нест.

Аёни ман ниҳон хоҳад шуд охир,
Чаҳонам аз чаҳон хоҳад шуд охир.
Бихонам сафҳаи барги хазонро:
Сари сабзам хазон хоҳад шуд охир.

Ҳунаршон несту майдон бичӯянд,
Ба ними ҷонашон ҷонон бичӯянд.
Ман аз ин норасоён дар шигифтам,
Ки бе дарвозае дарбон бичӯянд.

Баҳор омад, баҳори ман наёмад,
Гуле аз гулузори ман наёмад.
На овое, на савғое, на бахше
Зи ишқи бебарори ман наёмад.

Сарам қурбони меҳри модарон буд,
Дилам подоши васли дилбарон буд,
Сабук будам аз он дар зиндагонӣ,
Ки бори зиндагӣ бар ман гарон буд.

Ба рақс о, то ки андӯхам сарояд,
Ба шӯр о, то ки шӯри дил физояд,
Бидеҳ чоми ғаниматро, аҷаб нест,
Ки то чоми дигар чонам барояд.

Шигифто, чоҳилон оқилтарошанд,
Ки бар чашми ҳақиқат хок пошанд.
Харошиданд бас рӯи Заминро,
Кунун хоҳанд рӯи Маҳ харошанд.

Давоми зиндагӣ будему рафтем,
Паёми зиндагӣ будему рафтем.
Шудем озод гарчи аз ғуломӣ,
Ғуломи зиндагӣ будему рафтем.

Салом, эй гул, салом, эй гулшани ман,
Ҳама бори ғамат бар гардани ман.
Маро нашнохтӣ, то зинда будам,
Шиносӣ хуб баъди мурдани ман.

Шигифто, раҳнамоён кӯри роҳанд,
Зи кина равнақи моро нахоҳанд.
Ба зоҳир дилсафеданду хирадманд
Ба ботин мӯсафеди дилсиёҳанд.

Биё, ки навбати май хӯрдани мост,
Замони зиндагонӣ кардани мост.
Чӣ бок аз гардиши гардун, ки имрӯз
Худ ӯ бечора бори гардани мост.

Яке ғамхору дигар хор гардад,
Яке безору дигар зор гардад.
Баланду пасти ин дунё, бародар,
Чу май хурдӣ, ҳама ҳамвор гардад.

Ҳама умрам ба ғамҳои ту бигзашт,
Ба савдою аламҳои ту бигзашт.
Туро пайдо накардам, лек умрам
Паёпай бо қадамҳои ту бигзашт.

Чаро ин қадр, мардум, шаклбозед?
Чаро побанди тарсу хирсу оzed?
Чаро охир, чаро чун хиштқолаб
Ба дарё соҳили маснӯъ созед?

Чаҳон моро мудом овора дорад,
Дусад тобут дар гаҳвора дорад.
Мафаҳр аз ҳар нишони рӯи сина,
Ки ҳар сина дили садпора дорад.

Ба ҳар чое бади моро бигӯянд,
Ба маҷлисҳову минбарҳо бигӯянд.
Ба ҷои он ҳама бухтону тухмат
Чи хуш, гар мисрае чун мо бигӯянд!

Диле дорӣ, валекин дилбаре нест,
Гуле дорӣ, вале гулпарваре нест.
Чи саҳт он дам, ки аз заъфи асабҳо
Бихоҳӣ бодаю ҳамсоғаре нест.

Сабуксорӣ мизочи мо набудаст,
Сабукборӣ ривочи мо набудаст.
Ба ҷуз шеъре, ки дилёб аст чун ишқ,
Ниёзу эҳтиёчи мо набудаст.

Забонвар қаҳт шуд, алкан бичӯем,
Табар гум кардаву сӯзан бичӯем.
Зи садҳо хирмани барбодрафта
Кунун як донаи арзан бичӯем.

Ҷабини кӯҳ пур аз нақши чин аст,
Ки гӯй мисли мо андӯҳгин аст.
Ва ё монанди мардони хирадманд
Ба ғам дармонда, побанди замин аст.

Басо фарсуда мирад, ҳайфи одам,
Басо олуда мирад, ҳайфи одам.
Бичӯяд қанду бечора хурад фанд,
Басо беҳуда мирад, ҳайфи одам.

Чу ту ман ҳам замоне вола будам,
Саропо дард будам, нола будам.
Ба монанди ту ошиқ будаму маст,
Ба монанди ту ҳаждаҳсола будам.

Азоби шоирӣ осон набошад,
Ки нони шоирӣ арзон набошад.
Ту масти пул, вале масти гулам ман,
Чунин мастии мо яксон набошад.

Зи чашмони ту чашмам об хурдаст,
Дилам чун милаҳоят тоб хурдаст.
Касе васли туро осон гумон кард,
Шароби бахтро дар хоб хурдаст.

Парешон меравад дарёи умрам,
Пушаймон меравад дарёи умрам.
Чу ҳар дам мешавад як чашмааш хушк,
Пурармон меравад дарёи умрам.

Касе, ки мункири эъҷоз бошад,
Ба нашри носазо мумтоз бошад.
Накӯмардо, чӣ ҷои шиква аз сағ,
Даҳони сағ ҳамеша боз бошад.

Дили ман, эй дили бебовари ман,
Сари ман, эй сари бедовари ман,
Чу санги осие гаштию гаштӣ,
Накардӣ орд бори хотири ман.

Туй ҳамхонаю ҳамгӯри ошиқ,
Гули шодоби чашну сури ошиқ,
Туро диду надид ӯ сад чаҳонро,
Чӣ биноест чашми кӯри ошиқ!

Кунун аз зиндагӣ ранчидаам ман,
На он худбовари шӯридаам ман.
Чу аз дил рафт дарди ишқи сӯзон,
Ба кулли дардҳо жӯлидаам ман.

Замоне ишқи ту баҳти дилам буд,
Ба вақте кӯи ту раҳти дилам буд.
Масӯзон номаҳоямро дар оташ,
Ки ҳар як нома як лаҳти дилам буд.

Фалак маҷмӯаи роз аст, эй дӯст.
Аҷузи ҳилапардоз аст, эй дӯст.
Калиди қуфли шодӣ гум шуда, лек
Дари ғам доимо боз аст, эй дӯст.

Раҳат аз кӯи ман дигар шуд, эй гул,
Ниҳоли ишқи мо бебар шуд, эй гул.
Дили санг об шуд аз нолаи ман,
Дили санги ту сангинтар шуд, эй гул.

Биё, ки бишмарам чини чабинат,
Кунам ёди чамоли нозанинат.
Замоне ҳамнишини Моҳ будӣ,
Ки овард инчунин рӯи заминат?

Ниҳоли қоматат бустони умр аст,
Хаёли диданат исёни умр аст.
Ман аз он байтсозӣ дӯст дорам,
Ки байти абруят девони умр аст.

Ситора мефитад аз боми гардун,
Дили мо меравад аз сина берун.
Нафаҳмӣ зиндагиро, хуб зебост,
Агар фаҳмӣ, надорад ҳеч мазмун.

Яке якумр бопарҳез бошад,
Яке чун санги оташхез бошад.
Яке чун пухтаи полиз ширин,
Яке чун лошаи полиз бошад.

Гурӯҳе мансабу ҳангома доранд,
Талоши рутбаи аллома доранд.
Агарчи худ муваққат, лек бар мо
Зи номи вақт садҳо нома доранд.

Гули гулдони мо пажмурда, эй гул,
Дилам аз чабри ту озурда, эй гул.
Маро нашносиву рӯзе биёбӣ
Саропо дил, валекин мурда, эй гул.

Касе нагзашта дарси мактаби дил,
Надонад матлаби дил, мазҳаби дил.
Шабу рӯзи худо бисёр, лекин
Манам қурбони ҳар рӯзу шаби дил.

Ғизоли саркаши ошиқгурезам,
Биё, дар пеши поят қон бирезам.
Чи хушбахтам агар як байти бўса
Ба рӯи қоғази рӯят нависам.

Ту фарди хеш ҷустӣ, банда фардо,
Ту ҷустӣ моли дунё, банда дунё.
Зи дунё ҳардумон рафтем, аммо
Ту аз хоҳ об хурдӣ, ман зи дарё.

Кӣ ҳастиву чӣ ҳастӣ худ надонӣ,
Надорӣ ҳамзабону ҳамзабонӣ.
Ба дӯши ту агар бори ҷаҳон нест,
Чаро ту бори дӯши ин ҷаҳонӣ?

Зи шинохези пурмағрури дарё
Набинӣ ранчи роҳи дури дарё.
Касе, ки шӯри дарёӣ надорад,
Намебинад, чӣ дорад шӯри дарё.

Худоё, ҷумла фармони ту гиранд,
Тариқу роҳи имони ту гиранд.
Табибе гар кушад бемори худро,
Ҳама филфавр домони ту гиранд.

Гумон кардем, ки ӯ маҳзи камол аст,
Ва ё ҳам бартар аз ҳадди хаёл аст.
Чу аз дунболи ӯ рафтем, дидем,
Ки дар дунболи ӯ на дум, на бол аст.

Гули ман, шавқи лабҳои ту дорам,
Умед аз чашми шаҳлои ту дорам.
Саропои ту дунёи таманност,
Таманнои саропои ту дорам.

Маро аз ғайбати мардум чӣ парвост?
Маро аз тухмати ҳар дун чӣ парвост?
Чу май дар гардиш орам бо азизе,
Маро аз гардиши гардун чӣ парвост?

Бидон, бе машъали ақли дурахшон,
Бидуни офтоби ақлу ирфон
Агар сад Нораку Роғун бисозӣ,
Бимонад Тоҷикистон торикистон.

Чамоли ту чамоли зиндагонист,
Висоли ту висоли зиндагонист.
Заволи давлати ҳуснат мабодо,
Ки баҳри ман заволи зиндагонист.

Аз ин мастию пастихо чӣ ҳосил?
Аз ин кӯтоҳдастиҳо чӣ ҳосил?
Чу ақлат хому армонхот хоманд,
Аз ин оташпарастиҳо чӣ ҳосил?

Худоё, ҳамнишини оқилон кун,
Худоё, ҳамрадифи одилон кун.
Ба қабристон агар рӯзе бихуспам,
Маро ҳамсои соҳибдилон кун.

Агар даъвои бутсозӣ набошад,
Агар оҳанги худнозӣ набошад.
Ба манзил мерасем, алҳамдулиллоҳ,
Агар дарди маҳалбозӣ набошад.

Туй буду набудам, миллати ман,
Туй самти сучудам, миллати ман.
Суруди умри ман поён пазирад,
Ту мехонӣ сурудам, миллати ман.

Дили ман, эй дили бечораи ман,
Дили ғампарвару ғамхораи ман.
Туро сад пора хоҳад кард охир
Ғами ин миллати садпораи ман.

Зи нолидан зи худ болидан авлост,
Зи гирйистан зи худ шӯридан авлост.
Зи ғаркидан ба дарёи сиришкат
Ба дарёи диле ғаркидан авлост.

Чӣ пурсӣ аз дили ғамхораи ман
Ва ё аз мехнати ҳамвораи ман?
Замин бечора шуд аз ранчу заҳмат,
Чӣ ҷои як дили бечораи ман?

Ту гуфтӣ: Мо заминку осмонем.
Ту гуфтӣ: Соҳиби кавну маконем.
Вале гар мурдагонро ёд н-орем,
Яқин дон мурдатар аз мурдагонем.

Намедонем асли нодири хеш,
Намедонем шеърӯ шоири хеш.
Гаҳе он қадр бефарҳангу кӯрем,
Ки бошем ошкоро мункири хеш.

Фаромуш карда девору дари худ,
Фаромуш карда номи кишвари худ,
Намедонам чӣ сон як идда бадбахт
Нишинад рӯ ба рӯ бо модари худ.

Дар ин дунё, ки эҷоди тазод аст,
Ба қавли Рӯдакӣ, абр асту бод аст.
Паи одамгарӣ фурсат надорем,
Паи ноодамӣ фурсат зиёд аст.

Чаҳон аз мо батар овора будаст,
Ҳама зӯровараш бечора будаст.
Тамомӣ кай бувад ангораҳоро?
Тамоми зиндагӣ ангора будаст.

Бигӯ, ҷамъу парешон меравам ман,
Бигӯ, хандону гирён меравам ман.
Аз ин дунёи печутоби дилҳо
Чу дарё печпечон меравам ман.

Гусастӣ ту ҳама пайванди миллат,
Шикастӣ ту ҳама савганди миллат,
Ба фарзандони миллат додӣ иллат,
Яке дидам: шудӣ фарзанди миллат.

Худоё, бар ҳама худношиносон
Худогоҳӣ бидеҳ ё марги осон,
Дилам з-он раҳбари коно гирифтаст,
Ки мехонад Хуросонро хурӯсон.

На аз роҳи ягон мактаб гузаштӣ,
На аз қонуни тобу таб гузаштӣ.
Чу андар мазҳабат одамгарӣ нест,
Барои мансаб аз мазҳаб гузаштӣ.

Чу истиклоли роҳи худгараф нест,
Паридан хоҳӣ, аммо шаҳпарат нест.
Ба рӯи сина дорӣ ду ситора,
Вале дар осмон як ахтарат нест.

Ситора медурахшад рӯи сина,
Даруни сина пур аз буғзу кина.
Аҷаб дорам, чӣ сон ин пастфитрат
Ба боло меравад зина ба зина?

Яке дидам аз ӯ берӯтаре нест,
Аз ӯ бадкештар, бадхӯтаре нест.
Ба рӯи дил нишони қахрамонӣ,
Даруни дил аз ӯ тарсутаре нест.

Яке чӯяд нишони модарашро,
Дигар бистонад аз модар зарашро.
Чу як шамшерзан сар барфарозад,
Дусад кафгирзан кӯбад сарашро.

Ало, эй ҳамватан, хоҳам камолат,
Вале аз ин сухан н-ояд малолат:
Зи тундар осмон таркид, аммо
Ту дар хоби гаронӣ, хуш ба ҳолат!

Ало, мардум, шавам қурбони шонат,
Фикан бори ғуломиро зи шона-г.
Дихӣ бар дасти инон гар инонат,
Рабоянд аз даҳон як бурда нонат.

Миёни мову ту ваҳшат набошад,
Гуноҳе мӯчиби нафрат набошад.
Илоҷи иллати носури миллат
Ба чуз ваҳдат, ба чуз ваҳдат набошад.

Ту худнашнохта, худнозият чист?
Сари ҳар бом парчамбозият чист?
Даҳон пуркафк андар роҳи миллат
Чу дар сар ақл не, сарбозият чист?

Ба ақли кӯтаҳат гардан фароз аст,
Дилат холиву ҷонат бениёз аст.
Забони модарӣ гум кардай, лек
Забонат дар забонбозӣ дароз аст.

Ало, эй ҳечкас, мову манат чист?
Ба рӯи моҳи тобон доманат чист?
Ало, эй чашмаи хушкидаоғоз,
Ба дарё шӯр омӯзонданат чист?

Далолатро адолат ном карданд,
Карохатро малоҳат ном карданд.
Чи дилкӯрист, ки бархе зи боло
Касолатро асолат ном карданд.

Дусад дарбон, валекин дар надорад,
Дусад фармон, валекин фар надорад,
Аз ин саркори мо дигар чӣ хоҳӣ,
Ки саркор аст, аммо сар надорад.

Гурӯҳе тирарӯ, беаҳду паймон,
Гурӯҳе тирадил, бе нури имон.
Ман аз куффор чун нолам, ки ҳар рӯз
Бирӯяд аз мусалмон номусалмон.

Дилу ҷонат дилу ҷоне набуда,
Агар қурбони ҷононе набуда.
Зи сад сарвар сарат гумрах бимонад,
Агар дар роҳи имоне набуда.

Зи ту чун Рӯдакӣ гирён бимирам,
Чу Лоҳутӣ зи ту нолон бимирам.
Барои ту диламро об кардам,
Надодӣ об, то осон бимирам.

Намедонам сағирам ё кабирам,
Намедонам амирам ё асирам.
Ҳамин донам, ки дар дунёи фонӣ
Ба ҳасратҳову армонҳо бимирам.

Таҳи сарбор мондӣ шонаамро,
Кашондӣ пояи кошонаамро.
Маро афсона кардӣ, лек афсӯс,
Нахондӣ охири афсонаамро.

Тапидам, бас тапидам, бас тапидаам,
Дамидам, бас дамидам, бас дамидам.
Ба ними қулла рафтам, ё нарафтам,
Хамидам, пас хамидам, пас хамидам.

Замоне буд ишқу давлати дил,
Замоне буд кадру қимати дил.
Замоне буду ишке буду бигзашт,
Биё, ҳасрат кунем, эй Ҳазрати Дил!

Ғазанфарзодаё, рӯбах чарой?
Сикандарзодаё, аблах чарой?
Самандарзодаё, хокистарат ку?
Паямбарзодаё, гумрах чарой?!

Бани одам, ки эъчози худоист,
Тамоми тору пудааш навгароист.
Вале бас «одами нав» дидам имрӯз,
Ки бадтар з-одамони ибтидоист.

Саре не, лек афзун сарваре ҳаст,
Фаре не, лек пуркарруфаре ҳаст.
Дареғи Рӯдакӣ! Имрӯз ҳар чо
Басо сардафтари бедафтаре ҳаст.

Ҳимоят ку? Шикоят менависӣ.
 Ҳамият ку? Зи майдон мегурезӣ.
 Ситезӣ, тоҷико, бо тоҷики хеш,
 Ба рағми душманон кай меситезӣ?

Агар дар рубӣи маскун масканат нест,
 Бидон, ки низ дар он мадфанат нест.
 Дар ин дунё агар чизе набудӣ,
 Ба он дунё кирои рафтнанат нест.

Канорат холӣ аз завқи канор аст,
 Чабинат сард чун санги мазор аст.
 Шарар бармечаҳад аз ҳар дили санг,
 Дили ту лек санги бешарор аст.

Туро, эй чизнодида чӣ гӯям?
 Туро, эй кинажӯлида, чӣ гӯям?
 Басо рӯдо, ки бо дарё даромехт,
 Туро, эй оби гандида, чӣ гӯям?

Туро кай ёди дарди ину он буд?
 Туро кай ҳамрикобӣ бо замон буд?
 Ҳама бори гарон бар дӯши Айнӣ,
 Ба дӯши ту фақат хоби гарон буд.

Ба ҳар чо даъвии мову манӣ чист?
 Ба чашми зиндагӣ сангафканӣ чист?
 Ба чои рӯшиносӣ – рӯхарошӣ,
 Ба чои мӯшикофӣ мӯканӣ чист?

Балокорӣ, бало мегирад охир,
 Хатокорӣ, хато мегирад охир.
 Ба ботин ҳар чӣ дорӣ ё ба зоҳир,
 Худо дода, худо мегирад охир.

Агар аз бенишониҳо нишонам,
Чаҳонро баъди худ холӣ намонам.
Чаҳон нашносадам, боке набошад,
Агар худро шиносам, сад чаҳонам!

Мақомоте, ки дар поёну болост,
Ҳама печидаи ишколи колост.
Агар донӣ, ки қадратро надонанд,
Чу дарёи Арал хушкидан авлост.

Зафар андар хатар дидему рафтем,
Хатар андар зафар дидему рафтем.
Басо зеру забар хондем, аммо
Чаҳон зеру забар дидему рафтем.

Ҳама бетоб мемирад, чӣ дунёст?
Ба ҳабси қоб мемирад, чӣ дунёст?
Агар моҳӣ бурун аз об мемурд,
Кунун дар об мемирад, чӣ дунёст?

Ҳасе бар ҳоли хирманҳо бихандад,
Ба ҳоли шери нар хунсо бихандад.
Чӣ дунёе! Надонам. Кӯсаақле
Ба риши мардуми доно бихандад.

Агар зӯроваре дунё бигирад,
Зи хоки паст то боло бигирад.
Бувад гар ҳаққи мо аз ҳақтаоло,
Кӣ ҳақ дорад, ки ҳаққи мо бигирад?

Дуруд, эй миллати озурдаи ман,
Зи таъриху зи худ ғамхурдаи ман.
Наҳоҳам гуфт пеш аз мурдани дил:
Видоъ, эй миллати дилмурдаи ман...

Ситамгарро Сикандар кардай ту,
Музахрафро музаффар кардай ту.
Валекин бузрукони нобиғатро
Гадоёни паси дар кардай ту.

Касе сохибдилу софизамир аст,
Чаҳида аз чаҳони доругир аст.
Чу «Девони Кабир» ояд ба дастат,
Манеҳ аз даст, кайҳони кабир аст.

Замон бо кас набуда ҳеч содиқ,
Замон бо кас бувад ёри мунофиқ.
Ало, эй қарни бисту як, ачаб нест,
Ки оғозат бувад анҷоми Лоиқ.

Кунун аҳди сарафрозӣ расида,
Кунун айёми чонбозӣ расида.
Замони дӯстинозӣ гузашта,
Замони дӯстисозӣ расида.

Яке аҳли дилу аҳли чунун аст,
Яке аҳли назар, аҳли фунун аст.
Забони шеър мебошад ҳақиқат,
Забони шоирон гарчи фузун аст.

Биё, бо ҳам даме танҳо бимонем,
Ки қадри будани худро бидонем.
Ту худ шеъриву аз ман шеър хоҳӣ,
Биё, шеъри туро аввал бихонем.

Биё, ин лаҳза нотакрору зебост,
Насиби мо зи бахшишҳои болост.
Чӣ чои бо фалак дасту гиребон,
Биё, дастобагардан будан авлост.

Биё, рақси равонӣ кун, гули ман,
Бинои «Хусравонӣ» кун, гули ман.
Дилам хун гашта дар ёди чавонӣ,
Биё, рақси чавонӣ кун, гули ман.

Биё, хусни чавонат кам нагаштаст,
Хумори мижжагонат кам нагаштаст.
Шакарранче миёни мо агар буд,
Шакарханди лабонат кам нагаштаст.

Чӣ хусни толеъу фархундафолӣ,
Ки аз дур омадӣ бо дилкашолӣ.
Дилам аз шеър холӣ буд, холӣ,
Зи боло омадӣ, эй шеъри оӣ!

Туро бас дер ҷустам, вой бар ман,
Ғамонатро нашустам, вой бар ман.
Ба ёдат ними умрам рафт бар бод,
Гираҳ бар бод бастам, вой бар ман.

Туро ранчондаму ранчам фузун шуд,
Умеду орзуям сарнагун шуд.
Ман аз дарёдилии худ бинолам,
Ки дарёи дилам дарёи хун шуд.

Ало, эй ишқ, эй ганчури ошиқ,
Туй раҳбони роҳи дури ошиқ.
Ман аз он ишқ безорам, ки рӯзе
Висоли ёр бошад гӯри ошиқ.

Кучой, ошиқи бегонаи ман,
Фаромуш кардӣ роҳи хонаи ман.
Агар сад сол ҳам чӯй ҳақиқат,
Намеарзад ба як афсонаи ман.

Ало, рӯди равон, рӯҳу равонӣ,
Чу обат аз барам рафта чавонӣ.
Биё, лаб бар лаби сабзат гузорам,
Ки ман мемираму ту ҷовидонӣ.

Чаҳони пур зи нурамро ба ман дех,
Зухурамро, ҳузурамро ба ман дех.
Диламро занги ғамҳои ту хурдаст,
Дили поки булӯрамро ба ман дех!

Шабе гардам, шаби маҳтоб гардам,
Дилу чон нохушу нотоб гардам.
Дар ин дунёи обу гил, гули ман,
Биё, ки дар канорат об гардам.

Даратро кӯфтам, дар во накардӣ,
Ба ҳоли ҷони ман парво накардӣ.
Бихурдӣ з-обреза оби дарё,
Вале шукр аз худи дарё накардӣ.

Дарамро боз кардӣ, боз рафтӣ,
Ба сони шеъри беғоз рафтӣ.
Яке овоз кардӣ бар дари дил,
Валекин боз беовоз рафтӣ.

Муборак шӯри дарёи чавонӣ,
Расишҳою тапишҳои чавонӣ.
Дар ин дунёи пири пирафшон
Хумоюн бод дунёи чавонӣ!

Ало, эй халқи ман, гетифурӯзӣ.
Бисӯзӣ, то ки беҳуда насӯзӣ.
Вале аз он чигархунам, ки имрӯз
Уқобонат шуда гунчишкӯзӣ.

Аз он ганчу аз он махзан дарего,
Аз он сарву аз он гулшан дарего.
Замоне будай гардунсаворе,
Кунун гардуна бар гардан... дарего.

Аз ин баҳру аз ин соҳил чӣ ҳосил?
Аз ин роҳу аз ин манзил чӣ ҳосил?
Чу бошад ҳосили умр оҳу афсӯс,
Намедонам аз ин ҳосил чӣ ҳосил?

Дареғи он шукӯҳи анчуманҳо!
Дареғи атри аврангу чаманҳо!
Хасоне решаҳо пайванд карданд,
Вале тоҷик дорад решаканҳо!

Тараҳҳум з-осмоне чун тавон ёфт?
Тафоҳум бо фулоне чун тавон ёфт?
Ду тоҷик чун забони ҳам нафаҳманд,
Забоне бо чаҳоне чун тавон ёфт?

Нагӯям аз ғами афсурдани дил,
Нагӯям мотами ғам хурдани дил.
Чӣ бок аз мурдани тан, чун аз он пеш
Ҳазорон бор дидам мурдани дил.

Чӣ шуд он покдастиҳо, худоё?
Чӣ шуд он сарпарастиҳо, худоё?
Миёни кӯҳсори осмонсой
Чӣ пастихо, чӣ пастихо... худоё?!

Ало мотамкада, ғамхори ту ку?
Ало зулматсаро, анвори ту ку?
Гирифтам, хирманатро бод карданд,
Агар оринажодӣ, ори ту ку?

Намебинем айбу иллоти хеш,
Биафзоём ранчу зиллати хеш.
Бародар гар хурад хуни бародар,
Кӣ бошад қаҳрамони миллати хеш?

Ба роҳат чашми раҳпо доштам ман,
Ба ёдат чони шайдо доштам ман.
Ба роҳи ваъдаи имрӯзу фардот
На имрӯзу на фардо доштам ман.

Фиғону дод аз дасти ғарибӣ,
Ки бо сад марғу Азроил қарибӣ.
Насибат аз Ватан гар канда гардад,
Ба рӯи ганчи Қорун бенасибӣ.

Каломи Рӯдакӣ воломақом аст,
Зи номаш халқи мо ҷовидном аст.
Зарафшон то абад гар зар фишонад,
Беҳин кони зараш шеърӯ калом аст.

Гурезон будам аз шӯру мағалҳо,
Миёни ин ҳама кӯру качалҳо.
Сарамро бохтам андар сари хум,
Диламро рехтам андар ғазалҳо.

Яке пайваст, дигар ҷумла бигсехт,
Яке хоки ду оламро зи ҳам бехт.
Агар пайғамбарон ҳамроӣ буданд,
Миёни умматоншон хун намерехт.

Зи ишқ афсонае бишнидиву бас,
Гули тасвиrho бӯйидиву бас.
Зи авроқи китоби зиндагонӣ
Чу тифлон аксҳоро дидиву бас.

Ҳасудо, кам мабин, ман беҳисобам,
Ҳазорон сол дар аҳди шабодам.
Ту аз як козаи пурдуда ҳастӣ,
Ман аз як дудаи пуурофтабам!

Мағӯй норасу ноқораҳое,
Мағӯй тахтасангу хораҳое.
Бичунбад бо суруди пири Рӯдак
Дар ин куҳпораҳо гаҳвораҳое.

Хуҷаста бошадо иқболи тоҷик!
Ба парвози навин шаҳболи тоҷик!
Гар истиклолаш истикбол дорад,
Ҳумоюн бод истиклоли тоҷик!

Навиди роҳату шодӣ муборак!
Умеди хонаободӣ муборак!
Ало, эй тангмайдон миллати ман,
Туро даъвои Озодӣ муборак!

Дилам хун шуд, ки хунрезӣ набошад,
Миёни ҳамгинон тезӣ набошад.
Дилам хоҳад, ки чуз тақдири миллат
Касе андар ғами чизе набошад.

Басо даъвост байни ону ине,
Миёни ҳизбу ойиневу дине.
Миёни ин ҳама фарзу яқине
Раҳат испед, фардоофарине!

Ало, ёрон, дили ёрон бидонед,
Зи худ шайтони ноёрӣ биронед.
Давоми умри ман дар дасти ман нест,
Давоми «Резаборон»-ро бихонед.

Ман аз имои дастони ту мастам,
 Зи атри сунбулистони ту мастам.
 Чу модарзода чашмони ту мастанд,
 Ман аз чашмони мастони ту мастам.

Ба ёдат, эй бути гарданфарозам,
 Шабу рӯзи худо дил мегудозам.
 Расидан ҳеч натвонист, афсӯс,
 Ба мӯи кӯтаҳат дасти дарозам.

Чавонии туро нозад дили ман,
 Маро баҳри ту барбозад дили ман.
 Ниҳоли қоматат бинам гулафшон,
 Чавонии нав оғозад дили ман.

Яқин, бесозу баргам мекунӣ ту,
 Ба кӯи дард таркам мекунӣ ту.
 Зи ашки лалмият дарёфтам ман,
 Ки охир ташнамаргам мекунӣ ту.

Шабу рӯзу шабу рӯзу шабу рӯз
 Диламро мехурад андӯҳи чонсӯз –
 Диламро мехурад дарде, ки рӯзе
 Туро нодида мемирам, дилафрӯз!

Ба сӯи лаб чу соғар мебарӣ ту,
 Чаҳон ояд чу дилбар дар бари ту.
 Бишӯяд тоза як ғамро, валекин
 Ҳазорон ғам физояд, бар сари ту.

Агар парвардаи Боми чаҳонӣ,
 Хаёлат, ёфтӣ номи чаҳонӣ?
 Агар дар оташи хуршед пухтӣ,
 Маранҷ аз ман, ҳамон хоми чаҳонӣ.

Хушо ишку маю аҳду шабобат,
Гули рӯеву гулбонги рубобат.
Сари ин нукта боре сар фурӯ кун:
Шароб охир барад сӯи саробат.

Ту яктою дилам як рӯй дорад,
Туро бинад, дили ман тӯй дорад.
Марав аз гулшани ишқи дили ман,
Ки гул дар буттаи худ бӯй дорад.

Раво гар нораво мешуд, чӣ мешуд?
Шаҳаншаҳ гар гадо мешуд, чӣ мешуд?
Агар ҳар аблаҳе мегуфт аналҳақ,
Чаҳон пур аз худо мешуд, чӣ мешуд?

Агар хеши манӣ ё хеши дарё,
Агар ёдам кунӣ, рав пеши дарё.
Гар аз дарвешии ман шиква дорӣ,
Бубар он шиква бар дарвешии дарё.

Чаҳон ошуфтаю ошуфтаам ман,
Шукуфта дар назар, нашкуфтаам ман.
Чаҳон бас қиссаи ногуфта дорад,
Яке з-он қиссаи ногуфтаам ман.

Биё дар паҳлуям паҳлу зан, эй ёр,
Хумор андар хуморам бишкан, эй ёр.
Ғами ишқат ба рӯям соя афканд,
Кучой, эй умеди равшан, эй ёр?

Агар афсонай, афсонагӣ кун,
Агар паймонай, паймонагӣ кун.
Ту бо ин хилқати фарзонаи ман
Агар фарзонай, фарзонагӣ кун.

Нахонда сози илҳоми худованд,
Надида рози пайғоми худованд,
Ғаразҳои касифи хештанро
Басо гуфтанд аз номи худованд.

Биё, эй дил, агар дилдорият ҳаст,
Биё, эй ғам, агар ғамхорият ҳаст.
Биё, эй чашми хоболуду махмур,
Агар бо ман сари бедорият ҳаст.

Басо дидам дару дашти фароҳе,
Хиёбонҳову гулгашти фароҳе.
Зи сад гулгашту дашт авлотар омад
Ба чашми ман дилу дасти фароҳе.

Чу бинам обу ранги иди рӯят,
Умедам сабзад аз уммеди рӯят.
Туро дидам, туро дидам, чӣ бахте,
Баромад аз дилам хуршеди рӯят.

Амон аз беамон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Нишон аз бенишон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Карон аз бекарон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!
Макон аз ломакон мечӯӣ? Қаҳ-қаҳ!

Сарат аз қасди чони ман нагардад,
Дилат аз роҳи Аҳриман нагардад.
Дусад хуршед орам бар замират,
Дили торики ту равшан нагардад.

Ду-се раҳ роз бикшудему рафтем,
Дил аз дилдор бирбудему рафтем.
Хушо бар ҳолатон, эй ишқбозон,
Ки мо ҳам ошиқе будему рафтем.

Напиндорӣ, ки ман бечода рафтам
Ва ё қурбони ҷому бода рафтам.
Яке гар кони гил бикшоду ганче,
Басо кони диле бикшода рафтам.

Шабу рӯзат шабу рӯзе набуда,
Агар сарфи дилафрӯзӣ набуда.
Зи милён лофи ҷонсӯзӣ чӣ ҳосил,
Агар дар ҷони ту сӯзе набуда?

Чу борон гум шавам дар коми сахро,
Равам бар хок ҳамчун оби дарё.
Агар дунё барои ман набудаст,
Бимирам аз барои ҷумла дунё.

Кучой, ҷони ман, озодаи ман,
Сари илҳоми ман, сарводаи ман?
Зи ҳаҷрат бода хӯрдам, бода хӯрдам,
Ҳама он бода шуд ғамбодаи ман.

Ғами ту хӯрдаму шодӣ гирифтам,
Сари вайрона ободӣ гирифтам.
Агар як дам гирифтори ту будам,
Ба дил уммеди озодӣ гирифтам.

Ба ҷон парвар гарат парварда бошад,
Ғамат дар шодмонӣ хӯрда бошад.
Ба ҷони он касе арзад бисӯзӣ,
Ки баҳрат лоақал таб карда бошад.

Зи чашми бевафоӣ ту дилам монд,
Зи қаҳри норавоӣ ту дилам монд.
Чу коғазбозии Шӯро ба мардум
Зи кулли ваъдаҳои ту дилам монд.

Дили ту бодахо аз Чоми Чам хӯрд,
Дили ман ғуссаву андӯху ғам хӯрд.
Зи шодӣ қад алам қардӣ ту, эй пӯк,
Қади ман зери бори дард ҳам хӯрд.

Ба чони ман аминӣ, эй дили ман,
Ғубори ғам набинӣ, эй дили ман.
Зи таъну лаъни мардум пок мондӣ,
Ачаб боофаринӣ, эй дили ман!

Шумо холо шарифеду азизед,
Калиду қуфли муште молу чизед.
Валекин дар тарозуи адолат
Шумо ночизтар аз як пашизед.

Агар мардӣ, агар марди далерӣ,
Заифӣ, ё сағирӣ, ё кабирӣ
Даро дар озмун чун марди майдон
Бубинад халқ: рӯбах ё ки шерӣ.

Ба шеърӯ шоирӣ қонунгаре нест,
Дар ин ҷо додхоҳу доваре нест.
Зи ҳар ҷое ба ҳар рое бихоҳӣ
Биё, зеро дар ин манзил даре нест.

Биё, дар рӯху чони ман биёмез,
Биё, дар хонумони ман биёмез.
Агар умри абад мехоҳӣ аз ишқ,
Ба ашъори равони ман биёмез.

Агар фармуди он якто намешуд,
Гуноҳ аз Одаму Ҳавво намешуд,
Агар як дин ҷаҳонро пок медошт,
Дигар дин дар ҷаҳон пайдо намешуд.

Биё, эй дил, ба ҳоли ҳам бигирйем,
Ба ҷони бемаҷоли ҳам бигирйем.
Заволи мову ту пушти дар омад,
Биё, пеш аз заволи ҳам бигирйем.

Накардам самти раҳ дар чор сӯ гум,
Маолам сарбаландӣ буд, мардум!
Фақат гаҳ-гоҳ дар поёни мастӣ
Сари ҳам доштам пеши сари хум.

Замон вайрона шуд, эй доду бедод!
Хирад девона шуд, эй доду бедод!
Зи дасти душманони хонагимон
Ҳама беҳона шуд, эй доду бедод!

Илоҳию илоҳию илоҳӣ,
Чаро додӣ кулоғеро кулоҳе?
Зи раҳдоне чаро бистонда додӣ
Таноби роҳ бар гумкардароҳе?

Салоҳи даҳр бетиру камон нест,
Замони бебало андар замон нест.
Дар оғӯши занон як дам биёсой,
Дар оғӯши замон амну амон нест.

Дили бекинаи дарё бичӯям,
Зулоли синаи дарё бичӯям.
Дилам ганчинаи роз аст, з-ин рӯ
Дили ганчинаи дарё бичӯям.

Ало, эй навниҳоли навгули ман,
Гулистони дили ман шав, гули ман.
Дар ин дунёи дирӯза ба ошик
Яке гӯю яке бишнава, гули ман.

Агар як шаб ба болинат биболам,
Зи шӯриҳои аъмолам нанолам.
Зи рӯи гандумат дар суфраи умр
Агар гирам завола, безаволам.

Худоё, бандагонат хомкешанд,
Туй моя, ҳама сармояхешанд.
Мусулмонӣ агар бо риш бошад,
Мусулмонони мо пур хомришанд.

Ба сад ҳомун яке Мачнун нагунҷад,
Ба сад қолаб яке мазмун нагунҷад.
Намедонанд ин ду қатра сарвар,
Ки укёнус дар қонун нагунҷад.

Агар фарҳанги рише реша ронад,
Фурӯғи илму фарҳанге намонад,
Гар ин сангиндилию сангрӯист
Зи сангистони мо санге намонад.

Дилам бигрифт аз вахшури дунё,
Ки бино шуд ғуломи кӯри дунё.
Басо кандаст дунё гӯри моро,
Канем оё ману ту гӯри дунё?

Хушам аз чораи ночорӣ хеш,
Хушам аз бораи беборӣ хеш.
Чу бадбахтӣ дороён бидидам,
Тафохур кардам аз нодорӣ хеш.

Камон дар дӯш омад, чумларо бурд,
Камон дар даст омад, чумларо хурд.
Даҳон пур, кеса пур, як рӯз дидам,
Зи тири дигаре аз сағ батар мурд.

Дило, донӣ магар бо ту чӣ қарданд?
Шикастанду фишурданду фасурданд.
Ту хурдӣ бас ғамони дигаронро,
Ғаматро дигарон боре нахурданд.

Сарат гардам, биё андар бари дил,
Биё, ҳар ду бигардем аз сари дил.
Ки аз ин оташи ишқи ману ту
Намемонад ба чуз хокистари дил.

Ба ҳар полезу мазраъ хӯсае ҳаст,
Миёни мардҳо бас кӯсае ҳаст.
Шигифто, хӯсаю кӯса чӣ донанд,
Ки дар дунё шарори бӯсае ҳаст.

Замини меҳри мо рӯе надорад,
Гули уммеди мо бӯе надорад.
Ба сӯи ҳамдигар бар хотири ҳеч
Такопӯҳои мо сӯе надорад.

Ало миллат, ту аз якдонагонӣ,
Ту аз озодагон, фарзонагонӣ,
Вале бисёр дур афтодӣ аз худ,
Нигини хотами бегонагонӣ.

Чӣ гӯям, рози дил нашнида рафтӣ,
Ба дарди ишқ нопечида рафтӣ.
Тамоми рӯи дунёро бидидӣ,
Сафои рӯи дил ноида рафтӣ.

Бидонӣ то ки қадри кудрати хеш,
Бидон аввал тавони фитрати хеш.
Барои ҳурмати ман гар нахоҳӣ,
Зи ҷо барҳез баҳри ҳурмати хеш.

Бигӯям ростат, гар ростой,
 Чунин дурӯяву дудил чарой?
 Чу зикри пул равад, имон фурушӣ,
 Ба масҷид лек дар зикри худой.

Аз ононе, ки пурсабру хамӯшанд,
 Напарҳезед, аҳли тобу тӯшанд.
 Аз онон, ки зи майдон мехурӯшанд,
 Бипарҳезед, кишвар мефурӯшанд.

Ғами ту чуз ғами коло набудааст,
 Муроду мақсади воло набудааст.
 Ту аз хоби гарон бедор гаштӣ,
 Вале чашми дилат бино набудааст.

Ғурурат, шуҳратат, нангат кучо шуд?
 Шукӯҳат, шавкатат, хангат кучо шуд?
 Туфу бар он камони зангхӯрда,
 Камоли фарру фарҳангат кучо шуд?

Дилам дар коҳдуди ғам нишаста,
 Шикаста, вошикаста, вошикаста,
 Зи дасти чашмбаста раҳнамое,
 Зи дасти раҳкушои пойбаста.

Касе гул кошт, бояд гул бичинад,
 Касе хун рехт, андар хун нишинад.
 Чунин пастӣ, ки дар Боми ҷаҳон буд,
 Худоё, душмани тоҷик набинад.

Туро гоҳе мазаммат карда бошам,
 Бидон, ки арзи миннат карда бошам.
 Гар аз ҳоли харобат ҳарф гуфтам,
 Бидон, қасди мараммат карда бошам.

Аз ин дилномаҳо дилномаат ку?
Зи Ҷоми Ҷам бифахрӣ, чомаат ку?
Нишони хомият дидам зи ҳад беш,
Нишони пухтагӣ аз хомаат ку?

Бидон, аз ношиносон нестам ман,
Туфайлихори хосон нестам ман.
Худоро мешиносам, шукри Аллох
Аз он худношиносон нестам ман.

Ҷавонмардони ту бас ноҷавонанд,
Тавонмандони ту бас нотавонанд.
Ало миллат, чи сон ёбӣ раҳи рост,
Ки бархе ҳаҷравонат қачравонанд.

Кучо шуд шавку шӯри беқаринам?
Кучо шуд байтҳои нозанинам?
Замоне гар саропо будам оташ,
Дареғ, имрӯз хокистарнишинам.

Чӣ гӯям, буғзу кин боло гирифтаст,
Касифе минбари мавло гирифтаст.
Каманди шеър суфт омад, сад афсӯс
Каманди тир дунёро гирифтаст.

Дилу ҷонат зи ғам коҳид, афсӯс,
Ҷама об аз сарат шорид, афсӯс.
Ба гардунҳо расид оҳу фиғонат,
Вале ҳамсоят нашнид, афсӯс.

Зи асли худ пушаймон шуд дили ман,
Зи буди худ гурезон шуд дили ман.
Зи дасти ин ҷама хушкидамағзон
Биёбон дар биёбон шуд дили ман.

Агар аз машриқи ваҳдат натобӣ,
 Бидон ки боз аҳли хурду хобӣ.
 Чунин бегонапарвар гар бибошӣ,
 Ту асли хешро ҳаргиз наёбӣ.

Надонӣ гавҳари иқбол худ чист,
 Фарозу шеби истиқбол худ чист,
 Туро доданд истиқлол ногаҳ,
 Надонӣ ҳарфи истиқлол худ чист?

Ба худ худро надида мисли мо нест,
 Ба мақсад норасида мисли мо нест,
 Ҳазорон сол бишнида насихат,
 Насихатношунида мисли мо нест.

Яке гӯяд: зи Хатлонам, туро чӣ?
 Дигар: ман аз Бадахшонам, туро чӣ?
 Дареғо, нест марде, ки бигӯяд
 Ман инсонам, ман инсонам, туро чӣ?

Дареғи фарри деринат, ватандор,
 Дареғи тоҷи зарринат, ватандор.
 Ачал меофаринӣ бар худи худ,
 Бадо бар дину ойинат, ватандор!

Ягон дунёситон дунё нагирад,
 Агар аз домани дилҳо нагирад.
 Агар дарёи умри ман бихушқад,
 Ягон дарё паи онро нагирад.

Зи сад анҷом як оғоз беҳтар,
 Зи сад хомӯшӣ як овоз беҳтар.
 Худоро мешиносӣ, ҳамдулиллаҳ,
 Агар худро шиносӣ, боз беҳтар.

Чӣ бошад баҳри чонон дил супурдан,
Ба ёри чонбачон чон тухфа бурдан?
Бигир аз ман ту укёнусхоро,
Бирез як қатра обам вақти мурдан!

Ба чонам сӯзи нав-нав афканӣ ту
Гаҳе созию гоҳе бишканӣ ту.
Дили ман оташу ишки ту оташ,
Ба оташхона оташ мезанӣ ту.

Ман он риндам, ки дунё дилбарам буд,
Диламро хӯрд, аммо дар барам буд.
Замину осмоне ман начустам,
Замину осмон дар соғарам буд.

Баҳорамро кучо бурдӣ гули ман?
Мадорамро кучо бурдӣ гули ман?
Маро куштӣ ту андар синаи худ,
Мазорамро кучо кардӣ гули ман?

Ҳамин танҳо на аз минбар бияфтӣ,
Зи базми бодаю соғар бияфтӣ.
Самандат буд агар гардунсаворе,
Чу фармонат расад, аз хар бияфтӣ.

Чӣ мепурсӣ: чӣ шӯре офариданд?
Ҳазорон чоҳу гӯре офариданд.
Ба қавми кӯрдил дар кӯрароҳе
Асокашҳои кӯре офариданд.

Ба теғи пул сари гулро буриданд,
Забони булбул аз комаш кашиданд.
Ба ҷои чаҳчаҳи булбул ту дидӣ?
Даҳони қаҳ-қаҳи тир офариданд.

Сано гуфтанду бо ман бода хурданд,
Ба пеши пои ман сад бор мурданд.
Маро дар ман ҳазорон бор куштанд,
Сано гуфтанду бар хокам супурданд.

Баҳор омад, баҳори ман наёмад,
Паёме дар забон савсан наёмад.
Ба мотампурсии боғи дили ман
Наме аз абри астарван наёмад.

Зи имон дам занад, имон надорад,
Зи вичдон дам занад, вичдон надорад.
Чаҳон пур шуд зи устои бузурге,
Ки як шогирди абҷадхон надорад.

Аҷаб мардум, ки ҳамроди манастанд,
Ба даври номи ман пироя бастанд.
Маро парвоз омухтанд бо меҳр,
Чу парвозӣ шудам, болам шикастанд.

На ойина, на оин офариданд,
На парвона, на Парвин офариданд.
Ба ҳар чо Раҳши Рустам буд, хурданд,
Ба ёбу наъли заррин офариданд.

Мазори ман¹, туй гаҳвораи ман,
Паноҳи ин дили садпораи ман.
Зи ҳар девору сархорат намояд
Нишони модари бечораи ман.

1. Зодгоҳи гӯянда.

МУНДАРИҶА

А. Абдуманнон. Аз ман умри дубора хоҳад монд5

ШЕЪРҶО

Ба модарам	12
Ту монанди замин танҳой, модар	14
Нушбод.....	16
Ман намемирам	17
Ишқи аввал – ғураи сармозада	19
Нарафт ӯ як қадам берун зи Шероз.....	20
Рӯзхо мегузаранд.....	21
Қадри шоир.....	23
Марсияи хуршед.....	24
Айнӣ	26
Таърих гувоҳ аст.....	29
Баъд аз ҳазор сол.....	31
Дар баччагӣ.....	32
Китобҳои шаҳид.....	33
Баччагиам бекасу танҳо гузашт	35
Боз як рӯзи ғаму шодӣ гузашт	36
Чавонии падарон	37
Ту, эй гаҳвораю тобути ишқи ман!.....	39
Дар Варзоб	40
Барфу борон рехт дарҳам ҳамчу дарди ошиқӣ.....	41
Падарам, эй падари деҳконам	42
Хоки ватан	44
Муборакбоди ишқ.....	46
Мезанад борон ба шиша.....	46
Ифтихор	47
Дар қатори қуллаҳои Тоҷикистон	48
Хокрӯб.....	49
Дидаам дилрезаҳое, ки радифи дил нашуд.....	50
Аввали ишқ – осмони баланд.....	51
Ворисон	52
Тақлиди Мавлавӣ	53
Фахрия.....	55

Дарё.....	57
Зиндагӣ дарёст.....	58
Ишқи синасӯз.....	58
Гулмаҳтоб	59
Панди кӯҳна.....	60
Кишвари ман – модари ман.....	60
Баҳти сафед.....	61
Суруди некӣ.....	62
Ман дар ин дунё чӣ дунё доштам?	63
Забонгумкарда	63
Гар намебудӣ ту яктои дилам	65
Ману ту.....	67
Чашмони Олимпур.....	71
Орзуи хом.....	72

ИЛҲОМ АЗ «ШОҲНОМА»

Писари ҳаждаҳуми Кова.....	73
Рӯҳи Раҳш	74
Ғурури Рустам	76
Пуштибонӣ.....	78
Гиряи Кова ба ҳабдаҳ писараш	79
Навҳаи Таҳмина бар Сухроб	79
Охири чанги Рустам.....	81
Арвоҳи домангир.....	82
Фирдавсӣ ва Темур	83
Васияти Фирдавсӣ.....	84
Корези Фирдавсӣ.....	86

АЗ ДАҒТАРИ ҒАЗАЛ

Мо баҳри дилшиносон шеърӯ тарона ҳастем.....	88
Ҷонам чӣ хоҳад аз рӯзгорон?	88
Боз ошиқ шаваму зиндагӣ аз сар гирам	89
Мо солхурда ҳастем ё сол хурда моро?	89
Аз байни ҳама бурду бало мегузарад дил.....	90
Аз кӯҳ санге чун фитад, сад сангро бечо кунад	90
Омадам дар ин ҷаҳон, то хешро пайдо кунам	91
Дастҳое, ки фишурдам, ёд бод!.....	91

Як замон дар дили ман ёр иқомат мекард	92
Як зумра касон пир таваллудшудагонанд	92
Баҳор мерасад, аз хештан фирор кунед!	93
Чавонему хушиҳои чавониро намедонем	93
Бо дили дарё нишинам, то дилам дарё шавад	94
Ишқ дар дил шуълаи субҳи саодат будааст	94
То ман зи ту, эй чархи фалак, ком нагирам	94
То даме дил доштем, эй дӯст, дилбар доштем	95
Нам-нами борон чу ёдат кард, ёдат мекунам	96
Ман аз ту ғофил нестам, худро зи ман ғофил магир	96
Ҳар замон аз зиндагонӣ бишнавам панди дигар	97
Замини саҳти кӯҳистон дили нармам ато кардаст	97
Хоҳӣ, ки беғам бигзарӣ боре маро масрур кун	98
Ҳангоми сутӯҳ омад, бигзашт сурури ман	98
То ту ба додам мерасӣ, оҳам ба кайвон мерасад	99
Зи ту болотар, эй болонишин, болонишине ҳаст	99
Набуд гар хонаи чашми ту, ман бехона мемурам	100
На зи ранчу азоб метарсам	100
Маро чустӣ, вале пайдо накардӣ	101
Гарчи ман кӯтоҳдастам, кӯтахармон нестам	101
Марав аз ман, ки бо ту меравад дунёи рангинам	102
Бо ҷаҳон андар ситез, аз хештан бегонаам	102
Сабукборему бори оламе бар дӯш мегардем	103
Чунонат ёд меорам, ки раҳгумкарда манзилро	103
Як замон андар дили ман ишқи ту шӯрида буд	104
Дар рӯи ҷаҳонему надонем ҷаҳон чист	104
Агар тирам ба сар борад, туро ман дӯст медорам	105
Бепару болам, вале парвозҳое кардаам	105
Рӯдборонем гар чун мавҷ пайваستم мо	106
Гар оташам, гар оташин, ёд аз мани ошиқ кунед	106
Зиндагӣ боқист, ёрон мераванд	107
Дӯстон, вақти гули хор маро ёд кунед	107
Ту гар чашмисаре дорӣ, маро чашми диле боз аст	108
Шавқӣ ман паҳлу ба ахтар мезанад	108
Тирамоҳи ман, баҳори ман кучост?	109
Замингиру фалаксоӣ, дили ман	109
Чун шумо кай даъвии унвони боло мекунам	110

Ёди айёме, ки бо ман ҳамнавой доштӣ	110
Заминат осмон шуд, ишқ омад.....	111
Дарёдиливу сохили дарё ғанимат аст.....	111
Онҳо ки ташнаанд, бари об мераванд	112
Аз ситеғи куллаҳо зардӣ парид.....	112
Шаби махтобу дарё масту ман ҳам масти саршорам....	113
Сад баҳрро гузаштаму дар соҳилам ҳанӯз.....	113
Аз нигоҳам шарора хоҳад монд.....	114
Чаҳони ишқи ниҳоне чаҳоншиносам кард.....	114
Дигар дар ҷомаи душман сари ёрӣ макун бо ман	115
Ҳазонам гул кунад рӯзе, ки хандӣ, эй баҳори ман.....	115
Медавам дар кӯчаҳои зиндагӣ	116
Аз замон панди падар мешунавам.....	116
Тирамаҳ омад, азизон, аз алам шеван занем.....	117
Бевафоии ҳаёт аз бевафоии ман аст	117
Чархи гарданда, ки гирди сари мо мегардад	118
Ба ҳама нағмаи ночӯр дилам месӯзад.....	118
Олами тоза бичӯям, ки бувад олами дил	119
Ҳар гаҳе ошиқ будам, инсони комил будаам	119
Боз шаб то субҳдам бедор месӯзад дилам	120
Ман ба ҳар ҳолу ба ҳар боб туро меёбам.....	120
Дару девори чаҳон худ дару девори зан аст	121
Ман он наям, ки бим зи рӯзи ачал кунам.....	121
Одамизодам, барои одамин ҷон меканам	122
Ман он дунёи нофармон, ки аз дунё наметарсам.....	122
Хор дар чашми касе, гар як нафас хорат кунад.....	123
Ин ҳама оғозҳо аз хоки бунёди ман аст	123
Ҳар қадар аз ту шудам дур, қаринам будӣ.....	124
Гоҳ нолида сухан гӯяму гаҳ болида	124
Зиндагӣ бо ранҷу меҳнатҳо гузашт	125
Эй он, ки бенишонаӣ, роҳат сафед бод!.....	125
Шишаи мо санги хоро бишканад.....	126
Дили ман, ҷони ман ишқи ту бошад.....	126
На ғаму дард орзу дорам	127
Айш хоҳӣ, азобҳо бинӣ.....	127
Пинҳон зи назар то кай, дар мадди назар мебош.....	128
Миёни мо ҳар он чӣ буд, чашмони ту медонад.....	128

Эй раҳгузар, саломе, мо низ раҳсипорем.....	129
То ба кай бо ту ситезам, ох, эй дил, ох, эй дил	129
Нест осон бурдани бори сухан.....	130
Аз дур ошёни туро ёд мекунам.....	130
Одам агар бичустаед, одаматон одамак аст.....	131
Дил ба дарё бизанам, то дили дарёе хаст.....	131
Умр рафту нарасидем ба сарманзили дил	132
То ҳастаму то ҳастӣ, ҳамрози ту хоҳам буд	132
Ҳар гаҳе бе ман бимонӣ, дар ғами ман гирия кун!	133
Ҳар қадар обод созам, боз вайрон мекунад	133
Дар лаби дарёи кӯҳӣ кокулонат бод мерафт	134
Бо хусну бо малоҳат кори шумо набошад!.....	134
Рӯҳи мо бар қадри даврон мерасад.....	135
Осмонҳоро ба сар бардоштем	135
Чу як пири хирад мирад, бимирад ҷумла осорам	136
Соқиё, соғар бикаш, то ин дам осон бигзарад.....	136
Ишқи ман, ҳар чо равӣ, бо хеш пиндорам туро	137
Эй бародар, ману ту ҳамватанем	137
Зиндагӣ бо ошноиву чудой бигзарад	138
Сарпарастихои ман дарди саре овардааст	138
Наёбӣ дар ҷаҳони бевафо содиктаре аз ман	139
Агар сад сол ҳам ҷӯӣ, маро дигар намеёбӣ	139
Бетабу тоби ту бетобам ҳанӯз	140
Ба дил сад дoston мемирам охир.....	140
Ман ошиқам, ман ошиқам, ман ошиқи деринаам.....	141
Дар чашми ту ранги осмон буд.....	141
Ту, эй беаҳду бепаёмон, маро бигзошти, рафти	142
Ҳар кас ба тарозуе ҳамсанги замонаш нест.....	142
Ба кӯят меравам бо бори дил истода-истода	143
Шукри оғушат, ки оғуши ҷаҳони дигар аст	143
Зи сад даъвогари беақл як дузди музаффар беҳ.....	144
Зи ту то дар сари корӣ, тамаллуқкор хоҳад монд	144
Биё, биё, ки туро чун тарона мехоҳам	145
Содаю содашуморем, ҳамин тинати мост	145
Кӯдаки ман, шод зӣ, озод зӣ	146
Кош дигарбора ошиқ будаме	146
Ноком будам, ту комронам кардӣ	147

Агарчи сӯхтам, як шуъла рухсори ту мехоҳам.....	147
Чӣ кунам, расми рӯзгорон аст.....	148
Дар дили ман зиндагонӣ пир шуд.....	148
Дар ҷаҳони ман набудӣ, дар ҷаҳони ман биё.....	149
Само бугзе ба дил дорад, ҳаво абрифт, меборад.....	149
Ҳаққи мо ҳақгузор мехоҳад.....	150
Биё, эй ишқи нав, рӯҳам ҷавон кун.....	150
Хусни рӯзафзуни ту умри маро кам мекунад.....	151
Дили осударо пур мавҷи тӯфон мекунӣ, эй ишқ.....	151
Ёри дурафтодаи ман, боз наздикам биё.....	152
Як зумра, ки сӯзи ҷонашон нест.....	152
Ишқи нав омад, худоё, ҷони нав бахшо маро.....	153
Муддате пеши ту қимат доштам.....	153
Зиндагӣ! Ман бо ту рӯзе ҳарбае сар мекунам.....	154
Ишқи навшӯрида мехоҳад дилам.....	154
Ишқ меварзам, ки аз ман дур бигрезад ачал.....	155
Дар ҳар кучо садоқати ман қор мекунад.....	155
Сар ба пой зиндагӣ бинҳода мемирем мо.....	156
То наёбӣ, ҷони ман, ҷони сухан.....	156
Эй ғунҷаи хандида, Наврӯз муборак бод!.....	157
Хонаи нав нишонаи нав бод.....	157
Чилва қардӣ чун шарар, ёдат ба хайр!.....	158
Хун гирифта, тарки одат мекунам.....	158
Гумном мекушанд маро номдорҳо.....	159
Ин манам, ҳамгунаҳи шишаву соғарзадагон.....	159
Дидам, эй раҳгумзада, ҳамроҳу ҳам роҳи туро.....	160
Маро дунё нахоҳад кушт, то дунёи дил дорам.....	160
Ними умрам дар ғами сарвода рафт.....	161
Мову ту ҳар ду зиндаем, он ҷо туй, ин ҷо манам.....	161
Эй ишқ – камоли дил, эй ишқ – заволи дил.....	162
Ман чу аз гаҳвораи нақшини худ берун шудам.....	162
Ҷавонӣ, рангбозии муҳаббатро намедонӣ.....	163
Ҳайфи умри мард агар дар бистари зан бигзарад.....	163
То ҳамканор будиям, дунё канор дошт.....	164
Гар баҳри тамаъ омадаӣ пеши дари ман.....	164
Дар ҷаҳони душманонӣ, дӯстонро гум макун.....	165
Эй дил, эй дил, ҳама фарёд зи шайдоии ту.....	166

Ҳусни ту бо дилрабой мекушад охир маро	166
Аз хеш рамидае бузург аз ман нест	167
То ту бошӣ, рӯнамои бахти ман рӯи ту бод!	167
Ёд бод он шаб, ки дил бо ёр буд	168
Гар туро меёфтам бори дигар	168
Дар канори рӯд дур аз он канор истодаам	169
Охир мани шӯридадил бо як садо ошиқ шудам	169
Тарки соғар кардаму андар хумораш сӯхтам	170
Дар мағз-мағзи ҷонам ғамҳои ту бамирам	170
То ба кай аз ғами дунё дили худ об кунам?	171
Оламе ояд дар оғӯшам, чу оғӯшат кунам	171
Мо ҳам барои хеш ҷаҳон офаридаем	172
То ғами талхе нахурдӣ, аз ғами ширин мағӯ	172
Эй кошки ба олам ман бошаму ту бошӣ	173
Ёр меҷӯему бо ноёр қисмат мекунем	173
Худоё, бемаҳал мирад, касе дорад маҳалбозӣ	174
Ёд бод, он шӯри оғози муҳаббат ёд бод	174
Ҷони ман қурбони як хандидану нозиданат	175
Дил гадои дигареву ман гадои дигаре	175
Чанд рӯзе бо хумори бўсаҳоят зиндаам	176
Фанди офоқ диданам кофист	176
Ало, кайҳони дури ман, ало эй хоксори ман	177
Шод бод он, к-ӯ ғами ёрон хурад	177
Як замон то доштам дил, дилситонат будаам	178
Фақат асири мастию маю сабӯ набудаам	178
Маро ҳисоби зиндагӣ ба ҳар ҳисоб мекашад	179
Чу ҳар боре ба ёд орам гулу бори ҷавониро	179
Ёр рафту интизораш мондаам	180
Хандон агар намекунӣ, гирён макун маро	180
Зинда бош, эй чашмаи илҳоми ман	181
Дили бедилбаре дорам, на месӯзад, на месозад	181
Қасидаи модар	182
Оху дод аз зиндагӣ, умри ҷавонам меравад	184
Ишқи навоғози моро ҳеҷ анҷоме мабод	184
Дилам мондаст аз ғавғои дунё	185
Ишқ овардам, пушаймонам макун	185
Умр аз пеши дарам мегузарад	186

Дар ин замона ба ҳар баҳона на ту бимонӣ, на ман бимонам	187
Накашам бими хазон, то ту баҳорам бошӣ	188
То туро ҷустам, замони комрониям гузашт	188
Эй ҷамоли баҳру бар, шод омадӣ	189
Лаҳзаҳое, ки ғазал мегӯям	189
Агар зи хок омадам, ба хок боз меравам	190
Аз баҳоре то баҳоре рафтаам	190
Алами олами дерин ишқ аст	191
Осон кучо ба маснади иззат расидаем	191
Баҳорам гузашт, аз хазонам чӣ суд?	192
Холист барам бе ту, бебаҳру барам бе ту	192
Ҳам рӯди равон будам, ҳам баҳри дамон будам	193
Бо ду чашми хирабин нури куҳистон, модарам	193
Эй шӯри ҷаҳони ман, эй ишқи ҷавони ман	194
Ҳамраҳи айём будам, аз раҳи айём рафтаам	194
Бесарупоем, аммо даст дар корем мо	195
Агар ёдат кунам, хуршеди пуранвор механдад	195
Чашмаи хушкидай, миннат ба дарё мекунӣ	196
Ишқи ту дар синаи ман ҳадяи тақдир буд	196
Замину осмони ман туй модар, туй модар	197
Дигар зи сӯзи дил номе намондааст	197
Ту хуштарин таронаи дили манӣ	198
Маро рӯзе, ки хушканд обшорон, ёд хоҳӣ кард	198
Ошиқӣ басар омад, эй дил, эй дили ошиқ!	199
Агар гӯянд, маҳзан гир, ман маҳзан намегирам	199
Даромезам дигар бо қиссаю афсонаи дарё	200
Баҳор омаду ман сабзҷонӣ мехоҳам	200
Баҳор омаду домони теппаҳо сабз аст	201
Ду раҳсозему раҳпаймо – ману дарё, ману дарё	201
Мадҳияи дил	202
Модари хушназарам, ҳар назарам ҳадяи туст	205
Эй басо дидам касон шоиртарошӣ кардаанд	205
Гарчи эҷозе накардам, баҳри эҷозе бимирам	206
Чанд рӯзам монда ё на дар ҷаҳони бекарона	206
Ман ҷаҳони ҷонамро раҳни ин ҷаҳон кардам	207
То зинда бошам, меравам бар кӯи ту бо пой дил	207

Эй сари ҳама сарсон, маншаи мағал аз туст.....	208
Бинам зи савдои ҷаҳон савдои дил, савдои дил.....	208
Ман ошиқи дили туам, на ошиқи ҷамоли ту.....	209
Туро ҳар рӯз мебинам, ба коми дил намебинам.....	209
Худ ба ними роҳу ангеzi рашодат мекунем.....	210
Ба баҳори нав расидам, зи баҳор шукр гӯям.....	210
Кӯзаро бишкаставу бар санг туҳмат мекунӣ.....	211
То умеди ишқ аз туст, ошиқи ҷавонам ман.....	211
Биё, азиз, ки умри азиз мегузарад.....	212
Ту маро бедаступо кардию рафтӣ.....	212
Зи баҳори ҳусни ёре ба баҳори дил расидам.....	213
Нимаҷону нимадил то остонат рафтаам.....	213
Ҷоне, ки ҷон ба ҷони ту буд, нимаҷон шуда.....	214
То дилфурӯз омад ишки дубораи мо.....	214
Ман ошиқи беёдат, эй ҳусни худодода.....	215
Ҳар шабе дар хоб бинам тарҳи симои туро.....	215
Зиндагиям бе шукӯҳи ишқат орое надошт.....	216
Чу кушой дари ман, бому дарам месӯзад.....	216
Рафтию дар хотири ман ҷашми зебои ту монд.....	217
Гар намедонистамат, шояд дилам осуда буд.....	217
Ҳар нафас бинам зи ҷашми шӯҳи ту нози дигар.....	218
Пеши ту дарду охро монам.....	218
Навбати ҳастӣ чу дорам, арзи ҳастӣ мекунам.....	219
Бисёр маро дидаву нодида гузаштӣ.....	219
Об хурдам умрҳо аз косаи гирдобҳо.....	220
Ало, шеъри Ачам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт.....	220
Шумо, шикастабаҳоён, маро чӣ медонед?.....	221
Дунёи бекарона зебост бо тарона.....	221
Одамон бисёр, аммо якдилу якрӯ кучост?.....	222
Дӯстам, айём хорат кардааст.....	222
Ба дунё омадӣ, найранги дунёро намедонӣ.....	223
Бо худи худ ҳам қарибам, ҳам рақиб.....	223
Ошу нонат чун адо шуд, ошноят меравад.....	224
Дидан ҳама касрову надидан – назари мост.....	224
Боло нигар, пойин нигар, зиндони вичдон омада.....	225
Он, ки аз кокули ту бӯйи вафо нашнидаст.....	225
Яшму лаълу мармари мо мезананд.....	226

Мулк сангистону мо бесангарем	226
Кони дардем, чу аз каф шуда кони зарамон	229
Мурдагон дар гӯр кай берун зи дунё будаанд?!	229
Сарбузурги боғи пурмева дарахти бед шуд.....	230
На мову на ман ҳастӣ, ин мову маниҳо чист?!	231
Зинда бош, эй дил, ки бо ман созгорастӣ ҳанӯз	231
Зода шуда аз Одам, одам нашудам, афсӯс	232
Ором нахоҳад шуд душманкадаи дунё	232
Эй миллати хобида, бистезу талоше кун!	233
Қароре нест азбас дар талотумхонаи дарё	233
Ношукрии ишқ аст ҳамин пир шуданҳо	235
Субҳе ба тоҷи бесари миллат гиристам	236
Фаввора мезанад хун аз дидагони модар	236
Эй асли девони ғазал, шод омадӣ, шод омадӣ	237
Сари мо сарфи сарфарозӣ буд.....	238
Ҳар чӣ дорам дар ин ҷаҳон Ватан аст	238
Ин харобазамин диёри ман аст	239
Ҷабри торих ягон қавм надидаст, ки мо.....	240
Нишони сармадӣ ҷустам, нишони тир шудам.....	241
Дар дил он қадр, ки мақсуди ман аст	241
Кай ҳама ҷангу мочаро гузарад	242
Он лаъли дилхунро бигӯ, Лоиқ видоат карду рафт	243
Эй бознишастагони миллат	244
Замон кони ғамон гуфтанду рафтанд	244
Кушед ин замонаро, ки мекушад таронаро	245
Ҷон ба қурбони ту, эй меҳани хунинкафанам	246
Рафтаман ман аз бари ту, дидор дар қиёмат!	247
Дар сӯхбати чашмонат соғар ба кафи дастам.....	248
Раҳми парвардигори мо омад.....	249
Чӣ хабар? Чӣ ҷангу даъво? Ту напурсу ман нагӯям	249
Ту биё ба пешвозам, ки фироқ дар камин аст	250
Аз саманди замон пиёда шудам	251
Эй пора-пораҳо дар кӯхпораҳо	251
Ҷоми Хайём (<i>рубоиём</i>)	253
Резаборон (<i>дубайтиҳо</i>)	297

ЛОИҚ

ДЕВОНИ ЗАМОН

(Гулчини ашъор)

Муҳаррири ороиш *Ромиш Шералӣ*
Муҳаррири сафҳабандӣ *Меҳрӣ Саидова*

Ба матбаа 28.03.2011 супорида шуд. Чопаш 07.04.2011
ба имзо расид. Андозаи 60x90 1/16. Ҷузъи чопӣ 25,0.
Адади нашр 3000 нусха.

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев, 17а

Дар ҶДММ «Эр-граф» ба таъбъ расидааст
734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р. Набиев, 218